

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2019

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3556/2007)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

- I. Δήλωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν.3556/2007 συμπεριλαμβανομένης της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης (Ν.3873/2010)
- III. Ετήσια Ατομική και Ενοποιημένη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση της 31 Δεκεμβρίου 2019 (περιλαμβάνεται και η Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών)
- IV. Γνωστοποιήσεις Ν.4374/2016
- V. Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

I. ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Βεβαιώνεται και δηλώνεται ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της ΑΤΤΙCΑ ΒΑΝΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και του Ομίλου της, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019 καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Τράπεζας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 29 Απριλίου 2020

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**ΚΩΣΤΑΣ Σ.
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 065426**

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν.
ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 119288**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ.
ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Λ 024276**

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Π. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007)

Εισαγωγή

Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 1.1.2019 έως 31.12.2019 την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά πληροφορίες του Ομίλου και της Τράπεζας ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, χρηματοοικονομικές πληροφορίες που στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης εταιρικής χρήσης (1.1.2019-31.12.2019), καθώς και σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα και την επίδραση αυτών στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Τράπεζα στο μέλλον και παρατίθενται οι σημαντικότερες συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν μερών.

Διεθνής Οικονομία

Ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ για το 2019 επιβραδύνθηκε σημαντικά στο 2,9% το 2019, το χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας, έναντι 3,6% το 2018. Το διεθνές οικονομικό περιβάλλον το 2019 χαρακτηρίστηκε από αυξημένη αστάθεια και αβεβαιότητα. Η απρόβλεπτη συμπεριφορά κυβερνήσεων, κυρίως στο διεθνές εμπόριο, οι κοινωνικές εντάσεις, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τα ακραία καιρικά φαινόμενα επέδρασαν επίσης αρνητικά στην οικονομική δραστηριότητα ορισμένων οικονομιών. Η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας το 2019 υπήρξε κοινή μεταξύ προηγμένων και αναδυόμενων οικονομιών. Οι εντάσεις και ο εμπορικός πόλεμος στο διεθνές εμπόριο και η συνεπακόλουθη υποχώρηση του όγκου του έπληξαν τη βιομηχανική παραγωγή, κυρίως κεφαλαιακών αγαθών, σε πολλές προηγμένες και αναδυόμενες. Ωστόσο, η διατήρηση του όγκου στον τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στις προηγμένες οικονομίες, αντιστάθμισε κατά ένα ποσοστό την αρνητική επίδραση από την υποχώρηση της βιομηχανικής παραγωγής και των εξαγωγών και συνέβαλε στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Ευρωζώνη

Ο ρυθμός ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ διαμορφώθηκε σε 1,2% το 2019 έναντι 1,9% το 2018, σε μεγάλο βαθμό λόγω της εξασθένησης του παγκόσμιου εμπορίου και της πτώσης των διεθνών τιμών των καυσίμων.

Η ανθεκτικότητα της εγχώριας ζήτησης, η οποία στηρίχθηκε στην αγορά εργασίας, συνέβαλε στην ανάσχεση των αρνητικών μεγεθών (π.χ. εξωτερική ζήτηση) στον ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης το 2019. Η ιδιωτική κατανάλωση υπήρξε η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης το 2019, στηριζόμενη στην αύξηση της απασχόλησης, καθώς και στους ευνοϊκούς όρους χορήγησης τραπεζικών δανείων λόγω της διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Επιπλέον, οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 3,1% το 2019, έναντι αύξησης κατά 2,3% το 2018, παρόλο που οι επιχειρηματικές επενδύσεις επιβραδύνθηκαν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Η αύξηση της απασχόλησης στη ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε το 2019, αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εξέλιξη συμβατή με την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε 7,4% του εργατικού δυναμικού τον Δεκέμβριο του 2019 και διαμορφώθηκε σε 7,7% κατά μέσο όρο στο σύνολο του έτους (έναντι 8,2% το 2018).

Η σταδιακή ανάκαμψη των τραπεζικών χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε μέχρι και τον Αύγουστο και προς τα νοικοκυριά μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2019. Ο ρυθμός αύξησης του τραπεζικού δανεισμού προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις υποχώρησε σε 3,2% τον Δεκέμβριο του 2019, από 4,0% τον αντίστοιχο μήνα του 2018 και προς τα νοικοκυριά ανήλθε σε 3,7% τον Δεκέμβριο, έναντι 3,2% τον Δεκέμβριο του 2018. Το 2019, οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο χαρακτηρίστηκαν από τη συνέχιση της αποκλιμάκωσης του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ, ενώ αντίθετα ανακόπηκε η πτωτική πορεία του δημοσιονομικού ελλείμματος. Έτσι, το δημοσιονομικό έλλειμμα στην Ευρωζώνη αυξήθηκε στο 0,6% του ΑΕΠ από 0,5% το 2018 και στην ΕΕ - 27 στο 0,6% από 0,4%, κυρίως λόγω της επίδρασης του χαμηλότερου ρυθμού ανάπτυξης και των φορολογικών ελαφρύνσεων σε ορισμένες χώρες-μέλη.

ΗΠΑ

Η ετήσια αύξηση του ΑΕΠ διατηρήθηκε σε ποσοστό άνω του 2,0% ανά τρίμηνο κατά τη διάρκεια του 2019, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα στις προκλήσεις που αντιμετώπισε η αμερικανική οικονομία (εμπορικός πόλεμος, επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής επέκτασης). Η αύξηση προήλθε κυρίως από την αύξηση της κατανάλωσης και από το αντίστοιχο χαμηλό ποσοστό ανεργίας. Παράλληλα, η Fed προχώρησε σε μειώσεις των βασικών επιτοκίων της κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2019 συνεισφέροντας στη σταθεροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Ασία

Η ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ σε όρους όγκου μειώθηκε στο 6,1% το 2019 από το 6,6% το 2018. Πρόκειται για τους βραδύτερους ρυθμούς ανάπτυξης από το 1990 κυρίως λόγω του εμπορικού πολέμου. Στο τελευταίο τρίμηνο η οικονομία της Κίνας κατάφερε να σταθεροποιηθεί, έπειτα από την μεγαλύτερη επιβράδυνση σχεδόν τριών δεκαετιών, χάρη στην αύξηση των επενδύσεων (5,4% σε ετήσια βάση).

Ηνωμένο Βασίλειο

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 1,1% σε ετήσια βάση, στο τέταρτο τρίμηνο του 2019, έναντι 1,2% στο τρίτο τρίμηνο, στηριζόμενο στην αύξηση των εξαγωγών, ως απόρροια της αποδυνάμωσης της στερλίνας, καθώς και στην εγχώρια ζήτηση που προήλθε από την αύξηση των μισθών και την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική. Ωστόσο, η αύξηση των επενδύσεων ήταν ιδιαίτερα αδύναμη, καθώς επικρατούσε αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση που τελικά ολοκληρώθηκε την 31.1. 2020.

Ελληνική Οικονομία

Η αύξηση του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές για το 2019 ανήλθε σε 1,9%, στα ίδια επίπεδα με το 2018, ενώ σε τρέχουσες τιμές ανήλθε σε 187,5 δις ευρώ έναντι 184,7 δις ευρώ το 2018. Βασικοί πυλώνες της ανάκαμψης της οικονομίας ήταν οι εξαγωγές αγαθών, ο τουρισμός καθώς και η δημόσια και ιδιωτική κατανάλωση.

Στη διάρκεια του 2019, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της οικονομίας αυξήθηκε κατά 0,9% σε σταθερές τιμές, λόγω της επίδοσης του τριτογενούς τομέα και ειδικότερα των κλάδων του εμπορίου, των ξενοδοχείων και εστιατορίων, καθώς και του τομέα των κατασκευών. Παρόμοια εικόνα προκύπτει και από τα έως τώρα διαθέσιμα στοιχεία για τον κύκλο εργασιών στις υπηρεσίες σε τρέχουσες τιμές για το 2019, ενώ οριακά θετικές διαμορφώνονται οι προσδοκίες των επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών.

Αναφορικά με τα μεγέθη στον τομέα του τουρισμού η θετική πορεία του τουρισμού τα τελευταία χρόνια είχε ευνοϊκή επίδραση στα τουριστικά μεγέθη από την πλευρά τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς. Πιο συγκεκριμένα, σημειώθηκε αύξηση των αφίξεων μη κατοίκων, αλλά και των διανυκτερεύσεων για έβδομη συνεχόμενη χρονιά, και των ταξιδιωτικών εισπράξεων για τρίτη συνεχόμενη χρονιά ενώ από την πλευρά της προσφοράς, σημειώθηκε αύξηση στο ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας, αλλά και της απασχόλησης στα ξενοδοχεία και καταλύματα.

Σημαντική συνεισφορά στην ελληνική οικονομία αποτέλεσε για άλλη μια φορά, ο τομέας των εξαγωγών. Παρά την επιβράδυνση σε ορισμένες από τις κύριες εξαγωγικές αγορές της Ελλάδας, συνεχίστηκε η αύξηση των εξαγωγών. Η συνολική αξία των εξαγωγών κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε σε 33.800 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας οριακή αύξηση κατά 1,0% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Στον τομέα της βιομηχανίας παρουσιάστηκε μείωση παραγωγής το 2019 κατά 0,6%, έναντι αύξησης 1,8% το 2018, σε μεγάλο βαθμό οφειλόμενη στη συρρίκνωση της παραγωγής ηλεκτρισμού.

Το 2019, η εφαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής χαρακτηρίστηκε από την τήρηση των συμφωνηθέντων στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας, την προσήλωση στην υλοποίηση των δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων και, μετά τις εκλογές του Ιουλίου, στην ελάφρυνση του φορολογικού βάρους. Η έμφαση στις μεταρρυθμίσεις είχαν ως αποτέλεσμα την ταχεία αποκλιμάκωση των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων σε νέα ιστορικά χαμηλά, η οποία επέτρεψε την άνετη πρόσβαση του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και την άντληση κεφαλαίων.

Τραπεζικό Σύστημα

Αναφορικά με το τραπεζικό σύστημα, το 2019 ήταν μία θετική χρονιά. Σύμφωνα με την Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής της ΤτΕ (Νοέμβριος 2019), τα κέρδη ήταν αυξημένα σε σχέση με το 2018 και αυτό λόγω της συγκράτησης των εξόδων αλλά κυρίως από την μεγάλη αύξηση που επετεύχθη στα έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις. Οι συνθήκες ρευστότητας συνέχισαν να βελτιώνονται με το υπόλοιπο των καταθέσεων να εμφανίζει ετήσια αύξηση κατά 4,6% σε σχέση με το 2018, αντικατοπτρίζοντας την επαναφορά της εμπιστοσύνης των καταθετών στο τραπεζικό σύστημα και στις προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας.

Ο περιορισμός του υψηλού αποθέματος των ΜΕΔ αποτελεί τη βασικότερη πρόκληση για το τραπεζικό σύστημα. Πιο συγκεκριμένα, το 2019 συντελέστηκε περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων, το ύψος των οποίων αγγίζει περίπου τα 68 δις ευρώ στο τέλος του 2019, μειωμένο κατά 13,8 δις ευρώ σε σχέση με το 2018.

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της επιχειρηματικής πίστης παρουσίασε θετικό πρόσημο κατά το 2019. Η παροχή χρηματοδότησης από τα πιστωτικά ιδρύματα το 2019 κατευθύνθηκε προς επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται σε αναπτυσσόμενους κλάδους της οικονομίας όπως οι μεταφορές (πλην ναυτιλίας), η ενέργεια και ο τουρισμός. Η χρηματοδότηση προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατέγραψε μέσο ετήσιο ρυθμό ανόδου 2,2%, έναντι υποχώρησης του υπολοίπου της κατά -0,6% το 2018. Βάσει ανάλυσης της ΤτΕ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής υπολογίζεται με βάση τις καθαρές ροές τραπεζικής χρηματοδότησης, οι οποίες προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων της χρηματοδότησης αφού δεν ληφθεί υπόψη η επίδραση των διαγραφών δανείων τυχόν αναταξινομήσεων/μεταβιβάσεων δανείων.

Αναφορικά με τα επιτόκια καταθέσεων, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, το επιτόκιο των καταθέσεων ταμειυτήριου μειώθηκε στο τέλος του 2019 στο 0,04% από 0,05% που ήταν στις αρχές του ίδιου χρόνου. Μεγαλύτερη ήταν η μείωση του επιτοκίου στις προθεσμιακές καταθέσεις στο 0,35% από 0,58%. Έτσι, το μέσο επιτόκιο όλων των καταθέσεων υποχώρησε στο 0,18% από 0,28%.

Όσον αφορά τα επιτόκια των δανείων, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το κυμαινόμενο επιτόκιο των στεγαστικών δανείων διαμορφώθηκε στο 2,78% από 3,13%. Αντιθέτως, το κυμαινόμενο επιτόκιο των καταναλωτικών δανείων αυξήθηκε οριακά στο 14,60% από 14,59%. Μεγαλύτερη ήταν η αύξηση στα καταναλωτικά δάνεια, όπου το επιτόκιο από 9,89% έφθασε το 10,94%. Το επιτόκιο των πιστωτικών καρτών από 10,68% που ήταν στις αρχές του 2019 υποχώρησε οριακά στο 16,62%. Έτσι, το περιθώριο επιτοκίου διαμορφώθηκε στο 4,16% από 4,35% αντιστοίχως.

A. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις περιόδου αναφοράς

Βασικά Μεγέθη και Αποτελέσματα Ομίλου

Κατά τη διαχειριστική χρήση της 31/12/2019, τα βασικά μεγέθη και τα αποτελέσματα του Ομίλου καθώς και η μεταβολή τους, διαμορφώθηκαν ως εξής:

- Το σύνολο του Ενεργητικού του Ομίλου ανήλθε σε 3.528 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 5,3% έναντι της συγκριτικής χρήσης 2018.
- Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις (χορηγήσεις δανείων και ομολογιακά δάνεια εταιρειών) ανήλθαν, προ προβλέψεων, σε 1.828,4 εκατ. ευρώ, οριακά μειωμένες κατά 1% έναντι της συγκριτικής χρήσης 2018.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά οι χρηματοδοτήσεις του Ομίλου:

(σε εκατ.ευρώ)	31/12/2019 (1)	31/12/2018 (2)	Μεταβολή % (1)/(2)
Χορηγήσεις	1.385	1.387	0%
Από τις οποίες:			
- Καταναλωτικά Δάνεια	95	95	0%
- Πιστωτικές Κάρτες	23	22	5%
- Στεγαστική Πίστη	398	411	-3%
- Χρηματοδοτική Μίσθωση	73	89	-18%
- Δημόσιο	28	30	-7%
- Σε Νομικά Πρόσωπα	761	735	4%
- Λοιπά	6	5	23%
Ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων	444	458	-3%
Σύνολο χρηματοδοτήσεων	1.828	1.845	-1%

- Το ύψος των καταθέσεων κατά την 31/12/2019 ανήλθε σε 2.608,2 εκατ. ευρώ αυξημένο κατά περίπου 14% συγκριτικά με την 31/12/2018. Πιο συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε την 31/12/2019 οι προθεσμιακές καταθέσεις ανήλθαν σε 1.583 εκατ. ευρώ αυξημένες κατά 21,6% συγκριτικά με την 31/12/2018 (1.302 εκατ. ευρώ). Αντίστοιχα, οι καταθέσεις όψεως για τη χρήση που ολοκληρώθηκε την 31/12/2019 ανήλθαν σε 1.023 εκατ. ευρώ αυξημένες κατά 4,6% έναντι της 31/12/2018 (977 εκατ. ευρώ).

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά οι καταθέσεις του Ομίλου:

(σε εκατ.ευρώ)	31/12/2019 (1)	31/12/2018 (2)	Μεταβολή % (1)/(2)
Καταθέσεις	2.608	2.282	14%
- Καταθέσεις όψεως	1.025	979	5%
- Προθεσμιακές καταθέσεις	1.583	1.302	22%
Σύνολο καταθέσεων	2.608	2.282	14%

- Οι προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους κατά τη χρήση 2019 ανήλθαν σε 24,2 εκατ. ευρώ, οι οποίες αναλύονται σε προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ύψους 31,1 εκατ. ευρώ, σε αναστροφή προβλέψεων απομείωσης στοιχείων εκτός ισολογισμού ύψους 7 εκατ. ευρώ και σε προβλέψεις απομείωσης επενδυτικών τίτλων ύψους 0,1 εκατ. ευρώ, διαμορφώνοντας το δείκτη προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου της περιόδου προς τα συνολικά έσοδα σε 36,3%. Οι σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων ανέρχονται σε 281 εκατ. ευρώ (31/12/2018: 253 εκατ. ευρώ). Ο δείκτης κάλυψης των συνολικών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPE's EBA Definition) διαμορφώθηκε σε 39,01%.
- Οι σωρευμένες προβλέψεις καλύπτουν το 15,4% του δανειακού χαρτοφυλακίου χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Αποτελέσματα σε Ενοποιημένη βάση

(σε χιλ. ευρώ)	12M 2019	12M 2018	Μεταβολή %
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	43.852	69.290	-37%
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	6.540	6.956	-6%
Κέρδη/ζημίες από χρηματοοικονομικά στοιχεία	13.579	2.108	544%
Κέρδος από μεταβίβαση χαρτοφυλακίου μέσω τιτλοποίησης	0	47.000	-100%
Λοιπά Έσοδα	7.635	2.634	190%
Σύνολο εσόδων	71.606	127.987	-44%
Αμοιβές και έξοδα Προσωπικού	(33.568)	(33.704)	0%
Γενικά Λειτουργικά Έξοδα προ προβλέψεων	(23.095)	(30.494)	-24%
Αποσβέσεις	(13.380)	(7.780)	72%
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων προ προβλέψεων	(70.043)	(71.978)	-3%
Κέρδη / (ζημίες) προ Προβλέψεων	1.563	56.009	-97%
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(24.202)	(27.527)	-12%
Προβλέψεις απομείωσης λοιπών στοιχείων Ενεργητικού	(2.050)	(3.191)	-36%
Κόστος αποζημίωσης προγράμματος αποχώρησης προσωπικού	0	(17.214)	-100%
Αποτέλεσμα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	1.042	(3.329)	-131%
Αποτέλεσμα προ φόρων	(23.648)	4.748	-598%
Αποτέλεσμα μετά από φόρους	4.998	(2.357)	-312%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	3.203	(30.311)	-111%

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε 43,8 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας μείωση 36,7% έναντι του 2018 κυρίως λόγω της μείωσης του συνολικού χαρτοφυλακίου δανείων και ειδικότερα των υπολοίπων των δανείων στα στάδια 1 και 2 κατά ΔΠΧΑ 9 και λόγω των αυξημένων εξόδων από τόκους.
- Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες διαμορφώθηκαν σε 6,5 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας μείωση 5,8% έναντι της προηγούμενης χρήσης.
- Τα αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις στη χρήση 2019 επηρεάστηκαν θετικά κυρίως από τα κέρδη που προέκυψαν από την πώληση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Το 2019 τα συνολικά χρηματοοικονομικά κέρδη ανήλθαν σε 13,6 εκατ. ευρώ (31/12/2018: 2,1 εκατ. ευρώ).
- Το σύνολο των εσόδων από λειτουργικές δραστηριότητες ανήλθε σε 72 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 44% έναντι της χρήσης του 2018. Στα λειτουργικά αποτελέσματα της συγκριτικής περιόδου συμπεριλαμβάνονται και τα μη επαναλαμβανόμενα κέρδη από την πώληση του junior note στο πλαίσιο της μεταβίβασης χαρτοφυλακίου μέσω τιτλοποίησης (Metexelisis) ποσού 47 εκατ. ευρώ. Αν δεν ληφθεί υπόψη η επίδραση του αποτελέσματος της τιτλοποίησης στα συγκριτικά στοιχεία, τα έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητας εμφανίζονται μειωμένα κατά 11,6%.
- Οι Αμοιβές και έξοδα προσωπικού ανήλθαν σε 33,6 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση κατά 0,4% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Ο αριθμός προσωπικού κατά την 31/12/2019 ανήλθε σε 741 εργαζομένους (31/12/2018: 707 εργαζόμενοι).
- Το δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας κατά την 31/12/2019 αριθμούσε 55 καταστήματα.
- Συνεπεία της εφαρμογής του νέου προτύπου για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, βάσει του οποίου ο Όμιλος αναγνώρισε Δικαίωμα χρήσης επί μισθωμένων ακινήτων οι αποσβέσεις κατά την 31/12/2019 παρουσιάζονται αυξημένες κατά 72% έναντι της 31/12/2018.
- Τα Γενικά λειτουργικά έξοδα ανήλθαν σε 23,1 εκατ. ευρώ κατά την 31/12/2019 παρουσιάζοντας μείωση 24,3% έναντι της συγκριτικής περιόδου (31/12/2018: 30,5 εκατ. ευρώ), ενώ εάν εξαιρεθεί το έξοδο ενοικίων από την συγκριτική χρήση λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, η μείωση ανέρχεται σε 9,2%.

- Ο σχετικός δείκτης εξόδων προς τα συνολικά έσοδα για τη χρήση 2019, διαμορφώθηκε σε 105,0%, έναντι 88,9% τη συγκριτική χρήση, αν δεν συμπεριληφθούν τα μη επαναλαμβανόμενο κέρδη για τις εκάστοτε χρήσεις. Τα Μη επαναλαμβανόμενα κέρδη για τις χρήσεις 2018 και 2019 έχουν ως κάτωθι:

	Περιγραφή	31/12/2019	31/12/2018
Μη επαναλαμβανόμενα κέρδη	Κέρδος από συναλλαγή τιτλοποίησης	0	47.000
	Απαίτηση από Ελληνικό Δημόσιο για παρακρατούμενους φόρους τοκομεριδίων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	2.439	0
	Αναστροφή πρόβλεψης για ειδικά φορολογηθέντα εισοδήματα	2.444	0
	Σύνολο μη επαναλαμβανόμενων κερδών	4.882	47.000

- Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή, διαμορφώνονται σε 0,0108 ευρώ, έναντι (0,0022) ευρώ το αντίστοιχο δωδεκάμηνο του 2018.
- Η απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου μετά από φόρους την 31/12/2019 ανέρχεται σε 1,0% έναντι -0,5% κατά τη χρήση του 2018.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα Αποτελέσματα προ φόρων και μετά φόρων των εταιρειών που απαρτίζουν τον Όμιλο:

Εταιρεία (σε χιλ. ευρώ)	Μέθοδος Ενοποίησης	Αποτέλεσμα πρό φόρων		Αποτέλεσμα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	
		12M 2019	12M 2018	12M 2019	12M 2018
Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία		(28.208)	7.837	351	567
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Θυγατρική (ολική ενσωμάτωση)	(15)	(17)	(15)	(59)
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Θυγατρική (ολική ενσωμάτωση)	218	35	304	34
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech	Συγγενής (ενσωμάτωση καθαρής θέσης)	911	(3.326)	911	(3.326)
Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Θυγατρική (ολική ενσωμάτωση Συγγενής (ενσωμάτωση καθαρής θέσης)	(43)	223	(43)	70
Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	καθαρής θέσης)	130	(3)	130	(3)

- Τα ποσά του ανωτέρω πίνακα παρατίθενται πριν τις απαλοιφές

Σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά την οικονομική χρήση και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις

Α) Κατά την 1/1/2019 τέθηκε σε εφαρμογή το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 16 για τις μισθώσεις, κατά το οποίο πλέον η αναγνώριση του εξόδου ενοικίου μισθώσεων δεν γίνεται μέσω των γενικών λειτουργικών εξόδων, αλλά μέσω της απόσβεσης του αναγνωρισμένου δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου παγίου και του τόκου εξόδου από την αποπληρωμή της μισθωτικής υποχρέωσης. Ο Όμιλος βάσει ΔΠΧΑ 16 αναγνώρισε αποσβέσεις για το δικαίωμα χρήσης των μισθωμένων παγίων ύψους 4.986 χιλ. ευρώ και τόκο εξόδο 1.193 χιλ. ευρώ κατά την εξεταζόμενη χρήση. Επιπρόσθετα, κατά την αρχική εφαρμογή του προτύπου την 1/1/2019 αναγνωρίστηκε δικαίωμα χρήσης 21.090 χιλ. ευρώ και ισόποση μισθωτική υποχρέωση, ενώ κατά την 31/12/2019 το ύψος του δικαιώματος χρήσης ανέρχεται σε 22.079 χιλ. ευρώ και το ύψος της μισθωτικής υποχρέωσης σε 19.198 χιλ. ευρώ.

Β) Την 1/3/2019 υπεγράφη μεταξύ της Τράπεζας και του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής νέος κανονισμός προσωπικού, ο οποίος μεταβάλλει έναντι του προηγούμενου το ύψος της αποζημίωσης αποχώρησης των υπαλλήλων. Αποτέλεσμα της συνεργασίας των δύο εταίρων ήταν η θετική επίδραση περίπου 1 εκατομμύριο ευρώ στην οικονομική θέση της Τράπεζας.

Γ) Κατά την 21/03/2019 η Τράπεζα μηδένισε την εξάρτησή της από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ELA).

Δ) Σύμφωνα με το άρθρο 93 του νόμου 4605/1.4.2019 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016)-Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις» προβλέπεται ότι:

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα των χρήσεων 2008 και 2010 έως 2012 που προέκυψαν από παρακρατούμενους φόρους επί των κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντων εισοδημάτων, μεταφέρονται και θα συμψηφισθούν κατά το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος και κατά το μέρος που αναλογεί στο φόρο αυτό. Στην ίδια διαδικασία συμψηφισμού περιλαμβάνονται και τυχόν ποσά που έχουν επιστραφεί δυνάμει δικαστικών αποφάσεων για τα οποία γεννάται υποχρέωση επιστροφής τους στο Ελληνικό Δημόσιο κατά το μέρος και το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος.

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα που προέκυψαν σε εφαρμογή του Ν. 4046/2012 και δεν έχουν συμψηφισθεί μετά το πέρας της πενταετίας από το χρόνο γέννησής τους, θα συμψηφισθούν αρχής γενομένης από 1.1.2020 σε δέκα ετήσιες ισόποσες δόσεις με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση των τραπεζών.

Με βάση τα ανωτέρω ο Όμιλος κατά την κλειόμενη χρήση αναγνώρισε έσοδα ύψους 4,9 εκατ. ευρώ περίπου, τα οποία σε παλαιότερες χρήσεις είχαν βαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης, που προέρχονται από αναστροφή προβλέψεων για φορολογικούς σκοπούς ύψους 2,4 εκατ. ευρώ περίπου για φορολογηθέντα εισοδήματα κατ' ειδικό τρόπο, καθώς και από την επαναφορά απαιτήσεων παρακρατηθέντων φόρων επί φορολογηθέντων εισοδημάτων κατ' ειδικό τρόπο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ περίπου.

Ε) Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019 ο Όμιλος προέβη στην πώληση Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τα οποία είχαν αποκτηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής τους την 05/12/2017, ονομαστικής αξίας 40.800 χιλ. ευρώ.

ΣΤ) Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 24/10/2019 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 320 εκατ. Ευρώ με διάρκεια 2 ετών σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την 27η Ιουνίου 2019, με την ταυτόχρονη πρόωρη εξόφληση κατά την ίδια ημερομηνία του ομολόγου των 350 εκατ. ευρώ που είχε επανεκδώσει με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 25/05/2018 με διάρκεια 2 ετών. Το νέο ομόλογο των 320 εκατ. ευρώ είναι διάρκειας 2 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 7%, το οποίο διαιρείται σε 3.200 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το εν λόγω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας με ημερομηνία λήξης την 24/10/2021.

Ζ) Στις 17/12/2019 η Attica Bank προχώρησε στην υπογραφή σύμβασης εμπορικής συνεργασίας με την ασφαλιστική εταιρεία Interamerican. Η διάρκεια της συνεργασίας των δύο Ομίλων, προβλέπεται σε δέκα έτη και αφορά σε θέματα ασφαλιστικά, εμπορικά, λειτουργικά και οικονομικά. Η συνεργασία έχει ως στόχο την παροχή αποκλειστικά στους πελάτες της Τράπεζας ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών των τριών εταιρειών του Ομίλου Interamerican (Ζωής, Ζημιών και Βοήθειας). Η διανομή θα γίνεται μέσω του Δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας και της εταιρείας ασφαλιστικών πρακτορεύσεων του Ομίλου Attica Bank.

Σημαντικά γεγονότα μετά την 31η Δεκεμβρίου 2019

A) Την 5/2/2020 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης, κατόπιν λήψεως της σχετικής εγκρίσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της συμμετοχής της (100%) της θυγατρικής της εταιρείας Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων με την επωνυμία «Attica Wealth Management Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων», στην εταιρεία Ypsilon Capital Ltd έναντι συνολικού τιμήματος 2,35 εκατ. ευρώ.

B) Η Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία σε συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας της υποβολής προσφορών και σε εκτέλεση των από 26.09.2019 και 29.01.2020 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της, υπέγραψε στις 24/03/2020 σύμβαση με την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «QUANT MASTER SERVICER ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ», εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (ΕΠΑΘ 247/1/14.11.2017, 260/1/13.2.2018), που εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής και έχει αδειοδοτηθεί και εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για την ανάθεση της διαχείρισης χαρτοφυλακίου συνολικού ποσού περίπου € 435 εκατ. ευρώ (λεγόμενο «νομικό» υπόλοιπο), το οποίο παραμένει στα βιβλία της Τράπεζας. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου θα ξεκινήσει δύο (2) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Στον ενδιάμεσο χρόνο θα ολοκληρωθούν οι αναγκαίες διαδικασίες μετάπτωσης της διαχείρισης και ενημέρωσης. Η συμφωνία αποτελεί μέρος του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Τράπεζας για την καλύτερη διαχείριση και εν τέλει μηδενισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του παρελθόντος, σε συνέχεια των δύο πιλοποιήσεων που έχουν ήδη ολοκληρωθεί επιτυχώς. Επιπλέον, η συμφωνία αυτή θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επικεντρωθεί στην περαιτέρω ανάπτυξη των τραπεζικών δραστηριοτήτων της, με έμφαση στη διοχέτευση ρευστότητας στην ελληνική αγορά και με στόχο τη στήριξη της επιχειρηματικότητας στην παρούσα οικονομική συγκυρία.

Γ) Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακηρύσσει την ασθένεια COVID – 19 ως πανδημία, με την Ελληνική Κυβέρνηση να θέτει σταδιακά μέχρι και τα τέλη Μαρτίου και για δύο βδομάδες αρχικά τη χώρα σε μερικό περιορισμό, αναφορικά με τις μετακινήσεις και τη λειτουργία επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της οικονομικής υποστήριξης των πληγέντων κλάδων από τον COVID – 19, τα αρμόδια υπουργεία ανακοίνωσαν μέτρα για τους παραπάνω κλάδους. Μεταξύ άλλων τα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Αναστολή των πληρωμών χρεολυσίων από τις Τράπεζες έως και 30 Σεπτεμβρίου 2020 για τους συνεπείς δανειολήπτες που πλήττονται από τα αποτελέσματα του κορονοϊού,
- Επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων για 3 μήνες, ήτοι μέχρι 30 Ιουνίου 2020, για τους κλάδους της οικονομίας που πλήττονται άμεσα από τον κορονοϊό,
- Αναστολή όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τους κλάδους που πλήττονται από τον κορονοϊό

Επιπρόσθετα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με τη σειρά της αποφάσισε τα παρακάτω μέτρα στήριξης για τις Τράπεζες στην Ευρώπη:

- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε τη χαλάρωση των όρων για Στοχευμένες Πράξεις Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (TLTRO III) και πιο συγκεκριμένα: α) τη μείωση του επιτοκίου TLTRO κατά 25 μονάδες βάσης, το οποίο μπορεί να διαμορφωθεί έως και 25 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 έως Ιούνιο 2021, β) αύξηση σε 50% του υπολοίπου των αποδεκτών δανείων για το μέγιστο ποσό δανεισμού, γ) το όριο δανειακής απόδοσης μειώνεται στο 0%.
- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε μέτρα για την υποστήριξη των συνθηκών ρευστότητας στις Τράπεζες και για τη διασφάλιση της ομαλούς δραστηριότητας των χρηματαγορών
- Στις 18 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε την ενεργοποίηση ενός νέου προσωρινού προγράμματος αγοράς δημοσίου και ιδιωτικού χρέους, για την αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων προς τους μηχανισμούς μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις προοπτικές της Ευρωζώνης, που ανακλύπουν από το ξέσπασμα και την κλιμάκωση της εξάπλωσης της νόσου του κορονοϊού. Το νέο αυτό έκτακτο πρόγραμμα (Pandemic Emergency Purchase Program – PEPP) έχει ύψος 750 δισεκατομμύρια ευρώ και θα διεξαχθεί μέχρι και το τέλος του 2020, ενώ θα συμπεριλαμβάνει όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων υπό το πρίσμα του υφιστάμενου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα και αναφορικά με τους τίτλους εκείνους που εκδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο, ρητά αναφέρεται ότι θα χορηγηθεί απαλλαγή των απαιτήσεων επιλεξιμότητας στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού. Η ΕΚΤ με αποφάσεις της θα διευρύνει το φάσμα των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων για τον επιχειρηματικό τομέα και να διευκολύνει τα πρότυπα εξασφαλίσεων μέσω της προσαρμογής των παραμέτρων κινδύνου του πλαισίου εξασφαλίσεων

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε μια σειρά μέτρων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των οικονομικών επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορονοϊού, ούτως ώστε οι Τράπεζες να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΚΤ θα επιτρέψει στις Τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά και κάτω από το επίπεδο κεφαλαίων που ορίζεται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 (Pillar II Guidance – P2G), του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (Capital Conservation Buffer) και του δείκτη κάλυψης ρευστότητας. Παράλληλα, οι Τράπεζες δύναται να χρησιμοποιήσουν μερικώς κεφαλαιακά μέσα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις να χαρακτηρίζονται ως κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 για να πιάσουν τους στόχους του Πυλώνα 2.

Τέλος, στο Eurogroup της 9^{ης} Απριλίου 2020 αποφασίστηκε η υποστήριξη των πληττόμενων από την πανδημία χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω τριών πυλώνων ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ και πιο συγκεκριμένα:

- 240 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 2% του ΑΕΠ των χωρών μελών της ΕΕ, μέσω της δημιουργίας μιας προληπτικής πιστωτικής γραμμής (ECCL) στο πλαίσιο της υφιστάμενης πιστωτικής γραμμής, προσαρμοσμένης στο πρίσμα της πρόκλησης της κρίσης της πανδημίας του κορονοϊού. Η Στήριξη αυτή για την Κρίση της Πανδημίας (Pandemic Crisis Support) θα είναι διαθέσιμη για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης με συγκεκριμένους όρους που θα συμφωνηθούν από τη διοίκηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM).
- 200 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω της δημιουργίας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ενός ταμείου εγγυήσεων ύψους 25 δισεκατομμυρίων ευρώ με επίκεντρο τη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών
- 100 δισεκατομμύρια ευρώ, μέσω της δημιουργίας ενός προσωρινού ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού εργαλείου για την οικονομική υποστήριξη με τη μορφή δανείων που θα χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους από την ΕΕ στα κράτη μέλη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το εργαλείο θα στηρίξει πρωτίστως τις προσπάθειες που αφορούν την προστασία των εργαζομένων και των θέσεων εργασίας, τηρώντας παράλληλα τις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ορισμένα μέτρα που σχετίζονται με την υγεία.

B. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους, η διαχείριση των οποίων είναι αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας κατάρτισης της στρατηγικής, του επιχειρηματικού σχεδιασμού και της πολιτικής ανάληψης κινδύνων.

Διαχείριση κυριότερων κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ως Πιστωτικός Κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος να υποστεί η Τράπεζα ζημίες εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων των πελατών ή των αντισυμβαλλόμενων. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος δημιουργείται κυρίως από δανειοδοτήσεις, εγγυήσεις και διαχείριση διαθεσίμων.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείριση του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου.

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της βελτίωσης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της, δεν επιδιώκει νέες χρηματοδοτήσεις σε πελάτες χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης (χαμηλότερη από E). Επίσης διενεργεί κλαδικές μελέτες αναφορικά με τον βαθμό πιστωτικής επικινδυνότητας, προκειμένου να εντοπιστούν κλάδοι υψηλού κινδύνου.

Ο καθορισμός των πιστωτικών ορίων γίνεται με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων της Τράπεζας και την αποφυγή των υψηλών συγκεντρώσεων ή ποσοστών σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Η Τράπεζα αξιολογεί τον κίνδυνο συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (Group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, ο κλάδος δραστηριότητας, νόμισμα, και οι εξασφαλίσεις.

Η Τράπεζα προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος και διενεργεί αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων (Stress Tests) και τη χρήση των αποτελεσμάτων τους στη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Περαιτέρω ενημέρωση παρατίθεται στη σημείωση 43.3 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς που προέρχονται από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων της εξαιτίας δυσμενών αλλαγών στην αγορά, όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Επιδίωξη της Τράπεζας, είναι:

- Η χαμηλή έκθεση στον κίνδυνο αγοράς και ορισμός εσωτερικών διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού & Παθητικού (ALCO).
- Η Ανάπτυξη επενδυτικής στρατηγικής συμβατή με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, η οποία θα κινείται εντός των εγκεκριμένων από το Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνων (ΠΑΚ) ορίων.
- Η Διασφάλιση των συμφερόντων της Τράπεζας μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των επιτοκίου των ανοιγμάτων από το τραπεζικό της χαρτοφυλάκιο (IRRBB). Συγκεκριμένα, ο στόχος είναι να είναι σε θέση να διαχειριστεί το αντίκτυπο μίας ενδεχόμενης αύξησης των επιτοκίων σε προ κρίσης επίπεδα.

Περαιτέρω ενημέρωση παρατίθεται στη σημείωση 43.2 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Επιτοκιακός Κίνδυνος (IRR on Banking Book)

Ο Επιτοκιακός Κίνδυνος στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Βασική επιδίωξη της Τράπεζας είναι η εκτίμηση της επίδρασης που θα έχουν πιθανές μεταβολές των επιτοκίων στο καθαρό εισόδημα από τόκους (NII).

Στα πλαίσια της προσπάθειας της Τράπεζας για αποτελεσματικότερη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, τα επιτόκια χορηγήσεων διαφοροποιούνται με βάση την πιστοληπτική αξιολόγηση των δανειοληπτών και τις ληφθείσες εξασφαλίσεις.

Περαιτέρω ενημέρωση παρατίθεται στη σημείωση 43.2 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ως Κίνδυνος Ρευστότητας ορίζεται το ενδεχόμενο αδυναμίας του Ομίλου να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης της απαραίτητης ρευστότητας.

Σκοπός της Τράπεζας κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, της απαραίτητης ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Επιδίωξη της Τράπεζας, είναι:

- Η εντατικοποίηση προσπαθειών για τη διατήρηση της ρευστότητας της Τράπεζας και εκπλήρωση εποπτικών απαιτήσεων για τους δείκτες LCR και NSFR.
- Η ανάπτυξη σχεδίου χρηματοδότησης που αποσκοπεί στην διατήρηση αποθεματικών ρευστότητας που περιορίζουν επαρκώς τον κίνδυνο ρευστότητας.
- Η διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης και η ενεργός διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων.
- Η ενίσχυση και επέκταση των πηγών χρηματοδότησης μέσω συγκέντρωσης καταθέσεων πελατών, έκδοση χρεογράφων και πρόσβαση στις διατραπεζικές αγορές για εξασφαλισμένη χρηματοδότηση.

Τέλος, για την αποτελεσματική διαχείριση της ρευστότητας, πραγματοποιούνται από την Τράπεζα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

Περαιτέρω ενημέρωση παρατίθεται στη σημείωση 43.1 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς / ατελείς εσωτερικές διαδικασίες, από παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, μη λειτουργία / ανεπάρκεια συστημάτων ή από εξωτερικούς παράγοντες (όπως πυρκαγιές, σεισμούς ή άλλες φυσικές καταστροφές). Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτουν και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη νομική κάλυψη των θεμάτων της Τράπεζας και την ευρύτερη εφαρμογή του νομοκανονιστικού πλαισίου.

Η Τράπεζα επιθυμεί μηδενική έκθεση σε ζημίες προερχόμενες από εσωτερική απάτη και την ελαχιστοποίηση της έκθεσης σε ζημίες προερχόμενες από παραλείψεις λειτουργιών. Για την επίτευξη των ως άνω στόχων της Τράπεζας είναι αναγκαία η πλήρης συμμόρφωση των Μονάδων και των εργαζομένων με τους κανονισμούς, τις διαδικασίες και τους Οδηγούς Εργασιών, καθώς και η κάλυψη με αυτά στο σύνολο των εργασιών της Τράπεζας.

Μέτρα που λαμβάνονται αφορούν σε:

- Ασφαλιστήρια συμβόλαια
- Business Continuity
- Εσωτερικός έλεγχος για απάτες & ανεπάρκεια (διαδικασιών, συστημάτων κ.λπ.)
- Συμμόρφωση με νομοκανονιστικά
- Εκπαίδευση / Επιμόρφωση
- Chart of Authorities

Τέλος, η Τράπεζα έχει δρομολογήσει ενέργειες προκειμένου να ενσωματώσει συστήματα και αυτοματοποίηση διαδικασιών για την αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, με τη χρήση νέων συστημάτων, σε συνδυασμό με το υφιστάμενο μηχανογραφικό εξοπλισμό της Τράπεζας.

Περαιτέρω ενημέρωση παρατίθεται στη σημείωση 43 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Γ. Προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη

Προοπτικές

Σημαντικός στόχος της Attica Bank παραμένει η αύξηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας της, η επίτευξη λειτουργικής κερδοφορίας και η δημιουργία κεφαλαίου.

Η στρατηγική για την επόμενη τριετία προβλέπει τον διπλασιασμό του ισολογισμού της τράπεζας μέσα από την αύξηση των χορηγήσεων και των καταθέσεων, είτε μέσω ανάπτυξης νέων συνεργασιών είτε μέσω της ενεργοποίησης των υφιστάμενων. Αυτό απαιτεί σημαντική διεύρυνση της πελατειακής βάσης μέσα από ένα νέο διπλό εστιασμό: στην αγορά των επαγγελματιών (μηχανικοί, δικηγόροι, γιατροί, μεγάλοι αγρότες) και στο οικοσύστημα γύρω από το περιβάλλον, την ενέργεια και τις υποδομές. Έμφαση δίνεται στον κλάδο των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των επαγγελματιών, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε πολιτικές sustainable banking, προσαρμόζοντας την στρατηγική της Τράπεζας στις επιταγές της προστασίας του περιβάλλοντος.

Σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου της Τράπεζας πρόκειται να διαδραματίσει και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της, έργο το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη. Απλούστερες και ψηφιοποιημένες διαδικασίες, ψηφιακή διεπαφή με τον πελάτη, πλήρης κεντροποιημένη υποστήριξη και αυστηρή εταιρική διακυβέρνηση αποτελούν τις διαστάσεις του μετασχηματισμού.

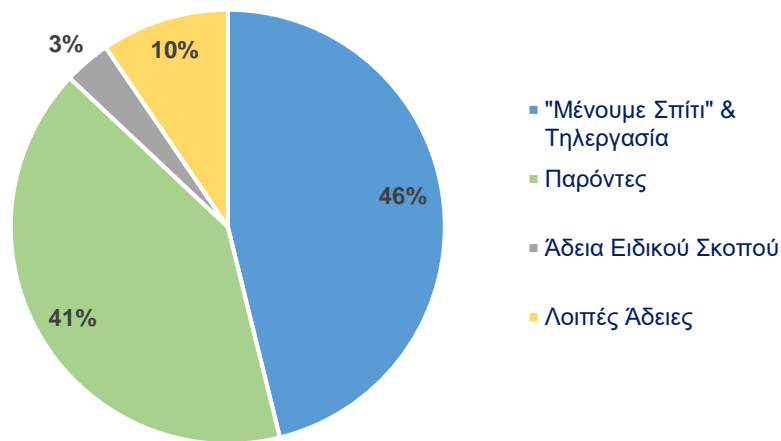
Η πλήρης εξυγίανση του ισολογισμού της Τράπεζας αποτελεί στρατηγικό στόχο του επιχειρηματικού σχεδίου της Attica Bank. Σε αυτή την κατεύθυνση η Τράπεζα προχώρησε την 24.03.2020 στην υπογραφή της συμφωνίας ανάθεσης της διαχείρισης χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους € 435 εκατ. («νομικό» υπόλοιπο) σε εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Η συμφωνία θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επικεντρωθεί στην περαιτέρω ανάπτυξη των τραπεζικών δραστηριοτήτων της.

Σημειώνεται ότι όλη η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου της Attica Bank θα στηριχθεί στην προσπάθεια του προσωπικού της Τράπεζας. Η Attica Bank επενδύει στη διαρκή εκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων της, οι οποίοι θα πλαισιωθούν και από εξειδικευμένα στελέχη από την αγορά. Το δε δίκτυο καταστημάτων θα μετεξελιχθεί και αναβαθμιστεί, ώστε να αποτελέσει τον κύριο μηχανισμό πωλήσεων και διαχείρισης σχέσεων με τους πελάτες.

Εν μέσω των προκλήσεων από την πανδημία του κορωνοϊού σε παγκόσμιο επίπεδο και στην Ελλάδα και των έκτακτων οικονομικών συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί, ο Όμιλος της Attica Bank έχει θέσει ως προτεραιότητά του την διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων του και την προετοιμασία για την μετά- κορωνοϊού εποχή.

Η Διοίκηση της Τράπεζας σύστησε στις 4 Μαρτίου 2020 την Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων η οποία:

- παρακολουθεί όλες τις εξελίξεις μέσω των αρμόδιων εθνικών και παγκόσμιων φορέων και εμποτεύει την εφαρμογή των οδηγιών και επιταγών που ορίζονται από τον Εθνικό Οργανισμό Υγείας αλλά και των σχετικών κυβερνητικών αποφάσεων,
- βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και ενημερώνεται από ιατρούς, ειδικούς επιστήμονες και εμπειρογνώμονες,
- πέτυχε σταδιακά και ταχύτητα όλο και καλύτερες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας με συνεχείς απολυμάνσεις και καθαρισμούς, παροχή προστατευτικών μέσων σε όλους, απαγόρευση εισόδου επισκεπτών στα κτίρια Διοίκησης και αυστηρό έλεγχο εισόδου πελατών στα καταστήματα,
- ενημερώνεται συνεχώς για την πορεία της υγείας όλου του προσωπικού,
- αναλύει και αξιολογεί με τεκμηριωμένο τρόπο τη συνολική κατάσταση σε καθημερινή βάση και λαμβάνει αποφάσεις για όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασφάλιση της υγείας όλων των εργαζομένων και την προστασία των συναλλασσόμενων.

Η Διοίκηση της Τράπεζας με τις ενέργειες της κατάφερε ώστε το 87% του προσωπικού της να συνεχίζει να προσφέρει τις εργασίες του είτε με φυσική παρουσία είτε με τηλεργασία με βασικό μέλημα τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας της Τράπεζας.

Ο Όμιλος της Attica Bank υλοποιεί το νέο επιχειρηματικό του σχέδιο για την τριετία 2020-2022. Η Attica Bank, λαμβάνοντας υπόψη το ολοένα μεταβαλλόμενο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, προχώρησε σε αναθεώρηση του επιχειρηματικού της σχεδίου εντός του 2020, ώστε να αντανakλά τις νέες προκλήσεις του οικονομικού περιβάλλοντος λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού και ταυτόχρονα να προσφέρει ουσιαστική στήριξη σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις των πληττόμενων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.

Δ. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών του Ομίλου και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές και με βάση τη διάκρισή τους σε συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες και με μέλη διοίκησης έχουν ως ακολούθως για την χρήση που έληξε την 31/12/2019:

Δ1. Συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες**Απαιτήσεις**

Επωνυμία Εταιρείας (ποσά σε χιλ. €)	Συμμετοχή Attica Bank κατά την 31/12/2019	Ποσοστό συμμετοχής	Χορηγήσεις	Λοιπές απαιτήσεις
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	502	100%		
Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	100	100%		332
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	500	100%		4
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I	4.323	50%		
Θεά Αρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	20	20%	5.196	
Σύνολο	5.444		5.196	336

Υποχρεώσεις

Επωνυμία Εταιρείας (ποσά σε χιλ. €)	Καταθέσεις όψεως	Καταθέσεις Προθεσμίας	Έξοδα χρήσεως πληρωτέα
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	966		
Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	4.535		
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	507		162
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I	69		
Θεά Αρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	1.546		
ΤΜΕΔΕ (Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων)	36.000	5.905	
Ε.Φ.Κ.Α. (Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης)		182.699	
Σύνολο	43.623	188.604	162

Έσοδα

Επωνυμία Εταιρείας (ποσά σε χιλ. €)	Ενοίκια	Προμήθειες	Τόκοι χορηγήσεων
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ		4	
Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	1	141	
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων		1	
Θεά Αρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις			73
Σύνολο	1	145	73

Έξοδα

Επωνυμία Εταιρείας (ποσά σε χιλ. €)	Χρεωστικοί τόκοι καταθέσεων	Παροχή υπηρεσιών
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	10	
Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	11	
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	1	797
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I		
ΤΜΕΔΕ (Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων)	703	
Ε.Φ.Κ.Α. (Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης)	2.737	
Σύνολο	3.461	797

Εγγυητικές επιστολές

Επωνυμία Εταιρείας (ποσά σε χιλ. €)	Εγγυητικές επιστολές
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	56
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	2
Σύνολο	58

Δ2. Συναλλαγές με μέλη διοίκησης

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι συναλλαγές με μέλη Διοίκησης (Πρόεδρος και Δ/νων Σύμβουλος, μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής) κατά την 31/12/2019 σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου.

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

(ποσά σε χιλ. €)	Τράπεζα	Όμιλος
Απαιτήσεις	342	342
Υποχρεώσεις	1.582	1.583
Τόκοι έσοδα	10	10
Τόκοι έξοδα	6	6
Μισθοί και ημερομίσθια	1.711	1.844
Αμοιβές συνεδριάσεων μελών Δ.Σ.	562	678

E. Μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Η Attica Bank έχει μία σαφή στρατηγική ανάπτυξης και συνεχούς βελτίωσης των δυνατοτήτων της. Η στρατηγική της και το επιχειρηματικό μοντέλο της διέπονται από τις αρχές που εκφράζονται στον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ενώ οι στρατηγικές αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη τους τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης. Η Attica Bank προσαρμόζει και βελτιώνει διαρκώς τη στρατηγική της και εξασφαλίζει την εναρμόνιση των επιμέρους επιχειρηματικών της ενεργειών προς επίτευξη των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων στόχων της, μέσω της τακτικής επισκόπησης και παρακολούθησης βασικών δεικτών απόδοσης.

A. Έλεγχος και Συμμόρφωση

Εσωτερικός Έλεγχος

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, μέσα από τους ελέγχους που διενεργεί προβαίνει σε εκτίμηση του σωστού σχεδιασμού (επάρκειας) και διαπιστώνει την αποτελεσματική λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών που συνθέτουν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχοντας την ανεξάρτητη αξιολόγησή της στην Επιτροπή Ελέγχου, και μέσω αυτής στο Διοικητικό Συμβούλιο της Attica Bank. Επίσης, παρέχει και συμβουλές για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της λειτουργίας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, τόσο μέσα από το ελεγκτικό έργο της, όσο και μέσα από το συμβουλευτικό ρόλο της, στα πλαίσια της συμμετοχής της σε επιτροπές έργων.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, σαν ανεξάρτητη Υπηρεσία από τις λοιπές υπηρεσιακές μονάδες της Attica Bank, υπάγεται οργανικά και αναφέρεται, όσον αφορά στα θέματα της λειτουργίας της, απευθείας στην Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee) και μέσω αυτής στο Διοικητικό Συμβούλιο της Attica Bank, με σκοπό τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της. Για διοικητικά θέματα μόνον η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Κανονιστική Συμμόρφωση & Εταιρική Διακυβέρνηση

Αντικείμενο της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι η πρόληψη και η αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μη συμμόρφωσης της Attica Bank προς το εκάστοτε ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, με θέσπιση κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών και την υιοθέτηση μηχανισμών αναγνώρισης, ελέγχου και παρακολούθησης των σχετικών κινδύνων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμμόρφωση με το νομοκανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην πρόληψη και καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας. Επιπλέον, στο αντικείμενό της εμπίπτει η παρακολούθηση της τήρησης των αρχών και πρακτικών επί τη βάση των οποίων οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η Attica Bank, ώστε να διαφυλάσσονται και ικανοποιούνται τα έννομα συμφέροντα όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

B. Βιώσιμες Τραπεζικές Λειτουργίες (Sustainable banking operations)

Η Attica Bank έχει ως στόχο να μειώσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των λειτουργιών και των υποδομών της. Κατά τα έτη 2018-2019 η Τράπεζα έχει ήδη προχωρήσει στις παρακάτω ενέργειες:

- ανακύκλωση χαρτιών, πλαστικών καρτών, toner φωτοτυπικών και εκτυπωτικών μηχανημάτων, λαμπτήρων, ηλεκτρικών & ηλεκτρονικών συσκευών και υλικών συστημάτων ασφαλείας
- χρήση βιολογικών απορρυπαντικών στα κτίρια της Τράπεζας
- αντικατάσταση απλών λαμπτήρων με λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας
- έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών για αριθμό καταστημάτων και κτιρίων.

Για την παραπέρα ανάπτυξη της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης, εφαρμόζονται πολιτικές για:

- επέκταση του no paper policy σ' όλη την παραγωγική διαδικασία της τράπεζας και με ειδικά κίνητρα, για τους πελάτες, και με επιτάχυνση της υλοποίησης ηλεκτρονικών αντιγράφων λογαριασμών (E-Statement)
- χρήση βιοδιασπώμενων υλικών σε όλη την προϊοντική αλυσίδα της τράπεζας, όπως πλαστικά καρτών (από καλαμπόκι), έντυπα, διαφημιστικά κλπ.
- συστηματική διαχείριση απορριμμάτων
- αξιολόγηση μηχανολογικών εξοπλισμών για μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης με στοχευμένες συντηρήσεις, αντικαταστάσεις, αναβαθμίσεις
- μείωση κατανάλωσης ενέργειας (χρόνο λειτουργίας κλιματιστικών και λοιπών μηχανημάτων, φωτισμός με λαμπτήρες led)
- τοποθέτηση φωτοκύτταρων για τον φωτισμό σε όλους του κοινόχρηστους χώρους και στις αποθήκες
- ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων
- χρήση ηλεκτρικών ή υβριδικών αυτοκινήτων
- περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού (environmental awareness)

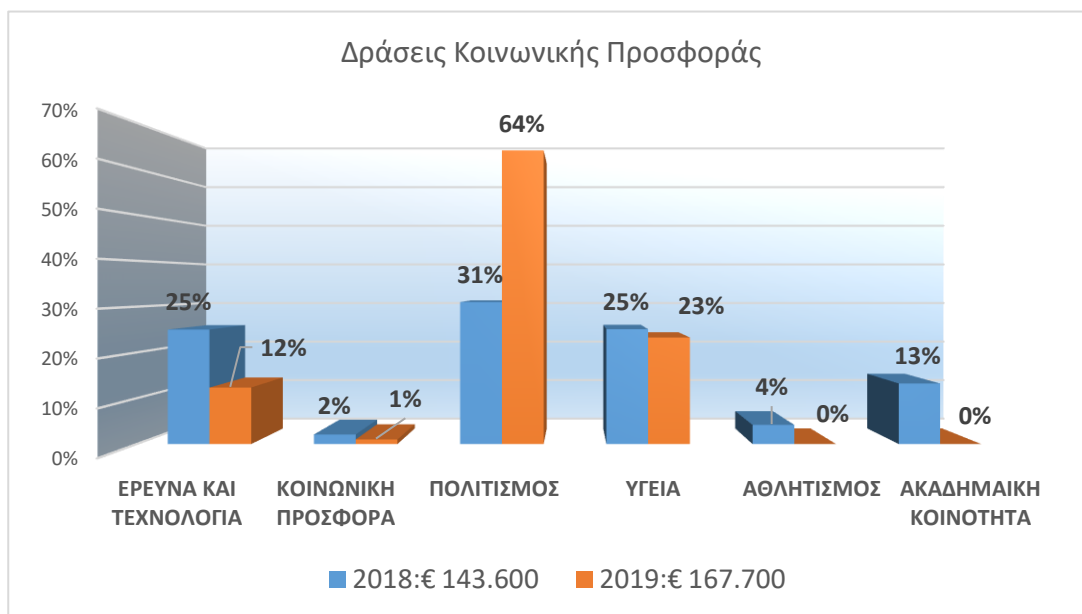

- υιοθέτηση Διεθνών Προτύπων (Corporate Social Responsibility ISO 26000, Environmental Management System ISO 14001, Business Continuity ISO 22301).

Γ. Κοινωνία

Η προσφορά προς την κοινωνία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εταιρικής ταυτότητας της Attica Bank, η οποία διακρίνεται από υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και στους συνανθρώπους, συνδράμοντας στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, στηρίζοντας ανθρωπιστικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζοντας το έργο αναγνωρισμένων οργανώσεων και κοινωνικών φορέων. Η Attica Bank, έχοντας ενστερνιστεί ότι η μακροπρόθεσμη επιτυχία και η αύξηση της αξίας της είναι συνυφασμένη με την ανάπτυξη και την ευημερία των κοινωνιών όπου δραστηριοποιείται.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019, στο πλαίσιο του προγράμματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η Attica Bank έγινε αρωγός σε σημαντικές δράσεις στους τομείς της Έρευνας και Τεχνολογίας, της Κοινωνικής Προσφοράς, της Υγείας και του Πολιτισμού. Υποστηρίζει την κοινωνική, πνευματική και καλλιτεχνική ζωή και φροντίζει για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, επιχορηγεί πνευματικά έργα, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις και συμβάλλει στην ανάπτυξη του αθλητισμού.

Η Attica Bank συμμορφώνεται με τις αποφάσεις που επιβάλλουν να μη συνεργάζεται με χώρες, εταιρείες ή άτομα που υποστηρίζουν την τρομοκρατία ή παραβιάζουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα. Δεν ενισχύει άμεσα ή έμμεσα πολιτικά κόμματα και οργανώσεις.

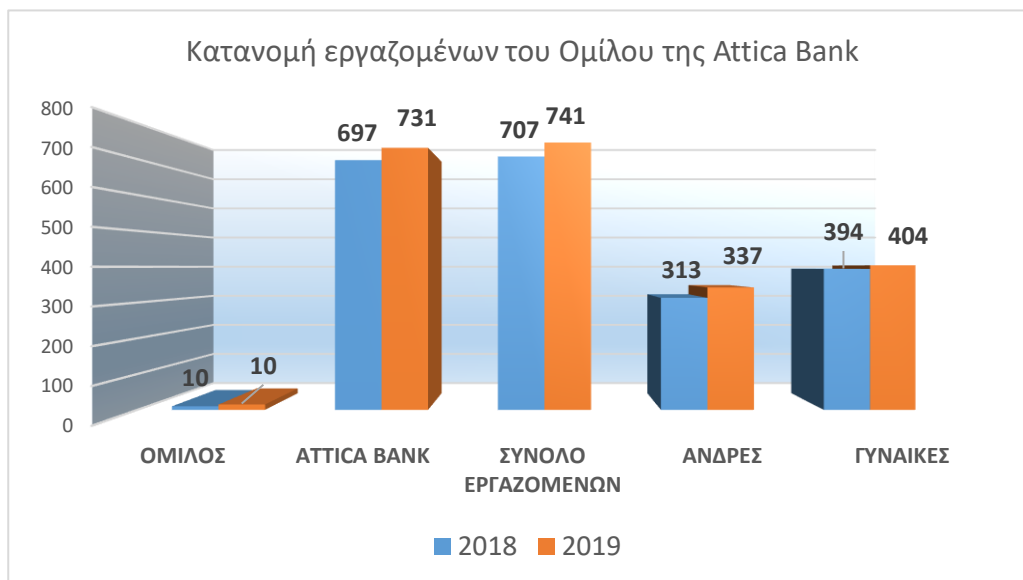
Επίσης, η Attica Bank στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του σε θέματα που συνεισφέρουν στους εργαζομένους αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, έχει κάνει τις εξής ενέργειες:

- Τοποθέτηση ειδικών διαδρόμων (ράμπες) για την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε έξι (6) καταστήματα και ένα (1) κτίριο διοίκησης,
- Είσοδος με προσπελάσιμο από αναπηρικό αμαξίδιο ύψος σε είκοσι πέντε (25) καταστήματα και τρία (3) κτίρια διοίκησης,
- Δημιουργία «Τράπεζας Αίματος» με τη διοργάνωση δύο αιμοληπιών ετησίως σε συνεργασία με τον οικείο Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας,
- Θέσπιση προγράμματος πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο ολοκλήρωσης σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, και
- Θέσπιση προγράμματος μαθητείας για τελειόφοιτους/αποφοίτους σχολών ή/και μεταπτυχιακούς φοιτητές στο πλαίσιο ενίσχυσής τους με τις απαραίτητες δεξιότητες για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Δ. Εργασιακά Θέματα

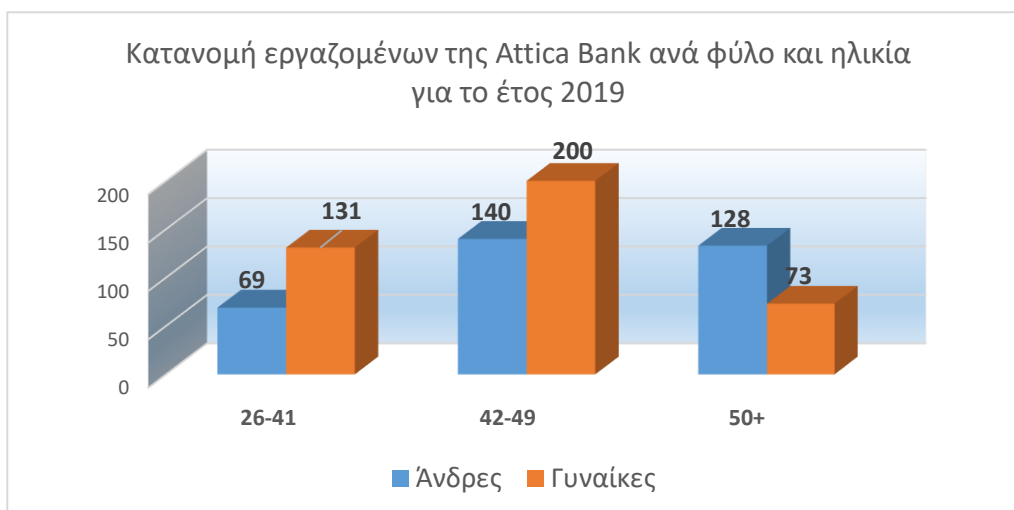
Οι εργαζόμενοι της Attica Bank αποτελούν το σπουδαιότερο κεφάλαιο για την επιτυχία και την εξέλιξή του. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού και λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις επιχειρήσεις και τις βασικές συμβάσεις εργασίας του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ), η Attica Bank διασφαλίζει τα παρακάτω:

- Ίση μεταχείριση και σεβασμό της διαφορετικότητας του προσωπικού
- Επαγγελματική ανάπτυξη και επιμόρφωση του προσωπικού
- Ασφαλείς συνθήκες εργασίας.

Την 31 Δεκεμβρίου 2019, η Attica Bank απασχολούσε 741 άτομα. Η κατανομή του προσωπικού ως προς το φύλο αντικατοπτρίζει την προάσπιση των ίσων ευκαιριών που προσβέει η Attica Bank, δεδομένου ότι το ποσοστό των γυναικών ανέρχεται περίπου στο 54% του συνόλου των εργαζομένων.

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή της πλειοψηφίας του ανθρώπινου δυναμικού που συγκεντρώνεται στην Attica Bank, περίπου το 72% του ανθρώπινου δυναμικού είναι κάτω των 50 ετών, ενώ περίπου το 28% έχει ηλικία έως 42 έτη.

Η Attica Bank πραγματοποίησε σαράντα οκτώ (48) προσλήψεις κατά τη διάρκεια του έτους 2019, ενώ έγιναν 15 αποχωρήσεις.

Η Attica Bank, κατανοώντας το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η ανάπτυξη και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην υλοποίηση των στρατηγικών της στόχων:

- Εφαρμόζει αξιολογικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρώπινου δυναμικού. Στόχος είναι να αναγνωρίζεται και να επιβραβεύεται η προσπάθεια που καταβάλλει κάθε εργαζόμενος.
- Επενδύει στη διαρκή βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και ενθαρρύνει τη δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση, οργανώνοντας προγράμματα επιμόρφωσης και ανάπτυξης και παρέχοντας εκπαιδευτικές ευκαιρίες με βάση την εκάστοτε ισχύουσα πολιτική.
- Διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας, παρέχοντας ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες σε όλους, με στόχο την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ του εργασιακού χρόνου και της προσωπικής ζωής των εργαζομένων.

Αξιολόγηση

Η εφαρμογή συστημάτων αξιολόγησης των εργαζομένων επιδρά θετικά στην επιβράβευση της καλής επαγγελματικής απόδοσης και στην ενθάρρυνση της προσπάθειας συνεχούς βελτίωσης της απόδοσης και εξέλιξης των ικανοτήτων τους. Η Attica Bank εφαρμόζει διαδικασία αξιολόγησης της απόδοσης για το σύνολο των εργαζομένων σε ετήσια βάση. Ειδικά για το έτος 2019, από τα συμπεράσματα που προέκυψαν από έρευνα αποτύπωσης της εταιρικής κουλτούρας, η Attica Bank προχώρησε σε ανασχεδιασμό του συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης. Θα εφαρμόσει στο εξής νέα διαδικασία ακολουθώντας ένα σύγχρονο μοντέλο διακυβέρνησης στη βάση του οποίου η αξιολόγηση μεταβάλλεται σε μια διαρκή διαδικασία αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Ίσες Ευκαιρίες

Η Attica Bank με αίσθημα ευθύνης και λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις επιχειρήσεις και τις βασικές συμβάσεις εργασίας του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ), στηρίζει και υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και δεσμεύεται για την προστασία τους μέσω του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας.

Η Attica Bank προωθεί την προσφορά ίσων ευκαιριών, την ίση μεταχείριση καθώς και την αναγνώριση της ελευθερίας της έκφρασης στους ανθρώπους της. Αναγνωρίζει ότι η διαφορετικότητα είναι βασική συνιστώσα μιας υπεύθυνης επιχειρηματικής στρατηγικής και αποκλείει κάθε είδους διάκριση, παρενόχληση ή αντιεπαγγελματική συμπεριφορά στην εργασία, ενώ απαγορεύει την απασχόληση ανηλίκων κάτω των δεκαοχτώ (18) ετών, καθώς και κάθε μορφή καταναγκαστικής εργασίας (όπως π.χ. υποχρεωτικές υπερωρίες και απειλές απόλυσης).

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τη βιώσιμη ανάπτυξη τόσο της Attica Bank, όσο και των κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Attica Bank ενθαρρύνει την αναφορά τους έχοντας θεσπίσει ένα διάυλο εμπιστευτικής επικοινωνίας, για τη λειτουργία του οποίου έχει ενημερώσει όλο το προσωπικό, όπου τυχόν αναφορές αξιολογούνται και διερευνώνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου.

Επίσης, αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τρίτα μέρη, η Attica Bank συμμορφώνεται πλήρως με αποφάσεις που απαγορεύουν συνεργασία με χώρες, επιχειρήσεις ή πρόσωπα που υποθάλπουν τη βία και την τρομοκρατία.

Πλαίσιο αμοιβών και παροχών

Αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά του ανθρώπινου δυναμικού, η Attica Bank εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα ανταμοιβής. Συγκεκριμένα, έχει θεσπιστεί η Πολιτική Αποδοχών, η οποία εναρμονίζεται με τη συνολική πολιτική λειτουργίας του Ομίλου και εντάσσεται στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης. Η πολιτική αυτή αναθεωρείται σε ετήσια βάση με στόχο τόσο την προσέλκυση και τη διακράτηση του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και τη συμμόρφωση με τυχόν νομοθετικούς και εποπτικούς περιορισμούς και έχει ως στόχους:

- Την προώθηση της επιχειρηματικής στρατηγικής, των στόχων και των μακροπρόθεσμων συμφερόντων της Attica Bank και την κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σ' αυτή την κατεύθυνση.
- Την προώθηση της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης και την κάλυψη των ειλημμένων ή μελλοντικών κινδύνων με ταυτόχρονη αποθάρρυνση ανάληψης υπερβολικών κινδύνων από την Attica Bank.
- Τη συμβολή στην αποτροπή ή ελαχιστοποίηση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων ή επιρροών, που αποβαίνουν σε βάρος της διαχείρισης κινδύνων.

Στο πλαίσιο της παροχής ενός ελκυστικού πακέτου αποδοχών, η Attica Bank ενδεικτικά παρέχει:

- Ασφάλιση ζωής και νοσοκομειακής περίθαλψης μέσω Ομαδικού Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου για τον εργαζόμενο και τα προστατευόμενα μέλη (σύζυγος και παιδιά),

- Πρόγραμμα Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, η οποία περιλαμβάνει ευρύ φάσμα ιατρικών και οδοντιατρικών πράξεων καθώς και εξετάσεων,
- Επαναφορτιζόμενη ηλεκτρονική διατακτική σίπισης,
- Δυνατότητα χορήγησης δανείων στο προσωπικό, με ανώτατο όριο ποσού χορήγησης μέχρι πέντε (5) μικτούς μηνιαίους μισθούς για την κάλυψη έκτακτων αναγκών,
- Χρηματικά βραβεία στα παιδιά των εργαζομένων που αριστεύουν καθώς και σε αυτά που εισάγονται σε πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα της χώρας, και
- Βιβλία στα τέκνα των εργαζομένων πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

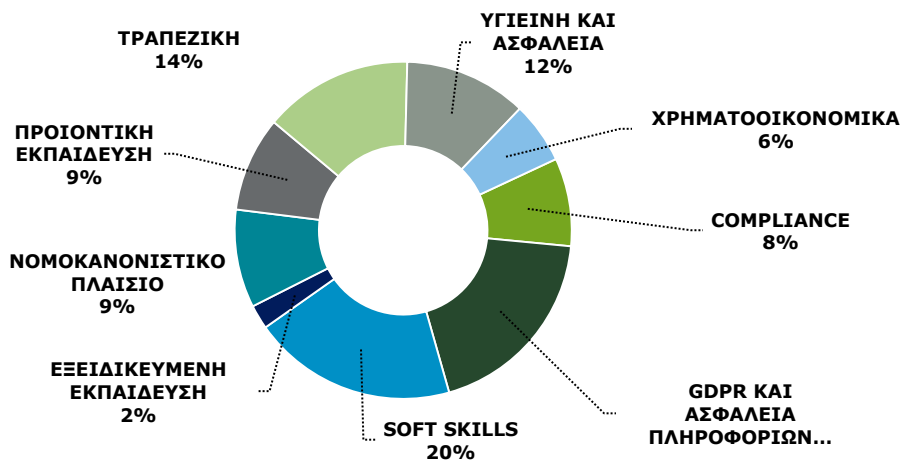
Επιμόρφωση

Η Attica Bank παρακολουθεί, διαχειρίζεται και αξιολογεί τις εκπαιδευτικές ανάγκες του συνόλου των εργαζομένων, στοχεύοντας:

- Στη διεύρυνση του μορφωτικού επιπέδου του ανθρώπινου δυναμικού,
- Στην ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης και εμπειρίας, και
- Στην έγκαιρη και ομαλή προσαρμογή των γνώσεων και ειδικοτήτων στις νέες απαιτήσεις της τεχνολογίας, της οργάνωσης και της σύγχρονης τραπεζικής πρακτικής.

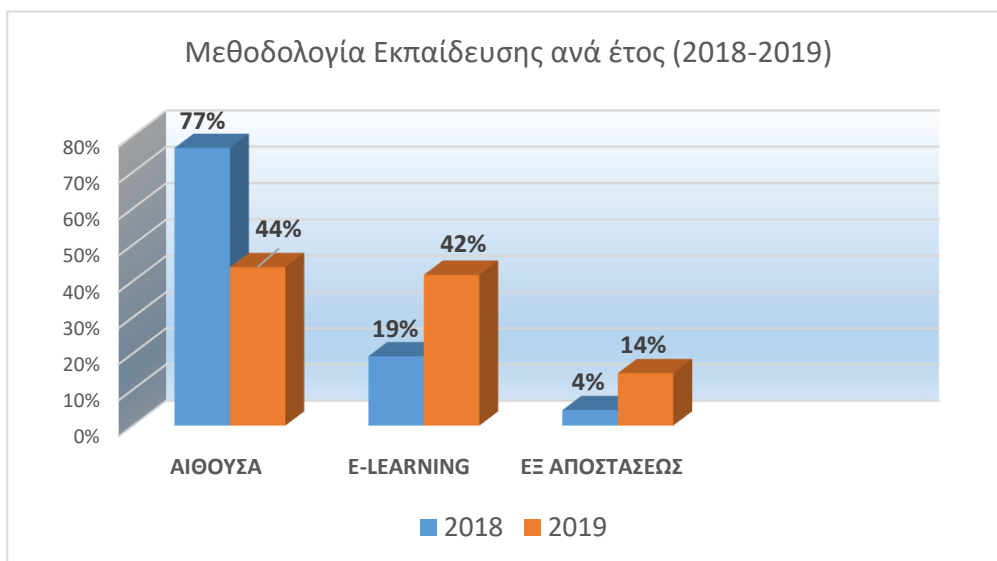
Όπως ορίζεται και στον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού, η εκπαίδευση αφορά το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού και είναι συνεχής και ανάλογη με τις ανάγκες επιμόρφωσης του κάθε εργαζομένου. Για την υλοποίηση του ετήσιου εκπαιδευτικού πλάνου, προηγείται διάγνωση εκπαιδευτικών αναγκών και ακολούθως υποβολή του καταρτισθέντος πλάνου σε εγκριτική διαδικασία προτεραιοποίησης και ελέγχου σκοπιμότητας των εκπαιδευτικών ενεργειών προκειμένου να δρομολογηθούν για υλοποίηση.

Το έτος 2019 σημειώθηκε αύξηση του εκπαιδευτικού έργου κατά 27,32%. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Attica Bank κάλυψε ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών αναγκών με εκπαιδεύσεις τόσο δια ζώσης όσο και μέσω e-learning με την παρακάτω θεματολογία:

Πέραν των ανωτέρω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η Attica Bank μεριμνά για τη διασφάλιση του επιπέδου επάρκειας που απαιτείται αναφορικά με τις Πιστοποιήσεις Επαγγελματικής Καταλληλότητας σε απόλυτη συμμόρφωση με τις θεσμικές του υποχρεώσεις. Στο πλαίσιο αυτό διασφαλίζεται η κάλυψη σε πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας σε ρόλους υπηρεσιακών μονάδων των οποίων το αντικείμενο άπτεται της Παροχής Επενδυτικών Συμβουλών ή Υπηρεσιών Διανομής Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Προϊόντων ή Προϊόντων Στεγαστικής Πίστης. Επίσης, η Attica Bank ενθαρρύνει την απόκτηση επαγγελματικών πιστοποιήσεων και σε διάφορα άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως Ελεγκτική, Απάτη, Πληροφορική, Λογιστική, Κανονιστική Συμμόρφωση κ.ά.

Ακολούθως απεικονίζεται η εκπαιδευτική δραστηριότητα ανά μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τα έτη 2018 και 2019 συγκριτικά.

Επιπλέον, έχει θεσπιστεί η Πολιτική Επιμόρφωσης και Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω της οποίας παρέχεται η ευκαιρία στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να εμπλουτίσουν τη γνώση τους στο επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου και να αναπτύξουν περαιτέρω τις επαγγελματικές τους ικανότητες με απώτερο στόχο την ουσιαστική συνεισφορά τους στη διοίκηση.

Υγεία και ασφάλεια

Με κύριο στόχο τη βελτίωση της επαγγελματικής ζωής και αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα της καλής σωματικής και ψυχικής υγείας των εργαζομένων, η Attica Bank έχει φροντίσει για ένα σύγχρονο, υγιεινό και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, εφαρμόζοντας τις νομοθετικές διατάξεις που προβλέπονται σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

Προς την κατεύθυνση αυτή, παρακολουθεί και ελέγχει τους σχετικούς κινδύνους και λαμβάνει τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, όπως ενδεικτικά τα κάτωθι:

- Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Υγιεινή και την Ασφάλεια των εργαζομένων σε ετήσια βάση, όπως αποτυπώνεται στη θεματολογία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- Διενέργεια ασκήσεων εκκένωσης των κτιρίων σε τριμηνιαία βάση, αναφορικά με περιπτώσεις εκδήλωσης φωτιάς, σεισμού, τρομοκρατικών ενεργειών κ.λπ., για το σκοπό των οποίων έχει εκδοθεί Εγκύκλιος αναφορικά με το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης και Εκκένωσης Κτιρίων». Εντός του 2019, έλαβαν χώρα τρεις ασκήσεις εκκένωσης σε κτίρια της Διοίκησης.
- Επισκέψεις του Τεχνικού Ασφαλείας και του Ιατρού Εργασίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Εντός του έτους 2019 με στόχο την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων της Τράπεζας, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες εκπαιδεύσεις:

- **E-learning σεμινάρια** αναφορικά με **θέματα Παροχής Πρώτων Βοηθειών**, για νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους, καθώς και για εργαζόμενους που δεν είχαν ενταχθεί στις εκπαιδεύσεις του 2018 (έως εξαντλήσεως της συμμετοχής του συνόλου των εργαζομένων της Τράπεζας)
- **E-learning σεμινάρια** αναφορικά με **θέματα Πυρασφάλειας & Εκκένωσης Χώρου Γραφείων**, για νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους, καθώς και για εργαζόμενους που δεν είχαν ενταχθεί στις εκπαιδεύσεις του 2018 (έως εξαντλήσεως της συμμετοχής του συνόλου των εργαζομένων της Τράπεζας)
- Ειδικά σεμινάρια **Πυρασφάλειας, σε αίθουσα**, αποτελούμενα από μέρη θεωρίας και μέρη πρακτικής άσκησης σε πραγματικές συνθήκες πυρκαγιάς (με όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις). Η εκπαίδευση υλοποιήθηκε από την Πυροσβεστική Ακαδημία Αθηνών για τα μέλη των ομάδων πυροπροστασίας (αρχηγούς/υπαρχηγούς), για όλες τις κτιριακές εγκαταστάσεις της Τράπεζας
- ειδικά σεμινάρια σε αίθουσα με θεματολογία στην **Προστασία του Ανθρώπινου Δυναμικού σε Περιπτώσεις Έκνομων Καταστάσεων & Απειλής της Ανθρώπινης Ζωή / Αντιμετώπιση Περιστατικού Ληστείας**, για το σύνολο των Επικεφαλής του Δικτύου, καθώς και για το ανθρώπινο Δυναμικό της πρώτης γραμμής. Η εκπαίδευση υλοποιήθηκε από την Ελληνική Αστυνομία

Επιπροσθέτως, εντός του 2019, έλαβαν χώρα τρεις ασκήσεις εκκένωσης σε κτίρια της Διοίκησης, ενώ για την ίδια περίοδο καταγράφηκαν δύο περιστατικά ατυχημάτων.

Σύλλογοι

Όπως ορίζεται στον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού, στις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας κλάδου και επιχείρησης, στους εθνικούς και ενωσιακούς νόμους, καθώς και τα διεθνή πρωτόκολλα, η Attica Bank σέβεται το συνταγματικό δικαίωμα κάθε εργαζόμενου για τη συμμετοχή του σε συνδικαλιστικά Σωματεία.

Στην Attica Bank δραστηριοποιείται ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής (ΣΥΤΑ), το ένα και μοναδικό, κατά το νόμο αντιπροσωπευτικό, Σωματείο εργαζομένων ο οποίος εκπροσωπεί 674 εγγεγραμμένα μέλη, δηλ. άνω του 90% του συνόλου του τακτικού προσωπικού.

Ε. Σχέσεις με Πελάτες και Προμηθευτές

Η Attica Bank, στο πλαίσιο της υπεύθυνης λειτουργίας της, έχει θεσπίσει πολιτικές και διαδικασίες, οι οποίες ορίζουν τις αρχές και τους κανόνες για την αποτελεσματική διαχείριση των προμηθειών και την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους (Outsourcing). Συγκεκριμένα, έχει θεσπίσει την Πολιτική Εγκρίσεων Δαπανών και την Πολιτική Outsourcing, οι οποίες προωθούν τη διαφάνεια και την αμεροληψία και διασφαλίζουν την ορθή διαχείριση των κινδύνων μέσω της θεσμοθέτησης συγκεκριμένων κριτηρίων και διαδικασιών. Επίσης, με βάση την Πολιτική Outsourcing, διενεργούνται τακτικά εκτενείς έλεγχοι των σχέσεων με τους παρόχους, ενώ οι κίνδυνοι που απορρέουν από αυτές τις σχέσεις αξιολογούνται και βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων και παρακολουθούνται σε τακτική βάση.

Κύριοι προμηθευτές της Attica Bank είναι εταιρείες παροχής υπηρεσιών πληροφορικής, εξυπηρέτησης πελατών, υποστήριξης δικτύου. Για τους κύριους προμηθευτές που αφορούν εταιρείες παροχής υπηρεσιών πληροφορικής έχουν υπογραφεί τρεις συμβάσεις ενώ από μία σύμβαση υπάρχει για προμηθευτές που παρέχουν υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών και υποστήριξης δικτύου. Σύμφωνα με τον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας τα μέλη του προσωπικού οφείλουν να τηρούν όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και επιλογής προμηθευτών για λογαριασμό της Attica Bank, εφαρμόζοντας αντικειμενικά κριτήρια, διαφυλάσσοντας με τον τρόπο αυτό τη φήμη του Ομίλου και τα συμφέροντά του.

Με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου παραβίασης της κείμενης νομοθεσίας από τρίτους στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση έργων, περιλαμβάνεται σε όλες τις συμβάσεις ειδικός όρος για την υποχρέωση τήρησης από τους τρίτους των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και της νομοθεσίας για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, ενώ παρακολουθείται σε τακτική βάση η καταβολή αποδοχών, τυχόν αποζημιώσεων και ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με το Νόμο 4554/2018.

ΣΤ. Καταπολέμηση διαφθοράς

Η Διοίκηση της Attica Bank υιοθετεί πολιτική μηδενικής ανοχής σε φαινόμενα απάτης και εν γένει εκνόμενων ενεργειών. Οι ενέργειες αυτές είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές (οι οποίες αναφέρονται στον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Attica Bank) που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Attica Bank και συνιστούν ένα σημαντικό κίνδυνο γι' αυτήν, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη του και τα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων.

Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις επιχειρήσεις, η Attica Bank έχει θεσπίσει τις ακόλουθες πολιτικές για την πρόληψη, την αποτροπή και την αντιμετώπιση περιστατικών διαφθοράς και δωροδοκίας.

Σημειώνεται πως κατά το 2019, δεν καταγράφηκαν στην Attica Bank, κρούσματα διαφθοράς.

Ηθική Συμπεριφορά και Δεοντολογία

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θεμελιώνει αξίες και αρχές και ορίζει πρότυπα συμπεριφοράς και κανόνες για την αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και δωροδοκίας, τα οποία θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντά της Attica Bank. Σύμφωνα με τον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, δεν επιτρέπεται σε μέλος του προσωπικού της Attica Bank καθώς και σε συγγενή πρώτου βαθμού, να εμπλακεί σε θέματα δωροδοκίας / χρηματισμού οποιασδήποτε μορφής είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Σύγκρουση Συμφερόντων

Η Attica Bank, αναγνωρίζει τον κίνδυνο διαμόρφωσης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων και την παροχή επενδυτικών και τραπεζικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό έχει θεσπίσει την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων και την Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτατα στελέχη της Τράπεζας, όπου ορίζονται μία σειρά οργανωτικών μέτρων, διαδικασιών και συστημάτων με σκοπό την αποτροπή ή/και διαχείριση πραγματικών ή δυνητικών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας

Η Πολιτική για την Πρόληψη της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας ορίζει διαδικασίες δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε πλήρη

συμμόρφωση με το νομοκανονιστικό πλαίσιο και τις συστάσεις της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force–F.A.T.F.). Τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ενδεικτικά περιλαμβάνουν την πιστοποίηση και την επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, την ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών και την άμεση ενημέρωση της αρμόδιας Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος, όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται ή επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Αντιμετώπιση της Απάτης

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και ασφαλούς λειτουργίας και την αποτροπή της απάτης, η Attica Bank πρόκειται να θεσπίσει εντός του 2020 την Πολιτική για την Αντιμετώπιση της Απάτης, η οποία προσδιορίζει την έννοια της απάτης, περιγράφει την οργάνωση και τις δομές για την αντιμετώπισή της, καθορίζονται οι υποχρεώσεις του συνόλου του προσωπικού και οριοθετούνται οι ευθύνες, οι αρμοδιότητες και οι ενέργειες που πρέπει να ακολουθούνται όταν διαπιστώνεται ή υπάρχει υποψία απάτης ή απόπειρας απάτης, και οι σχετικές δράσεις των αρμόδιων Οργάνων.

Με σκοπό την ευαισθητοποίηση του προσωπικού και τη διαμόρφωση μίας ενιαίας συμπεριφοράς για την πρόληψη, την αποτροπή και την αντιμετώπιση περιστατικών διαφθοράς και της δωροδοκίας διεξάγονται σε τακτική βάση εκπαιδευτικά προγράμματα που άπτονται του νομοκανονιστικού πλαισίου, στα οποία περιλαμβάνεται και η κατάρτιση σε θέματα Πρόληψης και Καταστολής Ξεπλύματος Χρήματος & Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας.

Παράπονα

Η Attica Bank έχει θεσπίσει την Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων η οποία ορίζει το πλαίσιο των κανόνων για την αποτελεσματική διαχείριση των παραπόνων / αναφορών / καταγγελιών / διαμαρτυριών πελατών αναφορικά με τις υπηρεσίες που τους προσφέρονται.

Αναφορές / Καταγγελίες

Η Attica Bank έχει θεσπίσει ένα δίαυλο εμπιστευτικής επικοινωνίας, μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα πραγματοποίησης ανώνυμων αναφορών από το προσωπικό για σοβαρές παρατυπίες, παραλείψεις, αξιόποινες πράξεις και παράνομες πρακτικές που υπέπεσαν στην αντίληψή του κατά την διεκπεραίωση των εργασιακών του καθηκόντων. Όλες οι αναφορές αξιολογούνται και διερευνώνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου με πλήρη εμπιστευτικότητα, η οποία ενημερώνει άμεσα τη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου.

Αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Η Attica Bank με στόχο την περιφρούρηση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων για τον περιορισμό των κινδύνων οι οποίοι σχετίζονται με την εξάπλωση του Covid -19, και έχοντας ως άμεση προτεραιότητα την προστασία του Ανθρώπινου Δυναμικού βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με την αρμόδια κρατική αρχή τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) και τη συνεργαζόμενη εταιρεία ΕΞΥΠΠ παροχής υπηρεσιών Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφαλείας.

Στο πλαίσιο αυτό συστάθηκε αρμόδια Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων η οποία είναι υπεύθυνη για το συντονισμό των ενεργειών αντιμετώπισης του ζητήματος του Covid -19. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, αποφασίστηκε η έκδοση συγκεκριμένων οδηγιών και η λήψη προληπτικών μέτρων. Αναλυτικότερα:

- Ορίστηκαν Συντονιστές κτιρίων
  - Ελήφθησαν τεχνικά και διαδικαστικά μέτρα για εξ' αποστάσεως εργασία λειτουργών της Τράπεζας, με στόχο να συνεχιστεί η εύρυθμη λειτουργία κρίσιμων για την Τράπεζα εργασιών, σε περίπτωση αποκλεισμού κτιρίων ή / και «κατ'όικον περιορισμού» ατόμων.
  - Η Attica Bank, ενήργησε με ταχύτητα για να δημιουργήσει ένα πλήρως λειτουργικό μοντέλο εξ αποστάσεως εργασίας, με στόχο τη διαφύλαξη της υγείας των εργαζομένων της, προσαρμόζοντας τις διαδικασίες της Τράπεζας στη λειτουργία "απομακρυσμένης πρόσβασης" για τους υπαλλήλους και τους πελάτες της και προβαίνοντας σε ενέργειες με στόχο την κάλυψη των άμεσων αναγκών των πελατών
  - Η Attica Bank ξεκίνησε την προμήθεια των απαραίτητων αντισηπτικών για χρήση από το προσωπικό, τους πελάτες και για τον καθαρισμό των εγκαταστάσεων της.
  - Εντατικοποιήθηκαν οι καθαρισμοί όλων των χώρων εργασίας της Τράπεζας – Μονάδων Διοίκησης και Καταστημάτων – με μία πρόσθετη επίσκεψη των συνεργείων καθαρισμού ενδιάμεσα στο ωράριο και μία επιπλέον αναβαθμισμένη επίσκεψη καθαριότητας μετά το πέρας των εργασιών
  - Προγραμματίστηκαν απολυμάνσεις στους νομούς με έντονο πρόβλημα (Αχαΐα και Ηλεία). Επίσης θα πραγματοποιούνται προληπτικά απολυμάνσεις σε όλες τις εγκαταστάσεις της Τράπεζας – Κτίρια Διοίκησης και Καταστήματα
  - Δόθηκαν οδηγίες στους Επικεφαλής των Μονάδων να αποφεύγουν εντελώς την οργάνωση πολυπληθών συναθροίσεων εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, να περιορίσουν τις ολιγομελείς συναντήσεις και να χρησιμοποιούν όσο το δυνατό περισσότερο τη μέθοδο της τηλεδιάσκεψης.
  - Απαγορεύθηκαν τα επαγγελματικά ταξίδια και συστάθηκε η αποφυγή προσωπικών ταξιδιών σε περιοχές όπου έχει μεταδοθεί ο ιός Covid-19. Επίσης συστάθηκε να αποφεύγονται οι περιπτώσεις μετακινήσεις με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.
  - Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού αποστέλλει σε όλο το Προσωπικό κάθε νέα ενημέρωση από τους αρμόδιους επίσημους φορείς.
- Σημειώνεται πως η εν λόγω παράγραφος εκφεύγει της περιόδου αναφοράς (2019).

ΣΤ. Επεξηγηματική Έκθεση Αρθ.4, Παρ. 7 & 8 Νόμου 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου 3556/2007), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει πληροφορίες ως έχουν κατά την 31/12/2019.

α. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την 31.12.2019 ανερχόταν σε 138.376.203.90 ευρώ, διαιρούμενο σε 461.254.013 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ έκαστη.

Οι κοινές μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Οι μετοχές της Τράπεζας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου. Κάθε μετοχή της Τράπεζας ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Τράπεζας. Η κατοχή των τίτλων – μετοχών, όπως αυτή προβλέπεται κατά τα οριζόμενα στο νόμο, συνεπάγεται αυτοδικαίως την αποδοχή του Καταστατικού της Τράπεζας και των νόμιμων αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας. Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στο ύψος της ονομαστικής αξίας των μετοχών που κατέχουν και μετέχουν στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατά τα οριζόμενα στο νόμο και στο Καταστατικό. Επίσης, οι μέτοχοι συμμετέχουν στη διάθεση κερδών ή άλλων διανομών, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από κάθε μετοχή παρακολουθούν τον τίτλο αυτής σε οποιοδήποτε κάτοχο της. Οι μέτοχοι ενασκούν δικαιώματα τους σε σχέση με τη Διοίκηση της Τράπεζας μέσω των Γενικών Συνελεύσεων και σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό.

-Ίδιες μετοχές

Κατά την 31/12/2019, η Τράπεζα κατείχε ίδιες μετοχές συνολικού αριθμού 26 και αξία κτήσης 97.332,30 ευρώ. Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό της τάξης του 0,00000563680732681235% του συνόλου των κοινών μετά δικαίωμα ψήφου μετοχών κατά την ίδια ημερομηνία. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση δεν κατείχαν μετοχές της Τράπεζας κατά την 31/12/2019.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν.3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά την περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό, η τελευταία πράξη αγοράς ιδίων μετοχών πραγματοποιήθηκε από την Τράπεζα κατά την 18/02/2009.

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με την απόφαση 1/503/13.03.2009 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η αγορά ιδίων μετοχών και η διακράτησή τους για μελλοντική απόκτηση μετοχών άλλης εταιρείας θεωρείται ως αποδεκτή πρακτική αγοράς.

β. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το Καταστατικό της.

γ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Π.Δ. 51/1992

Ο πίνακας με τις σημαντικότερες άμεσες συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων του Ν. 3556/07 κατά την 31/12/2019 διαμορφώνεται ως εξής:

	Μετοχές	Ποσοστό Συμμετοχής
ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	212.918.027	46,16%
ΤΑΜΕΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	149.907.554	32,5%
ΤΑΠΙΑΤΑΤ	13.046.573	2,829%

Με το Ν.4387/2016, το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. εντάσσεται από 1/1/2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Με την υπ' αριθμ. 61662/3406/30-12-2016 απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης το 5,63% των κοινών μετοχών της Τράπεζας που κατείχε το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. περιήλθαν στο Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.), ενώ το υπόλοιπο 50,64% περιήλθε στον Ε.Φ.Κ.Α.

Με την υπ' αρ. Β/7/οικ.24635/2013/30-4-2018 (Φ.Ε.Κ. Β'1587/8-5-2018) υπουργική απόφαση και την απόφαση 388 της συνεδρίασης Δ.Σ. Ε.Φ.Κ.Α. 21/10.5.2018, στις 16.05.2018 μεταβιβάστηκαν 8.354.559 κοινές μετοχές της Τράπεζας, καθώς και τα αντίστοιχα δικαιώματα προτίμησης, από το χαρτοφυλάκιο του Ε.Φ.Κ.Α., στο χαρτοφυλάκιο του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.. Έτσι η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώθηκε σε ποσοστό 45,58% και αυτή του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. σε ποσοστό 10,69 %.

Μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την από 22-12-2017 απόφαση της Έκτακτης Γ.Σ., σε συνδυασμό με την από 21-05-2018 απόφαση του Δ.Σ., η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε ποσοστό 66,89%, του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. σε ποσοστό 11,78% και του Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ.-Α.Τ. σε ποσοστό 2,83% (30-5-2018-ημερομηνία διαπραγμάτευσης νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών).

Με την Υπουργική Απόφαση Οικ. 33379/2703/15-06-2018 (Φ.Ε.Κ. Β'2280/15-06-2018), στις 27.07.2018 μεταβιβάστηκαν 95.606.341 κοινές μετοχές της Τράπεζας, από το χαρτοφυλάκιο του Ε.Φ.Κ.Α. στο χαρτοφυλάκιο του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.. Έτσι, η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώθηκε σε 46,16% και αυτή του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. σε ποσοστό 32,50 %.

Μετά τη γνωστοποίηση του Ε.Φ.Κ.Α προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Αριθμ. Πρωτ. 7961/02-08-2018) σύμφωνα με την οποία τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από κοινές μετοχές του Ε.Φ.Κ.Α. στην Τράπεζα ασκούνται από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, εφόσον η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας υπερβαίνει το 33% και μόνο ως προς το υπερβάλλον ποσοστό, το ποσοστό επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Ε.Φ.Κ.Α. στην Τράπεζα διαμορφώνεται πλέον σε 33,00% και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ασκεί το ποσοστό ύψους 13,16% των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν τις κοινές μετοχές κυριότητας του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ.14 του Ν.4387/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 85/2016) όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 114, παρ.8 του Ν.4549/2018 (Φ.Ε.Κ. Α' 105/2018), και την ειδική συμφωνία του άρθρου 114, παρ.8 του Ν.4549/2018 που υπεγράφη μεταξύ του Ε.Φ.Κ.Α και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας κατά την 31η Ιουλίου 2018 αναφορικά με τα δικαιώματα ψήφου στην Attica Bank, χωρίς να επέρχεται μεταβίβαση της κυριότητας των παραπάνω μετοχών του Ε.Φ.Κ.Α στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Με βάση την απόφαση υπ' αριθμόν 7023/491 της 27^{ης} Αυγούστου 2019 που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως 3399 της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2019, που αποτελεί συμπλήρωση της υπ' αριθμόν οικ/61662/3406 30/12/2016 (ΦΕΚ Β', 4413) απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα τη «Μεταβίβαση τμήματος περιουσίας του τώως τομέα ΤΣΜΕΔΕ του ΕΤΑΑ στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ)», αποφασίστηκε η μεταβίβαση 63.758.540 τεμαχίων μετοχών της Τράπεζας, που περιήλθαν στον ΕΦΚΑ από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και ΕΔΕ του ΕΤΑΑ, στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ).

δ. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται κάτοχοι κοινών μετοχών της Τράπεζας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Η Τράπεζα είχε υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.3723/2008 όπως ισχύει, με όλα τα προνόμια που αυτός παρέχει στο Ελληνικό Δημόσιο και προς τούτο είχαν εκδοθεί προνομιακές μετοχές, το καθεστώς των οποίων ρυθμιζόταν από τις διατάξεις του Ν. 3723/2008, σε συνδυασμό και με την με Αρ. Πρ. 54201/Β/2884/26-11-2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Η Τράπεζα κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση της 25-07-2018 αποφάσισε την εξαγορά εξ ολοκλήρου από αυτήν των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου, με αντάλλαγμα την παράδοση στο Ελληνικό Δημόσιο ομολογιών εκδοθησομένου ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης σύμφωνα με το ν.3723/2008, τη συνακόλουθη μείωση του συνολικού μετοχικού της κεφαλαίου, καθώς και την τροποποίηση του άρθρου 5 περί μετοχικού κεφαλαίου του Καταστατικού, την οποία ενέκρινε και η από 25-07-2018 Ιδιαίτερη Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων. Με την υπ' αριθμ. ΜΑΔΚΑΕΣ 0003791 ΕΞ 2018/10-02-2018 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 5589/12-12-2018) εγκρίθηκε η άνω εξαγορά με ανταλλαγή και ανάληψη από το Ελληνικό Δημόσιο κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2, σύμφωνα με τον κανονισμό 575/2013, εκδόσεως της Τράπεζας. Η τροποποίηση του άρθρου 5 περί μετοχικού κεφαλαίου του Καταστατικού της Τράπεζας, η οποία επήλθε συνεπεία της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 14951/05-02-2019 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, η οποία καταχωρίστηκε στο Γ.Ε.ΜΗ με την υπ' αριθμ. 14944/05-02-2019 ανακοίνωση.

ε. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται περιορισμοί σε δικαιώματα ψήφου.

στ. Συμφωνίες μετόχων (γνωστές στον εκδότη) που συνεπάγονται περιορισμούς στην μεταβίβαση μετοχών/ άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

Με την υπ' αριθ. πρωτ. 7961/2.8.2018 γνωστοποίηση προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ο Ε.Φ.Κ.Α. γνωστοποίησε ότι τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από κοινές μετοχές του Ε.Φ.Κ.Α. στην Attica Bank ασκούνται από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, εφόσον η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας υπερβαίνει το 33% και μόνο ως προς το υπερβάλλον ποσοστό, σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ.14 του Ν. 4387/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 85/2016) όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 114, παρ.8 του Ν.4549/2018 (Φ.Ε.Κ. Α' 105/2018), και την ειδική συμφωνία του άρθρου 114, παρ.8 του Ν.4549/2018 που

υπεγράφη μεταξύ του Ε.Φ.Κ.Α και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας κατά την 31η Ιουλίου 2018 αναφορικά με τα δικαιώματα ψήφου στην Attica Bank.

Έτσι το ποσοστό επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Ε.Φ.Κ.Α. στην Τράπεζα διαμορφώνεται πλέον σε 33,00% και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ασκεί το ποσοστό ύψους 13,16% των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν τις κοινές μετοχές κυριότητας του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Η παραπάνω συμφωνία δεν επιφέρει μεταβίβαση της κυριότητας των κατά το υπερβάλλον μετοχών του Ε.Φ.Κ.Α στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Δεν υφίστανται άλλες συμφωνίες μετόχων οι οποίες είναι γνωστές στην Τράπεζα και οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στην μεταβίβαση μετοχών/ άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

ζ. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του Καταστατικού.

Δεν υφίστανται κανόνες διορισμού/ αντικατάστασης μελών Δ.Σ. ή τροποποίησης του Καταστατικού που διαφοροποιούνται από τον ν. 4548/2018, όπως ισχύει.

η. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών.

Αρμοδιότητα για την έκδοση μετοχών υφίσταται μόνο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Καταστατικού της Τράπεζας.

Ως προς τις ίδιες μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν.3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά την περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα δεν θέσπισε πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών και ούτε προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών εντός του 2019.

θ. Σημαντική συμφωνία που τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σχετικά με αλλαγή στον έλεγχο του εκδότη κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της, εκτός εάν η δημοσιοποίηση της θα προκαλούσε σοβαρή ζημία στον εκδότη (η εξαίρεση δημοσιοποίησης δεν ισχύει όταν η υποχρέωση δημοσιοποίησης προκύπτει από άλλες διατάξεις).

Δεν υφίσταται συμφωνία η οποία θα τεθεί σε ισχύ, θα τροποποιηθεί ή θα λήξει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

ι. Συμφωνίες που έχει συνάψει η Τράπεζα με μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Υφίστανται συμφωνίες που έχει συνάψει η Τράπεζα με την Ανώτατη Διοίκηση οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση καταγγελίας χωρίς βάσιμο λόγο.

Δεν υφίστανται συμφωνίες που έχει συνάψει η Τράπεζα, οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ), European Securities and Market Authority (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ) που εκδόθηκαν τον Οκτώβριο 2015 και τέθηκαν σε ισχύ στις 3 Ιουλίου 2016, στους κατωτέρω πίνακες παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών ΕΔΜΑ που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 2019.

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Σωρευμένες προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου / Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτεςπρο προβλέψεων	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των συνολικών προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου προς το σύνολο των χορηγήσεων	Αριθμητής	+ Σωρευμένες προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	280.885	252.994
		Παρονομαστής	+ Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτεςπρο προβλέψεων	1.828.379	1.845.138
		Δείκτης	=	15,4%	13,7%

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου τρέχουσας χρήσης / Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου που διενεργήθηκαν την τρέχουσα χρήση προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	24.202	27.527
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	71.606	127.987
			- Μη επαναλαμβανόμενα έσοδα *	4.882	47.000
Δείκτης	=	36,3%	34,0%		

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη /(Ζημίες) μετά φόρων / Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση του μετά φόρων αποτελέσματος προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Κέρδη/ (Ζημίες) μετά φόρων	4.998	(2.357)
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	71.606	127.987
			- Μη επαναλαμβανόμενα έσοδα *	4.882	47.000
Δείκτης	=	7,5%	-2,9%		

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των συνολικών εξόδων, αφαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων, προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	33.568	33.704
			+ Γενικά λειτουργικά έξοδα	23.095	30.494
			+ Αποσβέσεις	13.380	7.780
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	71.606	127.987
			- Μη επαναλαμβανόμενα έσοδα *	4.882	47.000
Δείκτης	=		105,0%	88,9%	

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων (προ προβλέψεων) προς καταθέσεις	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των χορηγήσεων προ προβλέψεων προς τις υποχρεώσεις προς πελάτες	Αριθμητής	+ Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (προ προβλέψεων)	1.828.379	1.845.138
			Παρονομαστής	+ Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.608.157
		Δείκτης		=	

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2019	31/12/2018
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων μετά από φόρους	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση του μετά φόρων αποτελέσματος χρήσης προς τα συνολικά Ίδια Κεφάλαια	Αριθμητής	+ Κέρδη/ (Ζημίες) μετά φόρων	4.998	(2.357)
			Παρονομαστής	+ Ίδια Κεφάλαια	494.081
		Δείκτης		=	

*Ως μη επαναλαμβανόμενα έσοδα θεωρούνται για τις χρήση 2018 το κέρδος που προέκυψε ως τίμημα της συναλλαγής πώλησης του junior note σε επενδυτή, ενώ για τη χρήση 2019 ως μη επαναλαμβανόμενα έσοδα θεωρούνται 4,9 εκατ. ευρώ περίπου, τα οποία σε παλαιότερες χρήσεις είχαν βαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης, που προέρχονται από αναστροφή προβλέψεων για φορολογικούς σκοπούς ύψους 2,4 εκατ. ευρώ περίπου για φορολογηθέντα εισοδήματα κατ'ειδικό τρόπο, καθώς και από την επαναφορά απαιτήσεων παρακρατηθέντων φόρων επί φορολογηθέντων εισοδημάτων κατ'ειδικό τρόπο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ περίπου.

**Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης επί της Διαχειριστικής
Χρήσεως 2019**

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 31.12.2019**Εισαγωγή**

Η Τράπεζα και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικές διακυβέρνησης, έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ο Κώδικας έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της τράπεζας, εκπροσωπεί τους μετόχους και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της για όλα τα θέματα είναι υποχρεωτικές για όλους τους μετόχους, ακόμα και για εκείνους που απουσίασαν από τη συνεδρίαση ή διαφωνούν με τις αποφάσεις που ελήφθησαν.

Οι διαδικασίες και οι κανόνες σύγκλισης, συμμετοχής και λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και οι αρμοδιότητες αυτής ρυθμίζονται αναλυτικά από τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας όπως τροποποιημένο ισχύει και του νόμου 4548/2018.

Η Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για :

- Τις τροποποιήσεις του καταστατικού, ως τοιούτων θεωρουμένων πάντως και των αυξήσεων τακτικών ή έκτακτων και μειώσεων του εταιρικού κεφαλαίου.
- Την εκλογή ή αντικατάσταση μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών, πλην της περιπτώσεως του άρθρου 18 παρ. 1 του Καταστατικού περί εκλογής συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητά τους με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.
- Την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας .
- Τη διάθεση των ετησίων κερδών.
- Την συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της Τράπεζας.
- Το διορισμό εκκαθαριστών.
- Την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών
- Την έγκριση της πολιτικής αποδοχών και της έκθεσης αποδοχών
- Την έγκριση της συνολικής διαχείρισης και την απαλλαγή των ελεγκτών και
- Κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται στο Καταστατικό της Τράπεζας.

Αναφορικά με τα δικαιώματα των μετόχων στις Γενικές Συνελεύσεις της Τράπεζας, ισχύουν και εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στα άρθρα 124,127 και 128 του ν.4548/2018, σε συνδυασμό και με τα οριζόμενα στο Καταστατικό της Τράπεζας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.)

Το Δ.Σ. είναι συλλογικά υπεύθυνο για την χάραξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου, την εποπτεία των Ανώτατων και Ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, καθώς επίσης και για τον επαρκή και αποτελεσματικό έλεγχο της Τράπεζας με γνώμονα την προάσπιση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος και την επίτευξη της μέγιστης μακροπρόθεσμης αξίας στα πλαίσια του νόμου.

Το σημερινό Δ.Σ. απαρτίζεται από δώδεκα (12) μέλη εκ των οποίων τρία (3) είναι εκτελεστικά, δύο (2) μη εκτελεστικά, έξι (6) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και ένα (1) είναι εκπρόσωπος του ελληνικού δημοσίου που έχει οριστεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν.3723/2008.

Ο ορισμός των ανεξάρτητων μελών του Δ.Σ. σύμφωνα με το ν.3016/2002, όπως τροποποιημένος ισχύει για την εταιρική διακυβέρνηση, γίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Στις 13 Μαρτίου 2019 παραιτήθηκε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κος. Παναγιώτης Ρουμελιώτης και στις 26 Μαρτίου 2019 εξελέγη Μέλος και Πρόεδρος του Δ.Σ. ο Γεώργιος Μιχαηλίδης.

Ύστερα από τον θάνατο του Γ. Μιχελή, σε συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουλίου 2019, Πρόεδρος Δ.Σ. ορίστηκε ο κ. Κ. Μητρόπουλος.

Στη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουλίου 2019 εξελέγη νέο Διοικητικό Συμβούλιο με την εξής σύνθεση:

1. Κωνσταντίνος Μητρόπουλος, Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
2. Κωνσταντίνος Μακέδος, Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
3. Θεόδωρος Πανταλάκης, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
4. Αντώνης Βαρθολομαίος, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
5. Ιωάννης Τσακίρακης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
6. Δημήτρης Τζαννίνης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
7. Σταύρος Παπαγιαννόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
8. Ελένη Κολιοπούλου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
9. Γεώργιος Δουκίδης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
10. Ανδρέας Ταπραντζής, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
11. Χαρίτων Κυριαζής, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
12. Ζαχαρούλα Παπαθεοδώρου, Πρόσθετο, Μη Εκτελεστικό Μέλος και εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του ν. 3723/2008.

Στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 ορίστηκε δυνάμει των διατάξεων του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ Α' 250) εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου και πρόσθετο, Μη εκτελεστικό Μέλος η κα Αικατερίνη Ονουφριάδου του Οδυσσέα, στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σε αντικατάσταση της παραιτηθείσας κας Ζαχαρούλας Παπαθεοδώρου.

Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά τη Διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη των εταιρικών σκοπών, με εξαίρεση τα θέματα τα οποία κατά ρητή διάταξη του Νόμου ή του Καταστατικού υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ν.4261/2014, το Δ.Σ.:

- Φέρει την γενική ευθύνη διοίκησης και λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος, και εγκρίνει και επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων, της στρατηγικής αντιμετώπισης κινδύνου και της εσωτερικής διακυβέρνησης του πιστωτικού ιδρύματος.
- Διασφαλίζει την αρτιότητα των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικών εκθέσεων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και της συμμόρφωσης με το νόμο και τα συναφή πρότυπα.
- Επιβλέπει τη διαδικασία των κατά τον νόμο δημοσιοποιήσεων και ανακοινώσεων.
- Είναι υπεύθυνο για την αποτελεσματική επίβλεψη των ανώτερων διοικητικών στελεχών κατά την έννοια της περίπτωσης 9, της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.4261/2014.
- Παρακολουθεί και αξιολογεί περιοδικά την αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων εταιρικής διακυβέρνησης του ιδρύματος και προβαίνει στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση τυχών ελλείψεων.
- Αναλυτικά οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. της Τράπεζας ορίζονται στο Καταστατικό και τον Κανονισμό Λειτουργίας του.

Η σύνθεση του Δ.Σ. της Τράπεζας συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου ως προς την εμπειρία και τις ικανότητες των μελών του.

Διαθέτει μέλη με διεθνώς αναγνωρισμένη εμπειρία και τεχνογνωσία σε στρατηγικής σημασίας τομείς, όπως η τραπεζική, η ελεγκτική, η διαχείριση κινδύνων, η διαχείριση και αναδιάρθρωση προβληματικών δανείων, η χρηματοοικονομική διοίκηση κ.λ.π.

Επίσης, η Τράπεζα αναγνωρίζει την ανάγκη ενίσχυσης του ποσοστού συμμετοχής του γυναικείου φύλου στο Δ.Σ. και θα εργαστεί προς αυτή την κατεύθυνση, λαμβάνοντας υπόψη το φάσμα των διαθέσιμων υποψηφίων. Η επιτευχθείσα πολυμορφία των μελών του Δ.Σ. συμβάλλει αποτελεσματικά στην έκφραση διαφορετικών απόψεων, στην αποφυγή «συναινετικής ομαδικής σκέψης» και στον εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των μελών ώστε οι τελικές αποφάσεις να λαμβάνονται με την άσκηση κριτικού ελέγχου από τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς τη Διοίκηση.

Το Δ.Σ. στο πλαίσιο της αναβάθμισης της δομής και των διαδικασιών Εταιρικής Διακυβέρνησης υιοθέτησε τις κάτωθι πολιτικές:

- Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.
- Πολιτική Αποδοχών Μελών Δ.Σ.
- Πολιτική Φύλαξης Περιουσιακών Στοιχείων Πελατών
- Κανονισμοί Λειτουργίας Επιτροπών Δ.Σ.
- Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

1.1. Λειτουργία του Δ.Σ.

Ο Κανονισμός λειτουργίας του Δ.Σ., εγκρίθηκε στις 29.01.2020 και αντικατέστησε τον από 31.01.2019 εγκεκριμένο κανονισμό. Ο κανονισμός εξασφαλίζει την πλήρη εναρμόνιση με το δίκαιο που διέπει τις ανώνυμες εταιρείες (ν.4548/2018), την ειδικότερη νομοθεσία που εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα (ν.4261/2014, ν.3723/2008) και τις εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες (ν.3016/2002), τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για τα θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία και εν γένει, τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης σε διεθνές, ευρωπαϊκό και Ελληνικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας Δ.Σ., το σώμα συνεδριάζει στην έδρα της Τράπεζας τακτικά τουλάχιστον μία φορά κάθε ημερολογιακό μήνα, σε ημέρα, ώρα και με θέματα ημερήσιας διάταξης οριζόμενα και γνωστοποιούμενα, με έγγραφη πρόσκληση, στα λοιπά μέλη από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Το Δ.Σ. συνεδριάζει έκτακτα όταν ο Πρόεδρος ή ο Αναπληρωτής του κρίνει σκόπιμη ή αναγκαία τη σύγκλησή του ή εφόσον το ζητήσουν εγγράφως (συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών μέσων) τουλάχιστον δύο από τα μέλη του με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του, οπότε αυτός, μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης υποχρεούται να συγκαλέσει το Δ.Σ.. Στην αίτηση πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα τα οποία θα απασχολήσουν το Δ.Σ..

Οι συνεδριάσεις του Δ.Σ. συγκαλούνται από την Γραμματεία του Δ.Σ., σύμφωνα με το ως άνω πρόγραμμα και μετά από εντολή του Προέδρου του Δ.Σ..

Στην πρόσκληση αναγράφονται, απαραίτητα, με σαφήνεια, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης του Δ.Σ. καθορίζεται από τον Πρόεδρο και διαβιβάζεται στα μέλη από την Γραμματεία του Δ.Σ.. Η ημερήσια διάταξη, καθώς και τα σχετικά έγγραφα διανέμονται σε εύλογο χρονικό διάστημα και τουλάχιστον δύο εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Η διανομή τους μέσω ηλεκτρονικών μέσων θεωρείται έγκυρη. Οι εισηγήσεις πρέπει να είναι σαφείς και να εμπεριέχουν, όπου απαιτείται, συνοπτική περιγραφή του θέματος.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των Μελών.

Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων Μελών.

Κάθε Μέλος έχει μία ψήφο και κάθε Μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έγκυρα μόνο ένα Μέλος, με ειδική έγγραφη εξουσιοδότηση απευθυνόμενη στο Δ.Σ. ή με δήλωση, η οποία καταχωρείται στα πρακτικά. Απαγορεύεται η αντιπροσώπευση Μέλους στο Δ.Σ. από πρόσωπο που δεν είναι Μέλος του.

Τα Πρακτικά του Δ.Σ. υπογράφονται από τα παραστάνα μέλη. Σε περίπτωση άρνησης υπογραφής από κάποιο μέλος γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά. Αντίγραφα και αποσπάσματα των πρακτικών του Δ.Σ. επικυρώνονται από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του.

Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Δ.Σ. ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Δ.Σ., ακόμη κι αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

Κατά τη διάρκεια του 2019, το Δ.Σ. πραγματοποίησε 26 συνεδριάσεις και η συμμετοχή των μελών του ανήλθε σε ποσοστό 94,5 %.

Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν το Δ.Σ. κατά τη διάρκεια του 2019 σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με:

α) Εταιρική Διακυβέρνηση:

- Προετοιμασία και σύγκληση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας.
- Προγραμματισμός και πορεία υλοποίησης του έργου των Επιτροπών του Δ.Σ.
- Έγκριση Κανονισμού Δ.Σ.
- Θέματα αποδοχών ανώτερων στελεχών και μελών του Δ.Σ.
- Ανασύσταση και αλλαγές στη σύνθεση των Επιτροπών του Δ.Σ.
- Επικαιροποίηση κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης
- Εφαρμογή του Compliance Monitoring Program
- Επικαιροποίηση Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Διαχείρισης Παραπόνων
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Διαφοροποίησης Μελών Δ.Σ.

Το Δ.Σ. στο πλαίσιο της αναβάθμισης της δομής και των διαδικασιών Εταιρικής Διακυβέρνησης υιοθέτησε τις κάτωθι πολιτικές:

- Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.
- Πολιτική Αποδοχών Μελών Δ.Σ.
- Πολιτική Φύλαξης Περιουσιακών Στοιχείων Πελατών
- Κανονισμοί Λειτουργίας Επιτροπών Δ.Σ.
- Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

β) Παρακολούθηση Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων:

- Έγκριση του προϋπολογισμού 2020
- Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων. (συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων συνοπτικών)
- Έγκριση κατευθυντήριων γραμμών της Στρατηγικής του Ομίλου της Τράπεζας
- Παρακολούθηση της εξέλιξης των βασικών δεικτών και μεγεθών της Τράπεζας
- Έγκριση του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας 2019-2023
- Έγκριση Πολιτικών IFRS9
- Έγκριση Στρατηγικής Εταιρικής Επικοινωνίας
- Σχεδιασμός αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας

γ) Διαχείριση Κινδύνων :

- Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα της Τράπεζας
- Τακτική παρακολούθηση της κατάστασης ρευστότητας της Τράπεζας.
- Έγκριση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Εσωτερικής Επάρκειας ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ).
- Έγκριση Recovery Plan Τράπεζας 2019
- Έγκριση Οριστικοποιημένου Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων για το έτος 2019
- Έγκριση Πολιτικής Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου

- Επικαιροποίηση Κανονισμού Καθυστερήσεων
- Έγκριση Στρατηγικής, Πλαισίων και Πολιτικών Διαχείρισης Κινδύνων

1.2. Αμοιβές και Αποζημιώσεις Μελών του Δ.Σ.

Οι κάθε είδους αμοιβές που καταβάλλει η Τράπεζα στα Μέλη του Δ.Σ., καθώς και η γενικότερη πολιτική των αμοιβών της Τράπεζας καθορίζονται με σχετική απόφαση του Δ.Σ., και εγκρίνονται με ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, όπου αυτό απαιτείται εκ του νόμου.

Το σύνολο των αμοιβών και των τυχόν αποζημιώσεων των μελών του Δ.Σ. αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας σε ξεχωριστή ενότητα.

Οι αρμοδιότητες, οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ. περιλαμβάνονται αναλυτικότερα στον Κανονισμό Λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως έχει εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, στη Τακτική Γενική Συνέλευση της 22.07.2019 εγκρίθηκε η Πολιτική Αποδοχών Μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Επιτροπές Δ.Σ.

Το Δ.Σ. υποβοηθείται στο έργο του από Επιτροπές στις οποίες μπορεί να αναθέτει αρμοδιότητες σχετικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, προσδιορίζοντας σαφώς τα καθήκοντα, τη σύνθεση και τις διαδικασίες λειτουργίας τους, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την εσωτερική του συνοχή, τη συμπληρωματικότητα και τον απαιτούμενο συντονισμό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του στις 22 Ιουλίου 2019 (Πρακτικό Δ.Σ. 1303) ομόφωνα αποφάσισε την κατάργηση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας καθώς και τη συγχώνευση των Επιτροπών Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών.

Το Δ.Σ. σύστησε τις ακόλουθες επιτροπές¹:

1. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών
2. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Επιπρόσθετα υποστηρίζεται στο έργο του και από την Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee), τα μέλη της οποίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Όλες οι παραπάνω επιτροπές ενημερώνουν το Δ.Σ. για τις δραστηριότητές τους υποβάλλοντας προς αυτό εκθέσεις πεπραγμένων.

2.1. Επιτροπή Ελέγχου

Σκοπός της Επιτροπής Ελέγχου (ΕΕ) της Τράπεζας, είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) στην άσκηση των καθηκόντων του στον τομέα της ανάπτυξης και της διασφάλισης της λειτουργίας ενός επαρκούς και αποτελεσματικού Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου και, ειδικότερα, στη διασφάλιση:

- της ακεραιότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου,
- της ανεξαρτησίας του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και
- της συμμόρφωσης με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς και τις βέλτιστες πρακτικές στις οποίες υπόκεινται η Τράπεζα και ο Όμιλος.

Η ΕΕ απαρτίζεται κατ' ελάχιστον από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας, τουλάχιστον δύο (2) εκ των οποίων είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Τα Μέλη της ΕΕ εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η θητεία των μελών της ΕΕ είναι τριετής. Η ανανέωση της θητείας ή η τροποποίηση της σύνθεσης της ΕΕ γίνεται πάντοτε με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας. Σε περίπτωση παραίτησης κάποιου μέλους της ΕΕ, η συμπλήρωση της κενής θέσης γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, η οποία

---

¹ Τα καθήκοντα, αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών του Δ.Σ. περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της εκάστοτε Επιτροπής, όπως έχει εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

υποβάλλεται στην επόμενη Γενική Συνέλευση των μετόχων προς έγκριση. Η Γενική Συνέλευση ορίζει επίσης τον Πρόεδρο της ΕΕ, ο οποίος δεν επιτρέπεται να ασκεί καθήκοντα Προέδρου του Δ.Σ. ή Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Η ΕΕ μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ., στέλεχος της Τράπεζας ή των θυγατρικών του Ομίλου της, ή άλλο πρόσωπο (υπάλληλο ή συνεργάτη) το οποίο θεωρεί ότι μπορεί να τη συνδράμει στην εκτέλεση του έργου της.

Η ΕΕ υποστηρίζεται γραμματειακά από στέλεχος της Τράπεζας, το οποίο προέρχεται από υπηρεσία της Τράπεζας που δεν ελέγχεται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (εφεξής «ΔΕΕ»). Ο γραμματέας ορίζεται με απόφαση της ΕΕ.

Με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 22/07/2019 η σύνθεση της Επιτροπής ορίστηκε ως εξής:

Πρόεδρος: Δημήτριος Τζαννίνης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ..

Μέλος: Σταύρος Παπαγιαννόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ..

Μέλος: Ελένη Κολιοπούλου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ..

Η ΕΕ έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες, όπως περιγράφονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, η επικαιροποίηση του οποίου εγκρίθηκε στις 22/11/2018 από το Δ.Σ. της Τράπεζας:

Εξωτερικός έλεγχος και διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

- Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (Ευρωπαϊκή Ένωση) αριθμ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενημερώνει το Δ.Σ. της Τράπεζας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί με ποιον τρόπο συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ποιότητα και την ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, τη ροή και τη διάχυση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της Τράπεζας και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της, εφόσον κριθεί σκόπιμο.
- Επισκοπεί τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, την ετήσια έκθεση του Δ.Σ. καθώς και τις ενοποιημένες τριμηνιαίες και εξαμηνιαίες καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου πριν από την υποβολή τους για έγκριση στο Δ.Σ..

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

- Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλείδων ασφαλείας της Τράπεζας αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη διασφάλιση της ποιότητας και τη διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.
- Αξιολογεί ετησίως την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την έκθεση του Αρμοδίου Διευθυντικού Στελέχους, υποβάλλει σχετική έκθεση στο Δ.Σ. και επιβλέπει γενικότερα την ορθή εφαρμογή της πολιτικής αυτής.
- Μελετά και αξιολογεί τις Εκθέσεις της ΔΕΕ και ενημερώνει το Δ.Σ. για:
  - την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου,
  - την αποτελεσματικότητα και την τήρηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και των συναφών πιστοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προβλέψεων,
  - την επάρκεια των διαδικασιών σε σχέση με την εσωτερική αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας,

- την πληρότητα της διαδικασίας ή μεθοδολογίας υπολογισμού της απομείωσης της αξίας των δανείων και άλλων περιουσιακών στοιχείων και των τυχόν μεταβολών κατά τη διάρκεια της χρήσης,
- τα πληροφοριακά συστήματα,
- την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- τα θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΔΚΣΕΔ).

Εξωτερικοί ελεγκτές

- Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 6, 21-23 και 26-27 του Κανονισμού (Ευρωπαϊκή Ένωση) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Τράπεζα (σύμφωνα με το άρθρο 5 του εν λόγω Κανονισμού).
- Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (Ευρωπαϊκή Ένωση) αριθ. 537/2014.

Λοιπές αρμοδιότητες και καθήκοντα

- Η ΕΕ δέχεται εμπιστευτικές ή ακόμα και ανώνυμες γραπτές ή προφορικές αναφορές και παρατηρήσεις για αντικανονικές ενέργειες ή παραλείψεις των Στελεχών και Λειτουργών ή για παραβάσεις σε θέματα λογιστικών και ελεγκτικών πρακτικών.
- Ενημερώνεται από τον Επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας, από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και τις ελεγκτικές εταιρείες περί των θεσπισμένων ελέγχων σε κάθε φάση διεξαγωγής των εργασιών, περί των μηχανογραφικών διαδικασιών και των πληροφοριακών και λογιστικών συστημάτων, περί των ασφαλιστικών δικλείδων που έχουν καθοριστεί ώστε να αποτρέπονται λάθη, κακή χρήση των συστημάτων και δόλιες ενέργειες.
- Επιπλέον λαμβάνει γνώση, μέσω των αρμόδιων Υπηρεσιακών Μονάδων των Εκθέσεων της Διεύθυνσης Εποπτείας του Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος και των Πορισμάτων Ελέγχων από άλλες Αρχές (π.χ. φορολογικοί έλεγχοι).

Κατά τη διάρκεια του 2019, η ΕΕ πραγματοποίησε 11 συνεδριάσεις. Η συμμετοχή των μελών της ανήλθε σε ποσοστό 100 %. Το 2019, η ΕΕ μεταξύ άλλων:

- Παρακολούθησε τη λειτουργία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) της Τράπεζας μέσα από τις εκθέσεις των τακτικών, έκτακτων και ειδικών ελέγχων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ), των ελέγχων των εξωτερικών συνεργατών και του ετήσιου ελέγχου – και των τριμηνιαίων επισκοπήσεων – των Ορκωτών Ελεγκτών. Συζήτησε τα κύρια θέματα που αναδείχθηκαν καθώς και τα διορθωτικά μέτρα. Αξιολόγησε το ΣΕΕ του 2018, βασιζόμενη στην αντίστοιχη ετήσια έκθεση που συνέταξε η ΔΕΕ.
- Συζήτησε διεξοδικά με στελέχη της ελεγκτικής εταιρείας – τα οποία προέβησαν στην Αξιολόγηση της Επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου – τα ευρήματά τους και διατύπωσε τις παρατηρήσεις της επί αυτών. Συνέταξε κείμενο με τις παρατηρήσεις και συστάσεις της επί της Αξιολόγησης της Επάρκειας του ΣΕΕ, το οποίο υπέβαλε στο ΔΣ.
- Συζήτησε τις ενέργειες ενίσχυσης του ΣΕΕ βάσει των διαπιστώσεων της ελεγκτικής εταιρείας.
- Συζήτησε με τον CFO, τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και τους Ορκωτούς Ελεγκτές θέματα που αφορούν τις ενδιάμεσες και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Παρακολούθησε τη διαδικασία και διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου. Εξέτασε και αξιολόγησε τη διαδικασία σύνταξης

των ενδιάμεσων (31ης Μαρτίου, 30ης Ιουνίου και 30ης Σεπτεμβρίου 2019) και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (31ης Δεκεμβρίου 2018), καθώς και το έργο των Ορκωτών Ελεγκτών.

- Συζήτησε με τους Ορκωτούς τις περιοχές ελέγχου που συμπεριλαμβάνονται στο πλάνο του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων 2019 και ενέκρινε το σχέδιο ελέγχων.
- Εισηγήθηκε στο ΔΣ την ανανέωση διορισμού των Ορκωτών Ελεγκτών και την αμοιβή τους.
- Παρακολούθησε τη συμμόρφωση της Τράπεζας με την οδηγία της ΕΛΤΕ αναφορικά με το ανώτατο όριο αμοιβών των μη ελεγκτικών υπηρεσιών της εταιρείας KPMG το 2019.
- Συζήτησε τους τριμηνιαίους απολογισμούς εργασιών της ΔΕΕ με τον επικεφαλής της και διατύπωσε τις παρατηρήσεις της.
- Εξέτασε τον επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας της ΔΕΕ.
- Συζήτησε με τον επικεφαλής της ΔΕΕ τους λόγους για την αναθεώρηση του ετήσιου πλάνου ελέγχων του 2019 και ενέκρινε το αναθεωρημένο πλάνο.
- Συζήτησε με τον επικεφαλής της ΔΕΕ τη μεθοδολογία κατάρτισης του προγράμματος ελέγχων και ενέκρινε το πρόγραμμα ελέγχων του 2020 της ΔΕΕ.
- Εξέτασε την αναφορά της ΔΕΕ για τον Έλεγχο & Λειτουργία Συστημάτων Πληροφορικής και ενέκρινε την υποβολή της στο ΔΣ και στην Τράπεζα της Ελλάδος.
- Εξέτασε την Ετήσια Έκθεση του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους της Attica Bank για την πρόληψη και αποτροπή ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καθώς και την Ετήσια Έκθεση της ΔΚΣΕΔ για το 2018 και συνέταξε τις αξιολογήσεις της επ' αυτών, τις οποίες υπέβαλε στο ΔΣ.
- Εξέτασε και συζήτησε τις τριμηνιαίες αναφορές της ΔΚΣΕΔ και ζήτησε και έλαβε από τον επικεφαλής της ΔΚΣΕΔ τακτικές ενημερώσεις για τα θέματα της μονάδας του.
- Ενημερώθηκε για την πορεία των Μεγάλων Μη-Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και για τη στρατηγική αντιμετώπισης των.
- Συναντήθηκε με επικεφαλής Διευθύνσεων (Γραφείο Μετασχηματισμού, ΔΚΣΕΔ, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων) και ενημερώθηκε για σημαντικά θέματα λειτουργίας της Τράπεζας.
- Ενημερώθηκε για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων των συστημάτων ΤΕΚΕ.
- Στο πλαίσιο ενημέρωσης και υποβολής συστάσεων προς το ΔΣ, προέβη σε επισημάνσεις και προτάσεις οι οποίες καταγράφονται στις τριμηνιαίες της αναφορές προς το ΔΣ, στις αξιολογήσεις της επί των ενδιάμεσων και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την Αξιολόγηση της Επάρκειας του ΣΕΕ και την αξιολόγηση της Ετήσιας Έκθεσης του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους της Attica Bank για την πρόληψη και αποτροπή ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου για το υπό αναφορά έτος (2019) θα αποτυπωθεί στην ετήσια έκθεση που θα υποβάλει η Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΔΤΕ 2577 (κεφ. IV Β 2.α 2.3.1).

2.2. Επιτροπή Αποδοχών (καταργηθείσα από 22.07.2019)

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του στις 22 Ιουλίου 2019 (Πρακτικό Δ.Σ. 1303) ομόφωνα αποφάσισε τη συγχώνευση των Επιτροπών Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών. Συστάθηκε πλέον η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών και σε συνέχεια της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση του την 28/08/2019, εκδόθηκε ο κανονισμός που ρυθμίζει τη λειτουργία της. Νοείται ότι οι αρμοδιότητες της νέας Επιτροπής αποτελούν ενοποίηση των αρμοδιοτήτων των καταργημένων πλέον Επιτροπών. Σημειώνεται ότι τόσο η Επιτροπή Αποδοχών, όσο και η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. εξακολουθούσαν να λειτουργούν μέχρι τις 22.07.2019.

Η Επιτροπή Αποδοχών είχε συσταθεί και λειτουργούσε σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, και επέβλεπε τις δραστηριότητες τόσο του πιστωτικού ιδρύματος όσο και των θυγατρικών του.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής ήταν να εκφέρει εξειδικευμένη και ανεξάρτητη γνώμη για τις πολιτικές αποδοχών και την εφαρμογή τους, και να διασφαλίζει την αποτελεσματική ευθυγράμμιση των αποδοχών του προσωπικού με τους κινδύνους που αναλαμβάνει η Τράπεζα κατά τη γενική λειτουργία της, όσο και κατά την διαχείριση των κεφαλαίων και της ρευστότητας της.

Τα καθήκοντα της Επιτροπής περιλάμβαναν μεταξύ άλλων:

- Την υποβολή προτάσεων σχετικά με τις αποδοχές του προσωπικού της Τράπεζας και του Ομίλου, περιλαμβανομένων όσων έχουν επιπτώσεις στους αναλαμβανόμενους κινδύνους, και τη διαχείρισή τους και εισηγείται στο Δ.Σ. για τη λήψη αποφάσεων. Εισηγείται επίσης στο Δ.Σ. σχετικά με τις αποδοχές της Διοίκησης, ιδίως των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., καθώς και των υψηλότερα αμειβόμενων υπαλλήλων της Τράπεζας και του Ομίλου, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα Πολιτική της.
- Την άμεση επίβλεψη των αποδοχών των ανώτερων στελεχών της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης και της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.
- Την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων επιδόσεων και την ανάγκη εκ των υστέρων προσαρμογής με βάση τον κίνδυνο.
- Τη διασφάλιση της επάρκειας των πληροφοριών που παρέχονται στους μετόχους σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών, ιδίως σε σχέση με την αναλογία μεταξύ σταθερών και τυχόν μεταβλητών αποδοχών.

Με την από 21-05-2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου η σύνθεση της Επιτροπής έγινε πενταμελής και απαρτίζεται από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., τα τέσσερα εκ των οποίων είναι ανεξάρτητα με μόνιμο παρατηρητή τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και τακτική συμμετοχή των στελεχών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

Πρόεδρος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μπριλάκης Χαράλαμπος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Τζαννίνης Δημήτρης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παναγιώτου Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Εκ. Ελ. Δημ : Παπαθεοδώρου Ζαχαρούλα

Κατά τη διάρκεια του 2019, η **Επιτροπή Αποδοχών** πραγματοποίησε 5 συνεδριάσεις εργασίας, η δε συμμετοχή των μελών ανήλθε στο 100%. Τα πιο σημαντικά θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή για το 2019 ήταν μεταξύ άλλων:

- Σύνοψη παροχών και αποδοχών ανά κύρια κατηγορία προσωπικού
- Peer review της της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών
- Πολιτική αμοιβών Μελών Δ.Σ.
- Μεταβολές κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την πολιτική αποδοχών
- Ανανέωση ασφαλιστηρίων συμβολαίων
- Θέματα ειδικών εργοδοτικών εισφορών

Σε συνέχεια της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της 22-7-2019 (Πρακτικό Δ.Σ. 1303/22.7.2019) με την οποία αποφασίστηκε η συγχώνευση της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. σε μία Επιτροπή και της συνεδρίασης της 31.07.2019, παρατίθεται η νέα σύνθεση της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών.

Πρόεδρος : Κυριαζής Χαρίτων, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Δουκίδης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Κολιοπούλου Ελένη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η νέα Επιτροπή για το υπόλοιπο του έτους 2019 πραγματοποίησε δύο (2) συνεδριάσεις και η συμμετοχή των μελών της ανήλθε σε ποσοστό 100%.

2.3. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. (καταργηθείσα από 22.07.2019)

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του στις 22 Ιουλίου 2019 (Πρακτικό Δ.Σ. 1303) ομόφωνα αποφάσισε τη συγχώνευση των Επιτροπών Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών. Συστάθηκε πλέον η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών και σε συνέχεια της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση του την 28/08/2019, εκδόθηκε ο κανονισμός που ρυθμίζει τη λειτουργία της. Νοείται ότι οι αρμοδιότητες της νέας Επιτροπής αποτελούν εντοποίηση των αρμοδιοτήτων των καταργημένων πλέον Επιτροπών. Σημειώνεται ότι τόσο η Επιτροπή Αποδοχών, όσο και η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. εξακολουθούσαν να λειτουργούν μέχρι τις 22.07.2019.

Η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. έφερε την ευθύνη για α) τον εντοπισμό, ανάδειξη και υποβολή προτάσεων υποψηφίων για το διορισμό στο Δ.Σ. και β) την αξιολόγηση της επάρκειας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του Δ.Σ.

Η Επιτροπή απαρτιζόταν, κατ' ελάχιστον, από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. εκ των οποίων κατ' ελάχιστον ο Πρόεδρος της είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος.

Η θητεία των μελών της επιτροπής συνέπιπτε με τη θητεία τους ως μελών του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, όπως επίσης και ο ακριβής αριθμός των μελών της.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής:

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, συγκαταλέγονταν:

- Ο σχεδιασμός και ο συντονισμός της εφαρμογής της διαδικασίας προσδιορισμού και επιλογής υποψηφίων μελών του Δ.Σ. και των επιτροπών του.
- Η περιγραφή των επιμέρους δεξιοτήτων και προσόντων που απαιτούνται για την πλήρωση των θέσεων των μελών του Δ.Σ. και η εκτίμηση του χρόνου που πρέπει να αφιερώνεται στην αντίστοιχη θέση.
- Η περιοδική και τουλάχιστον σε ετήσια βάση, αξιολόγηση:
  - της δομής, του μεγέθους, της σύνθεσης και της απόδοσης του Δ.Σ. και η υποβολή συστάσεων προς αυτό σχετικά με τυχόν αλλαγές που κρίνει σκόπιμες.
  - του συνδυασμού της ευρύτητας, των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της εμπειρίας ανά αντικείμενο των μελών του Δ.Σ. σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και η υποβολή σχετικής έκθεσης στο Δ.Σ.
- Η περιοδική και τουλάχιστον σε ετήσια βάση επανεξέταση :
  - Της Πολιτικής Ανάδειξης Υποψηφίων μελών Δ.Σ. της Τράπεζας
  - Της Πολιτικής Επιλογής και Διορισμού των ανώτερων διοικητικών στελεχών της Τράπεζας
- Η επικύρωση του διορισμού των ανώτερων διοικητικών στελεχών
- Η υποβολή προτάσεων στο Δ.Σ. για την πολιτική πολυμορφίας σε αυτό.
- Η εξαμηνιαία επανεξέταση της ανεξαρτησίας των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ..
- Η παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της συμμετοχής των μελών στο Δ.Σ. και στις επιτροπές του.
- Η ετήσια επανεξέταση τυχόν άλλων σημαντικών δεσμεύσεων των μελών του Δ.Σ. εκτός της Τράπεζας.
- Η αξιολόγηση υφιστάμενων ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μελών του Δ.Σ. με αυτά της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων και συναλλαγών μελών του Δ.Σ. με τον Όμιλο, και η υποβολή σχετικών προτάσεων προς το Δ.Σ..

- Η κατάρτιση και υλοποίηση προγράμματος εισαγωγικής ενημέρωσης των νέων μελών του Δ.Σ. και περιοδικής επιμόρφωσης των υφιστάμενων μελών του Δ.Σ.
- Η περιοδική επανεξέταση του σχεδιασμού διαδοχής για τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και υποβολή σχετικής ενημέρωσης στο Δ.Σ.
-

Η σύνθεση της Επιτροπής, με την απόφαση του Δ.Σ. της 21ης Μαΐου 2018 τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Πρόεδρος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Σταθόπουλος Αθανάσιος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μπριλάκης Χαράλαμπος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Τζαννίνης Δημήτριος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών του Δ.Σ., πραγματοποίησε το 2019, έξι (6) συνεδριάσεις και η συμμετοχή των μελών της ανήλθε σε ποσοστό 100%. Τα πιο σημαντικά θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή για το 2019 ήταν μεταξύ άλλων:

1. επικαιροποίηση του Κανονισμού Δ.Σ.
2. Σύνταξη Πολιτικής Διαφοροποίησης Μελών Δ.Σ.
3. Προετοιμασία Ετήσιας Αξιολόγησης Μελών Δ.Σ.
4. Επιλογή Συμβούλου Αξιολόγησης Δ.Σ.
5. επικαιροποίηση Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης
6. Εκλογή Μελών Δ.Σ. στα όργανα που προβλέπονται στον κανονισμό εργασίας προσωπικού της Τράπεζας

Σε συνέχεια της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της 22-7-2019 (Πρακτικό Δ.Σ. 1303/22.7.2019) με την οποία αποφασίστηκε η συγχώνευση της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. σε μία Επιτροπή και της συνεδρίασης της 31.07.2019, παρατίθεται η νέα σύνθεση της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών.

Πρόεδρος : Κυριαζής Χαρίτων, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Δουκίδης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Κολιοπούλου Ελένη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η νέα Επιτροπή για το υπόλοιπο του έτους 2019 πραγματοποίησε δύο (2) συνεδριάσεις και η συμμετοχή των μελών της ανήλθε σε ποσοστό 100%.

2.4. Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας (καταργηθείσα από 22.07.2019)

Η Επιτροπή καταργήθηκε ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 22 Ιουλίου 2019 και τα θέματα αρμοδιότητας της παρουσιάζονται και συζητούνται απευθείας στο Δ.Σ της Τράπεζας.

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας είχε ως σκοπό την υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στη χάραξη των κατευθυντήριων γραμμών της στρατηγικής της Τράπεζας, με στόχο την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων της.

Στα πλαίσια αυτά επέπτευε την εφαρμογή του Επιχειρηματικού Σχεδίου και εισηγούνταν και αποφάσιζε για κάθε θέμα στρατηγικής σημασίας για την Τράπεζα.

Επιπρόσθετα αποτελούσε το Όργανο για τη χάραξη της Πολιτικής Επικοινωνίας και της ενημέρωσης του Επενδυτικού κοινού.

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας υποστήριζε το Δ.Σ. αναφορικά με την εκπόνηση και υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού του Ομίλου.

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας αποτελούνταν από (5) πέντε τουλάχιστον μέλη του Δ.Σ. (εκτελεστικά και μη εκτελεστικά) καθώς και από τυχόν συμβουλευτικά μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζονταν ο εκάστοτε Πρόεδρος του Δ.Σ. Ο αριθμός των μελών, ο Πρόεδρος και η σύνθεση της Επιτροπής ορίζονταν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Στις 31 Ιανουαρίου 2019 παραιτήθηκε το μέλος κος, Αναγνωστόπουλος Δημήτρης, Διευθυντής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και στις 13 Μαρτίου 2019 παραιτήθηκε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κος. Παναγιώτης Ρουμेलιώτης.

Μετά από τις ανωτέρω αλλαγές η σύνθεση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας ήταν η εξής:

Πρόεδρος : Μιχελής Γεώργιος, Πρόεδρος Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Πανταλάκης Θεόδωρος, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Τσάδαρης Αθανάσιος, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Τσακίρακης Ιωάννης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παπαγιαννόπουλος Σταύρος, Μη Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Τριανταφυλλόπουλος Γεώργιος, Επικεφαλής του Γραφείου Μετασχηματισμού
Μέλος : Ψύλλας Φραγκίσκος, Chief Risk Officer
Μέλος : Κουτσογιάννης Νικόλαος, Chief Financial Officer,
Μέλος : Λιάπης Κωνσταντίνος, Οικονομικός Σύμβουλος του Προέδρου
Γραμματέας: Βλασσοπούλου Θεοδώρα, Διευθύντρια Διεύθυνσης Γραμματείας Διοίκησης

Ύστερα από τον θάνατο του Προέδρου Δ.Σ. Γ. Μιχελή και την αντικατάστασή του από τον κ. Κ. Μητρόπουλο, η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας καταργήθηκε με απόφαση Δ.Σ. που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουλίου 2019 και τα θέματα αρμοδιότητας της παρουσιάζονται και συζητούνται απευθείας στο Δ.Σ της Τράπεζας.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας, πραγματοποίησε 2 συνεδριάσεις, σε πλήρη απαρτία και με κύρια θέματα τα ακόλουθα:

1. Προϋπολογισμός έτους 2019
2. Business Plan 2019 – 2023
3. Παρουσίαση εναλλακτικών σχεδίων διαχείρισης προβληματικών δανείων
4. Ανάλυση Βασικών Δεικτών Τράπεζας και Ανταγωνισμού με στοιχεία 12μήνου 2018

2.5. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι αρμόδια για την παρακολούθηση των κινδύνων που αναλαμβάνει μέσω της δραστηριότητάς του ο Όμιλος και επικουρεί το Δ.Σ. σε ό,τι αφορά την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- συμμόρφωση του Ομίλου με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση κινδύνων,
- διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους επιχειρηματικούς στόχους του Ομίλου και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων σε τεχνικά μέσα και προσωπικό,
- έλεγχος της επάρκειας, ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, και
- διασφάλιση ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνων έχει γνωστοποιηθεί σε όλο το εύρος των επιχειρησιακών μονάδων του Ομίλου και αποτελεί την βάση καθορισμού ορίων ελέγχου κινδύνου.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων της η Επιτροπή μεταξύ άλλων:

- συμβουλεύει και στηρίζει το Δ.Σ. σχετικά με την παρακολούθηση της συνολικής παρούσας και μελλοντικής διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικής κινδύνου της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα είδη κινδύνων, ώστε να διασφαλίζεται ότι συνάδουν με την επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους, την εταιρική κουλτούρα και τις εταιρικές αξίες της Τράπεζας.
- διαμορφώνει, βάσει εισήγησης του επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου (εφεξής «CRO»), τη στρατηγική ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται

στους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο Ομίλου, και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων σε τεχνικά μέσα και προσωπικό.

- προωθεί στο Δ.Σ., μετά από αξιολόγηση, την ετήσια έκθεση του CRO.
- διασφαλίζει την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων το οποίο και ενσωματώνει στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- εισηγείται στο Δ.Σ. για τον CRO.
- ενημερώνει το Δ.Σ. τουλάχιστον ανά τρίμηνο σχετικά με τα πεπραγμένα της Επιτροπής και τους σημαντικότερους κινδύνους που έχουν αναληφθεί σε επίπεδο Ομίλου, διαβεβαιώνει το Δ.Σ. για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και προτείνει τις τυχόν αναγκαίες κατά την κρίση της ενέργειες.
- εξετάζει με την επιφύλαξη των καθηκόντων της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και Αποδοχών κατά πόσο τα κίνητρα που προβλέπουν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο, το κεφάλαιο, τη ρευστότητα, καθώς και την πιθανότητα και το χρονοδιάγραμμα κερδοφορίας.
- αξιολογεί τις συστάσεις των εσωτερικών ή εξωτερικών ελεγκτών και παρακολουθεί την προσήκουσα εφαρμογή των μέτρων που έχουν ληφθεί.
- επιλαμβάνεται των θεμάτων τα οποία αφορούν στην σχέση του Ομίλου με Συνδεδεμένα Πρόσωπα.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται, κατ' ελάχιστο, από 3 (τρία) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., εκ των οποίων τουλάχιστον ένα (1) είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.. Ο Πρόεδρος και η σύνθεση της Επιτροπής ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Πρόεδρος της Επιτροπής δεν δύναται να είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου.

Τα μέλη της Επιτροπής διαθέτουν, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, επαρκείς γνώσεις και εμπειρία στον τομέα διαχείρισης κινδύνων, και ιδίως σε ό,τι αφορά τις πρακτικές διαχείρισης και ελέγχου των κινδύνων, ώστε να καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων, περιλαμβανομένου του λειτουργικού κινδύνου και να διασφαλίζεται ο ενοποιημένος έλεγχός τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. της Τράπεζας. Τα μέλη της Επιτροπής δεν επιτρέπεται να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Επιτροπής. Υπό την προϋπόθεση αυτή, η συμμετοχή τους στην Επιτροπή δεν αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ..

Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι τριετής και μεταβάλλεται με απόφαση του Δ.Σ.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής δύνανται να καλούνται για ενημέρωση και διευκόλυνση του έργου της, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, οποιοδήποτε μέλος της Διοίκησης θεωρηθεί αναγκαίο ή Διευθυντικά Στελέχη της Τράπεζας ανάλογα με το θέμα συζήτησης που συνιστά αρμοδιότητά τους.

Καθήκοντα Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί Στέλεχος Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου που ορίζεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μια φορά το τρίμηνο ή και έκτακτα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλλουν οι εκάστοτε συνθήκες ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, όταν στη συνεδρίαση συμμετέχουν και τα τρία μέλη της και αν απαρτίζεται από περισσότερα μέλη, όταν συμμετέχουν τα μισά εξ αυτών και ένα επιπλέον μέλος.

Η σύνθεση της Επιτροπής, με την απόφαση του Δ.Σ. της 21ης Μαΐου 2018 τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

- Πρόεδρος : Τζαννίνης Δημήτρης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παπαγιαννόπουλος Σταύρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μπριλάκης Χαράλαμπος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Εκ.Ελ.Δημ. : Παπαθεοδώρου Ζαχαρούλα

Η σύνθεση της Επιτροπής, με την απόφαση του Δ.Σ. της 31ης Ιουλίου 2019 τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Πρόεδρος : Ταπραντζής Ανδρέας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Κυριαζής Χαρίτων, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Δουκίδης Γεώργιος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων** πραγματοποίησε 15 συνεδριάσεις και η συμμετοχή των μελών της ανήλθε σε ποσοστό 94%.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων της η Επιτροπή, εντός του 2019, μεταξύ άλλων :

- Ενέκρινε και παρακολούθησε την εφαρμογή του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων για το 2019.
- Ενέκρινε τις Εκθέσεις για τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικής Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ).
- Παρακολούθησε και ενημέρωσε το Δ.Σ. για τα επίπεδα και την εξέλιξη των κυριότερων κινδύνων που αντιμετώπισε η Τράπεζα, καθώς και για τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP) 2019 και του Stress Test.
- Ενέκρινε τις Πολιτικές & Μεθοδολογίες στο πλαίσιο προσαρμογής της Τράπεζας στο Λογιστικό Πρότυπο IFRS 9, καθώς και τους Πιστοδοτικούς Κανονισμούς.
- Ενημερώθηκε για την ρευστότητα της Τράπεζας και την επίτευξη του στόχου μείωσης της εξάρτησης από τον E.L.A.
- Ενημερώθηκε για την πορεία υλοποίησης του προϋπολογισμού της Τράπεζας.
- Ενημερώθηκε για την πορεία υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου της ARTEMIS.
- Προέβη στην αξιολόγηση του Chief Risk Officer και στην επιλογή νέου Chief Risk Officer.
- Παρακολουθούσε την πορεία της σχέσης της Τράπεζας με μεγάλους πελάτες.
- Ενημερώθηκε για το Σχέδιο Ανάκαμψης της Τράπεζας (Recovery Plan) 2019 και εξέφρασε στο Δ.Σ. τις απόψεις της.

3. Επιτροπές Διοίκησης²

3.1. Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή παρακολουθεί και διασφαλίζει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της Τράπεζας για την υλοποίηση της στρατηγικής, του επιχειρηματικού πλάνου και του προϋπολογισμού, όπως έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ.. Αποτελείται από 8 (οκτώ) τουλάχιστον μέλη, εκ των οποίων ένα είναι ο εκάστοτε Διευθύνων Σύμβουλος και ο οποίος ορίζεται ως Πρόεδρος της. Η Επιτροπή μεταξύ άλλων έχει τα εξής καθήκοντα:

- Επεξεργάζεται τη στρατηγική και διαμορφώνει την πρόταση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και του ετήσιου προϋπολογισμού πριν τη συζήτησή τους στην Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας.
- Εξειδικεύει την υλοποίηση της στρατηγικής, με το συντονισμό των δράσεων των Μονάδων της Τράπεζας.
- Παρακολουθεί την επίτευξη των στόχων στο επίπεδο της Τράπεζας και των Μονάδων, εξετάζει τις αποκλίσεις, αποφασίζει διορθωτικές κινήσεις και παρέχει οδηγίες στις καθ' ύλην αρμόδιες οργανογραμματικές δομές.
- Αποφασίζει την πολιτική ανάπτυξης των δικτύων και του Ομίλου.
- Διασφαλίζει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της διαχείρισης κινδύνων ενσωματώνονται στη λειτουργία της Τράπεζας και στον προϋπολογισμό.
- Αποφασίζει τα εγκριτικά όρια επενδύσεων και δαπανών των αρμόδιων οργάνων.

Συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές το μήνα ή έκτακτα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλουν οι εκάστοτε συνθήκες ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων στη συνεδρίαση μελών υπερβαίνει το ήμισυ των ορισθέντων μελών της, και εφόσον σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των παρισταμένων μελών δεν υπολείπεται των 5 (πέντε), μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά και ο Πρόεδρος αυτής ή ο αντικαταστάτης αυτού, όπως προβλέπεται στις περιπτώσεις αναπλήρωσής του. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τα παρόντα μέλη της, εφόσον συμφωνεί με αυτές ο Πρόεδρος της. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η Εκτελεστική Επιτροπή πραγματοποίησε 44 συνεδριάσεις.

Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους 2019 αφορούν, μεταξύ άλλων, κυρίως πάσης φύσεως εγκρίσεις σκοπιμότητας για συνεργασίες με τρίτους καθώς και ανάθεση έργων σε εταιρείες, ενημερώσεις σε θέματα Προϋπολογισμού, πορεία υλοποίησης έργων, εγκρίσεις Πολιτικών και Κανονισμών που στη συνέχεια εισάγονται προς έγκριση από το Δ.Σ. Ενδεικτικά ακολουθεί η παρακάτω θεματολογία.

- Στελέχωση μονάδων,
- Συστήματα αξιολόγησης,
- Έγκριση υλοποίησης συνεδρίων και ειδικών εκπαιδεύσεων στρατηγικού χαρακτήρα,
- Νέα προϊόντα,
- Επιλογές διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και έγκριση υλοποίησης ενεργειών,
- Έγκριση πολιτικών και κανονισμών λειτουργίας,
- Έγκριση ενεργειών που σχετίζονται με ψηφιακό μετασχηματισμό,
- Ενημέρωση σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση για την πορεία της Τράπεζας και την εκτέλεση του Προϋπολογισμού,
- Έγκριση ενεργειών προγράμματος προμηθειών.

² Πληροφορίες αναφορικά με τα καθήκοντα, αρμοδιότητες και τον τρόπο λειτουργίας των Διαχειριστικών Επιτροπών και των Συμβουλίων περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Λειτουργίας τους, όπως έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

3.2. Διοικητικό Όργανο Καθυστερήσεων (Δ.Ο.Κ.)

Στην Attica Bank στα πλαίσια εναρμόνισης με την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της Τράπεζας της Ελλάδος αρ. 42/30.05.2014, της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΕΕ) No. 47/09.02.2015 και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΕΕ) No. 102/30.08.2016, έχει συσταθεί και λειτουργεί διοικητικό όργανο για την παρακολούθηση καθυστερήσεων (ΔΟΚ). Αποτελείται από τρία εκτελεστικά μέλη και διαθέτει τον κατάλληλο βαθμό ανεξαρτησίας σε σχέση με τις υπόλοιπες λειτουργικές δομές της Τράπεζας και ιδίως σε σχέση με τις λειτουργίες χορήγησης πιστώσεων και διαχείρισης του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου. Οι αρμοδιότητές του περιγράφονται από το κανονιστικό πλαίσιο Εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, όπως αυτό εκάστοτε ισχύει, στις οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Η κεντροποιημένη επεξεργασία όλων των εσωτερικών αναφορών που αφορούν στη λειτουργία των καθυστερήσεων
- Η διαμόρφωση των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά υπό-χαρτοφυλάκιο δανείων και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους, μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης.
- Η διαμόρφωση και τεκμηρίωση των κριτηρίων, με βάση τα οποία θα εξετάζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα εκάστου τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης (ανάπτυξη και χρήση ειδικών δενδρο-διαγραμμάτων)
- Ο καθορισμός των παραμέτρων και του εύρους αρμοδιοτήτων των οργάνων και προσώπων που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας και καταλληλότητας του προτεινόμενου τύπου ρύθμισης και στην μετέπειτα παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ο σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση, σε συνεργασία με τις επιχειρησιακές μονάδες, των πιλοτικών προγραμμάτων ρυθμίσεων.
- Η λήψη ενημέρωσης για το περιεχόμενο των υποβαλλόμενων προς την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορών, προτού αποσταλούν σε αυτήν και η επισκόπηση των στοιχείων αυτών.

Το Δ.Ο.Κ. συνεδριάζει κατόπιν συνεννόησης των μελών του, μία φορά το τρίμηνο ή εκτάκτως οποτεδήποτε κριθεί σκόπιμο για ιδιαίτερα θέματα, με αντίστοιχη πρόσκληση από τον Πρόεδρο του. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εγκύτως με απαρτία δύο εκ των τριών μελών του είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία αυτών στο χώρο συνεδρίασης της είτε σε άλλο χώρο με τη χρήση τεχνολογιών διάσκεψης / τηλεφωνικής κλήσης. Επιπλέον, το Δ.Ο.Κ. έχει τη δυνατότητα να προσκαλεί στις συνεδριάσεις του και στελέχη της Τράπεζας που δεν αποτελούν μέλη της σύνθεσής του προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο του.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις (4) συνεδριάσεις του Διοικητικού Οργάνου Καθυστερήσεων.

Τα θέματα που ενδεικτικά απασχόλησαν την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του 2019 είναι τα κάτωθι:

- Επισκόπηση των στοιχείων του COR25 που υποβάλλονται στην ΤτΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΕΕ 42,
- Ενημέρωση για το έργο τεχνολογικής υποστήριξης της Τράπεζας και για την πολιτική ρυθμίσεων και διαγραφών των καθυστερημένων οφειλών,
- Ενημέρωση για τη διαδικασία και την πορεία του Κώδικα Δεοντολογίας,
- Ενημέρωση για τη νέα Διατραπεζική συνεργασία στο πλαίσιο του Ν.4605/19 για την προστασία της κύριας κατοικίας και για τον Εξωδικαστικό Συμβιβασμό (OCW),
- Ενημέρωση για την Εφαρμογή της Στρατηγικής Μη Εξυπηρετούμενου Χαρτοφυλακίου,
- Ενημέρωση για τις αποφάσεις της Επιτροπής προβλέψεων, διαγραφών και αποσβέσεων, στις εισηγήσεις της Διεύθυνσης Διαχείρισης Καθυστερήσεων.

3.3. Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO)

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO) αποτελείται από τουλάχιστον 3 (τρία) μέλη, εκ των οποίων ένα είναι ο εκάστοτε Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας και ο οποίος ορίζεται ως Πρόεδρος της καθώς και από συμβουλευτικά μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου. Τα κύρια μέλη δύναται να είναι είτε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είτε στελέχη της Τράπεζας. Διαμορφώνει την πολιτική της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου σε θέματα διάρθρωσης, τιμολόγησης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, και καθορισμού ορίων κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη τη στρατηγική της Τράπεζας που προκύπτει από αποφάσεις των αρμόδιων ανώτατων οργάνων της (Δ.Σ., Εκτελεστική Επιτροπή), το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, καθώς και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής αυτών και λαμβάνει αποφάσεις για τα αναγκαία μέτρα διόρθωσης και βελτίωσής τους.

Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO):

- Αποφασίζει το πλαίσιο ανάληψης και αντιστάθμισης των κινδύνων ρευστότητας και επιτοκίων με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων.
- Διαμορφώνει την ευρύτερη πολιτική επιτοκίων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.
- Καθορίζει και εποπτεύει την εφαρμογή του συστήματος εσωτερικής τιμολόγησης των διαθεσίμων της Τράπεζας και θεσπίζει την πολιτική εσωτερικής τιμολόγησης μεταξύ καταθετικών/χρηρητικών μονάδων.
- Εγκρίνει το πρόγραμμα αντιμετώπισης εκτάκτων συνθηκών (liquidity contingency plan) και μεριμνά για τη διαφοροποίηση των πηγών άντλησης των διαθεσίμων της Τράπεζας.
- Εγκρίνει το πρόγραμμα ασκήσεων προσομοίωσης (stress test) και εξετάζει τα αποτελέσματα από την εφαρμογή σεναρίων για ακραίες μεταβολές στις αγορές κεφαλαίων.
- Αξιολογεί και εγκρίνει την κυκλοφορία νέων καταθετικών ή δανειακών προϊόντων καθώς και την επέκταση της Τράπεζας σε νέα προϊόντα ή υπηρεσίες που συνάδουν με τον στρατηγικό σχεδιασμό της.

Η Επιτροπή συνέρχεται τακτικά σε μηνιαία βάση ή εκτάκτως συχνότερα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλλουν οι συνθήκες της αγοράς ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων. Βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων στη συνεδρίαση μελών υπερβαίνει το ήμισυ των ορισθέντων μελών της, μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά και ο Πρόεδρος αυτής, και εφόσον σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των παρισταμένων μελών δεν υπολείπεται των 3 (τριών). Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τα παρόντα μέλη της, εφόσον συμφωνεί με αυτές ο Πρόεδρος της. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η εν λόγω Επιτροπή πραγματοποίησε 17 συνεδριάσεις.

Τα θέματα που ενδεικτικά απασχόλησαν την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους 2019 είναι τα κάτωθι:

- Μηνιαία ενημέρωση επί του ALCO PACK,
- Υπογραφή Ιδιωτικού Συμφωνητικού Υποστήριξης Εργασιών Διαχείρισης Μεταβιβασθέντος Χαρτοφυλακίου,
- Σχέδιο Αποκατάστασης Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας,
- Όρια Διεύθυνσης Χρηματαγορών & Κεφαλαιαγορών,
- Ενημέρωση σε σχέση με την Διαδικασία κατάρτισης Σχεδίου Χρηματοδότησης της Τράπεζας (Funding Plan).

3.4. Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Στην Επιτροπή Πιστοδοτήσεων περιλαμβάνονται: Ανώτατο Κλιμάκιο Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής I, Ανώτερο Λιανικής Τραπεζικής II, Μέσο Επίπεδο Επιχειρηματικής Τραπεζικής III, τα οποία στελεχώνονται από αρμόδια στελέχη της Τράπεζας, όπως περιγράφονται στην Εγκυκλίο Δ/ντος Συμβούλου 104/21.6.19.

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν περίπου 123 συνεδριάσεις εγκριτικών κλιμακίων πιστοδοτήσεων (Ανώτατο Κλιμάκιο Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής I, Ανώτερο Λιανικής Τραπεζικής II, Μέσο Επίπεδο Επιχειρηματικής Τραπεζικής III).

3.5. Εγκριτικά κλιμάκια καθυστερήσεων Επιχειρήσεων και Ιδιωτών I και II

Τα εγκριτικά κλιμάκια καθυστερήσεων αποτελούνται από: Εγκριτικό Κλιμάκιο Καθυστερήσεων Επιχειρήσεων I, Εγκριτικό Κλιμάκιο Καθυστερήσεων Επιχειρήσεων II, Εγκριτικό Κλιμάκιο Καθυστερήσεων Ιδιωτών I, και Εγκριτικό Κλιμάκιο Καθυστερήσεων Ιδιωτών II, τα οποία στελεχώνονται από αρμόδια στελέχη της Τράπεζας, όπως περιγράφονται στην Εγκύκλιο Δ/ντος Συμβούλου 106/4.7.19 και Εγκύκλιο Δ/ντος Συμβούλου 105/4.7.19.

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν 105 συνεδριάσεις.

3.6 Επιτροπή Πληροφορικής

Η Επιτροπή Πληροφορικής αποτελεί το υπηρεσιακό όργανο της Τράπεζας που έχει ως σκοπό τον καθορισμό, την ιεράρχηση, την αξιολόγηση, την έγκριση υλοποίησης έργων Πληροφορικής, την εποπτεία αυτών βάσει της στρατηγικής και των στόχων της Τράπεζας, τον κεντρικό συντονισμό της εκτέλεσης των έργων Πληροφορικής, καθώς και την εποπτεία της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας των υποδομών και συστημάτων της Τράπεζας και της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που απορρέει από τα πληροφοριακά συστήματα. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των εγκριτικών της αρμοδιοτήτων, είναι αρμόδια για την έγκριση του σχετικού κόστους που αφορά στην υλοποίηση έργων Πληροφορικής ή και την προώθησή τους σε ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο.

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν 3 συνεδριάσεις.

3.7 Επιτροπή Δαπανών

Σκοπός της Επιτροπής είναι η εξέταση και έγκριση της σκοπιμότητας και της εκτέλεσης δαπανών που είναι στο εγκριτικό της όριο. Η επιτροπή λειτουργεί στα πλαίσια της Πολιτικής Προμηθειών και Εγκρίσεων και παρεμβάλλεται σαν εγκριτικό κλιμάκιο πριν από το τελικό κλιμάκιο της Εκτελεστικής Επιτροπής. Η έγκρισή της απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις, όπου η δαπάνη υπερβαίνει το μέγιστο ποσό ανά δαπάνη προηγούμενων εγκριτικών κλιμακίων ή εάν έχει εξαντληθεί το ετήσιο εγκριτικό τους όριο.

Κατά τη διάρκεια του 2019 διενεργήθηκαν 9 συνεδριάσεις.

4. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Σ.Ε.Ε.)

Σημαντικό μέλημα της Τράπεζας αποτελεί η ανάπτυξη και η συνεχής αναβάθμιση, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της, το οποίο αποτελεί σύνολο επαρκώς τεκμηριωμένων και λεπτομερώς καταγεγραμμένων ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, ενσωματώνει τις βέλτιστες αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης και καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα και συναλλαγή της Τράπεζας, συντελώντας στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της.

Η θέσπιση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου αποσκοπεί, ιδίως:

- στη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου με αποτελεσματική χρήση των εκάστοτε διαθέσιμων πόρων.
- στην αναγνώριση και διαχείριση των αναλαμβανόμενων ή δυνητικών κινδύνων.
- στη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων, τα οποία είναι απαραίτητα για τη σύνταξη αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, και εν γένει για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας.
- στη συμμόρφωση της λειτουργίας της Τράπεζας με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, καθώς και με τις διατάξεις των εκάστοτε θεσπιζόμενων πολιτικών και διαδικασιών της.
- στην αναγνώριση, αντιμετώπιση και συστηματική παρακολούθηση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται, περιλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου.
- στη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας, στην ξεχωριστή και αναλυτική τήρηση και φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων των πελατών της και στη διασφάλιση των συμφερόντων της Τράπεζας, των μετόχων της και των συναλλασσόμενων με αυτή.
- στο διαρκή έλεγχο των εργασιών και δραστηριοτήτων, των οποίων η διεκπεραίωση ανατίθεται σε τρίτους, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις διατάξεις της Πολιτικής Εξωτερικής Ανάθεσης Εργασιών (Outsourcing).
- στη διεξαγωγή περιοδικών, ή και έκτακτων, ελέγχων από τις αρμόδιες μονάδες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για τη διαπίστωση της συνεπούς εφαρμογής των προβλεπόμενων κανόνων και διαδικασιών από όλες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα ανάπτυξης μεθόδων αυτο-αξιολόγησης από τις υπηρεσιακές μονάδες.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου υλοποιείται σε πολλαπλά επίπεδα:

- Το πρώτο επίπεδο περιλαμβάνει όλους τους ελεγκτικούς μηχανισμούς / δικλείδες ασφαλείας που έχουν τοποθετηθεί στη ροή των εργασιών της Τράπεζας, καθώς και τους μηχανισμούς παρακολούθησης της τήρησής τους. Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί αυτοί έχουν ενσωματωθεί στις διαδικασίες της Τράπεζας προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι εργασίες διεκπεραιώνονται ομαλά, οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά και το τελικό αποτέλεσμα των εργασιών συμβαδίζει με τους στόχους της Τράπεζας. Η ευθύνη για την τήρηση των υφιστάμενων διαδικασιών και την ορθή λειτουργία τους σε πρώτο επίπεδο ανήκει στους εκτελεστικούς λειτουργούς της Τράπεζας.
- Στο δεύτερο επίπεδο περιλαμβάνονται οι ενέργειες που αποσκοπούν στην αντικειμενική διαπίστωση της επαρκούς και αποτελεσματικής λειτουργίας των ελεγκτικών μηχανισμών, από προσωπικό ανεξάρτητο από αυτό που έχει την ευθύνη διεκπεραίωσης των εργασιών, όπως το προσωπικό που έχει την ευθύνη θεμάτων compliance, risk και back office support.
- Το τρίτο επίπεδο υλοποιείται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, το οποίο έχει την τελική ευθύνη για την εφαρμογή, συντήρηση και εποπτεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Η Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό, υλοποίηση και λειτουργία ενός Σ.Ε.Ε. που θα στηρίζει τους στρατηγικούς στόχους της Τράπεζας.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας υποστηρίζεται, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, από ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS – Management Information System) και επικοινωνίας, η λειτουργία του οποίου διασφαλίζει την ομοιόμορφη και βάσει καταγεγραμμένων διαδικασιών συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, καθώς και την έγκαιρη διάθεση, ακρίβεια, αξιοπιστία και πληρότητα των πληροφοριών, και ως εκ τούτου την αποτελεσματική, έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση κάθε διοικητικού οργάνου της Τράπεζας. Η Τράπεζα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό και τη διαρκή ανάπτυξη του Συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης, η αποτελεσματικότητα του οποίου κρίνεται απαραίτητη για τη λήψη αποφάσεων ως προς τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

5. Ελεγκτικές Μονάδες

Η Τράπεζα διαθέτει εξειδικευμένες ελεγκτικές μονάδες που δρουν ανεξάρτητα στα πλαίσια του νόμου, βασιζόμενες παράλληλα στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, με στόχο τη μέγιστη διαφάνεια στην λειτουργία του Οργανισμού.

5.1. Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου

Η ΔΕΕ αναφέρεται στην Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ) για θέματα λειτουργίας της, ενώ διοικητικά, αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Λειτουργεί ανεξάρτητα χωρίς καμία ανάμειξη / παρεμβολή κατά την επιλογή, διεκπεραίωση και επικοινωνία των ελεγκτικών εργασιών της. Η ΕΕ και το Διοικητικό Συμβούλιο μεταξύ άλλων εγκρίνουν όλες τις αποφάσεις σχετικά με την πρόσληψη ή αντικατάσταση του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, αξιολογούν (από πλευράς αποτελεσματικότητας και ποιότητας) την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του έργου της ΔΕΕ και ενημερώνονται από τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου σχετικά με την πορεία και τα αποτελέσματα του ελεγκτικού έργου.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ) Ομίλου, έχει απεριόριστη και άνευ προειδοποίησης πρόσβαση σε χειρόγραφα και μηχανογραφικά στοιχεία και πληροφορίες, λειτουργίες, πληροφοριακά συστήματα, περιουσία και προσωπικό όλων των βαθμίδων της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν θυγατρικές εταιρείες.

Οι δραστηριότητές της οργανώνονται σε πέντε (5) περιοχές, τους τομείς Ελέγχου:

- **Κεντρικών Υπηρεσιών & Θυγατρικών** (συμπεριλαμβανομένου του συντονισμού και της εποπτείας των Εσωτερικών Ελεγκτών των θυγατρικών εταιρειών): εντός του 2019 διενεργήθηκαν **12 έλεγχοι**,
- **Λειτουργικών Εργασιών Καταστημάτων** Δικτύου: εντός του 2019 διενεργήθηκαν **23 έλεγχοι**
- **Πιστοδοτήσεων**, που επικεντρώνεται στους τομείς ανάληψης ή διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε επίπεδο Καταστημάτων ή και Κεντρικών Υπηρεσιών της Τράπεζας: εντός του 2019 διενεργήθηκαν **14 έλεγχοι**
- **Συστημάτων Πληροφορικής** της Τράπεζας: εντός του 2019 διενεργήθηκαν **9 έλεγχοι**,
- Απομακρυσμένων Ελέγχων, Ανάλυσης Δεδομένων & Υποστήριξης Εργασιών της ΔΕΕ (διενέργεια απομακρυσμένων ελέγχων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, διαχείριση της διαδικασίας επανελέγχων σε συνεργασία με τους ελεγκτές που έχουν εμπλακεί στους εκάστοτε ελέγχους και παραγωγή αναφορών προς την Επιτροπή Ελέγχου, την Διοίκηση και τις Εποπτικές Αρχές).

Η ΔΕΕ έχει υιοθετήσει και τηρεί συγκεκριμένο Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος περιλαμβάνει τις Αρχές που σχετίζονται με το επάγγελμα και την πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου και τους Κανόνες Συμπεριφοράς που αναμένεται να ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές. Η ΔΕΕ απέχει από τη διενέργεια έγκριση οποιουδήποτε είδους συναλλαγής, πλην αυτών που προβλέπονται για τη λειτουργία της ίδιας της Διεύθυνσης.

Η ΔΕΕ διαθέτει λεπτομερώς καταγεγραμμένους ελεγκτικούς στόχους, προγράμματα και διαδικασίες ελέγχου και κατάλληλη μεθοδολογία για τη διενέργειά τους, προκειμένου να διαμορφώσει ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη άποψη για την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Σ.Ε.Ε., σε επίπεδο Τράπεζας και σε επίπεδο Ομίλου. Καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, βάσει εκτίμησης κινδύνων (risk assessment) και διαθέτει μηχανισμούς παρακολούθησης του βαθμού συμμόρφωσης (follow up) προς τις υποδείξεις των πάσης φύσεως ελέγχων (εσωτερικών ελεγκτών, εξωτερικών ελεγκτών, εποπτικών αρχών, φορολογικών αρχών κ.α.) και ενημέρωσης της Διοίκησης της Τράπεζας για την πορεία των διορθωτικών ενεργειών. Η υλοποίησή των διορθωτικών ενεργειών είναι ευθύνη της Εκτελεστικής Διεύθυνσης και των αρμοδίων στελεχών και λειτουργιών.

Παράλληλα συμμετέχει συμβουλευτικά στο σχεδιασμό νέων προϊόντων, συστημάτων και διαδικασιών, προκειμένου να ενσωματωθούν οι κατάλληλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί. Τέλος η ΔΕΕ παρακολουθεί, διερευνά και επεξεργάζεται με ιδιαίτερη εμπιστευτικότητα τυχόν ανώνυμες αναφορές που καταγράφονται μέσω του δίαυλου εμπιστευτικής επικοινωνίας (whistle-blowing), για την λειτουργία του οποίου έχει ενημερώσει όλο το προσωπικό της.

Η ΔΕΕ μπορεί να προβαίνει σε συνεργασία με τρίτους (εντός ή εκτός της Τράπεζας), όταν το κρίνει απαραίτητο για τη διεκπεραίωση του έργου της (λόγω πχ αριθμητικής έλλειψης επαγγελματικού προσωπικού, τεχνικής εξειδίκευσης κλπ). Κάθε συνεργασία με τρίτους εγκρίνεται με βάση τους κανονισμούς της Τράπεζας, ενώ

λαμβάνονται υπ' όψιν τα επαγγελματικά προσόντα και η αξιοπιστία του τρίτου. Σε κάθε περίπτωση, την τελική ευθύνη των εκθέσεων ελέγχου την έχει ο Επικεφαλής της ΔΕΕ.

Στο πλαίσιο της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της, η ΔΕΕ ενημερώνει εγγράφως το Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και τη Διοίκηση τουλάχιστον ανά τρίμηνο, για τις κυριότερες διαπιστώσεις των διενεργούμενων ελέγχων και τις σχετικές συστάσεις της. Επίσης υποβάλλει ετήσια έκθεση αξιολόγησης για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του Σ.Ε.Ε. στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, την αποτελεσματικότητα και την τήρηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και των συναφών πιστοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προβλέψεων. Με την ολοκλήρωση των ως άνω, η ετήσια έκθεση υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Επίσης η ΔΕΕ υποβάλλει στη Διοίκηση και μέσω της Επιτροπής Ελέγχου στο Δ.Σ., ετήσια αναφορά για τη λειτουργία των Συστημάτων Πληροφορικής στα πλαίσια της ΠΔΤΕ 2651/20.01.2012, η οποία επίσης υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

5.2. Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης προλαμβάνει και διαχειρίζεται τους κινδύνους από τη μη συμμόρφωση της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου της προς το εκάστοτε νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους. Για το λόγο αυτό έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία, λογαριασμούς και πληροφορίες της Τράπεζας και του Ομίλου της που κρίνονται απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Διεύθυνση είναι διοικητικά ανεξάρτητη από όλα τα άλλα υπηρεσιακά Όργανα της Τράπεζας και αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο ενώ η σύσταση και η δομή της καθώς επίσης και η τοποθέτηση του Επικεφαλής της μονάδας ορίζονται από το Δ.Σ..

Η Διεύθυνση για θέματα που χρήζουν νομικής συμβουλής (όπως ερμηνεία νόμων, εφαρμογή κανονιστικής διάταξης, παροχής ή μη στοιχείων, επιβολή κυρώσεων στην τράπεζα κ.α.), υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, το Νομικό Σύμβουλο και τους συνεργαζόμενους Δικηγόρους. Μεταξύ άλλων συνεργάζεται με τις Διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης σε θέματα εκπαίδευσης του προσωπικού και θέσπισης Πολιτικών, Κανονισμών, Διαδικασιών, Εγκυκλίων και λοιπών Οδηγιών.

Ο Διευθυντής/Επικεφαλής της (Compliance Officer) καθώς και το προσωπικό της δεν μπορούν να κατέχουν άλλη θέση ή/και να ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα τόσο εντός όσο και εκτός τράπεζας που να έρχεται σε σύγκρουση με τις υποχρεώσεις, το ρόλο και τα καθήκοντα τους.

Οι βασικές λειτουργίες - εργασίες της Διεύθυνσης είναι οι εξής:

- Εισηγείται τη χάραξη και υλοποίηση της πολιτικής της Τράπεζας και του Ομίλου στο πεδίο της κανονιστικής συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης, λαμβάνοντας υπόψη το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Εκδίδει σχετικές οδηγίες για την προσαρμογή των διαδικασιών και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Ομίλου στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Παρακολουθεί και ελέγχει τη κανονιστική συμμόρφωση των επιμέρους Μονάδων και ενημερώνει τη Διοίκηση και το Δ.Σ. της Τράπεζας για κάθε σημαντική παράβαση ή έλλειψη που προκύπτει.
- Φροντίζει για την έγκαιρη και διαρκή ενημέρωση των εργαζόμενων για τις εξελίξεις στο σχετικό με τις αρμοδιότητές τους ρυθμιστικό πλαίσιο, με τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλες διαδικασίες και εκπονεί ετήσιο πρόγραμμα με στόχο την πλήρη συμμόρφωση της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, το Καταστατικό και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας και συντάσσει Έκθεση Δραστηριότητας.
- Φροντίζει, με κατάλληλες διαδικασίες, να τηρούνται οι προθεσμίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και παρέχει σχετική διαβεβαίωση προς το Δ.Σ..
- Συντονίζει το έργο των υπευθύνων κανονιστικής συμμόρφωσης των εσωτερικών Υπηρεσιών και Μονάδων καθώς και των Εταιρειών του Ομίλου, ώστε να συμμορφώνονται πλήρως με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Φροντίζει ώστε η Τράπεζα να διαμορφώνει τις κατάλληλες Πολιτικές και να συμμορφώνεται με το νομοκανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

- Φροντίζει ώστε η Τράπεζα να συμμορφώνεται με κανόνες προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Επιμελείται την παροχή στοιχείων και διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον πλαίσιο.
- Εισηγείται τη θέσπιση εσωτερικών Κωδίκων Δεοντολογίας και φροντίζει για την πιστή εφαρμογή τους από όλους.
- Συμμετέχει, στα Όργανα έγκρισης νέων συστημάτων, προϊόντων, συμβάσεων, κανονισμών, εγκυκλίων και διαδικασιών προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά τους με τους ισχύοντες κανόνες και τους Κώδικες Δεοντολογίας. Αντλεί και παρέχει πληροφορίες και στοιχεία στις Εποπτικές, Ρυθμιστικές, Δικαστικές, Φορολογικές ή άλλες Αρχές.

Εντός του 2019 η Διεύθυνση μεταξύ άλλων ασχολήθηκε με τα ακόλουθα:

- Επικαιροποίηση της Πολιτικής Outsourcing.
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Συνδεδεμένων Μερών (Related Parties).
- Κατάρτιση Έκθεσης Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.
- Δημιουργία αυτοματοποιημένης εφαρμογής παρακολούθησης της έγκαιρης υποβολής εποπτικών αναφορών.
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Φύλαξης Περιουσιακών στοιχείων πελατών.
- Επικαιροποίηση Πολιτικής Παραπόνων.
- Επικαιροποίηση Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας.
- Κατάρτιση Πολιτικής Κατάχρησης Αγοράς.
- Κατάρτιση Compliance Manual.
- Κατάρτιση Πολιτικής Attica Bank για την Πρόληψη της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας, στην οποία ενσωματώνονται οι Πολιτικές Αποδοχής Πελατών, Προσέγγισης AML με Βάση τον Κίνδυνο, ΠΕΠ, Διαχείρισης διασφαλίσεων υπέρ του Δημοσίου & παροχής στοιχείων σε δημόσιους φορείς.
- Έναρξη εφαρμογής Compliance Monitoring Program για το έτος 2019 με επικέντρωση στους τομείς «Mifid II», «Related Parties», «Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας / Ζητημάτων δωροδοκίας», «GDPR» Πλαίσιο «Διαφάνειας Συναλλαγών», «Τήρησης Αρχείου», «Κατάχρηση Αγοράς / Προνομιακής Πληροφόρησης», «Τηλεφωνικές Συνδιαλέξεις», «Σύγκρουσης Συμφερόντων».

5.3. Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου

Η Μονάδα Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου (Μ.Δ.Κ.Ο.), λειτουργεί σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/06 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις της, στα πλαίσια της παρακολούθησης και εκτίμησης του συνόλου των κινδύνων του Ενεργητικού - Παθητικού και των εκτός Ισολογισμού στοιχείων της Τράπεζας.

Αντικείμενο της Μ.Δ.Κ.Ο. είναι η αναγνώριση, η ανάλυση και η ανάπτυξη αποτελεσματικών συστημάτων μέτρησης, διαχείρισης και ελέγχου των κάθε μορφής κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε εργασία που αναλαμβάνει η Τράπεζα και, σε ενοποιημένη βάση, ο Όμιλος.

Επικεφαλής της Μ.Δ.Κ.Ο. είναι ο Chief Risk Officer (CRO), ο οποίος αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η συμμετοχή του CRO σε ανώτατες επιτροπές και Συμβούλια είναι θεσμοθετημένη.

Ο CRO, ορίζεται από το Δ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και η τοποθέτησή του, καθώς και η τυχόν αντικατάστασή του, γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Βασικές αρμοδιότητες του CRO είναι οι κάτωθι:

- Καθορίζει τις αρχές οι οποίες πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων του Ομίλου ως προς την αναγνώριση, αξιολόγηση, ποσοτικοποίηση/μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και διαχείρισή τους, σε συνέπεια με το εκάστοτε ισχύον επιχειρηματικό σχέδιο και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων το οποίο και ενσωματώνει στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων (π.χ. αποφάσεων που αφορούν στην εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, στην προσαρμοσμένη ανάλογα με τον κίνδυνο τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και στον υπολογισμό της αποδοτικότητας και την κατανομή κεφαλαίων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο), σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στην ΕΔΚ και στο Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Διασφαλίζει κατάλληλους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την αποτελεσματική διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση καθώς και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου, για την παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση των πιστοδοτήσεων υψηλού κινδύνου. Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καλύπτουν όλους τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος και περιλαμβάνουν συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες κινδύνου, η παραβίαση των οποίων συνεπάγεται την ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών προς επαναφορά αυτών στο αποδεκτό επίπεδο που προσδιορίζεται από το ΠΑΚ.
- Λαμβάνει γνωστοποιήσεις του Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου (Δ.Δ.Π.Κ) και του Διευθυντή Διαχείρισης Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγοράς Ομίλου (Δ.Ε.Λ.Κ.&Κ.Α.Ο.) αναφορικά με οποιαδήποτε απόκλιση από την τήρηση των εγκεκριμένων ορίων ανάληψης κινδύνων, θέματα μη συμμόρφωσης με τα κατώτατα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας καθώς και αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Ομίλου.
- Προωθεί στην ΕΔΚ, αφού πρώτα προβεί σε αξιολόγηση, την ετήσια αναφορά/έκθεση των Διευθύνσεων αναφοράς του, μαζί με την δική του έκθεση καταλληλότητας.
- Συμμετέχει ο ίδιος ή εξουσιοδοτεί εκπροσώπους των Διευθύνσεων της ΔΚΟ να συμμετάσχουν σε διάφορες ανώτατες επιτροπές όπως : Εκτελεστική Επιτροπή, ALCO, Εγκριτικές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων, Επιτροπή Προβλέψεων & Διαγραφών, Επιτροπή Πληροφορικής κλπ.

Οι Οργανογραμματικές Δομές που υπάγονται στον CRO είναι, η Διεύθυνση Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου (Δ.Α.Π.Κ), η Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνων Αγοράς Ομίλου (Δ.Ε.Λ.Κ.&Κ.Α.Ο.), η Διεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου (ΔΠΠ&ΕΠΚΟ) και το Τμήμα Πιστοποίησης και Επικύρωσης Υποδειγμάτων (Validation & Back Testing), που αποτελούν την Ομιλική Διαχείριση Κινδύνων

Η **Διεύθυνση Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου (Δ.Α.Π.Κ)** παρακολουθεί σε μεμονωμένη και ενοποιημένη βάση τον Πιστωτικό Κίνδυνο που αντιμετωπίζει ο Όμιλος.

Αντικείμενο της Διεύθυνσης είναι η αξιολόγηση των αιτημάτων ενήμερων πιστοδοτήσεων και ρύθμισης οφειλών, φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και η κατάρτιση γνωμοδότησης ως προς τον προτεινόμενο προς ανάληψη πιστωτικό κίνδυνο, προτείνοντας την αποδοχή αυτών με ή χωρίς πρόσθετους όρους, ή τη μη αποδοχή αυτών.

Η **Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνων Αγοράς Ομίλου (Δ.Ε.Λ.Κ.&Κ.Α.Ο.)** παρακολουθεί σε ατομική και ενοποιημένη βάση την Κεφαλαιακή Επάρκεια, τις Προβλέψεις & Απομειώσεις, τον Κίνδυνο Ρευστότητας, τον Λειτουργικό Κίνδυνο και τον Κίνδυνο Αγοράς, που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, καλύπτει τις ενότητες αναφορικά με, τα Μοντέλα αξιολόγησης, τεχνολογικών συστημάτων, αναλύσεις και Διοικητική Πληροφόρηση (MIS)

Αντικείμενο της Διεύθυνσης είναι η κατάρτιση των Πολιτικών, των Κανονισμών, των Μεθοδολογιών και των Διαδικασιών του Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και των Κινδύνων Αγοράς Ομίλου. Η Διεύθυνση έχει την ευθύνη της κατάρτισης του Πλαισίου και των μεθοδολογιών των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων των διάφορων κινδύνων που παρακολουθεί και της αντίστοιχης διενέργειάς τους.

Διεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου (Δ.Π.Π.&Ε.Π.Κ.Ο)

Αντικείμενο της Διεύθυνσης είναι η κατάρτιση της πολιτικής του Ομίλου επί θεμάτων πιστωτικού κινδύνου, πιστωτικής πολιτικής και του πλαισίου ελέγχου της. Η Διεύθυνση συμμετέχει στην κατάρτιση της πολιτικής διαχείρισης οφειλών σε καθυστέρηση και διαμορφώνει το πλαίσιο ελέγχου της. Έχει την ευθύνη της εισήγησης για την κατάρτιση και επικαιροποίηση του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων καθώς και των οδηγιών που αφορούν την πιστωτική πολιτική. Αρμοδιότητα της Διεύθυνσης είναι η επικύρωση των υπολογισμών των εξατομικευμένων απομειώσεων και η παρακολούθηση της λειτουργίας των μεθόδων και των υποδειγμάτων αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου. Επιπροσθέτως, η Διεύθυνση παρακολουθεί τον κίνδυνο του Non-Banking Book της Τράπεζας.

6. Διαχείριση κινδύνων σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Τράπεζα διαθέτει επαρκώς τεκμηριωμένη Πολιτική και Διαδικασίες για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων και την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων.

Οι συναλλαγές διενεργούνται μέσω εξειδικευμένων μηχανογραφικών εφαρμογών, ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες υποστηρίζουν τα όρια ευθύνης των λειτουργιών, τις διαδικασίες του διπλού ελέγχου των συναλλαγών και παράγουν αυτόματα τις απαιτούμενες λογιστικές εγγραφές.

Το λογιστικό σύστημα της Τράπεζας και του Ομίλου υποστηρίζεται από εξειδικευμένα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία έχουν προσαρμοστεί στις επιχειρησιακές απαιτήσεις της Τράπεζας.

Έχουν εκδοθεί και εφαρμόζονται αναλυτικά εγχειρίδια οδηγιών για τα συστήματα T24 της εταιρείας TEMENOS και EBS της εταιρείας Oracle που υποστηρίζουν τις εργασίες της Τράπεζας.

Έχουν καθοριστεί διαδικασίες ελέγχου και λογιστικών συμφωνιών προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα και η νομιμότητα των καταχωρίσεων στα λογιστικά βιβλία καθώς και η πληρότητα και εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων.

7. Συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μητρόπουλος είναι μηχανολόγος ηλεκτρολόγος του ΕΜΠ με μεταπτυχιακές σπουδές στη διοίκηση επιχειρήσεων και τα οικονομικά με MSC από το Imperial College και PhD από το London Business School. Από το 2013 μέχρι και τον Ιούνιο του 2019 ήταν Εντεταλμένος Σύμβουλος της PwC στην Ελλάδα, υπεύθυνος για την ανάπτυξη εργασιών του τμήματος Advisory. Μεταξύ 2016 και 2017 ήταν και Διευθύνων Σύμβουλος της PQH, της Ενιαίας Ειδικής Εκκαθάρισης Α.Ε., η οποία έχει αναλάβει την εκκαθάριση 16 ελληνικών τραπεζών. Ο Κώστας Μητρόπουλος υπήρξε, μεταξύ Ιουλίου 2011 και Αύγουστο 2012, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου. Μέχρι τον Ιούλιο του 2011 ήταν ο Εκτελεστικός Πρόεδρος του Δ.Σ. της Eurobank EFG Equities ΑΕΠΕΥ και Επικεφαλής της Global Equity Investment Banking, Brokerage & Private Equity του ομίλου Eurobank EFG. Υπήρξε ο ιδρυτής και μέχρι το 2008 Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της KANTOR Σύμβουλοι Επιχειρήσεων ΑΕ., μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με γραφεία στις Βρυξέλες, Βαρσοβία, το Βουκουρέστι και τη Σόφια. Ξεκίνησε την καριέρα του ως σύμβουλος επιχειρήσεων στην Coopers & Lybrand στην Αγγλία.

Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΚΕΔΟΣ

Ο Αντιπρόεδρος της Attica Bank, Κωνσταντίνος Μακέδος είναι Πρόεδρος του Ταμείου Μηχανικών και Εργοληπτιών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ) από την ίδρυσή του, την 1/1/2017. Κατά τη διάρκεια της θητείας του, το ΤΜΕΔΕ κατέστη πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Φορέα Εγγυοδοσίας, European Association of Guarantee Institutions, ενώ ύστερα από θετική εισήγηση της ΤτΕ, το Ταμείο αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ECB), ως κατάλληλος μέτοχος ειδικής συμμετοχής, σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ΤΜΕΔΕ εξασφαλίζει όρους μέγιστης διαφάνειας, εφαρμόζονται τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς στην οικονομική λειτουργία του. Επιπλέον, ο Φορέας πρωτοπορεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τον ψηφιακό του μετασχηματισμό του, ενώ παρουσιάζει μια εξαιρετικά ικανοποιητική εικόνα με σημαντικά πλεονάσματα κατ' έτος. Ο κ. Μακέδος είναι εκλεγμένο μέλος της Πανελληνίας Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ, ενώ έως το 2016 διετέλεσε Αντιπρόεδρος του ΕΤΑΑ Επί σειρά ετών, ήταν μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ και υπεύθυνος των Οικονομικών και Ασφαλιστικών-Αναλογιστικών θεμάτων του Επιμελητηρίου. Ο κ. Κωνσταντίνος Μακέδος είναι πολιτικός μηχανικός, ελεύθερος επαγγελματίας, μελετητής δημοσίων έργων, μέτοχος και Διευθύνων Σύμβουλος της τεχνικής εταιρείας CONCEPT ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε.»

Διευθύνων Σύμβουλος (Εκτελεστικό Μέλος)**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ**

Πτυχιούχος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Α.Β.Σ.Π. Από το 1980-1991 εργάστηκε στην ΕΤΕΒΑ και παράλληλα από 1983-1985 υπήρξε συνεργάτης του Αν.Υπ. Εθνικής Οικονομίας Κ. Βαΐτσου και από 1985-1988 Διευθυντής του γραφείου του Υφ. Εθνικής Οικονομίας Θ. Καρατζά. Από το 1991-1996 βοηθός Γεν. Διευθυντής στον Όμιλο Interamerican. Από το 1996-2004 Υποδιοικητής της ΕΤΕ, Αντιπρόεδρος του ΧΑΑ, Πρόεδρος του Κεντρικού Αποθετηρίου, Πρόεδρος της Ε.Ε της ΕΕΤ. Από το 2004 Αντιπρόεδρος ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς, και το 2009 Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου. Από το 2009-2012 Πρόεδρος του ΔΣ – Διοικητής της ΑΤΕ, μέλος του ΔΣ της ΕΕΤ. Πρόεδρος και Δ.Σ. της Απολλώνιος Κύκλος ΑΕ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, στέλεχος της ΔΕΜΚΟ ΑΕ, και μέλος Δ.Σ. των εταιρειών του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ, των ΕΛΠΕ, της Retail World και MAD DOG ΑΕ. (2012-2016). Από το Σεπτέμβριο του 2016 μέχρι σήμερα Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΤΤΙCΑ BANK, σύμβουλος στο Δ.Σ. των Α.Ε. ΕΛΠΕ και R.E.D.S και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (Εκτελεστικό Μέλος)**ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ**

Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ενώ κατέχει και τίτλο μεταπτυχιακού διπλώματος στην Οικονομική Στατιστική & Οικονομετρία από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέτει πάνω από 30 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον τραπεζικό τομέα, έχοντας εργασθεί σε διάφορες Τράπεζες καθώς και σε εταιρείες διαχείρισης χαρτοφυλακίου. Τον Μάιο του 2015 ανέλαβε καθήκοντα Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή και Επικεφαλής στο τμήμα της Γενικής Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης Πιστώσεων στην Attica Bank και τον Σεπτέμβριο του 2016 εξελέγη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και ανέλαβε καθήκοντα Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου. Εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα (8.2013 - 12.2013), στην Probank (1.2002 - 7.2013), στην EUROBANK FINANCE Α.Ε. (8.2000 - 12.2002) και στην Τράπεζα Εργασίας (9.1990 - 7.2000)

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (Εκτελεστικό Μέλος)**ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ**

Ο Αντώνης Μ. Βαρθολομαίος είναι πτυχιούχος της Ανώτατης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς (1980) και Ph.D Candidate στα Χρηματοοικονομικά & τη Διεθνή Οικονομία στο Πανεπιστήμιο Fordham της Νέας Υόρκης (1986). Η σταδιοδρομία του περιλαμβάνει: την Atlantic Bank of New York (1981), την Olympian Bank (1986), την Interbank (1992), την Εγνατία Τράπεζα (1996), την εταιρία Ευρωσυμμετοχές Κεφαλαίου & Επενδύσεων Α.Ε. (2000), την ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (2004: ως Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.), την εταιρεία Πήγασος Χρηματοπιστηριακή ΑΕΠΕΥ (2010-2012), το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (2011-2013) και την ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (2013-2015: ως Πρόεδρος Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος). Τον Ιούλιο του 2019 εξελέγη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της Attica Bank.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ**ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ**

Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στα Οικονομικά M.Sc. (ECON) από το University College London και B.A. του τμήματος Οικονομικών του κολλεγίου Pierce (σημ. Deree) Αθηνών. Διαθέτει σχεδόν 40 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον ιδιωτικό τομέα ως σύμβουλος επιχειρήσεων ενώ έχει εργαστεί ως οικονομικός διευθυντής σε εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, κυρίως στη βιομηχανία. Έχει διατελέσει σύμβουλος Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης, Υποστήριξη Λογιστηρίου (2000), σύμβουλος Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης, Βιομηχανικών Επιχειρήσεων στη Βουλγαρία (1998-2000), Financial Controller Π.Ν. Γερολυμάτος ΑΕ (1996-1998), οικονομικός Διευθυντής και Διευθυντής Λογιστηρίου στην εταιρεία ALUCANCO S.A (1989-1996), εξωτερικός Συνεργάτης ΕΛΚΕΠΑ ως εισηγητής σεμιναρίων Διοίκησης και Διοίκησης Παραγωγής σε Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (1983-1989), υπεύθυνος προγραμματισμού παραγωγής στην εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΕ (1981-1983), απασχολούμενος στο λογιστήριο και Στατιστική Υποστήριξη Διεύθυνσης Πωλήσεων στην εταιρεία ΕΛΣΑ ΑΕ, (1979-1981)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΑΝΝΙΝΗΣ

Είναι οικονομολόγος. Αποφοίτησε αριστούχος από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κατέχει Master's από το Πανεπιστήμιο McMaster και έκανε διδακτορικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Western Ontario. Διατελεί ανεξάρτητος οικονομικός σύμβουλος καθώς και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της Allianz Ελλάδος. Τον Ιούλιο του 2019 επανεξελέγη μέλος του ΔΣ της Τράπεζας. Έχει διατελέσει Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της ΔΕΗ ΑΕ, Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομητών, μέλος του Economic and Financial Committee και του Eurogroup Working Group της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αναπληρωτής του Υπουργού στα Συμβούλια Υπουργών Eurogroup και ECOFIN, μέλος του Economic Policy Committee του ΟΟΣΑ, Αναπληρωτής Διοικητής για την Ελλάδα στο Συμβούλιο των Διοικητών του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας, Σύμβουλος Διοίκησης της ΔΕΗ ΑΕ, μέλος του ΔΣ του ΟΔΔΗΧ και μέλος του ΔΣ και της Επιτροπής Ελέγχου της Εθνικής Τράπεζας. Δίδαξε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Western Ontario. Για 15 έτη ήταν στέλεχος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Έχει διατελέσει σύμβουλος επενδυτικών τραπεζών, hedge funds, και private equity.

ΕΛΕΝΗ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ελένη Κολιοπούλου είναι απόφοιτη του Αμερικανικού Κολεγίου Deree της Ελλάδος και κάτοχος Bachelor στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Μέχρι το 2018, διατέλεσε Διευθύνουσα Σύμβουλος της «ΑΝ. ΒΛ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΚΟ Α.Ε.». Από το Μάιο 2013, συμμετέχει ως Αντιπρόεδρος στη Διοίκηση του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος-ΣΒΘΣΕ, ενώ από τον Μάιο του 2016 Πρόεδρος του ΔΣ και της Ε.Ε. Διατέλεσε Πρόεδρος του ΣΕ.ΒΙ.ΧΑ. και Αντιπρόεδρος του Ελληνικού Συνδέσμου Κατασκευαστών Κυματοειδούς Χαρτονίου και Χαρτοκιβωτίων. Υπήρξε Ιδρυτικό Μέλος του «Συμβουλίου Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ». Είναι Μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών – ΣΕΒ από το 2018.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΚΙΔΗΣ

Ο Γεώργιος Δουκίδης είναι πτυχιούχος μαθηματικός του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος MSc στην Επιχειρησιακή Έρευνα και PhD στην Τεχνητή Νοημοσύνη του London School of Economics (LSE) όπου και έδιδε την δεκαετία του '80. Είναι καθηγητής ηλεκτρονικού επιχειρείν στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και διευθυντής του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN), μεταξύ των μεγαλύτερων στην ειδίκευσή του στα Ευρωπαϊκά Business Schools που έχει ολοκληρώσει με επιτυχία 40 διεθνή R&D έργα με πάνω από 150 κορυφαία ΑΕΙ και διεθνείς εταιρίες. Έχει συμβουλευτική εμπειρία σε θέματα επιχειρηματικής ανάπτυξης, καινοτομίας και αναδιοργάνωσης, ηλεκτρονικού εμπορίου και ψηφιακού μετασχηματισμού. Έχει διατελέσει Πρόεδρος του ΤΑΝΕΟ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΑΠΡΑΝΤΖΗΣ

Ο Δρ. Ανδρέας Ταπραντζής είναι Χημικός Μηχανικός με Διδακτορικό (PhD) στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης (AI Systems) από το ΕΜΠ, καθώς και MBA και AMP από το INSEAD. Από το 2014, είναι Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος στην πολυεθνική Avis Greece, την μεγαλύτερη εταιρία μισθώσεων αυτοκινήτων στην Ελλάδα, με στόλο μεγαλύτερο των 38.000 οχημάτων, αξία ενεργητικού άνω των €500 εκατ. και EBITDA άνω των €90 εκατ. Έχει διατελέσει Εντεταλμένος Σύμβουλος του ΤΑΙΠΕΔ, Πρόεδρος ΡΟC της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης, Διευθύνων Σύμβουλος των Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛΤΑ), Αν. Διευθύνων Σύμβουλος της T Bank, Γενικός Διευθυντής Λειτουργικών Υπηρεσιών (COO) και Δικτύου Λιανικής Τραπεζικής του Ταχυδρομικού Ταμειουτηρίου (ΤΤ), καθώς και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου σε πολλές εταιρίες και οργανισμούς.

ΧΑΡΙΤΩΝ (ΧΑΡΗΣ) ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Με σπουδές Πολ. Μηχανικού, MBA και Ph.D., αρχικά εργάστηκε στη βιομηχανία, και θήτευσε σαν Γενικός Γραμματέας Εθνικής Οικονομίας (1992-1993). Από το 1994 μέχρι το 2011 υπήρξε Επικεφαλής φορολογικού και εν συνεχεία συμβουλευτικού τμήματος της Arthur Andersen και του συμβουλευτικού τμήματος της PwC, με ποικίλη εμπειρία σε έργα του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Υπήρξε αιρετό μέλος της Διοίκησης του ΣΕΒ επί 21 έτη, όπου θήτευσε ως Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος (2011-2015) και ως Σύμβουλος Διοίκησης (μέχρι Σεπ. 2019). Σήμερα είναι σύμβουλος επιχειρήσεων, και συμμετέχει σε ΔΣ ή ως Πρόεδρος Επιτροπής Ελέγχου εισηγμένων και μη εταιριών (σήμερα Lamda Development, Ελλάκτωρ, Τράπεζα Αττικής, PQH, Skama). Συμμετέχει, μεταξύ άλλων, στο ΔΣ της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO).

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΟΝΟΥΦΡΙΑΔΟΥ

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικού Τμήματος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατέχει τίτλο μετεκπαίδευσης στο Factoring, μετά από σεμινάριο 6μηνης διάρκειας, καθώς και πιστοποιητικό Επιθεωρητών από την ΤΥΥ. Ομιλεί την Αγγλική και Γαλλική γλώσσα. Έχει διατελέσει υπάλληλος στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (1980-2010), Προϊσταμένη σε Κατ/τα, Διευθύνσεις, στο Εκπαιδευτικό Κέντρο της ΑΤΕbank στην εκπαίδευση των υπαλλήλων της, μέχρι το βαθμό της Υποδιευθύντριας. Από το 2010 έως το 2019 συνεργάστηκε εθελοντικά στο γραφείο του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη. Από το 2014 είναι υπεύθυνη του Πολιτικού του Γραφείου. Είναι επίσης Υπεύθυνη της Επιτροπής Mentoring Alive της Ευρωπαϊκής Ένωσης Γυναικών στην Ελλάδα, καθώς και μέλος του ΔΣ του ΔΕΔΔΗΕ. Τέλος είναι μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησής του ΔΕΔΔΗΕ.

9. Πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρατίθενται οι παρακάτω πληροφορίες με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2019:

- Ο πίνακας με τις σημαντικότερες άμεσες συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων του ν.3556/07 κατά την 31.12.2018 διαμορφώνεται ως εξής:

	Μετοχές	Ποσοστό Συμμετοχής
ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	212.918.027	46,16%
ΤΑΜΕΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	149.907.554	32,5%
ΤΑΠΙΛΤΑΤ	13.046.573	2,83%

Η Τράπεζα είχε υπαχθεί στις διατάξεις του ν.3723/2008 όπως ισχύει, με όλα τα προνόμια που αυτός παρέχει στο Ελληνικό Δημόσιο και προς τούτο είχαν εκδοθεί προνομιακές μετοχές, το καθεστώς των οποίων ρυθμιζόταν από τις διατάξεις του ν.3723/2008, σε συνδυασμό και με την με Αρ. Πρ. 54201/Β/2884/26-11-2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Επίσης, η Τράπεζα τον Οκτώβριο του 2017 εξέδωσε, στο πλαίσιο των διατάξεων του ν.3723/08 (άρθρο 2), ομόλογο με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 380 εκατ. ευρώ, ετήσιας διάρκειας, για την άντληση ρευστότητας από τον Ε.Λ.Α. και με τη χρήση του ως επιλέξιμο κάλυμμα σε πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Την 25/05/2018, η Τράπεζα προέβη σε πρόωρη αποπληρωμή του ως άνω ομολόγου, ενώ ταυτόχρονα προέβη στο πλαίσιο του ν.3723/2008 (Πυλώνας ΙΙ) σε έκδοση ομολόγου με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 350 εκατ. ευρώ, διετούς διάρκειας (λήξης 25-05-2020), το οποίο χρησιμοποιείται ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας στη διαπραπτική αγορά.

Πληροφόρηση επί των Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2019 (1.1-31.12.2019), σε εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013, άρθρο 450		
	Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου	
	Μη Εκτελεστικά	Εκτελεστικά
Αριθμός δικαιούχων	13	4
Σύνολο σταθερών αποδοχών	460.497,00€	671.729,72€
Σύνολο μεταβλητών αποδοχών με διάκριση σε :	-	-
Μετρητά	-	-
Μετοχές	-	-
Χρηματοπιστωτικά μέσα συνδεδεμένα με μετοχές	-	-
Άλλες κατηγορίες	-	-
Ποσά αναβαλλόμενων αποδοχών με διάκριση σε :	-	-
Κατοχυρωμένες	-	-
Μη κατοχυρωμένες	-	-
Ποσά αναβαλλόμενων αποδοχών που έχουν αποφασιστεί να καταβληθούν και μειώθηκαν μέσω αναπροσαρμογών με βάση την επίδοση	-	-
Αριθμός δικαιούχων που έλαβε πληρωμή λόγω προσλήψεως	-	-
Συνολικό ποσό πληρωμής λόγω προσλήψεως	-	-
Αριθμός δικαιούχων που έλαβε αποζημίωση λόγω αποχωρήσεως	-	1
Συνολικό ποσό αποζημίωσης λόγω αποχωρήσεως	-	56.918,40
Υψηλότερο ποσό που καταβλήθηκε ως αποζημίωση σε μεμονωμένο άτομο	-	-

Αθήνα,

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

A.Δ.Τ 065426

**ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

**Βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019

**III. ΕΤΗΣΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

(ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Η ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ)

Η Ετήσια Ατομική και Ενοποιημένη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, καθώς και οι σημειώσεις που τις συνοδεύουν, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση της 29^{ης} Απριλίου 2020 και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α., όπου και θα παραμείνουν στην διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησέως τους.

Αθήνα, 29 Απριλίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο C.F.O.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ Σ.
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 065426

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν.
ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 119288

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ.
ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Λ 024276

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Λ.
ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 241810

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ.
ΡΙΖΟΣ
Α.Δ.Τ. Ξ 989060

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Σημείωση	Σελίδα
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή	9
Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης	18
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος	19
Κατάσταση οικονομικής θέσης	20
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης	21
Ατομική Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης	23
Κατάσταση ταμειακών ροών	25
1. Γενικές πληροφορίες	26
2. Κύριες λογιστικές αρχές	27
(2.1) Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων	27
(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας	27
(2.3) Ενοποιημένοι Λογαριασμοί - Θυγατρικές	29
(2.4) Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	30
(2.5) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	30
(2.6) Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	30
(2.7) Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (Repos)	32
(2.8) Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	33
(2.9) Επενδύσεις σε ακίνητα	33
(2.10) Άυλα περιουσιακά στοιχεία	33
(2.11) Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	34
(2.12) Δάνεια και Απαιτήσεις	34
(2.13) Απομείωση για πιστωτικούς κινδύνους	34
(2.14) Μισθώσεις	35
(2.15) Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης κινδύνου	36
(2.16) Συμψηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων	36
(2.17) Έσοδα και Έξοδα από Τόκους	36
(2.18) Προμήθειες και Συναφή Έσοδα	37
(2.19) Προβλέψεις	37
(2.20) Φόρος Εισοδήματος	37
(2.21) Παροχές προς το Προσωπικό	37
(2.22) Αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις	38
(2.23) Παύση απεικόνισης του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις	38
(2.24) Λειτουργικοί Τομείς	39
(2.25) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	39
(2.26) Κέρδη ανά μετοχή	39
(2.27) Δραστηριότητες θεματοφυλακής	39
(2.28) Μερίσματα	40
(2.29) Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	40
(2.30) Μετοχικό Κεφάλαιο	40
(2.31) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και συμμετοχικοί τίτλοι	41
(2.32) Νέα Πρότυπα και διερμηνείες	42
3. Ανάλυση κατά Λειτουργικό Τομέα	50
4. Τόκοι και συναφή έσοδα	52

5. Τόκοι και συναφή έξοδα	52
6. Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	53
7. Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	53
8. Κέρδη / (ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις	53
9. Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου	54
10. Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	54
11. Λειτουργικά έξοδα	55
12. Φόροι	56
13. Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα	57
14. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	58
15. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	58
16. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	58
17. Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	59
18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος	60
18.1 Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	60
18.2 Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (εκμισθωτής)	62
18.3 Εξέλιξη προβλέψεων απομείωσης πιστωτικού κινδύνου	62
19. Ζημία απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων	63
20. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	63
21. Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	64
22. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	64
23. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	65
24. Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	66
25. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	67
26. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	68
27. Επενδύσεις σε ακίνητα	71
28. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	72
29. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	73
30. Υποχρεώσεις προς πελάτες	74
31. Εκδοθείσες ομολογίες	75
32. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις- υποχρεώσεις	76
33. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	78
33.1 Πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών	78
33.2 Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	80
33.3 Αποζημίωση από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού	81
34. Λοιπές προβλέψεις	83
35. Λοιπές υποχρεώσεις	83

36. Ίδια Κεφάλαια	84
37. Αποθεματικά	86
38. Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	86
39. Μισθώσεις	87
40. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	89
41. Εταιρείες του Ομίλου	90
42. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	90
42.1 Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης	90
42.2 Φορολογικές υποχρεώσεις	91
42.3 Νομικά θέματα	91
43. Διαχείριση κινδύνων	92
43.1 Κίνδυνος ρευστότητας	97
43.2 Κίνδυνος αγοράς	103
43.3 Πιστωτικός κίνδυνος	114
43.4 Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου	124
43.5 Πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	134
43.6 Ρυθμίσεις δανείων	140
43.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	143
44. Κεφαλαιακή επάρκεια	146
45. Γεγονότα μεταγενέστερα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019	148

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η «Τράπεζα»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις

απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Αναμενόμενη ζημιά πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις πελατών στο αποσβεσμένο κόστος

Αναφορά στη Σημείωση 18 των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Σημαντικό Θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
<p>Η επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την άσκηση σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων από την πλευρά της Διοίκησης που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.</p> <p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος αναγνωρίζουν ζημιά απομείωσης από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.</p> <p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2019 εμφανίζουν ποσό ΕΥΡΩ 1 828 εκατ. (2018: 1 845 εκατ.) ως απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβεσμένο κόστος καθώς και ΕΥΡΩ 281 εκατ.</p>	<p>Η ελεγκτική προσέγγιση που υιοθετήσαμε περιλάμβανε την εξέταση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας καθώς και διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης αυτών.</p> <p>Εκτιμήσαμε ότι οι παραδοχές και οι αποφάσεις που πήρε η Διοίκηση για την ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων είναι κατάλληλες και λογικές.</p> <p>Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες και εφαρμογές καθώς και τα συστήματα με τις αντίστοιχες δικλίδες ασφαλείας ως προς την ταξινόμηση και επιμέτρηση.</p> <p>Εξετάσαμε τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των σημαντικότερων δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τον υπολογισμό των σημαντικών παραμέτρων</p>

(2018: 253 εκατ.) ως απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών.

Συνεπώς καταλήξαμε ότι η εκτίμηση της αναμενόμενης ζημιάς πιστωτικού κινδύνου των δανείων και απαιτήσεων πελατών στο αποσβεσμένο κόστος αποτελεί σημαντικό θέμα ελέγχου επειδή:

- Στηρίζεται στην εφαρμογή λογιστικής αρχής που απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Γίνεται άσκηση κρίσης για την ορθή κατάταξη των δανείων και του τρόπου με τον οποίο γίνεται η επιμέτρηση τους.
- Ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση για τα μακροοικονομικά κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημιάς πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί κρίση για τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημιάς πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί κρίση από την πλευρά της Διοίκησης για να διαπιστώσει αν υπάρχει αύξηση πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί αξιολόγηση από την πλευρά της Διοίκησης των αποτελεσμάτων μοντέλων επιμέτρησης αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.

Οι γνωστοποιήσεις που απαιτεί το ΔΠΧΑ 9 είναι εξίσου σημαντικές για την κατανόηση των εκτιμήσεων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημιάς πιστωτικού κινδύνου.

και κριτηρίων που αφορούν την Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου (SICR).

Εκτιμήσαμε την ακρίβεια και σχετικότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την ταξινόμηση και επιμέτρηση. Επικεντρωθήκαμε στη διαδικασία ελέγχου για την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα μοντέλα υπολογισμού απομείωσης καθώς και στην αξιολόγηση στην οποία προβαίνει η Διοίκηση για την επικύρωση των αποτελεσμάτων.

Οι διαδικασίες επαλήθευσης που επιλέξαμε να εφαρμόσουμε για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημιάς συμπεριλάμβαναν τα ακόλουθα:

- Για συγκεκριμένο δείγμα δανείων επαληθεύσαμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα και ο Όμιλος για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.
- Ως προς την απομείωση σε ατομική βάση επιλέξαμε ένα δείγμα δανείων με κύριο κριτήριο το υπόλοιπο του πιστωτικού κινδύνου και αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης που καταχωρήθηκε. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόσαμε διαδικασίες αξιολόγησης των δεδομένων και της αξιοπιστίας των αναμενόμενων ροών που χρησιμοποιούνται στην εξατομικευμένη απομείωση.
- Ως προς την απομείωση σε επίπεδο χαρτοφυλακίου αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία της Τράπεζας και του Ομίλου, εκτιμώντας την ορθότητα των στοιχείων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της απομείωσης από τα συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου.

Αξιοποιήσαμε τις γνώσεις εξειδικευμένων στελεχών για την αξιολόγηση της μεθοδολογίας της Τράπεζας, καθώς επίσης πραγματοποιήσαμε δειγματοληπτικό επανυπολογισμό παραμέτρων του μοντέλου.

Για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αξιολογήσαμε την ύπαρξη και την αποτίμηση των εξασφαλίσεων που

	<p>λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της απομείωσης.</p> <p>Τέλος, αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.</p>
Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	
<p>Αναφορά στη Σημείωση 32 των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων</p>	
Σημαντικό Θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
<p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος αναγνώρισαν αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού ΕΥΡΩ 450 εκατ. (2018: ΕΥΡΩ 420 εκατ.) για προσωρινές διαφορές και φορολογικές ζημιές στο βαθμό που θεωρείται ότι είναι ανακτήσιμες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν.</p> <p>Στην σημείωση 32 των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται ανάλυση των προσωρινών διαφορών και φορολογικών ζημιών. Η επιμέτρηση ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς η αξιολόγηση της ανακτησιμότητάς τους που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση είναι σύνθετη και χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας.</p> <p>Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξαρτάται από τη δυνατότητα της Τράπεζας να παράγει μελλοντικά επαρκή φορολογητέα κέρδη που δύνανται να χρησιμοποιηθούν έναντι εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και φορολογικών ζημιών (πριν αυτές λήξουν).</p> <p>Η αξιολόγηση από μέρους της Διοίκησης του κατά πόσο θα υπάρξουν μελλοντικά φορολογητέα</p>	<p>Αξιολογήσαμε τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από την Διοίκηση για να εκτιμήσει την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019.</p> <p>Αξιολογήσαμε το εύλογο των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση για το επιχειρηματικό πλάνο ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Συγκρίνοντας αυτές με τις δικές μας ανεξάρτητες προσδοκίες που έχουν βασιστεί στη γνώση του κλάδου και στην κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας. <p>Για τους σκοπούς της αξιολόγησής μας επί της ανακτησιμότητας, ελέγξαμε τις προσαρμογές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη, με την υποστήριξη εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα, ενώ εξετάσαμε και τη συνέπεια με τις προηγούμενες χρήσεις συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της ακρίβειας ιστορικά των προϋπολογιστικών στοιχείων της Τράπεζας. Οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη Διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής</p>

<p>κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας, σε σχέση με εκτιμήσεις για τις μελλοντικές επιδόσεις που σχετίζονται με τον προσδιορισμό των αναμενόμενων φορολογητέων κερδών στο μέλλον. — Εκτιμήσεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. — Προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη (όπως εκτιμώνται στο επιχειρηματικό πλάνο) για να συνάγεται το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις. 	<p>ζημίας από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διαγραφές οφειλών πιστούχων.</p> <p>Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων.</p>
Αποτίμηση Ομολόγου Επιπέδου 3	
<p>Αναφορά στη Σημείωση 20 των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων</p>	
<p>Σημαντικό Θέμα ελέγχου</p>	<p>Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας</p>
<p>Στην κατηγορία χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (Σημείωση 20) περιλαμβάνεται το ομόλογο που είχε προκύψει από την τιτλοποίηση που έγινε το 2017 ονομαστικής αξίας (ΕΥΡΩ 525 εκατ. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας του ομολόγου (επίπεδο 3) (Σημείωση 43.7) που προέκυψε από την τιτλοποίηση αυτή ενέχει σημαντικές εκτιμήσεις από τη</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες σχετικά με την αποτίμηση σε εύλογη αξία του ομολόγου που προέκυψε από την εν λόγω συναλλαγή περιλάμβαναν την αρωγή των εσωτερικών εμπειρογνομόνων μας σε θέματα αποτίμησης. Επίσης έγινε αξιολόγηση των παραδοχών της Διοίκησης για την μέθοδο αποτίμησης του ομολόγου επιπέδου 3 και κυρίως των παραδοχών που αφορούν την εισπραξιμότητα των ροών από το ομόλογο αυτό.</p>

Διοίκηση και απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις καθώς και την συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών. Λόγω των ανωτέρω, θεωρούμε το θέμα αυτό ως ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων

Άλλες Πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν. 4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 151 και 153 και 154 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας με ημερομηνία 28 Απριλίου 2020, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 11 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Τράπεζας με την από 28 Απριλίου 2009 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 11 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 29 Απριλίου 2020

ΚΡΜG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.

ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης,
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 19071

Αναστάσιος Κυριακούλης,
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 39291

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2019	31/12/2018	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2019	31/12/2018
Τόκοι και συναφή έσοδα	4	93.615	115.454	93.615	115.454
Μείον: Τόκοι και συναφή έξοδα	5	(49.764)	(46.164)	(49.776)	(46.195)
Καθαρά έσοδα από τόκους		43.852	69.290	43.840	69.259
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	6	17.155	15.984	15.967	14.638
Μείον: Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	7	(10.615)	(9.028)	(10.615)	(9.028)
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		6.540	6.956	5.353	5.610
Κέρδη / (ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις	8	6.163	1.418	6.163	1.418
Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	9	7.416	690	7.416	690
Κέρδος από μεταβίβαση χαρτοφυλακίου μέσω τιτλοποίησης		0	47.000	0	47.000
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	10	7.635	2.634	7.637	2.657
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες		71.606	127.987	70.408	126.634
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	11	(33.568)	(33.704)	(33.107)	(33.290)
Γενικά λειτουργικά έξοδα	11	(23.095)	(30.494)	(22.947)	(30.133)
Αποσβέσεις	11	(13.380)	(7.780)	(13.301)	(7.754)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		(70.043)	(71.978)	(69.355)	(71.178)
Κέρδη προ φόρων και προβλέψεων		1.563	56.009	1.053	55.456
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	19	(24.202)	(27.527)	(24.202)	(27.527)
Προβλέψεις απομείωσης λοιπών στοιχείων ενεργητικού	11	(2.050)	(3.191)	(1.700)	(2.878)
Κόστος αποζημίωσης προγράμματος αποχώρησης προσωπικού		0	(17.214)	0	(17.214)
Απομείωση συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις		0	0	(3.359)	0
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	23	1.042	(3.329)	0	0
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου προ φόρου εισοδήματος		(23.648)	4.748	(28.208)	7.837
Μείον: φόρος εισοδήματος	12, 32	28.645	(7.105)	28.560	(7.270)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου μετά φόρων		4.998	(2.357)	351	567
<u>Κατανέμονται σε:</u>					
Ιδιοκτήτες μητρικής		4.998	(2.357)	-	-
Κέρδη/ (ζημίες) της περιόδου ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα (σε €)	13	0,0108	(0,0022)	0,0008	0,0005

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2019	31/12/2018	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2019	31/12/2018
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου μετά φόρου εισοδήματος που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων	4.998	(2.357)	351	567
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)</u>				
Μεταβολή στην εύλογη αξία (προ φόρων)	2.776	(37.664)	2.776	(37.664)
Μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων (προ φόρων)	(5.627)	(1.293)	(5.627)	(1.293)
Φόρος εισοδήματος	827	11.297	827	11.297
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	325	(415)	329	(409)
Φόρος εισοδήματος	(95)	120	(95)	119
Σύνολο αποτελεσμάτων μετά το φόρο εισοδήματος που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση	(1.794)	(27.954)	(1.791)	(27.950)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	3.203	(30.311)	(1.440)	(27.383)

Κατάσταση οικονομικής θέσης

(Ποσά σε χιλ. €)

Ενεργητικό	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	14	138.097	60.860	138.096	60.858
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	15	67.437	9.429	67.429	9.422
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	17	114	87	114	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	16	12.008	2.950	12.008	2.950
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	18	1.547.494	1.592.144	1.547.494	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	20	590.046	909.288	590.046	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	21	353.146	9.879	353.146	9.879
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	22	0	0	600	1.102
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	23	4.469	3.427	4.343	7.702
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	26	48.468	31.646	48.297	31.581
Επενδύσεις σε ακίνητα	27	58.340	57.862	58.340	57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	25	52.893	50.413	52.877	50.390
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	12, 32	449.734	420.357	449.646	420.355
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	24	0	0	502	0
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	28	205.490	202.162	204.898	202.050
Σύνολο ενεργητικού		3.527.734	3.350.505	3.527.836	3.355.671
Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	29	262.456	424.649	262.456	424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	30	2.608.157	2.281.875	2.614.165	2.288.350
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	17	2	34	2	34
Εκδοθείσες ομολογίες	31	99.729	99.676	99.729	99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	33	11.667	12.925	11.614	12.874
Λοιπές προβλέψεις	34	15.048	21.575	15.048	21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	35	36.594	18.874	35.985	18.235
Σύνολο υποχρεώσεων		3.033.653	2.859.609	3.038.999	2.865.395
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	36	138.376	138.376	138.376	138.376
Αποθεματικά	37	448.750	450.545	448.548	450.339
Σωρευμένες ζημιές	36	(93.045)	(98.024)	(98.087)	(98.439)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής		494.081	490.897	488.837	490.276
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		494.081	490.897	488.837	490.276
Σύνολο Υποχρεώσεων και Ιδίων Κεφαλαίων		3.527.734	3.350.505	3.527.836	3.355.671

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 26 έως 149) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης**Όμιλος**

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημίες	Σύνολα	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2018	701.806	100.200	(6.014)	252.623	(415.910)	632.705	632.705
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018					(96.717)	(96.717)	(96.717)
1/1/2018, αναμορφωμένο	701.806	100.200	(6.014)	252.623	(512.627)	535.988	535.988
Ζημίες της περιόδου					(2.357)	(2.357)	(2.357)
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			(37.664)			(37.664)	(37.664)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(1.293)			(1.293)	(1.293)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			(415)			(415)	(415)
Φόρος εισοδήματος			11.418			11.418	11.418
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(27.954)	0	(2.357)	(30.311)	(30.311)
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών		(100.200)			(87)	(100.287)	(100.287)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών	88.884					88.884	88.884
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών	(419.253)				419.253	0	0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου για δημιουργία ειδικού αποθεματικού	(233.060)			233.060		0	0
Μεταβολή από αναλογιστικά προγράμματα				(1.171)	1.171	0	0
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου					(3.376)	(3.376)	(3.376)
Υπόλοιπα 31/12/2018	138.376	0	(33.968)	484.513	(98.024)	490.897	490.897

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 26 έως 149) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημίες	Σύνολο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2019	138.376	0	(33.968)	484.513	(98.024)	490.897	490.897
Κέρδη της περιόδου					4.998	4.998	4.998
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			2.776			2.776	2.776
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(5.627)			(5.627)	(5.627)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			325			325	325
Αναπροσαρμογή ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων					0	0	0
Φόρος εισοδήματος			732			732	732
Προβλέψεις λόγω εφαρμογής IFRS 16					(19)	(19)	(19)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(1.794)	0	4.979	3.185	3.185
Υπόλοιπα 31/12/2019	138.376	0	(35.762)	484.513	(93.045)	494.081	494.081

Ατομική Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης**Τράπεζα**

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημιές	Σύνολο	Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2018	701.806	100.200	(5.946)	252.345	(419.368)	629.037	629.037
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018					(96.685)	(96.685)	(96.685)
1/1/2018, αναμορφωμένο	701.806	100.200	(5.946)	252.345	(516.053)	532.352	532.352
Ζημιές της περιόδου					567	567	567
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			(37.664)			(37.664)	(37.664)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(1.293)			(1.293)	(1.293)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			(409)			(409)	(409)
Φόρος εισοδήματος			11.416			11.416	11.416
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(27.950)	0	567	(27.383)	(27.383)
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών	0	(100.200)			0	(100.200)	(100.200)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών						0	0
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών	88.884					88.884	88.884
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών	(419.253)				419.253	0	0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου για δημιουργία ειδικού αποθεματικού	(233.060)			233.060		0	0
Μεταβολή από αναλογιστικά προγράμματα			(1.171)		1.171	0	0
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου					(3.376)	(3.376)	(3.376)
Υπόλοιπα 31/12/2018	138.376	0	(35.066)	485.405	(98.439)	490.276	490.276

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 26 έως 149) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019

Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημίες	Σύνολο	Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2019	138.376	0	(35.066)	485.405	(98.439)	490.276	490.276
Κέρδη της περιόδου					351	351	351
Στοιχεία συνολικών εσόδων							
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): αποτίμηση			2.776			2.776	2.776
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI): μεταφορά στο αποτέλεσμα			(5.627)			(5.627)	(5.627)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών			329			329	329
Φόρος εισοδήματος			732			732	732
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	0	0	(1.791)	0	351	(1.440)	(1.440)
Υπόλοιπα 31/12/2019	138.376	0	(36.857)	485.405	(98.087)	488.837	488.837

Κατάσταση ταμειακών ροών

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Τόκοι και συναφή έσοδα	80.929	81.804	80.929	81.804
Τόκοι έξοδα	(46.561)	(44.838)	(46.582)	(44.869)
Έσοδα μερισμάτων	40	14	40	14
Έσοδα προμηθειών	17.360	17.611	16.186	16.264
Έξοδα προμηθειών	(11.211)	(10.561)	(11.211)	(10.561)
Κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	(2.488)	1.338	(2.488)	1.338
Λοιπά έσοδα	7.428	3.522	7.429	3.545
Πληρωμές σε υπαλλήλους και προμηθευτές	(56.700)	(88.187)	(55.722)	(87.109)
Φόροι πληρωθέντες	0	(154)	0	(0)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές των λογαριασμών που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες	(11.204)	(39.452)	(11.420)	(39.574)
Μεταβολές σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης				
Καθαρή (αύξηση) / μείωση εμπορικών αξιογράφων	(4.718)	655	(4.718)	655
Καθαρή (αύξηση) / μείωση χορηγήσεων	13.584	479.002	13.584	479.002
Καθαρή (αύξηση) / μείωση σε λοιπά περιουσιακά στοιχεία	4.446	289	4.773	626
Καθαρή αύξηση / (μείωση) σε τοποθετήσεις άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων	(162.193)	(518.802)	(162.193)	(518.802)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) καταθέσεων πελατών και συναφών υποχρεώσεων	326.283	357.744	325.815	355.925
Καθαρή αύξηση / (μείωση) άλλων υποχρεώσεων	(7.041)	(2.096)	(7.272)	(2.320)
Σύνολο μεταβολών σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης	170.361	316.791	169.989	315.086
Καθαρή ταμειακή ροή από λειτουργικές δραστηριότητες	159.157	277.339	158.569	275.512
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	(8.358)	(8.824)	(8.357)	(8.824)
Αγορές ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων παγίων στοιχείων	(1.221)	(5.642)	(1.218)	(5.640)
Αποτέλεσμα από πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0	1	0	1
Αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	(227.042)	(708.734)	(227.035)	(708.734)
Πωλήσεις/ Λήξεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	209.426	389.995	209.426	389.995
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	0	0	502	1.824
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	3.359	0	3.359	0
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	(23.835)	(333.204)	(23.323)	(331.377)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης	0	99.676	(0)	99.676
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων	0	88.884	0	88.884
Έξοδα αύξησεως μετοχικού κεφαλαίου	0	(3.376)	0	(3.376)
Ενοικία πληρωθέντα βάσει ΔΠΧΑ 16	(77)	0	0	0
Αποπληρωμή προνομιούχων μετοχών	0	(100.200)	0	(100.200)
Καθαρή ταμειακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(77)	84.984	(0)	84.984
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	135.245	29.120	135.246	29.118
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	70.289	41.170	70.280	41.161
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	205.534	70.290	205.525	70.280

1. Γενικές πληροφορίες

Ο Όμιλος εταιρειών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» («ο Όμιλος») δραστηριοποιείται κυρίως στο χρηματοοικονομικό τομέα παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Ο Όμιλος της Attica Bank, εκτός από την μητρική εταιρεία, περιλαμβάνει τρεις (3) θυγατρικές και δύο (2) συγγενείς εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και απασχολεί 741 άτομα κατά την 31/12/2019. Τα καταστήματα της Τράπεζας κατά την 31/12/2019 ανέρχονται σε 55.

Η μητρική εταιρεία του Ομίλου είναι η Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία, «η Τράπεζα», η οποία είναι Ανώνυμη Εταιρεία και είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 255501000 (πρώην Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΡΜΑΕ) 6067/06/Β/86/06), είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών και η διεύθυνση της έδρας της είναι Ομήρου 23 Τ.Κ. 106 72 Αθήνα.

Οι ατομικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (οι «οικονομικές καταστάσεις») έχουν εγκριθεί για δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της 29^{ης} Απριλίου 2020, και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της ετήσιας τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της 31/12/2019 έχει ως εξής:

Κωνσταντίνος Σ. Μητρόπουλος	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη εκτελεστικό μέλος
Κωνσταντίνος Γ. Μακέδος	Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Μη εκτελεστικό μέλος
Θεόδωρος Ν. Πανταλάκης	Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Ιωάννης Εμ. Τσακιράκης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Αντώνιος Μ. Βαρθολομαίος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Σταύρος Γ. Παπαγιαννόπουλος *	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Δημήτριος Γ. Τζαννίνης *	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Ελένη Α. Κολιοπούλου **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Ι. Δουκίδης **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Ανδρέας Β. Ταπραντζής ***	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Χαρίτων Δ. Κυριαζής **/**/****	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αικατερίνη Οδ. Ονουφριάδου	Μη εκτελεστικό πρόσθετο μέλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008

Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των λοιπών εταιρειών που απαρτίζουν τον Όμιλο και συμπεριλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αναφέρονται στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις τους. Στις καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου αναφέρονται και οι τακτικοί ελεγκτές που έχουν εκλεγεί για τον έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2019, όπως επίσης και η διεύθυνση διαδικτύου των εταιρειών του Ομίλου.

Η μετοχή της Attica Bank, επιπλέον του Γενικού Δείκτη Τιμών Χ.Α. (ΓΔ) συμμετέχει στους ακόλουθους δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών: Δείκτης όλων των μετοχών (ΔΟΜ), FTSE/X.A.-X.A.K. Τραπεζικός Δείκτης, FTSE/X.A. Τράπεζες, FTSE/X.A. Mid Cap, FTSE/X.A. Δείκτης Αγοράς και Δείκτης Συνολικής Απόδοσης Γενικού (ΣΑΓΔ).

Σε ό,τι αφορά στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, η ενημέρωση σχετικά με τις δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις ανά χρήση μπορεί να αντληθεί από τους παρακάτω ιστότοπους:

Εταιρεία	Ιστότοπος δημοσίευσης Οικονομικών Καταστάσεων
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	http://www.atticabankproperties.gr/index.php/topics/category/36
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	http://www.atticawealth.gr/Default.asp?Static=110
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	https://www.atticabank.gr/el/investors/investor-financial-results/group-companies

* Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

** Μέλος της Επιτροπής Αποδοχών

*** Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

**** Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Ανάδειξης Υποψηφίων

2. Κύριες λογιστικές αρχές

(2.1) Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο των Περιουσιακών στοιχείων επιμετρήσιμων σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων (FVOCI), τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατέχονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, όλα τα συμβόλαια παραγώγων όπως επίσης και τα ενσώματα πάγια (γήπεδα-οικόπεδα), καθώς και οι επενδύσεις σε ακίνητα, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Επίσης οι υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με την παρούσα αξία της υποχρέωσης.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις παρούσες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ, το οποίο είναι το νόμισμα βάσης του Ομίλου, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις.

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α), απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και υιοθέτηση παραδοχών, οι οποίες είναι δυνατό να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου. Για περαιτέρω ανάλυση παραπέμπουμε στην Σημείωση (2.32).

(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας

Ο Όμιλος, για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας ('going concern'). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις καθώς και τους κινδύνους που απορρέουν από το χρηματοοικονομικό περιβάλλον και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, στο προσεχές μέλλον, των τάσεων και του οικονομικού κλίματος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται. Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την εφαρμογή της εν λόγω αρχής σχετίζονται κυρίως με το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς, την εξέλιξη των μη εξυπηρετούμενων δανείων τα επίπεδα ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα καθώς και τις συνέπειες από την πανδημία (Covid 19) στην ελληνική οικονομία αλλά και διεθνώς.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σημαντικά το 2020, δεδομένων των επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορωνοϊού, με τις επιπτώσεις να μην μπορούν να ποσοτικοποιηθούν με ακρίβεια. Η Διοίκηση της Τράπεζας παρακολουθεί τις τρέχουσες εξελίξεις και τις πιο πρόσφατες ανακοινώσεις σε σχέση με τις εκτιμήσεις για την εκτιμώμενη επίδραση του φαινομένου COVID-19 στην μεταβολή του ΑΕΠ για το έτος 2020.

Πανδημία COVID – 19

Στα τέλη του Φεβρουαρίου του 2020, η επιδημία του ιού SARS – CoV – 2 κάνει την εμφάνισή της στην Ελλάδα. Εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακηρύσσει την ασθένεια COVID – 19 ως πανδημία, με την Ελληνική Κυβέρνηση να θέτει σταδιακά μέχρι και τα τέλη Απριλίου τη χώρα σε μερικό περιορισμό, αναφορικά με τις μετακινήσεις και τη λειτουργία επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της οικονομικής υποστήριξης των πληγέντων κλάδων από τον COVID – 19, οι αρμόδιοι υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Εργασίας ανακοίνωσαν μέτρα για τους παραπάνω κλάδους. Μεταξύ άλλων τα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Αναστολή των πληρωμών χρεολυσίων από τις Τράπεζες έως και 30 Σεπτεμβρίου 2020 για τους συνεπείς δανειολήπτες που πλήττονται από τα αποτελέσματα του κορωνοϊού,
- Επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων για 3 μήνες, ήτοι μέχρι 30 Ιουνίου 2020, για τους κλάδους της οικονομίας που πλήττονται άμεσα από τον κορωνοϊό,
- Αναστολή όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τους κλάδους που πλήττονται από τον κορωνοϊό

Επιπρόσθετα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με τη σειρά της αποφάσισε τα παρακάτω μέτρα στήριξης για τις Τράπεζες στην Ευρώπη:

- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε τη χαλάρωση των όρων για Στοχευμένες Πράξεις Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (TLTRO III) και πιο συγκεκριμένα: α) τη μείωση του επιτοκίου TLTRO κατά 25 μονάδες βάσης, το οποίο μπορεί να διαμορφωθεί έως και 25 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 έως Ιούνιο 2021, β) αύξηση σε 50% του υπολοίπου των αποδεκτών δανείων για το μέγιστο ποσό δανεισμού, γ) το όριο δανειακής απόδοσης μειώνεται στο 0%.
- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε μέτρα για την υποστήριξη των συνθηκών ρευστότητας στις Τράπεζες και για τη διασφάλιση της ομαλούς δραστηριότητας των χρηματαγορών
- Στις 18 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε την ενεργοποίηση ενός νέου προσωρινού προγράμματος αγοράς δημοσίου και ιδιωτικού χρέους, για την αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων προς τους μηχανισμούς μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις προοπτικές της Ευρωζώνης, που ανακύπτουν από το ξέσπασμα και την κλιμάκωση της εξάπλωσης της νόσου του κορωνοϊού. Το νέο αυτό έκτακτο πρόγραμμα (Pandemic Emergency Purchase Program – PEPP) έχει ύψος 750 δισεκατομμύρια ευρώ και θα διεξαχθεί μέχρι και το τέλος του 2020, ενώ θα συμπεριλαμβάνει όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων υπό το πρίσμα του υφιστάμενου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα και αναφορικά με τους τίτλους εκείνους που εκδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο, ρητά αναφέρεται ότι θα χορηγηθεί απαλλαγή των απαιτήσεων επιλεξιμότητας στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού. Η ΕΚΤ με αποφάσεις της θα διευρύνει το φάσμα των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων για τον επιχειρηματικό τομέα και να διευκολύνει τα πρότυπα εξασφαλίσεων μέσω της προσαρμογής των παραμέτρων κινδύνου του πλαισίου εξασφαλίσεων

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε μια σειρά μέτρων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των οικονομικών επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορωνοϊού, ούτως ώστε οι Τράπεζες να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΚΤ θα επιτρέψει στις Τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά και κάτω από το επίπεδο κεφαλαίων που ορίζεται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 (Pillar II Guidance – P2G), του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (Capital Conservation Buffer) και του δείκτη κάλυψης ρευστότητας. Παράλληλα, οι Τράπεζες δύνανται να χρησιμοποιήσουν μερικώς κεφαλαιακά μέσα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις να χαρακτηρίζονται ως κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 για να ικανοποιήσουν τους στόχους του Πυλώνα 2.

Τέλος, στο Eurogroup της 9^{ης} Απριλίου 2020 αποφασίστηκε η υποστήριξη των πληττόμενων από την πανδημία χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω τριών πυλώνων ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ και πιο συγκεκριμένα:

- 240 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 2% του ΑΕΠ των χωρών μελών της ΕΕ, μέσω της δημιουργίας μιας προληπτικής πιστωτικής γραμμής (ECCL) στο πλαίσιο της υφιστάμενης πιστωτικής γραμμής, προσαρμοσμένης στο πρίσμα της πρόκλησης της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού. Η Στήριξη αυτή για την Κρίση της Πανδημίας (Pandemic Crisis Support) θα είναι διαθέσιμη για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης με συγκεκριμένους όρους που θα συμφωνηθούν από τη διοίκηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM).
- 200 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω της δημιουργίας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ενός ταμείου εγγυήσεων ύψους 25 δισεκατομμυρίων ευρώ με επίκεντρο τη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών
- 100 δισεκατομμύρια ευρώ, μέσω της δημιουργίας ενός προσωρινού ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού εργαλείου για την οικονομική υποστήριξη με τη μορφή δανείων που θα χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους από την ΕΕ στα κράτη μέλη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το εργαλείο θα στηρίξει πρωτίστως τις προσπάθειες που αφορούν την προστασία των εργαζομένων και των θέσεων εργασίας, τηρώντας παράλληλα τις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ορισμένα μέτρα που σχετίζονται με την υγεία.

Συμπέρασμα

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Όμιλος θα συνεχίσει να παρακολουθεί επισταμένως τις εξελίξεις αναφορικά με τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία προβαίνοντας σε όλες εκείνες τις απαραίτητες ενέργειες για την ομαλή και εύρυθμη υλοποίηση του επιχειρηματικού του πλάνου καθώς και:

- τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων (σημείωση 44),
- το χαμηλό επίπεδο του λόγου Δάνεια προς Καταθέσεις και την δυναμική που αυτό δίνει ως προς την πιστωτική επέκταση της Τράπεζας.,
- την αύξηση και σταθεροποίηση σε υψηλά επίπεδα των καταθέσεων (14% σε σχέση με την 31/12/2018) από πηγές εκτός Ευρωσυστήματος,
- την ύπαρξη εξασφαλίσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα ή από άλλους μηχανισμούς (σημείωση 42).
- την υλοποίηση ενεργειών για την περαιτέρω μείωση των λειτουργικών εξόδων Ομίλου
- το πλάνο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κατά τα επόμενα 3 έτη,
- τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μετά την ολοκλήρωση των δύο τιτλοποιήσεων των δανείων (σωρευτική μείωση 71%) σε συνδυασμό με την διαμόρφωση αναθεωρημένου σχεδίου με στόχο την ελαχιστοποίησή τους σε ορίζοντα 3ετίας,
- την απρόσκοπτη υλοποίηση του σχεδίου αυτού με την ανάθεση διαχείρισης μέρους του εναπομένοντος μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου σε ανεξάρτητο διαχειριστή (Servicer), βάσει της σχετικής ανακοίνωσης της 24^{ης} Μαρτίου 2020
- τα αποτελέσματα από την πρόσφατη άσκηση προσημείωσης (stress tests) που διενήργησε η Τράπεζα της Ελλάδος. Σημειώνεται ότι, η Attica Bank συμμετείχε και ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων κρίσης (Stress Test) στα μη-Συστημικά Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα, που διεξήχθη από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η άσκηση, διενεργήθηκε στη βάση της μεθοδολογίας της αντίστοιχης άσκησης της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) για το 2018, ολοκληρώθηκε το Νοεμβρίου του 2019 και τα αποτελέσματά της αποτελούν μέρος του εποπτικού διαλόγου με την Τράπεζα της Ελλάδος και θα ενσωματωθούν στη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (Δ.Ε.Α) 2019.
- την πρόσφατη έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του νέου επιχειρηματικού σχεδίου 2020-2022, βάσει του οποίου προβλέπεται σημαντική αύξηση του όγκου εργασιών της Τράπεζας μέσω ενός νέου επιχειρηματικού μοντέλου και
- τις ανακοινώσεις σε σχέση με τις ελαφρύνσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την πανδημία που παρέχονται στις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές τράπεζες σε σχέση με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τις απαιτήσεις για τα εποπτικά τους κεφάλαια,

ο Όμιλος εκτιμά ότι πληρείται η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

(2.3) Ενοποιημένοι Λογαριασμοί - Θυγατρικές

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, των θυγατρικών εταιριών, των συγγενών εταιριών καθώς και κοινοπραξιών, που αναφέρονται μαζί ως ο «Όμιλος». Όλες οι θυγατρικές εταιρίες προετοιμάζουν τις οικονομικές καταστάσεις τους για σκοπούς ενοποίησης σύμφωνα με την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων της μητρικής εταιρείας.

Θυγατρικές είναι εκείνες οι εταιρίες στις οποίες η Τράπεζα είτε συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το μισό των δικαιωμάτων ψήφου ή ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Θυγατρικές είναι οι εταιρείες εκείνες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Έλεγχος υπάρχει, όταν η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη και έχει δικαιώματα πάνω στις μεταβαλλόμενες αποδόσεις από την επένδυσή της στη θυγατρική. Ο Όμιλος επανεκτιμά το βαθμό ελέγχου κάθε φορά που υπάρχει κάποια αλλαγή στους όρους που επηρεάζουν τον έλεγχο.

Ο Όμιλος συμμετέχει σε εταιρείες ειδικού σκοπού κυρίως για θέματα τιτλοποίησης, όπου οι εταιρείες αυτές έχουν καθορισμένο τρόπο λειτουργίας. Ο Όμιλος εξετάζει τους όρους αυτούς για να αποφασίσει αν είναι εκτεθειμένος σε τυχόν μεταβαλλόμενες αποδόσεις ή παρέχει κάποια εγγύηση σε αυτά. Οι βασικές

αποφάσεις κρίνονται, όταν τίθεται θέμα αντικατάστασης απαίτησης. Κατά συνέπεια η απόφαση για ποια από τα οχήματα αυτά θα περιληφθούν ή όχι στον Όμιλο εξαρτάται από το ποιος καθορίζει τις διοικητικές αποφάσεις που θα επηρεάσουν την απόδοση των εταιρειών αυτών.

Όλες οι θυγατρικές εταιρίες έχουν ενοποιηθεί με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η Τράπεζα ενοποιεί όλες τις θυγατρικές εταιρίες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου, μέχρι την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου. Από τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν απαλειφθεί οι επιδράσεις των συναλλαγών μεταξύ των εταιριών του Ομίλου. Επίσης, για τις εταιρίες ειδικής δομής, ο Όμιλος αξιολογεί εάν λειτουργεί ως εκπρόσωπος ή εντολέας βάσει του εύρους της εξουσίας λήψης αποφάσεων που διαθέτει επί των δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δικαιωμάτων τρίτων καθώς και του βαθμού έκθεσής του σε μεταβλητότητα αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία.

(2.4) Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Συγγενείς είναι οι εταιρίες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν τις ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ενσωματώνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, μία επένδυση σε συγγενή εταιρεία καταχωρείται αρχικά στην αξία κτήσης της.

Η αναλογία του Ομίλου στα μεταγενέστερα της επένδυσης κέρδη ή ζημίες των συγγενών εταιριών λογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεων. Το σωρευτικό ποσό των κινήσεων προσαρμόζει την μεταφερόμενη αξία της επένδυσης μείον τυχόν απομείωση. Όταν όμως η αναλογία στις ζημίες μιας συγγενούς εταιρείας ισούται ή υπερβαίνει την αξία συμμετοχής της στην συγγενή εταιρεία, ο Όμιλος σταματά να αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει σχετική υποχρέωση ή διενεργεί πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς εταιρείας.

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 11, αντικείμενο του οποίου είναι η λογιστική απεικόνιση συμμετοχών σε επιχειρηματικά σχήματα που τελούν υπό κοινό έλεγχο (joint arrangements). Όλα τα σχήματα υπό κοινό έλεγχο στα οποία ο Όμιλος συμμετέχει και έχει από κοινού έλεγχο είναι κοινοπραξίες (joint ventures), τις οποίες αποτιμά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

(2.5) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Το συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου είναι το Ευρώ (€).

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες διενέργειας των εκάστοτε συναλλαγών. Τα εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία κλεισίματος της οικονομικής θέσης. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν ένα συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους. Για ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, όπως ένα στοιχείο που έχει ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο «εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Ενώ αντίθετα για ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, όπως μία μετοχή, το οποίο έχει ταξινομηθεί ως διαθέσιμο για πώληση οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια μέχρι την πώληση του μη νομισματικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

(2.6) Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις της, κατά τη στιγμή της δημιουργίας της συμβατικής απαίτησης ή υποχρέωσης που απορρέει από το στοιχείο (δηλαδή την ημέρα που η συναλλαγή έλαβε χώρα). Κατά την αναγνώριση του, ο Όμιλος προσδιορίζει το επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο υπάγεται.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται σε τρεις κατηγορίες:

Περιουσιακά στοιχεία επιμετρήσιμα σε αποσβεσμένο κόστος (AC):

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος εφόσον πληρούν τις δύο ακόλουθες συνθήκες:

- Το στοιχείο διατηρείται εντός ενός επιχειρησιακού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι η διακράτηση περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών τους ταμιακών ροών (HTC).

- Οι όροι του συμβολαίου του στοιχείου παράγουν ταμιακές ροές σε προκαθορισμένες ημερομηνίες οι οποίες αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολειπόμενου κεφαλαίου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν το δεύτερο κριτήριο επιμετρούνται σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων Χρήσης (FVTPL).

Όπως προαναφέρθηκε, η αποτίμηση σε αποσβεσμένο κόστος γίνεται κατά την ημερομηνία αναγνώρισης και αποτελείται από την αξία της συναλλαγής πλέον τυχόν διαχειριστικά έξοδα.

Εξαιρέσεις σε αυτόν το υπολογισμό περιλαμβάνουν:

- Περιουσιακά στοιχεία που είναι ήδη απομειωμένα κατά την αποκτήση ή τη έκδοση τους (POCI), στα οποία το πραγματικό επιτόκιο υπολογίζεται πάνω στο αποσβεσμένο κόστος του στοιχείου από την ημερομηνία αναγνώρισης.
- Περιουσιακά στοιχεία που δεν ήταν απομειωμένα κατά την απόκτηση τους, αλλά έχουν απομειωθεί κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Σε αυτήν την περίπτωση, η Τράπεζα εκτιμά το πραγματικό επιτόκιο πάνω στο αποσβεσμένο κόστος του, από την στιγμή της απομείωσης του και ύστερα.

Σε περίπτωση τροποποίησης πάνω στις συμβατικές ταμιακές ροές, η Τράπεζα υπολογίζει εκ νέου το μικτό υπόλοιπο του στοιχείου και αναγνωρίζει κέρδος ή ζημία προσαρμογής αναλόγως. Αυτό δεν ισχύει σε περίπτωση που η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την απόσυρση του στοιχείου.

Περιουσιακά στοιχεία επιμετρήσιμα σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων (FVOCI), που ανακατατάσσονται σε Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης κατά τον αποχαρακτηρισμό τους:

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται σε Εύλογη Αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, όταν πληρούνται οι ακόλουθες συνθήκες, και δεν έχει επιλεγεί η Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων Χρήσης κατά την αναγνώριση:

- Το στοιχείο υπάγεται στο επιχειρησιακό μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι είτε η είσπραξη των ταμιακών ρών είτε η πώληση τους.
- Οι όροι του συμβολαίου του περιουσιακού στοιχείου παράγουν ταμιακές ροές σε προκαθορισμένες ημερομηνίες οι οποίες αποτελούν αποκλειστικά αποπληρωμές του αρχικού κεφαλαίου και των τόκων επί του υπολειπόμενου κεφαλαίου.

Σε περίπτωση απομείωσης, καταχωρείται ζημία στα αποτελέσματα ίση με τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ρών, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εγγυήσεις, προεξοφλημένες στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Περιουσιακά στοιχεία επιμετρήσιμα σε Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης (FVTPL):

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε Εύλογη Αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων (FVTOCI) δύναται να επιμετρηθούν σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων Χρήσης (FVTPL). Τέτοια περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται σε εύλογη αξία χωρίς μείωση της αξίας τους λόγω γεγονότος πώλησης ή διάθεσης.

Περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατατάσσονται σε Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων Χρήσης περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά παράγωγα, μετοχικούς τίτλους (εκτός αυτών κάτω από μοντέλο «Διακρατούμενα προς Είσπραξη»), αμοιβαία κεφάλαια και λοιπά περιουσιακά στοιχεία κάτω από επιχειρησιακά μοντέλα «Διακρατούμενα για διαπραγμάτευση».

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν εγκρίνονται από την αξιολόγηση SPPI, αναγνωρίζονται σε Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης (FVTPL).

Παρόλα αυτά, η Τράπεζα έχει την δυνατότητα, κατά την αρχική αναγνώριση, να κατατάξει αμετάκλητα οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης. Η λογική της εν λόγω δυνατότητας ανταποκρίνεται στην ανάγκη περιορισμού ή εξάλειψης λογιστικής απόκλισης η οποία δύναται να προκύψει μέσω επιμετρήσεων στοιχείων ή υποχρεώσεων σε διαφορετικές βάσεις είτε λόγω αναγνώρισης κέρδους ή ζημίας σε διαφορετικές βάσεις. Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από την καθαρή θέση και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στην διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης (μετά την αφαίρεση των αποπληρωμών κεφαλαίων και των αποσβέσεων) και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημιά απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο κατατασσόμενο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οι ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προηγούμενων περιόδων και οι οποίες προέρχονταν από απομείωση χρεωστικών τίτλων αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων, εάν η αύξηση (αναστροφή απομείωσης) σχετίζεται με γεγονότα που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης στην κατάσταση των αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Ο παράγοντας του επιχειρησιακού μοντέλου αναφέρεται στο τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά της στοιχεία κατατάσσοντας τα σε χαρτοφυλάκια τα οποία υπάγονται στα ανάλογα επιχειρησιακά της μοντέλα. Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα διατηρεί τα εξής επιχειρησιακά μοντέλα:

- “Διακρατούμενα προς Είσπραξη” (HTC)
- “Διακρατούμενα προς Είσπραξη & Πώληση” (HTCS)
- “Μη διακρατούμενα περιουσιακά στοιχεία» (Non-Holding) ή Διακρατούμενα προς πώληση
  - Διακρατούμενα Προς Είσπραξη.

Το χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών στοιχείων «Διακρατούμενα ως τη λήξη», αποδίδεται σε προϊόντα δανείων για τα οποία η Τράπεζα εισπράττει τις συμβατικές ταμειακές ροές τους. Στο πλαίσιο αυτού του επιχειρησιακού μοντέλου, στόχος είναι η διατήρηση του δανείου μέχρι την λήξη του, χωρίς να αναζητείται ενεργά η ευκαιρία πώλησης.

- Διακρατούμενα προς Είσπραξη και Πώληση.

Το εν λόγω επιχειρησιακό μοντέλο εφαρμόζεται από την Τράπεζα σε δανειακά χαρτοφυλάκια όπου λαμβάνει έσοδα τόσο από ταμειακές ροές όσο και από πωλήσεις. Αυτά τα δάνεια αποτιμώνται στην Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων (FVOCI), εφόσον πληρείται το κριτήριο SPPI. Διαφορητικά, το περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται στην Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης.

- Μη διακρατούμενα περιουσιακά στοιχεία (Non-Holding) ή Διακρατούμενα προς Πώληση.

Το εν λόγω επιχειρησιακό μοντέλο εφαρμόζεται από την Τράπεζα σε δανειακά χαρτοφυλάκια όπου λαμβάνει έσοδα τόσο από ταμειακές ροές όσο και από βραχυπρόθεσμης συναλλαγές δανείων. Τα δάνεια που αξιολογούνται μέσω του Non-Holding επιχειρησιακού μοντέλου επιμετρώνται στην Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης (FVTPL).

Τα υιοθετούμενα επιχειρηματικά μοντέλα καθορίζουν την πηγή των εσόδων όπως προκύπτουν από τα επιμέρους χαρτοφυλάκια, είτε μέσω της είσπραξης των συμβατικών ταμειακών ροών, είτε από την πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή το συνδυασμό των ανωτέρω.

Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου εκφράζει την στρατηγική της Τράπεζας σε επίπεδο κανονικών συνθηκών. Η αξιολόγηση δεν επηρεάζεται από απαιτούμενες ενέργειες που προκύπτουν σε περιπτώσεις «έκτακτης ανάγκης» (π.χ. εξυπηρέτηση αναγκών ρευστότητας, μη-εγγενείς κεφαλαιακές απαιτήσεις για το πιστωτικό κίνδυνο κ.λπ.). Επίσης, δεν περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση οι αποφάσεις διαχείρισης που λαμβάνονται στα πλαίσια συμμόρφωσης σε νέες ρυθμιστικές κατευθυντήριες γραμμές.

Γενικά, η Τράπεζα έχει συμπεριλάβει την πλειοψηφία των δανειακών της χαρτοφυλακίων στο επιχειρησιακό μοντέλο «Διακρατούμενα προς Είσπραξη» (Hold-to-Collect) με τις εξής εξαιρέσεις:

- Δάνεια των οποίων οι ταμειακές ροές αναμένεται να μεγιστοποιηθούν μέσω της πώλησης τους.
- Δάνεια στα οποία η Τράπεζα επιλέγει να αποτιμήσει στην εύλογη αξία (Fair value option).

Η αξιολόγηση ενός επιχειρηματικού μοντέλου γίνεται στα πλαίσια του ορισμού επιχειρησιακών στόχων, όπως καθορίζονται από την Διοίκηση της Τράπεζας, καθώς και στα πλαίσια της λειτουργικής διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων της. Η αξιολόγηση γίνεται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου και όχι μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων.

Αξιολόγηση SPPI (αξιολόγηση συμβατικών ταμειακών ροών αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων)

Η αξιολόγηση του εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη χαρακτηριστικών, όπως συμβατικών όρων, δικαιωμάτων επέκτασης, προπληρωμών, μετατροπής σε μετοχικό κεφάλαιο, όρων μόχλευσης και λοιπών όρων, τα οποία μπορεί να περιορίζουν τις απαιτήσεις της Τράπεζας σε ταμειακές ροές από συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού ή τροποποιούν τη διαχρονική αξία του χρήματος.

(2.7) Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (Repos)

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «Πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» (Repos) εξακολουθούν να εμφανίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως επενδύσεις διαθέσιμες για πώληση, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται ανάλογα με τον αντισυμβαλλόμενο ως υποχρέωση προς πιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια σύμβασης «αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων» (Reverse Repos) καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις ως απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα. Η διαφορά μεταξύ τιμής πώλησης και τιμής επαναγοράς καταχωρείται σε λογαριασμό αποτελεσμάτων και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(2.8) Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία είναι ιδιοχρησιμοποιούμενα είτε για τις λειτουργικές εργασίες του Ομίλου είτε για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν οικόπεδα, κτίρια, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα. Στην αξία κτήσης συμπεριλαμβάνονται δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά των ενσώματων παγίων. Όσον αφορά τα γήπεδα – οικόπεδα και κτίρια, αυτά αναπροσαρμόζονται στην εύλογη αξία τους. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Οι βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, τα έπιπλα, ο λοιπός εξοπλισμός καθώς και τα μεταφορικά μέσα αποτιμώνται στην αξία κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες συμπεριλαμβάνονται στην αξία του παγίου, ή κατά περίπτωση αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο μόνο όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και οι δαπάνες αυτές μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.

Οι λοιπές δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης κατά το έτος το οποίο πραγματοποιούνται.

Αποσβέσεις: Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Τα υπόλοιπα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, η οποία επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Η ωφέλιμη ζωή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής :

Κτίρια	30-50 έτη
Ηλεκτρονικός εξοπλισμός	10 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	12 έτη
Μεταφορικά μέσα	6-9 έτη

Οι «Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων» αποσβένονται στο μικρότερο χρονικό διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της βελτίωσης και της διάρκειας μίσθωσης του μισθωμένου ακινήτου.

Απομείωση: Ο Όμιλος εξετάζει τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία για τυχόν ενδείξεις απομείωσης. Αν υπάρχει ένδειξη απομείωσης η λογιστική αξία του ενσώματου στοιχείου μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων, εκτός εάν το πάγιο το οποίο υφίσταται την απομείωση είχε στο παρελθόν μεταβληθεί η λογιστική του αξία από αναπροσαρμογή αυτού στην εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή θα επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα χρήσης κατά το μέρος του ποσού που υπερβαίνει το ποσό των προηγούμενων αναπροσαρμογών. Κέρδη ή ζημιές από εκποίηση παγίων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης και προσδιορίζονται από τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της αναπόσβεστης αξίας του παγίου.

(2.9) Επενδύσεις σε ακίνητα

Περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται κατά κύριο λόγο από τη διαδικασία του πλειστηριασμού για το διακανονισμό μη εισπρακτέων απαιτήσεων από χορηγήσεις, αρχικά καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, στην οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες απόκτησής τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η δε διαφορά μεταξύ εύλογης αξίας και αξίας κτήσης καταχωρείται μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε ετήσια βάση.

(2.10) Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα «άυλα περιουσιακά στοιχεία» περιλαμβάνουν κυρίως τα λογισμικά προγράμματα. Τα λογισμικά προγράμματα που αποκτώνται μεμονωμένα, απεικονίζονται στην αξία κτήσης. Τα έξοδα που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου. Στην αξία κτήσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου προστίθεται και κάθε άμεσο κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη σωστή λειτουργία του. Τέτοια στοιχεία άμεσου κόστους είναι:

- οι αμοιβές προσωπικού, όταν συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο και μπορούν να υπολογισθούν αξιόπιστα
- οι αμοιβές εξωτερικών συνεργατών που αφορούν στην δημιουργία και ανάπτυξη του άυλου περιουσιακού στοιχείου και
- τα έξοδα Διοίκησης τα οποία σχετίζονται άμεσα και μπορούν να επιμετρηθούν με αξιόπιστο τρόπο κατά τη φάση της δημιουργίας και ανάπτυξης του άυλου περιουσιακού στοιχείου.

Μεταγενέστερα, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με την εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής τους η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τα 20 χρόνια. Η διοίκηση του Ομίλου,

σε ετήσια βάση, εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται απομείωση της αξίας τους ή αν έχει μεταβληθεί η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή τους. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

(2.11) Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Το ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν χρηματικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησης.

(2.12) Δάνεια και Απαιτήσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές και ο Όμιλος δεν έχει σκοπό να τα πουλήσει άμεσα ή στο εγγύς μέλλον.

Όταν ο Όμιλος είναι εκμισθωτής σε σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης και έχει μεταφέρει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου τότε η συναλλαγή αυτή απεικονίζεται στα δάνεια.

Επενδύσεις αγορασμένες με την υποχρέωση να πουληθούν σε μελλοντική ημερομηνία δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Τα ποσά που πληρώνονται αναγνωρίζονται στις απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα ή από πελάτες.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις απεικονίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους συν τα έξοδα συναλλαγής και στη συνέχεια η Τράπεζα τα επιμετρά στο αναπόσβεστο κόστος.

(2.13) Απομείωση για πιστωτικούς κινδύνους

Τα δάνεια και οι λοιπές χορηγήσεις σε πελάτες παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης αφού αφαιρεθούν οι απομειώσεις απαιτήσεων.

Η εισπραξιμότητα των δανείων και λοιπών χορηγήσεων αξιολογείται κατά πελάτη για όλα τα σημαντικά ποσά με βάση την οικονομική κατάσταση του πελάτη, τα ποιοτικά του στοιχεία, το ιστορικό αποπληρωμής και την συναλλακτική συμπεριφορά του, την πιθανή ύπαρξη αξιόπιστων και φερέγγυων εγγυητών και την ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Οι χορηγήσεις που δεν θεωρούνται σημαντικές καθώς και αυτές που είναι μεν σημαντικές αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης κατηγοριοποιούνται σε ομάδες με όμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, όπως καταναλωτικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες κλπ. Ο Όμιλος εξετάζει σε συλλογική βάση την πιθανή απομείωση κάθε κατηγορίας. Κατά την αξιολόγηση του κάθε χαρτοφυλακίου λαμβάνονται υπόψη το ύψος των πιθανών προβληματικών δανείων, η χρονική διάρκεια των καθυστερημένων δόσεων, η εισπραξιμότητά τους από την στιγμή που θα χαρακτηριστούν ως επισφαλής, το οικονομικό κλίμα που επικρατεί, η κατάσταση του κλάδου και η εμπειρία του παρελθόντος σχετικά με το ύψος των αναμενόμενων ζημιών.

Όταν μία χορήγηση χαρακτηριστεί ως επισφαλής, η λογιστική της αξία μειώνεται στην εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο της χορήγησης.

Μεταγενέστερες αλλαγές στα ανακτήσιμα ποσά και το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται να εισπραχθούν, συγκρίνονται με προηγούμενους υπολογισμούς και εκεί όπου προκύπτει διαφορά στην πρόβλεψη γίνεται αντίστοιχη χρέωση/πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Γίνεται επαναφορά προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις μόνο όταν η φερεγγυότητα του πελάτη έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται εφικτή η έγκαιρη είσπραξη του κεφαλαίου και των τόκων με βάση τους συμβατικούς όρους του δανείου.

Δάνεια και λοιπές χορηγήσεις όταν δεν είναι πλέον εφικτή η είσπραξή τους διαγράφονται έναντι των σχηματισμένων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

(2.14) Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Λειτουργικές Μισθώσεις

Πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος συμμετέχει σε λειτουργικές μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Τα έξοδα των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος αναγνωρίζει κατά την ημερομηνία έναρξης μιας μίσθωσης αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου στοιχείου και μια μισθωτική υποχρέωση.

Δικαίωμα χρήσης παγίου

Το δικαίωμα χρήσης αναγνωρίζεται στο κόστος, ήτοι αποτελεί το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών καταβολών, πλέον μισθωμάτων που καταβλήθηκαν πριν την έναρξη της μίσθωσης, τυχόν άμεσων εξόδων που καταβλήθηκαν από τον Όμιλο και εκτιμήσεις για τυχόν έξοδα αποκατάστασης ή απόσυρσης του παγίου, μείον τυχόν μισθωτικά κίνητρα που δόθηκαν. Μετά την αρχική αναγνώριση, το δικαίωμα χρήσης εξακολουθεί να αποτιμάται στο κόστος μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις, οι οποίες υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ζωής της μίσθωσης, και των ζημιών απομείωσης, ενώ η αξία του προσαρμόζεται αναλόγως κατά το ποσό της επανεκτίμησης της μισθωτικής υποχρέωσης, αν αυτή υπάρχει. Το δικαίωμα χρήσης παρακολουθείται στα Ιδιοχρησιμοποιούμενα Πάγια.

Μισθωτική Υποχρέωση

Η μισθωτική υποχρέωση αναγνωρίζεται ως το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών μισθωτικών καταβολών μειωμένο κατά τα τυχόν κίνητρα μίσθωσης που έχουν δοθεί και τα οποία περιλαμβάνουν τα σταθερά και τα κυμαινόμενα μισθώματα (μισθώματα που βασίζονται σε δείκτη, π.χ. Δείκτη τιμών καταναλωτή), την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς του παγίου αν αυτό είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ασκηθεί, καθώς και τυχόν καταβολές που είναι βέβαιο ότι θα πληρωθούν σε περίπτωση λήξης της μίσθωσης. Μετά την αρχική αναγνώριση, η μισθωτική υποχρέωση επανεπιμετράται μόνο σε περίπτωση αλλαγής του επιτοκίου προεξόφλησης, της μισθωτικής διάρκειας ή του μισθώματος της σύμβασης, με τις προκύπτουσες διαφορές να προσαρμόζουν ισόποσα τη μισθωτική υποχρέωση και το δικαίωμα χρήσης. Επιπρόσθετα, η μισθωτική υποχρέωση αυξάνεται κατά το ποσό του χρηματοοικονομικού εξόδου που λογίζεται, ενώ μειώνεται από τις συμβατικές καταβολές στα ορισμένα χρονικά διαστήματα. Η μισθωτική υποχρέωση παρακολουθείται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μπορεί να συμμετέχει σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις οποίες μεταβιβάζονται στον Όμιλο ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην αρχική καταχώρηση στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβαλλομένων μισθωμάτων. Μεταγενέστερα, μισθωμένα οικόπεδα και ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής εκτός και αν είναι σχεδόν σίγουρο ότι ο Όμιλος θα αποκτήσει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης. Αν η μίσθωση μεταφέρει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης ή αν περιέχει δικαίωμα αγοράς σε μειωμένη τιμή, η περίοδος απόσβεσης είναι στην ωφέλιμη ζωή του παγίου.

Τα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά την αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης, και την αποπληρωμή του κεφαλαίου. Ο διαχωρισμός γίνεται ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής. Η αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος λειτουργεί ως εκμισθωτής και η κατάταξη των μισθώσεων βασίζεται στην έκταση κατά την οποία οι κίνδυνοι και ωφέλειες που συνεπάγεται η κυριότητα ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ανήκουν

στον εκμισθωτή ή στο μισθωτή. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση αν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική αν δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Ο Όμιλος στην κατάσταση οικονομικής θέσης, καταχωρεί τα κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση ως απαίτηση, με αξία ίση με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση.

Τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως εξόφληση (αποπληρωμή) κεφαλαίου και ως χρηματοοικονομικό έσοδο.

Η καταχώρηση και κατανομή του χρηματοοικονομικού εσόδου βασίζεται σε ένα μοντέλο που αντανακλά μία σταθερή περιοδική απόδοση της καθαρής επένδυσης επί του ανεξόφλητου μέρους της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι μισθώσεις της κατηγορίας αυτής στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ως εκμισθωτής αφορούν στα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου.

Τα έσοδα μισθωμάτων, εξαιρώντας το κόστος υπηρεσιών, καταχωρούνται στα έσοδα με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης. Κόστη που αναλαμβάνονται για την απόκτηση των εσόδων μισθωμάτων, καταχωρούνται στα έξοδα.

(2.15) Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος, ανταλλαγής επιτοκίων και νομισμάτων, και άλλα παράγωγα.

Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς: Όλα τα παράγωγα που δεν καταχωρούνται ως αντισταθμιζόμενα μέσα θεωρούνται ότι αποκτήθηκαν για εμπορικούς σκοπούς. Αρχικά τα παράγωγα καταχωρούνται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στην εύλογη αξία τους (η οποία συμπίπτει με το κόστος της συναλλαγής), την ημέρα σύναψης του συμβολαίου των παραγώγων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία λαμβάνεται από τιμές χρηματιστηριακών αγορών ή υπολογίζεται βάσει τεχνικών αποτίμησης, όπως αναλύσεις προεξοφλημένων ταμειακών ροών και μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως στοιχεία ενεργητικού όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Ένα παράγωγο είναι δυνατό να ενσωματωθεί σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα. Το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο που δημιουργείται, αποτελείται από ένα παράγωγο και ένα κύριο συμβόλαιο και είναι γνωστό ως ενσωματωμένο παράγωγο. Ένα ενσωματωμένο παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και καταχωρείται ως ένα μεμονωμένο παράγωγο, υπό την προϋπόθεση ότι α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοί του δεν είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με εκείνους του κύριου συμβολαίου, β) το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον ορισμό ενός παραγώγου και γ) το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία του, με τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν κατά την αποτίμησή του να καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

(2.16) Συμφηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων

Ο συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Οικονομικές Καταστάσεις, επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο δικαίωμα για συμφηφισμό των καταχωρημένων ποσών και υπάρχει πρόθεση είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμφηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης.

(2.17) Έσοδα και Έξοδα από Τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος σύμφωνα με την οποία υπολογίζεται το αναπόσβεστο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου ή της υποχρέωσης και κατανέμονται τα έσοδα ή τα έξοδα από τόκους καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο το οποίο προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές ή εισπράξεις καθ' όλη την προσδοκώμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου.

Μόλις ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα από ομοειδή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός χορηγήσεων υποτιμηθούν ως αποτέλεσμα απομείωσης της αξίας τους, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών για το σκοπό της μέτρησης της ζημιάς απομείωσης.

(2.18) Προμήθειες και Συναφή Έσοδα

Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Προμήθειες και συναφή έσοδα που προέρχονται από συναλλαγές για λογαριασμό τρίτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά το χρόνο περαίωσης της συναλλαγής. Αμοιβές για υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου και συμβουλευτικές υπηρεσίες καταχωρούνται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών, συνήθως σε αναλογική βάση.

(2.19) Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν:

- υπάρχει τεκμαιρόμενη ή νόμιμη παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων παρελθουσών χρήσεων,
- το ποσό της υποχρέωσης είναι δυνατό να προσδιοριστεί αντικειμενικά και
- είναι πιθανή η εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη προκειμένου να διακανονιστεί η υποχρέωση.

(2.20) Φόρος Εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

Για τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας εισοδήματος χρησιμοποιούνται οι θεσπισμένοι φορολογικοί συντελεστές οι οποίοι ισχύουν κατά την επισκοπούμενη χρήση ή οι φορολογικοί συντελεστές που θα ισχύουν σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας κλεισίματος της οικονομικής θέσης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί ορίζονται ρητά από νόμο που ήδη έχει ψηφιστεί και ισχύει.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις όταν είναι πιθανόν τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη να είναι επαρκή για τον συμψηφισμό των προσωρινών διαφορών.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται και στην περίπτωση όπου οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες, εκτός αν ο Όμιλος μπορεί να ελέγξει την χρονική στιγμή αντιλογισμού της προσωρινής διαφοράς και είναι πιθανό η προσωρινή διαφορά να μην αντιλογιστεί στο εγγύς μέλλον.

Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται επί των κερδών της χρήσης, βάσει της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας, αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα της παρούσας χρήσεως. Φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις για συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για τον συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που σχετίζεται με τον επανυπολογισμό της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων επιμετρήσιμων σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων (FVOCI), των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών, των αναλογιστικών κερδών και ζημιών καθώς και τις μεταβολές της εύλογης αξίας των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων, οι οποίες χρεώνονται ή πιστώνονται κατευθείαν στην καθαρή θέση, καταχωρείται επίσης σε χρέωση ή πίστωση της καθαρής θέσης.

(2.21) Παροχές προς το Προσωπικό

Οι εταιρίες του Ομίλου συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα παροχών προς το προσωπικό τους μετά την έξοδό του από την υπηρεσία. Ο Όμιλος συμμετέχει τόσο σε προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος δεν έχει νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να καταβάλει πρόσθετη εισφορά, στην περίπτωση που το Ταμείο δεν διαθέτει τα επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να καταβάλει τα επιδόματα των εργαζομένων που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις υπηρεσίες που προσέφεραν στην τρέχουσα και σε προηγούμενες περιόδους.

Ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι στην ουσία ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στο οποίο η υποχρέωση του Ομίλου καθορίζεται από το ύψος της αποζημίωσης που θα λάβει ο υπάλληλος κατά το χρόνο συνταξιοδότησής του, βάσει της ηλικίας του, της προϋπηρεσίας του στην εταιρεία και της αμοιβής του. Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναφορικά με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών συνίσταται από την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων μειωμένη με την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, με τις αναπροσαρμογές που απαιτούνται για κέρδη ή ζημίες που

προέρχονται από αναλογιστική μελέτη καθώς και με το κόστος προϋπηρεσίας. Η υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται σε ετήσια βάση από ανεξάρτητο αναλογιστή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης που προκύπτει από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται, προεξοφλώντας τις μελλοντικές ταμειακές εκροές με επιτόκιο που βασίστηκε στη μέση απόδοση του δείκτη iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices για το έτος 2018.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που μπορεί να προέλθουν από αναπροσαρμογές, βάσει της εμπειρίας, καθώς και από αλλαγή των αναλογιστικών υποθέσεων στην κατάσταση συνολικών εσόδων με απ' ευθείας καταχώρηση στους λογαριασμούς ιδίων κεφαλαίων. Τα δε λοιπά κόστη βαρύνουν το λογαριασμό αποτελέσματα χρήσης. Σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης λόγω πρόωρης αποχώρησης προσωπικού από την ενεργό υπηρεσία, η σχηματισθείσα υποχρέωση μειώνεται με το συνολικό ποσό της αποζημίωσης. Στην αμέσως επόμενη περίοδο αναφοράς στην οποία εκπονείται αναλογιστική μελέτη για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης του υπηρετούντος προσωπικού, η όποια διαφορά έχει προκύψει εξομαλύνεται και τακτοποιείται.

(2.22) Αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις, τις καταθέσεις, τους πιστωτικούς τίτλους και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης την ημερομηνία που αρχικά δημιουργούνται. Τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής όπου αναγνωρίζει και τους συμβατικούς όρους των μέσων αυτών.

Αρχικά, όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού απεικονίζονται στην εύλογη αξία τους συν τα έξοδα συναλλαγής που σχετίζονται με την απόκτηση ή έκδοση του, εκτός αν ανήκουν στα στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

(2.23) Παύση απεικόνισης του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις

Η Τράπεζα παύει να αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού όταν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών που απορρέουν από το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχουν λήξει ή όταν μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με την κατοχή του εν λόγω στοιχείου σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Αν η τράπεζα δεν έχει μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας και συνεχίζει να ελέγχει το μεταβιβασθέν χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού, η Τράπεζα αναγνωρίζει το διατηρηθέν δικαίωμα επί του στοιχείου ενεργητικού και τη σχετική υποχρέωση για τυχόν ποσά που ενδεχομένως υποχρεούται να καταβάλει. Αν η Τράπεζα διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κατοχή του μεταβιβασθέντος χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, συνεχίζει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού.

Κατά την παύση αναγνώρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο σύνολό του, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και του αθροίσματος του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου τιμήματος και του σωρευτικού κέρδους ή ζημίας που είχε αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτεί στα ίδια κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

(2.24) Λειτουργικοί Τομείς

Οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται είναι οι πληροφορίες που χρησιμοποιεί η Διοίκηση για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας κάθε τμήματος καθώς και του τρόπου κατανομής των οικονομικών πόρων στα επιμέρους τμήματα. Πιθανότατα, η πληροφόρηση να διαφοροποιείται από τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Επίσης πρέπει να παρέχονται επεξηγήσεις για την βάση προετοιμασίας της πληροφόρησης των τομέων καθώς και συμφωνίες με τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών αναφορών.

Οι λειτουργικοί τομείς που εξυπηρετούν την εσωτερική πληροφόρηση της Διοίκησης του Ομίλου είναι οι ακόλουθοι:

Λιανική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται το σύνολο ιδιωτών καταναλωτών όπως επίσης και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Ο Όμιλος μέσω του δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας καθώς και των αρμοδίων κεντρικών υπηρεσιών προσφέρει στους πελάτες της κατηγορίας αυτής όλο το εύρος των παραδοσιακών προϊόντων, καθώς και εξειδικευμένα προϊόντα επενδυτικής και καταθετικής υφής.

Επιχειρηματική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται όλες οι πιστοδοτήσεις των επιχειρήσεων όπως επίσης και των επιτηδευματιών. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες που ανήκουν στην κατηγορία αυτή εκτός από τη χορήγηση δανείων και ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με συμβουλευτικές, χρηματοοικονομικές και επενδυτικής φύσεως εργασίες, όπως επίσης και εργασίες συναλλάγματος.

Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση των διαθεσίμων του Ομίλου, τις διαμεσολαβητικές εργασίες στην πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων, τη διαχείριση χρεογράφων του Ομίλου, όπως επίσης και υπηρεσίες θεματοφυλακής καθώς και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου ιδιωτών.

Τα λοιπά έσοδα στα οποία περιλαμβάνονται διαχείριση ακίνητης περιουσίας όπως επίσης και δάνεια προς το προσωπικό, τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης κλπ., έχουν κατανεμηθεί αναλογικά στους παραπάνω τρεις τομείς.

(2.25) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη νοούνται οι επιχειρήσεις στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο κατέχοντας άμεσα ή έμμεσα πάνω από το 50% του μετοχικού του κεφαλαίου ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη των Διοικήσεων των εταιριών του Ομίλου, συγγενικά με αυτά πρόσωπα πρώτου βαθμού, καθώς και εταιρίες που κατέχονται από αυτά ή εταιρίες στις οποίες ασκούν ουσιώδη επιρροή στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτή μερών διενεργούνται με τους ίδιους οικονομικούς όρους, που διενεργούνται παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη, κατά την ίδια χρονική στιγμή.

(2.26) Κέρδη ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημίες της χρήσης που είναι αποδοτέα στους κατόχους κοινών μετοχών με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Ο δείκτης των μειωμένων κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ίδια ακριβώς μεθοδολογία υπολογισμού του βασικού δείκτη κερδών ανά μετοχή, αλλά οι προσδιοριστικοί όροι του δείκτη, καθαρά κέρδη ή ζημίες και αριθμός κοινών μετοχών, προσαρμόζονται ανάλογα ώστε να αντανakλούν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή, η οποία θα μπορούσε να προέλθει είτε από τη μετατροπή μετατρέψιμων ομολογιών ή από άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών έναντι των κοινών μετοχών.

(2.27) Δραστηριότητες θεματοφυλακής

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και συνεπώς τόσο αυτά όσο και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την επένδυση αυτών, δεν απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι προμήθειες που εισπράττει ο Όμιλος από την παροχή της ανωτέρω υπηρεσίας καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.

(2.28) Μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει δικαίωμα να τα εισπράξει.

(2.29) Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις είναι συμβάσεις που επιβάλλουν στον Όμιλο να κάνει καθορισμένες πληρωμές για την αποζημίωση του κατόχου της εγγύησης από ζημία που υφίσταται όταν ο χρεώστης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Αναγνωρίζονται σε εύλογες αξίες όπου η αρχική εύλογη αξία αποσβένεται στη διάρκεια της εγγύησης. Στη συνέχεια αναγνωρίζονται στην υψηλότερη τιμή μεταξύ της παρούσας αξίας τυχόν πληρωμών και του αναπόσβεστου υπολοίπου.

(2.30) Μετοχικό Κεφάλαιο

(α) Έξοδα αύξησης κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών ή δικαιωμάτων μετοχών ή στην εξαγορά άλλης επιχείρησης εμφανίζονται καθαρά από φόρους και εισπράξεις αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων και πιο συγκεκριμένα στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ή ελλείψει αυτού στα Κέρδη εις Νέον.

(β) Μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών

Τα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων και εμφανίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Αντίστοιχα τα προμερίσματα εμφανίζονται κατά τον ίδιο τρόπο αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά την έγκρισή τους από το διοικητικό συμβούλιο.

(γ) Ίδιες μετοχές

Μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από την ίδια την Τράπεζα ή από άλλη εταιρεία του Ομίλου, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους μαζί με τα έξοδα συναλλαγής και απεικονίζονται αφαιρετικά της καθαρής θέσης του Ομίλου, έως ότου ακυρωθούν. Στην περίπτωση που οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή επανεκδοθούν, το τίμημα που θα εισπραχθεί δεν θα περιληφθεί στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά θα καταχωρηθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση.

(2.31) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και συμμετοχικοί τίτλοι

Ταξινόμηση ως Υποχρεώσεις ή ίδια κεφάλαια

Οι χρεωστικοί και συμμετοχικοί τίτλοι που εκδίδει η Τράπεζα ταξινομούνται είτε ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είτε ως ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την ουσία των συμβατικών όρων και τους ορισμούς της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και του συμμετοχικού τίτλου.

Συμμετοχικοί τίτλοι

Συμμετοχικός τίτλος είναι κάθε σύμβαση που αποδεικνύει ένα δικαίωμα επί του υπολοίπου των στοιχείων ενεργητικού μιας οντότητας μετά την αφαίρεση του συνόλου του παθητικού του. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που εκδίδει η Τράπεζα αναγνωρίζονται στο τμήμα που εισπράττεται, μετά την αφαίρεση των άμεσων εξόδων έκδοσης τους.

Η επαναγορά ιδίων συμμετοχικών τίτλων της Τράπεζας, αναγνωρίζεται και αφαιρείται απευθείας από τα ίδια κεφάλαια. Κανένα κέρδος ή ζημία δεν αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων συμμετοχικών τίτλων της Τράπεζας.

Σύνθετα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα συστατικά μέρη σύνθετων μέσων (μετατρέψιμοι τίτλοι) που εκδίδει η Τράπεζα ταξινομούνται ξεχωριστά ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την ουσία των συμβατικών όρων και τους ορισμούς της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και του συμμετοχικού τίτλου. Κάθε άσκηση δικαιώματος μετατροπής που διακανονίζεται με την ανταλλαγή καθορισμένου ποσού μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με καθορισμένο αριθμό ιδίων συμμετοχικών τίτλων της Τράπεζας είναι ένας συμμετοχικός τίτλος.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού ταξινομούνται είτε ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις «στην εύλογη αξία μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων» (FVTPL) είτε ως “λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις”.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων (FVTPL)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων (FVTPL), όταν το χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού είναι (i) ενδεχόμενη υποχρέωση που μπορεί να καταβληθεί από τον αγοραστή ως μέρος μιας συνένωσης επιχειρήσεων στις οποίες εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 3, (ii) κατατάσσεται ως κατεχόμενο για εμπορική εκμετάλλευση ή (iii) έχει οριστεί κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL).

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού κατατάσσεται ως κατεχόμενο για εμπορική εκμετάλλευση αν:

- αποκτήθηκε κατά κύριο λόγο με σκοπό την επαναγορά του στο εγγύς μέλλον ή
- κατά την αρχική αναγνώριση αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξαγομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που η Τράπεζα διαχειρίζεται από κοινού και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών ή
- είναι παράγωγο το οποίο δεν έχει οριστεί και δεν θεωρείται αποτελεσματικό ως μέσο αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων FVTPL εμφανίζονται στην εύλογη αξία, και κάθε κέρδος ή ζημία που απορρέει από την αποτίμηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Το καθαρό κέρδος ή ζημία που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα περιλαμβάνει τυχόν μερίσματα ή τόκους που καταβάλλονται και σχετίζονται με το χρηματοοικονομικό μέσο παθητικού και συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά κέρδη και ζημίες».

Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων δανείων και εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων) μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η Τράπεζα παύει να αναγνωρίζει χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, όταν, και μόνο όταν, οι υποχρεώσεις της Τράπεζας έχουν εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή εκπνεύσει. Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και του καταβληθέντος ή καταβλητέου τιμήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

(2.32) Νέα Πρότυπα και διερμηνείες

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (ΕΔΔΠΧΑ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019:

ΔΠΧΑ 9, Τροποποιήσεις- Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητικό αντιστάθμισμα

Οι τροποποιήσεις των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 επιτρέπουν την επιμέτρηση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI) ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο, ακόμη και στην περίπτωση δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα το μέρος που προκάλεσε την πρόωρη λήξη, να λάβει αποζημίωση από το άλλο μέρος (αρνητικό αντιστάθμισμα). Κατά συνέπεια, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού μπορούν τώρα να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, ανεξάρτητα από το γεγονός ή την περίπτωση που προκάλεσε την πρόωρη λήξη της σύμβασης και ανεξαρτήτως από το ποιο μέρος καταβάλλει ή λαμβάνει την εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν τις συγκεκριμένες τροποποιήσεις πιθανότατα θα είχε ως αποτέλεσμα τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού να μην πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI), και επομένως να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις επιβεβαιώνουν και το λογιστικό χειρισμό της τροποποίησης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Συγκεκριμένα, όταν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος τροποποιείται χωρίς αυτό να οδηγεί σε αποαναγνώρισή της, τότε το κέρδος ή η ζημιά που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των αρχικών συμβατικών ταμειακών ροών και των τροποποιημένων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

ΕΔΔΠΧΑ 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς του Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς του φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις φόρων και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την ΕΔΔΠΧΑ 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες, ανάλογα με ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας. Η οικονομική οντότητα θα πρέπει θεωρεί ως δεδομένο ότι η φορολογική αρχή που θα εξετάσει αυτά τα αβέβαια ποσά φόρων, έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας όταν προβεί σε αυτή την αξιολόγηση.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει το φορολογητέο κέρδος, τη φορολογική βάση, τις φορολογικές ζημιές, τις πιστώσεις φόρων και τους φορολογικούς συντελεστές σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο με την οποία προβλέπεται η άρση της αβεβαιότητας σε μεγαλύτερο βαθμό (δηλαδή το μοναδικό πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας που ακολουθεί μια σταθμισμένη προσέγγιση πιθανοτήτων).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση της επίδρασης των αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις

Το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός ισολογισμού για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 αφορά κυρίως την έννοια του ελέγχου. Το νέο πρότυπο διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Θεωρείται ότι υφίσταται έλεγχος όταν ο πελάτης έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το ΔΠΧΑ 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» ('right of use asset') και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» ('lease liability'), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης αφαιρουμένων τυχόν κινήτρων προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστος αποκατάστασης και το αρχικό άμεσο κόστος που πραγματοποιήθηκε από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιαστικά από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

Υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος εφήρμοσε το πρότυπο χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach), όπου τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης είναι ίσα με τις υποχρεώσεις από μίσθωση χωρίς να αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση αυτής της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς εφήρμοσε το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17.

Επίσης, ο Όμιλος επέλεξε τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- εφήρμοσε ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις
- εξαίρεσε το αρχικό κόστος σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και
- χρησιμοποίησε την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Για την προεξόφληση των υποχρεώσεων των υφιστάμενων λειτουργικών μισθώσεων η Τράπεζα και ο Όμιλος χρησιμοποίησαν το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate), το οποίο ανήλθε σε 6,41%.

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 η Τράπεζα και ο Όμιλος την 1.1.2019 αναγνώρισαν στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού (Right of Use Asset) και υποχρεώσεις από μισθώσεις (Lease Liability) περίπου 21,09 εκατ. ευρώ. Η επίπτωση στην καθαρή θέση ήταν μηδενική και στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας περίπου 9 μονάδες βάσης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία των δεσμεύσεων για λειτουργικές μισθώσεις, όπως γνωστοποιήθηκαν στην ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2018 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17, με τις υποχρεώσεις που αναγνωρίστηκαν την 1/1/2019 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16:

(σε χιλ. ευρώ)	Όμιλος
Περιγραφή	
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών του Ομίλου ως μισθωτής σύμφωνα με το ΔΛΠ 17	19.836
Επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου	6.272
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	26.108
Προεξόφληση υποχρεώσεων μίσθωσης βάσει του διαφορικού επιτοκίου δανεισμού κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	(5.018)
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	21.090

Η επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου περιλαμβάνει κυρίως:

- Συμβάσεις που λήγουν εντός του 2019, οι οποίες αναμένεται να ανανεωθούν και ο Όμιλος έχει επαναπροσδιορίσει τη διάρκεια τους
- Συμβάσεις αορίστου διάρκειας για τις οποίες ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τη μισθωτική τους διάρκεια

Δεν υπήρξε επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 για τις περιπτώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

Το δικαίωμα χρήσης από τις μισθώσεις παγίων καθώς και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις περιλαμβάνονται στα «Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία» και στις «Λοιπές υποχρεώσεις» αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα ο Όμιλος κατά την εξεταζόμενη περίοδο έχει αναγνωρίσει Δικαίωμα Χρήσης Παγίων ποσού 22.079 χιλ. ευρώ, Υποχρέωση από Μισθώσεις ποσού 19.200 χιλ. ευρώ, Αποσβέσεις 4.986 χιλ. ευρώ και Τόκους Έξοδα 1.193 χιλ. ευρώ.

Η επίπτωση στα έξοδα για τον Όμιλο και την Τράπεζα πριν και μετά την εφαρμογή του νέου προτύπου για τις μισθώσεις παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Τόκοι λειτουργικών μισθώσεων	1.193	0	1.183	0
Απόσβεση Δικαιώματος Χρήσης Μισθωμένων Παγίων	4.986	0	4.968	0
Ενοίκια	0	5.063	0	5.000

ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις – Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν αποσαφηνίζουν ότι το ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα', συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων απομείωσης, έχει εφαρμογή στις μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία οι οποίες αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης της εταιρείας σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία αλλά δεν λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, μια οικονομική οντότητα δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών (καθαρή επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες» κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΛΠ 19, Τροποποιήσεις – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του προγράμματος παροχών

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι όταν μία αλλαγή σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών δηλ. τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός πραγματοποιείται και απαιτείται επαναμέτρηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές από την επαναμέτρηση προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά το γεγονός. Επιπροσθέτως, οι αλλαγές περιλαμβάνουν διευκρινίσεις αναφορικά με την επίδραση μιας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος, στις απαιτήσεις του προτύπου ως προς το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται με μελλοντική ισχύ για το πρόγραμμα τροποποιήσεων, περικοπών ή διακανονισμών που πραγματοποιούνται την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μετά την ημερομηνία υιοθέτησης.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 - 2017

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε διάφορα πρότυπα ως ακολούθως:

Με τις τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού Συμφωνίες», αποσαφηνίστηκε ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση που, εάν μία οντότητα συμμετέχει σε μια από κοινού δραστηριότητα (κοινή επιχείρηση) χωρίς να διαθέτει από κοινού έλεγχο σε αυτήν, αποκτήσει τον από κοινού έλεγχό της επιχείρησης, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επιμετράται εκ νέου.

Οι βελτιώσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» διευκρίνισαν ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικού αποτελέσματος ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωριστεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

Με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού» αποσαφηνίστηκε ότι κάθε δανεισμός που πραγματοποιήθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος των κεφαλαίων που δανείστηκε η οντότητα γενικά, όταν ουσιαστικά όλες οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και διερμηνείες θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2019, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

Μεταρρύθμιση των Επιτοκίων Αναφοράς: Τροποποιήσεις σε ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Σεπτέμβριο 2019, το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στα πρότυπα ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα : Γνωστοποιήσεις», ώστε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με την λογιστική αντιστάθμισης, που προκύπτουν από την αβεβαιότητα που δημιουργείται από την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς σε όλο το φάσμα της αγοράς (αναφέρεται ως «μεταρρύθμιση των IBOR»). Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης των IBOR, μπορεί να υπάρξουν αβεβαιότητες σχετικά με : α) το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται ως αντισταθμισμένος κίνδυνος και/ή β) τον χρόνο ή το ποσό των ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων αναφοράς των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή του μέσου αντιστάθμισης, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση ενός τύπου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς σχεδόν μηδενικού κινδύνου (“Risk Free Rate – RFR”). Οι τροποποιήσεις παρέχουν προσωρινή απαλλαγή από τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας

κατά την συγκεκριμένη περίοδο, τροποποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης κατά τον ΔΛΠ 39 ή το ΔΠΧΑ 9. Αυτές οι προσωρινές απαλλαγές σχετίζονται κυρίως με την απαίτηση περί μεγάλης πιθανότητας εκπλήρωσης όσον αφορά τις ταμειακές ροές που αντισταθμίζονται, την συμμόρφωση με το κριτήριο της διακριτής φύσης του συστατικού στοιχείου κινδύνου και με την εφαρμογή της μελλοντικής και αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας μιας σχέσης λογιστικής αντιστάθμισης.

Το ΣΔΛΠ αντιμετωπίζει την μεταρρύθμιση των IBOR και τις πιθανές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε δύο φάσεις. Οι συγκεκριμένες τροποποιήσεις ολοκληρώνουν την πρώτη φάση που επικεντρώθηκε στα θέματα που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην περίοδο πριν την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς. Η δεύτερη φάση επικεντρώνεται στα πιθανά θέματα που ενδέχεται να ανακύψουν όταν τα υπάρχοντα επιτόκια αντικατασταθούν από τα RFR.

Όπως περιγράφεται και στις λογιστικές πολιτικές, ο Όμιλος επέλεξε, ως πολιτική που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμιση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Επομένως, οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και στο ΔΠΧΑ 7 θα είναι εφαρμόσιμες στον Όμιλο.

Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει την υλοποίηση ενός προγράμματος μετάβασης των IBOR ώστε να εφαρμόσει την μετάβαση στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς, το οποίο επικεντρώνεται σε βασικούς τομείς που επηρεάζονται όπως οι συμβάσεις πελατών, τα συστήματα και οι διαδικασίες, η αποτίμηση, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, ο σχεδιασμός κεφαλαιακής ενίσχυσης και ρευστότητας καθώς και οι στρατηγικές επικοινωνίας των αλλαγών στους πελάτες.

Η Τράπεζα αξιολογεί επί του παρόντος τις τροποποιήσεις ώστε να ορίσει το εύρος στο οποίο οι παρεχόμενες απαλλαγές θα εφαρμοστούν στις σχέσεις αντιστάθμισης του.

Τροποποιήσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων σχετικά με παραπομπές στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των ΔΠΧΑ (σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Το αναθεωρημένο αυτό πλαίσιο αντικαθιστά την προηγούμενη έκδοση του πλαισίου η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποιήσε το Συμβούλιο αφορούν οδηγίες σχετικά με τις έννοιες της επιμέτρησης, της παρουσίασης και γνωστοποίησης και της αποαναγνώρισης. Επιπλέον, η αναθεώρηση περιλαμβάνει νέους ορισμούς σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αναγνώρισης τους, καθώς και διασαφηνίσεις για αλλά σημαντικά πεδία.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τα στοιχεία που λείπουν και προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές. Επιπρόσθετως, συγκεκριμενοποιούν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκροών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, η ανακριβής παρουσίαση της ή συγκάλυψή της αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) θα εξαρτάται από τη φύση, το μέγεθος της πληροφορίας ή και τα δύο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΛΠ 1, Τροποποιήσεις, ταξινόμηση υποχρεώσεων σε Κυκλοφορούντα ή Μη-Κυκλοφορούντα στοιχεία (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην κατάσταση του Ισολογισμού και παρέχουν διευκρινίσεις ως προς τον ορισμό του δικαιώματος αναβολής διακανονισμού μίας υποχρέωσης, ενώ ταυτόχρονα αποσαφηνίζουν ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυκλοφορούντα ή μη-κυκλοφορούντα στοιχεία, θα πρέπει να βασίζεται σε δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος τη περιόδου αναφοράς. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση που διενεργείται στη λήξη της περιόδου αναφοράς σχετικά με την ταξινόμηση των υποχρεώσεων, δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες που δημιουργούνται ως προς το εάν η οικονομική οντότητα θα εξασκήσει το δικαίωμα της να αναβάλλει τον διακανονισμό μίας υποχρέωσης. Το ΣΔΛΠ διευκρίνησε ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυκλοφορούντα ή μη-κυκλοφορούντα στοιχεία, από μία οικονομική οντότητα, δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη εκείνα τα δικαιώματα μετατροπής που αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

(2.33) Σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις

Η χρήση της διαθέσιμης πληροφόρησης και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βασικές κρίσεις που πραγματοποιεί η διοίκηση του Ομίλου και που έχουν την σημαντικότερη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κυρίως σχετίζονται με:

- **Κατηγοριοποίηση των επενδύσεων**

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στις διάφορες κατηγορίες του ΔΠΧΑ 9, εξαρτάται από δυο σημαντικούς παράγοντες: α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία και β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ('SPPI test').

Τα υιοθετούμενα επιχειρηματικά μοντέλα καθορίζουν την πηγή των εσόδων όπως προκύπτουν από τα επιμέρους χαρτοφυλάκια, είτε μέσω της είσπραξης των συμβατικών ταμειακών ροών, είτε από την πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή το συνδυασμό των ανωτέρω. Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου εκφράζει την στρατηγική της Τράπεζας σε επίπεδο κανονικών συνθηκών και ως εκ τούτου, απαιτείται κρίση για το κατά πόσο η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανταποκρίνεται στο επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου.

Σε σχέση με το SPPI, ο Όμιλος χρησιμοποιεί την αξιολόγηση 'Αποκλειστικά αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων' ως κριτήριο για να καθορίσει αν τα περιουσιακά στοιχεία θα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ή στην εύλογη αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης. Το κριτήριο επικεντρώνεται στο κατά πόσο πραγματοποιούνται αποκλειστικά αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων από κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά και τους όρους της εκάστοτε κατηγορίας ούτως ώστε να προσδιοριστεί κατά πόσο το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο παράγει χρηματικές ροές παρόμοιες με τις ροές μιας «τυπικής δανειακής σύμβασης», όταν διακρατάται μέχρι τη λήξη της.

Μία "τυπική δανειακή σύμβαση" προκύπτει είτε από τη δημιουργία είτε από την ανάληψη χρέους, με όρους και χαρακτηριστικά που να αποζημιώνουν για την παροχή του χρήματος. Μια "τυπική δανειακή σύμβαση" παράγει χρηματικές ροές που αποτελούν μόνο αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI). Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στην Σημείωση 2.6.

- **Ζημίες απομείωσης χρηματοοικονομικών μέσων**

Ο Όμιλος, κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τυχόν καλυμμάτων, οι ιστορικοί δείκτες ζημιών ανά χαρτοφυλάκιο, ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν

από τα εκτιμώμενα. Αντίστοιχες εκτιμήσεις υπεισέρχονται και στην αξιολόγηση της ύπαρξης ζημιών απομείωσης αξιογράφων που κατατάσσονται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ή χρηματοοικονομικά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος (περαιτέρω ανάλυση Σημείωση 2.13).

- **Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού**

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία καθώς και τη συμμετοχή του σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες. Η εν λόγω άσκηση εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση εσωτερικών εκτιμήσεων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των στοιχείων, ήτοι της υψηλότερης ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

- **Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο μέτρο που θα δημιουργήσει μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε τέτοιο ύψος, ικανό να συμψηφίσει τις προσωρινές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες. Οι κατηγορίες τις οποίες αναγνωρίζει ο Όμιλος ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις είναι οι κάτωθι:

1. Προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων καθώς και από την οριστική διαγραφή / μεταβίβαση δανείων.
2. Ζημίες που προέκυψαν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στα πλαίσια του προγράμματος PSI.
3. Από μεταβολή του αποθεματικού για τα περιουσιακά στοιχεία επιμετρήσιμα σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων (FVOCI).
4. Μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες και λοιπές προσωρινές διαφορές.

Ο Όμιλος αξιολόγησε την ανακτησιμότητα των εν λόγω φορολογικών απαιτήσεων με βάση τις προβλέψεις για την πορεία των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, όπως αυτά εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν με βάση τα μεγέθη του επιχειρηματικού σχεδίου (business plan) και την εξέλιξη των μακροοικονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας, καθώς και των σχετικών διατάξεων του νόμου 4465/ 04.04.2017. Για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση των δανείων δεν τίθενται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, κάτι που ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από προσωρινές διαφορές.

Για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τις φορολογικές ζημίες που προέκυψαν από το Πρόγραμμα Ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) και αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά, έχουν εφαρμογή οι Ν.4046/14.2.2012 και Ν.4110/23.1.2013. Σύμφωνα με το Ν.4110/23.1.2013, η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει ως φορολογική δαπάνη, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη, γεγονός που σύμφωνα με την εκτίμηση του Ομίλου παρέχει επαρκή ικανό χρονικό ορίζοντα για το συμψηφισμό της με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

Για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναφορικά με τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, αφορούν στο σύνολό τους στην Τράπεζα και αναφέρονται στις χρήσεις 2017 - 2019. Οι φορολογικές ζημίες που προκύπτουν κάθε έτος από το λειτουργικό αποτέλεσμα του Ομίλου, μπορούν να συμψηφισθούν, εντός των επόμενων πέντε ετών από το έτος από το οποίο δημιουργήθηκαν. Ο Όμιλος εκτιμά ότι το ύψος της ζημίας αυτής, με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο, είναι ανακτήσιμη στα επόμενα πέντε έτη.

Ο Όμιλος στο τέλος κάθε περιόδου εκτιμά και επαναξιολογεί την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διαμόρφωση του οικονομικού περιβάλλοντος και την εξέλιξη των αποτελεσμάτων του. Οι κυριότερες αβεβαιότητες που σχετίζονται με την επίτευξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και την επιβεβαίωση των εκτιμήσεων της Τράπεζας αφορούν στην επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση του επιχειρηματικού πλάνου της Τράπεζας, η οποία επηρεάζεται από το εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

- **Φόρος εισοδήματος**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που πρόκειται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και στις επόμενες χρήσεις. Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε παράγοντες όπως η εφαρμογή σχετικών νομοθετικών διατάξεων, οι προσδοκίες σχετικά με την επίτευξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και τέλος η επίλυση τυχόν διαφορών με τις φορολογικές αρχές. Όταν το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους, διαφέρει από το ποσό το οποίο είχε αρχικά αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις, οι διαφορές επιδρούν στο φόρο εισοδήματος και στις προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου κατά την οποία τα ποσά αυτά οριστικοποιούνται.

- **Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις όταν εκτιμά ότι υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι σχεδόν βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας εκτιμάται αξιόπιστα. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις που είτε η εκροή είναι πιθανή είτε αυτή δεν μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, ο Όμιλος δεν προβαίνει στην αναγνώριση πρόβλεψης αλλά στη γνωστοποίηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά της. Η εκτίμηση για την πιθανότητα ή μη της εκροής καθώς και για το ύψος της επηρεάζονται από παράγοντες εκτός ελέγχου του Ομίλου, όπως ενδεικτικά είναι οι δικαστικές αποφάσεις, η πρακτική εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων και η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων όταν πρόκειται για έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία. Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και τα κριτήρια που εφαρμόζονται από τον Όμιλο για τη λήψη αποφάσεων και τα οποία επηρεάζουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα και σε υποθέσεις που, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνονται λογικές. Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων επανεκτιμώνται για να λάβουν υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις και οι επιπτώσεις από τυχόν αλλαγές τους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

- **Αρχή της συνέχισης δραστηριότητας**

Ο Όμιλος κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων αξιολογεί αν πρέπει να εφαρμοσθεί η αρχή της συνέχισης δραστηριότητας. Αναφορά στην εκτίμηση και τις παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με την αρχή που εφαρμόστηκε κατά τη σύνταξη των Οικονομικών καταστάσεων γίνεται στη Σημείωση 2.2.

- **Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων**

Η εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βασίζεται στις διαθέσιμες τιμές της αγοράς. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η εύλογη αξία προσδιορίζεται βάσει μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου. Αναφορά στις εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων γίνεται στη Σημείωση 43.7.

3. Ανάλυση κατά Λειτουργικό Τομέα

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1^η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2019				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(11.290)	53.429	1.713	43.852
- από προμήθειες	5.330	5.101	(3.891)	6.540
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	419	10.761	10.034	21.214
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	13.332	(6.026)	(7.306)	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	7.792	63.265	549	71.606
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	162	404	475	1.042
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	24.266	(21.936)	(25.977)	(23.648)
Φόρος εισοδήματος				28.645
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				4.998
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	29.555	(53.665)	(92)	(24.202)
Αποσβέσεις	(2.363)	(5.979)	(5.037)	(13.380)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2019	456.246	1.143.650	1.927.838	3.527.734
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2019	(1.976.660)	(957.262)	(99.731)	(3.033.653)

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(7.607)	57.781	19.115	69.290
- από προμήθειες	1.614	9.017	(3.674)	6.956
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	8.662	23.822	19.258	51.742
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	7.417	(8.161)	743	(0)
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	10.086	82.459	35.442	127.987
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	(609)	(1.503)	(1.217)	(3.329)
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	2.425	1.258	1.065	4.748
Φόρος εισοδήματος				(7.105)
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				(2.357)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	10.293	(38.068)	248	(27.527)
Αποσβέσεις	(1.421)	(3.522)	(2.838)	(7.780)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2018	444.251	1.096.467	1.809.787	3.350.505
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2018	(1.727.730)	(1.032.168)	(99.711)	(2.859.609)

Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2019				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(11.300)	53.427	1.713	43.840
- από προμήθειες	4.765	4.479	(3.891)	5.353
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	419	7.403	13.393	21.216
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	13.332	(6.026)	(7.306)	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	7.217	59.283	3.909	70.408
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	24.147	(25.903)	(26.452)	(28.208)
Φόρος εισοδήματος				28.560
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				351
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	29.555	(53.665)	(92)	(24.202)
Αποσβέσεις	(2.363)	(5.901)	(5.037)	(13.301)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2019	456.180	1.143.959	1.927.697	3.527.836
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2019	(1.980.262)	(959.006)	(99.731)	(3.038.999)

Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(7.617)	57.761	19.115	69.259
- από προμήθειες	777	8.507	(3.674)	5.610
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	8.662	23.844	19.258	51.765
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	7.417	(8.161)	743	(0)
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	9.240	81.951	35.442	126.634
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	2.812	2.743	2.282	7.837
Φόρος εισοδήματος				(7.270)
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης				567
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	10.293	(38.068)	248	(27.527)
Αποσβέσεις	(1.421)	(3.495)	(2.838)	(7.754)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2018	444.213	1.101.748	1.809.710	3.355.671
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2018	(1.731.352)	(1.034.332)	(99.711)	(2.865.395)

4. Τόκοι και συναφή έσοδα

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Δάνεια και απαιτήσεις έναντι πελατών (εκτός Χρηματοδοτικής Μίσθωσης) στο αναπόσβεστο κόστος	45.548	59.761	45.548	59.761
Πιστωτικά Ιδρύματα	545	242	545	242
Αξιόγραφα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	143	86	143	86
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	27.105	32.912	27.105	32.912
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	458	458	458	458
Τόκοι ομολογιακών δανείων επιχειρήσεων	17.220	19.748	17.220	19.748
Τόκοι χρηματοδοτικής μίσθωσης (Εκμισθωτής)	2.303	2.072	2.303	2.072
Τόκοι λογαριασμών καταθέσεων	47	70	47	70
Τόκοι από πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)	246	105	246	105
Τόκοι και Συναφή Έσοδα	93.615	115.454	93.615	115.454

5. Τόκοι και συναφή έξοδα

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Καταθέσεων Πελατών	(36.708)	(34.712)	(36.730)	(34.742)
Προς Πιστωτικά Ιδρύματα	(3.982)	(10.227)	(3.982)	(10.227)
Ομολογιακών Δανείων	(7.880)	(1.225)	(7.880)	(1.225)
Τόκοι λειτουργικών μισθώσεων	(1.193)	0	(1.183)	0
Τόκοι και Συναφή Έξοδα	(49.764)	(46.164)	(49.776)	(46.195)

6. Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χορηγήσεις	1.437	1.821	1.437	1.821
Πιστωτικές Κάρτες	1.178	466	1.178	466
Θεματοφυλακή	89	50	91	50
Εισαγωγές-Εξαγωγές	203	180	203	180
Εγγυητικές Επιστολές	3.238	4.224	3.238	4.225
Κίνηση Κεφαλαίων	663	811	663	811
Πράξεις Συναλλάγματος	26	30	26	30
Αμοιβαία Κεφάλαια	709	695	0	0
Χρεόγραφα	416	779	416	779
Προμήθειες κίνησης λογαριασμών καταθέσεων	41	33	41	33
Λοιπές Προμήθειες	9.155	6.896	8.674	6.244
Έσοδα Προμηθειών	17.155	15.984	15.967	14.638

Στην γραμμή «Λοιπές προμήθειες» περιλαμβάνονται προμήθειες ποσού 1,4 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της συνεργασίας που ανέπτυξε η Τράπεζα με εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και ποσό ύψους 1,4 εκατ. ευρώ που αφορά προμήθειες της Τράπεζας στο πλαίσιο της συνεργασίας της στον τομέα του Bancassurance με ασφαλιστική εταιρεία.

7. Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Δάνεια	(14)	(12)	(14)	(12)
Καταβαλλόμενες προμήθειες Visa & Visa International	(6.437)	(4.614)	(6.437)	(4.614)
Προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου	(18)	(48)	(18)	(48)
Προμήθειες ειδικού ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου	(3.825)	(4.047)	(3.825)	(4.047)
Λοιπά	(321)	(308)	(321)	(308)
Έξοδα Προμηθειών	(10.615)	(9.028)	(10.615)	(9.028)

8. Κέρδη / (ζημιές) από χρηματοοικονομικές πράξεις

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				
Κέρδη μείον ζημιές				
· Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	(8)	306	(8)	306
Συναλλαγματικές Διαφορές				
· Από πράξεις σε συνάλλαγμα	825	1.140	825	1.140
Από πώληση				
· Χρεογράφων	113	(81)	113	(81)
Από Αποτίμηση				
· Μετοχών	4.043	0	4.043	0
· Χρεογράφων	1.189	52	1.189	52
Σύνολο Κερδών / (ζημιών) από χρηματοοικονομικές πράξεις	6.163	1.418	6.163	1.418

9. Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)				
-Μετοχών	107	(89)	107	(89)
-Ομολόγων	7.835	780	7.835	780
-Λοιπά	(526)	0	(526)	0
Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις αξιολογίων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	7.416	690	7.416	690
Κέρδη / (ζημίες) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου	7.416	690	7.416	690

Τα αποτελέσματα από πράξεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου παρουσιάζονται αυξημένα σε σχέση με τα αντίστοιχα της συγκριτικής περιόδου λόγω των κερδών που προέκυψαν από την πώληση των Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

10. Λοιπά έσοδα/(έξοδα)

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Επιδικασθείσες δικαστικές δαπάνες	0	21	0	21
Επιδότησεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων	31	47	31	47
Είσπραξη αποσβεσμένων απαιτήσεων	10	13	10	13
Ενοίκια περιουσιακών στοιχείων (και από πλειστηριασμό)	164	180	165	182
Είσπραξη τελών επικοινωνίας	39	58	39	58
Εύλογη αξία επενδυτικών και ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων	(594)	(185)	(594)	(185)
Έσοδα από μερίσματα	40	14	40	14
Αναλογιστικά κέρδη από προγράμματα καθορισμένων περοχών	759	(902)	762	(902)
Λοιπά	7.188	3.388	7.184	3.409
Λοιπά έσοδα	7.635	2.634	7.637	2.657

Η εύλογη αξία επενδυτικών ακινήτων έχει προσδιοριστεί από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές (Σημείωση 27).

Η αύξηση που εμφανίζεται στη γραμμή «Λοιπά» στη χρήση 2019 οφείλεται κατά κύριο λόγο στα έσοδα που προέρχονται από αναστροφή προβλέψεων που είχαν σχηματιστεί για φορολογικούς σκοπούς.

Έσοδα από Μερίσματα

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Μετοχές χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην καθαρή θέση μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	40	14	40	14
Έσοδα από Μερίσματα	40	14	40	14

11. Λειτουργικά έξοδα

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μισθοδοσία και Ημερομίσθια	(24.307)	(24.731)	(23.953)	(24.418)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (προγράμματα καθορισμένων εισφορών)	(6.425)	(6.371)	(6.327)	(6.282)
Λοιπές Επιβαρύνσεις	(2.162)	(2.019)	(2.153)	(2.008)
Λοιπές παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	(674)	(582)	(674)	(582)
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(33.568)	(33.704)	(33.107)	(33.290)
Αμοιβές Τρίτων	(8.015)	(10.409)	(7.501)	(10.370)
Έξοδα Προβολής και Διαφήμισης	(286)	(220)	(285)	(220)
Τηλεπικοινωνίες	(1.437)	(1.629)	(1.434)	(1.621)
Ασφάλιστρα	(1.153)	(1.106)	(1.128)	(1.106)
Επισκευές και Συντηρήσεις	(3.599)	(3.918)	(3.598)	(3.914)
Μεταφορικά	(632)	(655)	(632)	(655)
Έντυπα και γραφική ύλη	(298)	(277)	(296)	(275)
Υπηρεσίες Κοινής ωφέλειας	(989)	(1.077)	(975)	(1.060)
Ενοίκια	(0)	(5.063)	(0)	(5.000)
Συνδρομές – Εισφορές	(494)	(435)	(401)	(341)
Έξοδα δικαστικών και εξώδικων ενεργειών	(4)	(3)	(4)	(3)
Δωρεές – επιχορηγήσεις	(176)	(234)	(175)	(234)
Έξοδα συστημάτων Τειρεσίας	(709)	(585)	(709)	(585)
Έξοδα συνεργείων καθαριότητας	(637)	(609)	(637)	(607)
Έξοδα φύλαξης χώρων	(870)	(930)	(870)	(930)
Μη ενσωματωμένοι φόροι	(752)	(1.158)	(681)	(1.083)
Έξοδα διαφόρων τρίτων	(1.337)	(586)	(1.967)	(590)
Προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	(464)	(494)	(464)	(494)
Λοιπά	(1.243)	(1.106)	(1.189)	(1.046)
Γενικά λειτουργικά έξοδα προ προβλέψεων	(23.095)	(30.494)	(22.947)	(30.133)
Πρόβλεψη για απομείωση λοιπών στοιχείων του ενεργητικού	(2.050)	(3.191)	(1.700)	(2.878)
Συνολικά γενικά λειτουργικά έξοδα	(25.145)	(33.684)	(24.647)	(33.011)
Απόσβεση (Ενσώματα Πάγια)	(2.516)	(2.702)	(2.463)	(2.685)
Απόσβεση (Άυλα Πάγια)	(5.878)	(5.079)	(5.870)	(5.069)
Απόσβεση Δικαιώματος Χρήσης Μισθωμένων Παγίων	(4.986)	0	(4.968)	0
Αποσβέσεις	(13.380)	(7.780)	(13.301)	(7.754)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(72.093)	(75.169)	(71.055)	(74.055)
Αριθμός υπαλλήλων	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων είναι:	730	684	720	674
Ο αριθμός των υπαλλήλων είναι:	741	707	731	697

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019 και 2018 οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών (μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.) είχαν ως εξής :

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2019	31/12/2018
Για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και την έκδοση έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης	200	195
Για άλλες υπηρεσίες ελεγκτικής φύσεως	35	246

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού παρουσιάζονται μειωμένα κατά την εξεταζόμενη περίοδο σε ποσοστό 0,4% έναντι της συγκριτικής περιόδου για τον Όμιλο.

Ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων ανήλθε κατά την τρέχουσα περίοδο σε 720 εργαζόμενους έναντι 674 εργαζομένων κατά τη συγκριτική περίοδο για την Τράπεζα και σε 730 εργαζόμενους έναντι 684 εργαζομένων κατά τη συγκριτική περίοδο για τον Όμιλο.

Σε ότι αφορά τα γενικά λειτουργικά έξοδα παρουσιάζουν μείωση η οποία ανέρχεται σε 9,2% έναντι της συγκριτικής περιόδου, εφόσον εξαιρεθεί το έξοδο ενοικίων από την συγκριτική περίοδο λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, ενώ οι αποσβέσεις παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο. Ειδικότερα κατά την εξεταζόμενη περίοδο τέθηκε σε εφαρμογή το νέο πρότυπο για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16, κατά το οποίο πλέον η αναγνώριση του εξόδου δεν γίνεται μέσω των γενικών λειτουργικών εξόδων, αλλά μέσω της απόσβεσης του αναγνωρισμένου δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου παγίου και του τόκου εξόδου από την αποπληρωμή της μισθωτικής υποχρέωσης. Ο Όμιλος βάσει ΔΠΧΑ 16 αναγνώρισε αποσβέσεις για το δικαίωμα χρήσης των μισθωμένων παγίων ύψους 4.986 χιλ. ευρώ την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ ταυτόχρονα βάσει του ίδιου προτύπου προσάρμοσε την ωφέλιμη ζωή των παγίων, που αφορούν βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων, στη μισθωτική διάρκεια των συμβάσεων που αφορούν οι βελτιώσεις αυτές. Από την προσαρμογή αυτή, κατά την πρώτη εφαρμογή, αναγνωρίστηκε πρόσθετη επιβάρυνση μέσω των αποσβέσεων για τον Όμιλο ποσού 454 χιλ. ευρώ.

12. Φόροι

Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Φόρος εισοδήματος (τρέχουσας χρήσης)	0	(152)	0	0
Αναβαλλόμενος Φόρος	28.645	(6.952)	28.560	(7.270)
Σύνολο	28.645	(7.105)	28.560	(7.270)

Η συμφωνία μεταξύ του φόρου που προκύπτει βάσει του φορολογικού συντελεστή που ισχύει και του εξόδου φόρου που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης συνοψίζεται ως εξής:

Κέρδη (ζημίες) προ φόρων	(23.648)	4.748	(28.208)	7.837
Φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Φόρος	6.858	(1.377)	8.180	(2.273)
Από έξοδα που δεν εκπίπτουν φορολογικά	0	(870)	0	(870)
Πρόβλεψη διαφορών φορολογικού ελέγχου	(725)	0	(725)	0
Λοιπές προσαρμογές	34.345	15.193	32.937	15.923
Διαγραφή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	(11.833)	(20.051)	(11.833)	(20.051)
Σύνολο	28.645	(7.105)	28.560	(7.270)

Αναβαλλόμενος Φόρος	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απόσβεση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου Ν. 4465/2017	(13.793)	(13.809)	(13.793)	(13.809)
Προβλέψεις απομείωσης αξίας χορηγήσεων	7.019	6.602	7.019	6.602
Προσαρμογή χρεωστικής διαφοράς Ν. 4046/2012	(1.410)	(1.410)	(1.410)	(1.410)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες και λοιπές προσωρινές διαφορές	36.830	1.664	36.745	1.347
Αποτέλεσμα από Αναβαλλόμενους φόρους	28.645	(6.952)	28.560	(7.270)

Το ποσό των 13,79 εκατ. ευρώ που αφορά σε απόσβεση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης πιστωτικού κινδύνου του Ν. 4465/2017 προέκυψε από τη μεταβίβαση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και θα αποσβεσθεί σε διάστημα είκοσι (20) ετών.

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση
Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2019			31/12/2018		
	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	(2.851)	827	(2.024)	(38.957)	11.297	(27.659)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή των αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	325	(95)	230	(415)	120	(295)
Σύνολο	(2.526)	732	(1.794)	(39.372)	11.418	(27.954)

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση
Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2019			31/12/2018		
	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	(2.851)	827	(2.024)	(38.957)	11.297	(27.659)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή των αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	329	(95)	233	(409)	119	(290)
Σύνολο	(2.523)	732	(1.791)	(39.366)	11.416	(27.950)

13. Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα

Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-31/12/2019	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2019	1/1-31/12/2018
(Ποσά σε χιλ. €)				
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου ιδιοκτητών μητρικής	4.998	(2.357)	351	567
Κέρδη / (ζημίες) αναλογούντα στους κοινούς μετόχους μητρικής	4.998	(2.357)	351	567
Μεσοσταθμικός αριθμός κοινών μετοχών κατά την περίοδο	461.253.987	1.049.214.071	461.253.987	1.049.214.071
Προσαρμοσμένος μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών κατά την περίοδο	461.253.987	1.049.214.071	461.253.987	1.049.214.071
Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή - βασικά (σε €)	0,0108	(0,0022)	0,0008	0,0005

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί με βάση τον μέσο σταθμισμένο αριθμό επί του συνόλου των μετοχών, ο οποίος προκύπτει από τον αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά την έναρξη της περιόδου λαμβανομένου υπόψη της συνένωσης και μείωσης του συνολικού αριθμού των υφιστάμενων κοινών ονομαστικών μετοχών.

Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2019 καθώς και στη συγκριτική χρήση δεν υπάρχουν δυνητικοί τίτλοι μετοχών για την προσαρμογή του μεσοσταθμικού αριθμού των κοινών μετοχών της περιόδου και συνεπώς δεν υφίσταται διαφοροποίηση ως προς τα μειωμένα κέρδη.

14. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο	21.552	22.764	21.551	22.762
Επιταγές εισπρακτέες	22.185	28.273	22.185	28.273
Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	94.360	9.822	94.360	9.822
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	138.097	60.860	138.096	60.858

15. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πιστωτικά ιδρύματα Εσωτερικού	184	120	176	112
Πιστωτικά ιδρύματα Εξωτερικού	7.946	1.774	7.946	1.774
Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα	8.129	1.894	8.122	1.886
Πιστωτικά ιδρύματα Εσωτερικού	50.230	0	50.230	0
Πιστωτικά ιδρύματα Εξωτερικού	0	0	0	0
Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής	50.230	0	50.230	0
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	9.069	7.526	9.069	7.526
Λοιπές απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	8	9	8	9
Λοιπές απαιτήσεις	9.077	7.535	9.077	7.535
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437	9.429	67.429	9.422

Η αύξηση στις Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων της κλειόμενης χρήσης έναντι της συγκριτικής χρήσης 2018, οφείλεται στις διατραπεζικές τοποθετήσεις.

16. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	7.965	2.950	7.965	2.950
Μετοχές εισηγμένες – Εξωτερικού	4.043	0	4.043	0
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008	2.950	12.008	2.950

Εντός της χρήσης του 2019 ο Όμιλος προέβη σε αγορές Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 13,7 εκατ. ευρώ, οι πωλήσεις ανήλθαν σε 8,1 εκατ. ευρώ, ενώ έληξαν ομόλογα αξίας 0,23 εκατ. ευρώ.

17. Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα(Ποσά σε χιλ. €)
31/12/2019

Όμιλος και Τράπεζα

Ταξινόμηση ανάλογα με το είδος	Απαιτήσεις Υποχρεώσεις		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	4.647	0	(2)
Forwards	0	0	0
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	114	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	42.689	114	(2)

31/12/2018

Ταξινόμηση ανάλογα με το είδος	Απαιτήσεις Υποχρεώσεις		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	44.314	0	(34)
Forwards	1.993	0	0
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	87	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	84.350	87	(34)

Ο «Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ» αναφέρεται σε αποσπώμενους τίτλους συνδεδεμένους με το ΑΕΠ οι οποίοι έχουν δοθεί στην Τράπεζα στα πλαίσια του προγράμματος ανταλλαγής ομολόγων ελληνικού δημοσίου ('PSI').

18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα στο αποσβέσιμο κόστος

18.1 Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Πιστωτικές Κάρτες	23.075	21.745	23.075	21.745
Καταναλωτικά	95.303	95.290	95.303	95.290
Στεγαστικά	398.170	411.032	398.170	411.032
Λοιπά	6.315	5.147	6.315	5.147
Για ιδιωτικούς σκοπούς	522.863	533.214	522.863	533.214
Γεωργία	1.140	884	1.140	884
Εμπόριο	135.058	145.092	135.058	145.092
Βιομηχανία	119.890	121.419	119.890	121.419
Βιοτεχνία	5.588	6.510	5.588	6.510
Τουρισμός	85.280	87.745	85.280	87.745
Ναυτιλία	24.759	27.022	24.759	27.022
Κατασκευαστικές	436.989	400.307	436.989	400.307
Λοιπά	395.963	403.423	395.963	403.423
Σε νομικά πρόσωπα	1.204.668	1.192.403	1.204.668	1.192.403
Στο Δημόσιο	28.036	30.212	28.036	30.212
Καθαρή Επένδυση σε χρηματοδοτική μίσθωση	72.812	89.309	72.812	89.309
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (προ προβλέψεων)	1.828.379	1.845.138	1.828.379	1.845.138
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους (απομείωση αξίας δανείων)	(280.885)	(252.994)	(280.885)	(252.994)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	1.547.494	1.592.144	1.547.494	1.592.144

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	Τράπεζα
Δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		
31 Δεκεμβρίου 2019	33.357	33.357
31 Δεκεμβρίου 2018	33.394	33.394
Δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο		
31 Δεκεμβρίου 2019	28.036	28.036
31 Δεκεμβρίου 2018	30.212	30.212

Όμιλος και Τράπεζα
31/12/2019

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019			Λογιστική αξία
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου (Stage 1)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των μη απομειωμένων στοιχείων (Stage 2)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων στοιχείων (Stage 3)	
Πίστη Ιδιωτών				
Αξία προ απομείωσης	150.138	21.524	351.201	522.863
Πρόβλεψη απομείωσης	(1.166)	(1.190)	(66.621)	(68.977)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	148.973	20.334	284.580	453.886
Επιχειρηματική Πίστη				
Αξία προ απομείωσης	571.600	206.383	499.498	1.277.480
Πρόβλεψη απομείωσης	(2.328)	(3.741)	(205.708)	(211.777)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	569.272	202.641	293.790	1.065.703
Δημόσιος Τομέας				
Αξία προ απομείωσης	17.026	11.010	0	28.036
Πρόβλεψη απομείωσης	(60)	(71)	0	(131)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	16.966	10.939	0	27.905
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
Συνολική αξία προ απομείωσης	738.764	238.917	850.698	1.828.379
Συνολική πρόβλεψη απομείωσης	(3.553)	(5.003)	(272.329)	(280.885)
Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	735.210	233.914	578.370	1.547.494

31/12/2018

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2018			Λογιστική αξία
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12μήνου (Stage 1)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των μη απομειωμένων στοιχείων (Stage 2)	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων στοιχείων (Stage 3)	
Πίστη Ιδιωτών				
Αξία προ απομείωσης	160.503	33.325	339.386	533.214
Πρόβλεψη απομείωσης	(1.454)	(2.388)	(94.689)	(98.532)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	159.049	30.937	244.696	434.682
Επιχειρηματική Πίστη				
Αξία προ απομείωσης	531.038	334.061	416.613	1.281.712
Πρόβλεψη απομείωσης	(1.980)	(9.993)	(142.264)	(154.236)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	529.058	324.068	274.349	1.127.476
Δημόσιος Τομέας				
Αξία προ απομείωσης	18.586	11.626	0	30.212
Πρόβλεψη απομείωσης	(11)	(215)	0	(226)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	18.575	11.411	0	29.986
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
Συνολική αξία προ απομείωσης	710.127	379.012	755.999	1.845.138
Συνολική πρόβλεψη απομείωσης	(3.445)	(12.596)	(236.953)	(252.994)
Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	706.682	366.416	519.046	1.592.144

18.2 Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (εκμισθωτής)**Ταξινόμηση ανά κατηγορία**

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018
Υψος Συμβάσεων		
Οικόπεδα	23.312	30.816
Κτίρια	37.856	46.725
Μηχανήματα	9.873	11.358
Μεταφορικά Μέσα	1.111	387
Τεχνολογικός Εξοπλισμός	659	24
Σύνολο	72.812	89.309

Καθαρή επένδυση σε χρηματοδοτική μίσθωση

(Ποσά σε χιλ. €)

Όμιλος και Τράπεζα

Διάρκεια	31/12/2019			31/12/2018		
	Ακαθάριστη επένδυση (Μελλοντικά μισθώματα)	Μη δεδουλ/μένο χρηματ/κό έσοδο	Καθαρή επένδυση σε χρηματ/κή μίσθωση	Ακαθάριστη επένδυση (Μελλοντικά μισθώματα)	Μη δεδουλ/μένο χρηματ/κό έσοδο	Καθαρή επένδυση σε χρηματ/κή μίσθωση
	Έως 1 έτος	18.292	(1.119)	17.173	21.512	(669)
Από 1 έως 5 έτη	24.714	(4.065)	20.649	25.346	(2.379)	22.967
Πλέον των 5 ετών	42.809	(7.820)	34.990	50.701	(5.202)	45.499
Σύνολο	85.815	(13.004)	72.812	97.559	(8.249)	89.309

18.3 Εξέλιξη προβλέψεων απομείωσης πιστωτικού κινδύνου**Κίνηση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου**

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος και Τράπεζα			Σύνολο
	Στάδιο 1 (Stage 1)	Στάδιο 2 (Stage 2)	Στάδιο 3 (Stage 3)	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	(3.445)	(12.596)	(236.953)	(252.994)
Προβλέψεις Δωδεκαμήνου 2019	(1.843)	(2.455)	(104.533)	(108.830)
Αναστροφή προβλέψεων Δωδεκαμήνου 2019	8.710	5.569	63.485	77.764
Διαγραφές προβλέψεων εντός του 2019	0	0	3.175	3.175
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	(6.977)	4.479	2.497	0
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου Δωδεκαμήνου 2019	(3.553)	(5.003)	(272.329)	(280.885)

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος και Τράπεζα			Σύνολο
	Στάδιο 1 (Stage 1)	Στάδιο 2 (Stage 2)	Στάδιο 3 (Stage 3)	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	(20.362)	(57.508)	(494.957)	(572.827)
Προβλέψεις Δωδεκαμήνου 2018	16.918	44.912	(84.596)	(22.767)
Διαγραφές προβλέψεων εντός του 2018	0	0	3.225	3.225
Διαγραφές προβλέψεων λόγω τιτλοποίησης	0	0	339.375	339.375
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου Δωδεκαμήνου 2018	(3.445)	(12.596)	(236.953)	(252.994)

19. Ζημία απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης / (Απομείωση) δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(31.066)	(22.767)	(31.066)	(22.767)
Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης / (Απομείωση) στοιχείων εκτός ισολογισμού	6.957	(5.008)	6.957	(5.008)
Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης / (Απομείωση) επενδυτικών τίτλων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	(88)	194	(88)	194
Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης / (Απομείωση) επενδυτικών τίτλων στο αποσβέσιμο κόστος	(4)	54	(4)	54
Σύνολο	(24.202)	(27.527)	(24.202)	(27.527)

20. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)

(Ποσά σε χιλ. €) Επενδυτικοί τίτλοι μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	48.517	39.279	48.517	39.279
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(166)	(156)	(166)	(156)
Κρατικά Ομόλογα	48.351	39.123	48.351	39.123
Εκδοτών εσωτερικού	131	691	131	691
Εκδοτών εξωτερικού	18.899	5.716	18.899	5.716
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(86)	(9)	(86)	(9)
Εταιρικά εισηγμένα ομόλογα	18.944	6.398	18.944	6.398
Εκδοτών εξωτερικού	547.253	888.394	547.253	888.394
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(26.270)	(26.270)	(26.270)	(26.270)
Εταιρικά μη εισηγμένα ομόλογα	520.983	862.124	520.983	862.124
Ομόλογα	588.278	907.645	588.278	907.645
Εισηγμένες (Εσωτερικού)	355	235	355	235
Εισηγμένες (Εξωτερικού)	7	6	7	6
Μη Εισηγμένες (Εσωτερικού)	1.406	1.401	1.406	1.401
Μετοχές	1.768	1.643	1.768	1.643
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	590.046	909.288	590.046	909.288

Το 2019 η Τράπεζα επαναξιολόγησε το επιχειρηματικό της μοντέλο αναφορικά με την διαχείριση των χρηματοοικονομικών μέσω επαναξιολογώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε μέσου λαμβάνοντας υπόψη τις ευρύτερες εξελίξεις, συνθήκες και πρακτικές στον τραπεζικό κλάδο. Από την επαναξιολόγηση αυτή η Τράπεζα αποφάσισε την ανακατάταξη του ομολόγου που είχε προκύψει από την τιτλοποίηση της ABS METEXELIXIS ποσού 343,25 εκατ. ευρώ από το χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων αποτιμώμενων στο αποσβεσμένο κόστος.

Από την ανακατάταξη δεν προέκυψε κάποια επίδραση στην καθαρή θέση η στα αποτελέσματα της Τράπεζας.

21. Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Επενδυτικοί τίτλοι				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	9.941	9.919	9.941	9.919
Εταιρικά-Μη Εισηγμένα-Εξωτερικού	343.250	0	343.250	0
Πρόβλεψη απομείωσης κατά ΔΠΧΑ 9	(45)	(41)	(45)	(41)
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	353.146	9.879	353.146	9.879

Το 2019 η Τράπεζα επαναξιολόγησε το επιχειρηματικό της μοντέλο αναφορικά με την διαχείριση των χρηματοοικονομικών μέσων επαναξιολογώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε μέσου λαμβάνοντας υπόψη τις ευρύτερες εξελίξεις, συνθήκες και πρακτικές στον τραπεζικό κλάδο. Από την επαναξιολόγηση αυτή η Τράπεζα αποφάσισε την ανακατάταξη του ομολόγου που είχε προκύψει από την τιτλοποίηση της ABS METEXELIXIS ποσού 343,25 εκατ. ευρώ από το χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων αποτιμώμενων στο αποσβεσμένο κόστος.

Από την ανακατάταξη δεν προέκυψε κάποια επίδραση στην καθαρή θέση η στα αποτελέσματα της Τράπεζας.

Η εύλογη αξία των αξιογράφων αποτιμώμενων στο αποσβέσιμο κόστος κατά την 31/12/2019 είναι 354,3 εκατ. ευρώ, ενώ αντιστοίχως την 31/12/2018 ήταν 10,4 εκατ. ευρώ.

22. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019					
	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
Επωνυμία Εταιρείας						
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100%	1.247	0	0
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100%	4.309	100	100
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	5.000	100%	664	500	500
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					600	600

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2018					
	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
Επωνυμία Εταιρείας						
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100,00%	1.285	502	502
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100,00%	4.353	100	100
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	5.000	100,00%	359	500	500
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					1.102	1.102

Έκθεση σε μη ενοποιημένα σχήματα ειδικής δομής

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του ATTICA WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ, διαχειρίζεται 5 αμοιβαία κεφάλαια συνολικού Ενεργητικού 39,82 εκατ. ευρώ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 που πληρούν τον ορισμό των εταιριών/σχημάτων ειδικής δομής (structured entities) και αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν ασκεί έλεγχο σε κάποιο από αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 10. Ο Όμιλος, ως διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων έχει τη δυνατότητα κατεύθυνσης των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν σημαντικά το ύψος των αποδόσεων τους, καθώς επιλέγει τις επενδύσεις στις οποίες αυτά συμμετέχουν, πάντα όμως μέσα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων

επενδύσεων που περιγράφονται στον κανονισμό του εκάστοτε αμοιβαίου κεφαλαίου. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος διαθέτει εξουσία στα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια αλλά με σαφώς προσδιορισμένο εύρος λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με τα αμοιβαία κεφάλαια καθώς λαμβάνει προμήθεια διαθέσεως, εξαγοράς και διαχείρισης αυτών, οι οποίες κυμαίνονται στα συνήθη στην αγορά επίπεδα για αντίστοιχες υπηρεσίες.

Από την εξέταση των ανωτέρω παραγόντων ο Όμιλος αξιολογεί ότι, σε όλες τις περιπτώσεις των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζεται, ασκεί τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που του έχουν ανατεθεί προς όφελος των μεριδιούχων, λειτουργώντας ως εκπρόσωπος (agent) που δεν ασκεί έλεγχο πάνω στα αμοιβαία κεφάλαια.

Επισημαίνεται ότι ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει καμία συμβατική υποχρέωση να παρέχει χρηματοοικονομική υποστήριξη σε κάποιο από τα αμοιβαία κεφάλαια που διαχειρίζεται, ούτε εγγυάται τις αποδόσεις τους.

Η Τράπεζα κατά την 31/12/2019 έχει κατατάξει ως στοιχεία ενεργητικού προς πώληση τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρεία Attica Wealth, σύμφωνα με το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 5 (Σημείωση 24).

23. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Οι εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης είναι οι εξής:

- Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I
- Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις

Στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I μεριδιούχοι είναι η Τράπεζα και το Ταμείο Νέας Οικονομίας (Τα.Νε.Ο.). Όπως είναι προφανές λαμβανομένου υπόψη και της φύσης της επένδυσης, ο έλεγχος στα αμοιβαία κεφάλαια ασκείται από κοινού από τους μεριδιούχους. Συνεπεία αυτού είναι η αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου να λαμβάνει χώρα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (ΔΛΠ 28).

Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I έχει σκοπό την επένδυση σε καινοτόμες κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν καταστατική και πραγματική έδρα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς τροφίμων και ποτών, retail, βιολογικών προϊόντων, βιομηχανίας, ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής. Ο χώρος δραστηριοποίησης της εταιρείας δεν διαφέρει από την έδρα της.

Διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων Zaitech Fund I είναι η εταιρεία «Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών», στην οποία η Τράπεζα είναι μέτοχος με ποσοστό 10%.

Το κόστος κτήσης της Τράπεζας κατά την 31/12/2019 σε ότι αφορά στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I ανήλθε στο ποσό των 4.323 χιλ. ευρώ.

Σε ότι αφορά την αποτίμηση των συμμετοχών του ΑΚΕΣ σημειώνεται ότι γίνεται στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εταιρειών Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (European Venture Capital Association - EVCA Guidelines) αλλά και των σχετικών προβλέψεων του Ν.4141/2013. Από τις ως άνω συμμετοχές στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2019 έχει καταγραφεί κέρδος από την αποτίμηση των εταιρειών ύψους 1.042 χιλ. ευρώ περίπου.

Στο πλαίσιο της συναλλαγής επί των μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 1.331,2 εκατ. ευρώ, η Τράπεζα κατά την 16/03/2017 προέβη στην ίδρυση της εταιρείας με την επωνυμία «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις», με σκοπό τη διαχείριση απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων, οι οποίες δεν εξυπηρετούνται και την καταβολή μετοχικού κεφαλαίου ύψους 100.000,00 ευρώ. Στις 7/08/2017 στο πλαίσιο των συμφωνιών με τον επενδυτή μεταβιβάσθηκε στην εταιρεία Aldridge EDC Specialty Finance (AEDC) το 80% της συμμετοχής της Τράπεζας στην εταιρεία «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις» έναντι του ποσού των 80 χιλ. ευρώ και το οποίο καταβλήθη στην Τράπεζα στις 4/08/2017 από την ως άνω εταιρεία. Η Τράπεζα παραμένει μέτοχος της εταιρείας «Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις» με ποσοστό 20% ήτοι κόστος κτήσης 20 χιλ. ευρώ. Ο Όμιλος την ενοποιεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Παρατίθενται τα ποσοστά συμμετοχής της Attica Bank τόσο για την κλειόμενη όσο και για τη συγκριτική χρήση:

31/12/2019

Ειδική συμμετοχή (Ποσά σε χιλ. €)	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	Κόστος κτήσης
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%	4.323
Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	Ελλάδα	20,00%	20

31/12/2018

Ειδική συμμετοχή (Ποσά σε χιλ. €)	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	Κόστος κτήσης
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%	7.682
Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις	Ελλάδα	20,00%	20

Από τις εταιρείες τις οποίες ενοποιεί ο Όμιλος με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, ως πιο σημαντική θεωρείται η συμμετοχή στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I. Όλες οι κατωτέρω πληροφορίες αφορούν ποσά που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις που προετοιμάζονται στα πλαίσια σύνταξης της ετήσιας έκθεσης του ΑΚΕΣ (Zaitech Fund I) η οποία ελέγχεται από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I

(ποσά σε χιλ. ευρώ)	31/12/2019	31/12/2018
Σύνολο εσόδων / (ζημιών)	1.772	(6.594)
Σύνολο εξόδων	(52)	(153)
Κέρδη / (ζημιές) Χρήσης	1.720	(6.747)
Καθαρή αξία Ενεργητικού	8.645	6.823

Τα συνοπτικά στοιχεία για την εταιρεία Θεά Άρτεμις Ανώνυμη Εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις έχουν ως ακολούθως:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Θεάς Άρτεμις Ανώνυμης Εταιρείας διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις

(ποσά σε χιλ. ευρώ)	31/12/2019	31/12/2018
Σύνολο εσόδων / (ζημιών)	6.286	6.104
Σύνολο εξόδων	(5.584)	(6.104)
Κέρδη / (ζημιές) Χρήσης	701	0
Καθαρή θέση	732	81

24. Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση

Η Τράπεζα κατά την 31/12/2019 έχει κατατάξει ως στοιχεία ενεργητικού προς πώληση τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρεία Attica Wealth, σύμφωνα με το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 5. Κατά την ημερομηνία αναφοράς η Τράπεζα βρισκόταν στο τελικό στάδιο διαπραγματεύσεων με τον ενδιαφερόμενο αγοραστή, εν αναμονή των τελικών απαραίτητων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές. Εντός του Φεβρουαρίου 2020, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης, κατόπιν λήψεως της σχετικής εγκρίσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της συμμετοχής της (100%) της θυγατρικής έναντι συνολικού τιμήματος 2,35 εκατ. ευρώ.

25. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(Ποσά σε χιλ. €)

Λογισμικό και λοιπά άυλα στοιχεία	Όμιλος	Τράπεζα
Αξία κτήσης	85.769	84.905
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(39.101)	(38.270)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2018	46.668	46.635
Πλέον:		
Αγορές	8.824	8.824
Μείον:		
Απόσβεση χρήσης	(5.079)	(5.069)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2018	50.413	50.390
Αξία κτήσης	94.593	93.729
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(44.180)	(43.339)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2019	50.413	50.390
Πλέον:		
Αγορές	8.358	8.357
Μείον:		
Απόσβεση χρήσης	(5.878)	(5.870)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	52.893	52.877
Αξία κτήσης	102.951	102.086
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(50.058)	(49.209)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	52.893	52.877

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως λογισμικά προγράμματα τα οποία κατά την 31/12/2019 ανέρχονταν σε ποσό 52.893 χιλ. ευρώ έναντι ποσού 50.413 χιλ. ευρώ για την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018, ενώ αντίστοιχα για την Τράπεζα ανέρχονται κατά την 31/12/2019 σε ποσό 52.877 χιλ. ευρώ έναντι ποσού 50.390 χιλ. ευρώ για την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018.

26. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Γήπεδα και Οικόπεδα		Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Όμιλος Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Μηχανήματα	Ακιν/σεις υπό κατασκευή	Δικαίωμα χρήσης	Σύνολο
	Κτίρια	Κτίρια							
Αξία κτήσης	11.885	10.793	82	35.255	24.276	0	0	0	82.291
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.353)	(36)	(30.932)	(20.254)	0	0	0	(53.576)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2018	11.885	8.441	46	4.323	4.022	0	0	0	28.716
Πλέον:									
Αγορές		1	39	3.907	1.694				5.641
Πωλήσεις-εκποίηση			(2)	(1.183)					(1.185)
Μείον:									
Απόσβεση χρήσης		(229)	(11)	(1.483)	(987)				(2.710)
Αποσβέσεις εκποιήσεων - διαγραφών			1	1.183					1.183
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2018	11.885	8.213	72	6.747	4.729	0	0	0	31.646
Αξία κτήσης	11.885	10.795	119	37.979	25.970	0	0	0	86.748
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.581)	(47)	(31.232)	(21.241)	0	0	0	(55.102)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2019	11.885	8.213	72	6.747	4.729	0	0	0	31.646
Αναγνώριση δικαιώματος χρήσης λόγω IFRS 16								29.297	29.297
Προσαρμοσμένη αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2019	11.885	8.213	72	6.747	4.729	0	0	29.297	60.942
Πλέον:									
Αγορές	0	39	0	1.182	0	0	0	0	1.221
Μεταφορές	0	257	0	0	(257)	0	0	0	0
Πωλήσεις-εκποιήσεις	0	0	0	(50)	(19)	0	0	0	(69)
Μεταφορά σε μισθώσεις ακινήτων (IFRS16)	0	0	0	0	(9.878)	0	0	0	(9.878)
Μείον:									
Απόσβεση χρήσης	0	(234)	(13)	(1.659)	(575)	0	0	(4.986)	(7.468)
Αποσβεσμένα Δικαιώματα Χρήσης Κτιρίου	0	0	0	0	0	0	0	(2.232)	(2.232)
Αποσβέσεις μεταφορών	0	(94)	0	0	94	0	0	0	0
Αποσβέσεις εκποιήσεων - διαγραφών	0	0	0	13	107	0	0	0	120
Αποσβέσεις μεταφορών σε μισθωμένα ακίνητα (IFRS16)	0	0	0	0	5.831	0	0	0	5.831
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	11.885	8.181	58	6.233	31	0	0	22.079	48.468
Αξία κτήσης	11.885	11.091	119	39.111	15.816	0	0	29.297	107.318
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.909)	(61)	(32.878)	(15.785)	0	0	(7.218)	(58.850)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	11.885	8.181	58	6.233	31	0	0	22.079	48.468

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Γήπεδα και Οικόπεδα		Κτίρια	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Τράπεζα		Σύνολο
	Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Δικαίωμα χρήσης						
Αξία κτήσης	11.885	10.793	82	35.057	24.086	0	81.904	
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.353)	(36)	(30.759)	(20.126)	0	(53.274)	
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2018	11.885	8.441	46	4.298	3.960	0	28.629	
Πλέον:								
Αγορές		1	39	3.905	1.694		5.639	
Εκποιήσεις - διαγραφές			(2)	(1.183)			(1.185)	
Μείον:								
Απόσβεση χρήσης		(229)	(11)	(1.475)	(971)		(2.685)	
Αποσβέσεις εκποιήσεων - διαγραφών			1	1.183			1.183	
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2018	11.885	8.213	72	6.728	4.684	0	31.581	
Αξία κτήσης	11.885	10.795	119	37.779	25.781	0	86.358	
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.581)	(47)	(31.051)	(21.097)	0	(54.776)	
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2019	11.885	8.213	72	6.728	4.684	0	31.581	
Αναγνώριση δικαιώματος χρήσης λόγω IFRS 16	0	0	0	0	0	29.123	29.123	
Προσαρμοσμένη αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2019	11.885	8.213	72	6.728	4.684	29.123	60.704	
Πλέον:								
Αγορές	0	39	0	1.179	0	0	1.218	
Μεταφορές	0	257	0	0	(257)	0	0	
Εκποιήσεις - διαγραφές	0	0	0	(50)	0	0	(50)	
Μεταφορά σε μισθώσεις ακινήτων (IFRS16)	0	0	0	0	(9.897)	0	(9.897)	
Μείον:								
Απόσβεση χρήσης	0	(234)	(13)	(1.655)	(561)	(4.968)	(7.431)	
Αποσβεσμένα Δικαιώματα Χρήσης Κτιρίου	0	0	0	0	0	(2.198)	(2.198)	
Αποσβέσεις μεταφορών	0	(94)	0	0	94	0	0	
Αποσβέσεις εκποιήσεων - διαγραφών	0	0	0	13	107	0	120	
Αποσβέσεις μεταφορών σε μισθωμένα ακίνητα (IFRS16)	0	0	0	0	5.831	0	5.831	
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	11.885	8.181	58	6.215	0	21.957	48.297	
Αξία κτήσης	11.885	11.091	119	38.908	15.627	29.123	106.752	
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(2.909)	(61)	(32.692)	(15.627)	(7.166)	(58.455)	
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2019	11.885	8.181	58	6.215	0	21.957	48.297	

Τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά

Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις τρεις μεθόδους που ακολουθούνται από τους ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται, και οι οποίες είναι η μέθοδος της αγοράς, η μέθοδος του εισοδήματος και η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης. Αναφορικά με την ιεράρχηση της εύλογης αξίας, αυτή υπολογίζεται συνδυαστικά και με τις τρεις μεθόδους και καταχωρείται στο Επίπεδο 3, αφού γίνεται χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο δεδομένων μη παρατηρήσιμων στην αγορά.

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Η ημερομηνία έναρξης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία καταχώρησης στα λογιστικά βιβλία της Τράπεζας, η οποία δεν μπορεί να διαφέρει από την ημερομηνία της διενέργειας της εκτίμησης της αξίας των ακινήτων.

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 η Τράπεζα και ο Όμιλος την 1/1/2019 αναγνώρισαν στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού (Right of Use Asset) και υποχρεώσεις από μισθώσεις (Lease Liability) περίπου 29,3 εκατ. ευρώ συμπεριλαμβανομένης της ανακατάταξης των βελτιώσεων σε ακίνητα τρίτων.

27. Επενδύσεις σε ακίνητα

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	57.862	58.047	57.862	58.047
Προσθήκες	1.072	0	1.072	0
Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία	(594)	(185)	(594)	(185)
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	58.340	57.862	58.340	57.862

Οι αξίες των επενδυτικών ακινήτων αναπροσαρμόζονται βάσει εκτιμήσεων από ανεξάρτητους εκτιμητές οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν ακίνητα που αποκτήθηκαν από πλειστηριασμούς με σκοπό την εκποίηση ή την εκμίσθωσή τους στο εγγύς μέλλον. Οι εύλογες αξίες των επενδυτικών ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις τρεις μεθόδους που ακολουθούνται από τους ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται, και οι οποίες είναι η μέθοδος της αγοράς, η μέθοδος του εισοδήματος και η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης.

Κατά την διαδικασία αυτή χρησιμοποιούνται παραδοχές οι οποίες αφορούν μεταβλητές όπως είναι ενδεικτικά, το επιτόκιο προεξόφλησης, οι εκτιμήσεις για τον μελλοντικό ρυθμό αύξησης των ενοικίων και οι αντιπροσωπευτικές συγκριτικές τιμές.

Αναφορικά με την ιεράρχηση της εύλογης αξίας, αυτή υπολογίζεται συνδυαστικά και με τις τρεις μεθόδους και καταχωρείται στο Επίπεδο 3, αφού γίνεται χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο δεδομένων μη παρατηρήσιμων στην αγορά (βλέπε σχετικά και Σημείωση 43.7).

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Η ημερομηνία έναρξης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία καταχώρησης στα λογιστικά βιβλία της Τράπεζας, η οποία δεν μπορεί να διαφέρει από την ημερομηνία της διενέργειας της εκτίμησης της αξίας των ακινήτων.

Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων, τόσο για την κλειόμενη χρήση 2019, όσο και για την συγκριτική χρήση του 2018 απεικονίζεται στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)» της κατάστασης του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης (Σημείωση 10).

Το έσοδο από μισθώματα επενδύσεων σε ακίνητα για την χρήση 2019 ανέρχεται σε 164 χιλ. ευρώ και σε 180 χιλ. ευρώ για την χρήση 2018 αντίστοιχα και απεικονίζονται στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)» (Σημείωση 10). Τα άμεσα λειτουργικά έξοδα των επενδυτικών ακινήτων ανήλθαν σε 74,2 χιλ. ευρώ περίπου (2018: 51,1 χιλ. ευρώ).

28. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προπληρωθέντα έξοδα	2.335	2.200	2.334	2.199
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις από φόρους	10.315	7.254	10.163	7.104
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	69.893	73.452	70.220	74.641
Λοιπές απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου	170	976	170	976
Εντολές Πληρωτέες	1.627	1.158	1.627	1.158
Εγγυήσεις	4.127	3.867	4.127	3.867
Προσωρινές διευκολύνσεις στο προσωπικό	175	173	175	173
Προκαταβολές επενδυτικών αγαθών χρηματοδοτικής μίσθωσης	143	6	143	6
Επισφαλείς απαιτήσεις εκτός χορηγήσεων	2.879	9.984	2.879	9.984
Απαιτήσεις από τιτλοποίηση	30.569	17.663	30.569	17.663
Εγγυήσεις καταθέσεων υπέρ Τ.Ε.Κ.Ε.	71.880	71.869	71.880	71.869
Προπληρωμένοι τόκοι προθεσμιακών καταθέσεων	86	30	86	30
Απαιτήσεις έναντι πελατών	9	8	9	8
Πρόβλεψη απομείωσης λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(17.923)	(23.043)	(16.949)	(22.420)
Λοιπά	29.205	36.565	27.466	34.792
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	205.490	202.162	204.898	202.050

Στην κατηγορία «Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις από φόρους» η αύξηση προήλθε κατά κύριο λόγο από την επαναφορά απαιτήσεων παρακρατηθέντων φόρων επί φορολογηθέντων εισοδημάτων κατ' ειδικό τρόπο για τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 ύψους 2,5 εκατ. ευρώ περίπου.

Στο κονδύλι «Επισφαλείς απαιτήσεις εκτός χορηγήσεων» περιλαμβάνεται ποσό 2,8 εκατ. ευρώ το οποίο αφορά σε υποθέσεις υπεξαίρεσης από καταστήματα δικτύου της Τράπεζας που έχουν λάβει χώρα σε προηγούμενα έτη και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της δικαστικής διεκδίκησης. Η μέχρι τώρα δικαστική έκβαση των υποθέσεων αυτών είναι υπέρ της Τράπεζας, χωρίς όμως ακόμα οι δικαστικές αποφάσεις να έχουν καταστεί οριστικές. Για το ποσό που η Τράπεζα θεωρεί ότι δεν θα εισπράξει έχει σχηματίσει ειδική πρόβλεψη σύμφωνα με σχετική νομική γνωμάτευση. Η μείωση στο παραπάνω κονδύλι σε σχέση με τη συγκριτική χρήση, αφορά καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης προς την Τράπεζα για υπόθεση υπεξαίρεσης καταστήματος.

Στο κονδύλι «Απαιτήσεις από τιτλοποίηση» περιλαμβάνονται απαιτήσεις από τους διαχειριστές των χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που μεταβιβάστηκαν και οι οποίες σχετίζονται με συναλλαγές που είχαν λάβει χώρα μέχρι την ημερομηνία λογιστικής αποαναγνώρισης των ανοιγμάτων αυτών, καθώς και με δεδουλευμένους τόκους των ομολόγων από τις τιτλοποιήσεις μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Κατά τη χρήση 2019 η Τράπεζα δεν κατέβαλε εισφορά υπέρ του Τ.Ε.Κ.Ε. για το σκέλος καταθέσεων λαμβανομένου υπόψη ότι επετεύχθη ο στόχος που ορίζει η παρ.25 του άρθρου 27 του ν.4370/2016.

Στην κατηγορία «Λοιπά» το κύριο μέρος της μεταβολής του κονδυλίου αφορά απαιτήσεις από εκκαθάριση συναλλαγών μέσω χρεωστικών-πιστωτικών καρτών, από τους οργανισμούς Visa και Mastercard.

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται οι προβλέψεις απομείωσης λοιπών στοιχείων του ενεργητικού:

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προβλέψεις για παρακρατούμενους φόρους και λοιπά στοιχεία	(508)	(2.979)	(485)	(2.955)
Προβλέψεις για κάλυψη εκτάκτων ζημιών	(1.754)	(5.754)	(1.754)	(5.754)
Λοιπές προβλέψεις	(15.660)	(14.310)	(14.710)	(13.710)
Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(17.923)	(23.043)	(16.949)	(22.420)

Το κονδύλι «Προβλέψεις για παρακρατούμενους φόρους και λοιπά στοιχεία», αφορά σε πρόβλεψη που σχετίζεται με τη γραμμή «Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις από φόρους» των Λοιπών στοιχείων ενεργητικού. Περαιτέρω ανάλυση δίνεται στην σημείωση 42.2

Το κονδύλι «Προβλέψεις για κάλυψη έκτακτων ζημιών» αφορούν σε υπεξαιρέσεις καταστημάτων του δικτύου της Τράπεζας συνολικού ύψους 1.754,2 χιλ. ευρώ, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην γραμμή «Επισφαλείς απαιτήσεις εκτός χορηγήσεων» των Λοιπών στοιχείων ενεργητικού.

Το κονδύλι «Λοιπές προβλέψεις» κατά κύριο λόγο περιλαμβάνει προβλέψεις που αφορούν στη γραμμή «Λοιπά» των Λοιπών στοιχείων ενεργητικού και αναλύεται ως ακολούθως:

- Πρόβλεψη 6.362 χιλ. ευρώ για απομείωση της απαίτησης που έχει η Τράπεζα από την περιουσία του πρώην ασφαλιστικού προγράμματος των υπαλλήλων και των συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας (ΛΑΚ Ι), το οποίο σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο και τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις έχει ενταχθεί στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας. Η απαίτηση έχει προκύψει από την εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης της Τράπεζας προς τον ασφαλιστικό φορέα (ΕΤΑΤ), όπως είχε προσδιορισθεί από ειδική οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών. Η εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης προς τον ασφαλιστικό φορέα επέφερε την απαίτηση από την ήδη σχηματισθείσα περιουσία του προγράμματος (ΛΑΚ Ι) η οποία ήταν κατατεθειμένη στην Εθνική ΑΕΕΓΑ. Η σχετική πρόβλεψη έχει προκύψει από τη μείωση της εύλογης αξίας του μέρους της περιουσίας που αφορά σε κινητές αξίες – μετοχικούς τίτλους το οποίο βάρυνε την κατάσταση αποτελεσμάτων προηγούμενης χρήσης.
- Πρόβλεψη 9.298 χιλ. ευρώ που αφορά ενδεχόμενες μη εισπράξιμες απαιτήσεις κατά πελατών.

29. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Καταθέσεις όψεως	28.414	33.993	28.414	33.993
Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής	51.000	170.400	51.000	170.400
Καταθέσεις προθεσμίας εκτός διατραπεζικής	0	2.700	0	2.700
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)	183.042	217.556	183.042	217.556
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456	424.649	262.456	424.649

Ο Όμιλος κατά την 31/12/2019 είχε λάβει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ύψους 51 εκατ. ευρώ. Στη συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018, οι «Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής» περιλαμβάνουν χρηματοδότηση 58,4 εκατ. ευρώ από το Ευρωσύστημα (ΕΚΤ), αναλήψεις ύψους 95 εκατ. ευρώ από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ΕΛΑ) καθώς επίσης και αναλήψεις από λοιπά πιστωτικά ιδρύματα ύψους 17 εκατ. ευρώ.

Ο Όμιλος την 21/03/2019 μηδένισε την εξάρτησή του από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ΕΛΑ) και μέχρι σήμερα, δεν έχει αντλήσει άλλη ρευστότητα από τον μηχανισμό αυτό.

30. Υποχρεώσεις προς πελάτες

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Τρεχούμενοι	22.338	19.117	22.338	19.117
Ταμειυτηρίου	427.987	371.911	427.987	371.911
Προθεσμίας	1.291.843	1.032.145	1.291.843	1.032.145
Δεσμευμένες	2	1	2	1
Καταθέσεις Ιδιωτών	1.742.170	1.423.175	1.742.170	1.423.175
Όψεως	180.516	195.995	186.524	202.470
Προθεσμίας	143.101	119.190	143.101	119.190
Δεσμευμένες	1.859	2.825	1.859	2.825
Καταθέσεις επιχειρήσεων	325.476	318.010	331.484	324.485
Όψεως	320.811	324.273	320.811	324.273
Προθεσμίας	148.518	151.106	148.518	151.106
Δεσμευμένες	0	0	0	0
Καταθέσεις Δημοσίων Επιχειρήσεων	469.330	475.379	469.330	475.379
Όψεως	50.550	53.842	50.550	53.842
Ταμειυτηρίου	1.570	2.108	1.570	2.108
Λοιπές Καταθέσεις	52.120	55.951	52.120	55.951
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	19.061	9.360	19.061	9.360
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.608.157	2.281.875	2.614.165	2.288.350

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.4151/2013 ορίζεται η χρήση των κεφαλαίων από αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου, μετά την παραγραφή των δικαιωμάτων του καταθέτη ή των νόμιμων κληρονόμων του. Ως αδρανής καταθετικός λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του Ν.4261/2014, χαρακτηρίζεται εκείνος στον οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένα καμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών. Η επομένη της τελευταίας συναλλαγής αποτελεί την έναρξη ισχύος της εικοσαετίας. Η πίστωση των καταθέσεων με τόκους, καθώς και η κεφαλαιοποίησή τους, δεν συνιστούν συναλλαγή και δεν διακόπτουν την παραγραφή. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας:

- να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στον ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος τα σχετικά ποσά,
- να ενημερώνει ταυτόχρονα τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, και
- να ενημερώνει τους δικαιούχους/κληρονόμους για το πού έχουν μεταφερθεί τα σχετικά ποσά, μετά την παρέλευση της εικοσαετίας, εφόσον ερωτηθεί.

Στις σημειώσεις των ετήσιων δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων οι ορκωτοί ελεγκτές βεβαιώνουν, εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του ως άνω νόμου για τους αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς, αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η Τράπεζα, δεδομένης της αναστολής της προθεσμίας των άρθρων 7 και 8 Ν. 4151/2013 περί αδρανών λογαριασμών, από την έναρξη ισχύος, κυρωθείσας με το Ν. 4350/2015, από 18.7.2015 ΠΝΠ (ΦΕΚ Β' 84/18.7.2015 και ΦΕΚ Α' 90/31.7.2015), στις 20.7.2015, έως και τις 13.11.2017, δυνάμει της υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 0001695 ΕΞ 2017/ΧΠ1917/13.11.2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 3976/14.11.2017), καθώς και της εφαρμογής του άρθρου 257 του Αστικού Κώδικα, για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής κατόπιν αναστολής, προέβη σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο για το οικονομικό έτος 2018 ύψους 45.695,77 ευρώ.

Για το οικονομικό έτος 2019 η Τράπεζα στα τέλη Απριλίου του 2020 θα προβεί σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο συνολικού ύψους 44 χιλ. ευρώ περίπου. Τα ως άνω ποσά στο σύνολό τους θα καταγράφονται ως έσοδο στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό.

31. Εκδοθείσες ομολογίες

Εκδόσεις με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (Ν.3723/2008)

Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 24/10/2019 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 320 εκατ. Ευρώ με διάρκεια 2 ετών σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την 27^η Ιουνίου 2019, με την ταυτόχρονη πρόωρη εξόφληση κατά την ίδια ημερομηνία του ομολόγου των 350 εκατ. ευρώ που είχε επανεκδώσει με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 25/05/2018 με διάρκεια 2 ετών σε συνέχεια των σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Το νέο ομόλογο των 320 εκατ. ευρώ είναι διάρκειας 2 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 7%, το οποίο διαιρείται σε 3.200 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το εν λόγω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του ΕΛΑ και έχει ημερομηνία λήξης την 24/10/2021.

Το συνολικό κόστος, το οποίο επιβάρυνε τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για την περίοδο από 01/01/2019 έως 31/12/2019 για το ομόλογο των 350 εκατ. ευρώ, μέχρι και την 24/10/2019 ανέρχεται στο ύψος των 3,15 εκατ. ευρώ, ενώ για το ομόλογο των 320 εκατ. ευρώ ανέρχεται στο ύψος των 0,659 εκατ. ευρώ, για την περίοδο από 24/10/2019 έως και 31/12/2019.

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80 του νόμου 4484/2017 εξέδωσε την 21 Δεκεμβρίου 2018 ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (TIER II) για την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 100.199.999,90 ευρώ. Σύμφωνα με τους όρους της «Σύμβασης Εξαγοράς και Κάλυψης» μεταξύ της Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 20 Δεκεμβρίου 2028) και πληρώνουν σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41%. Την 21^η Δεκεμβρίου 2018 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μειώθηκε κατά 100.199.999,90, με την ακύρωση των 286.285.714 προνομιούχων μετοχών, οι οποίες είχαν εκδοθεί βάσει του Νόμου 3723/2008 και από την ημερομηνία αυτή το Ελληνικό Δημόσιο δεν είναι κάτοχος προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας. Την 31η Δεκεμβρίου 2019, τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα ανέρχονταν σε 99,7 εκατ. ευρώ, έπειτα από την αφαίρεση 0,5 εκατ. ευρώ εξόδων έκδοσης.

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος και Τράπεζα			
	31/12/2019		31/12/2018	
	Μέσο Επιτόκιο περιόδου	Λογιστική Αξία	Μέσο Επιτόκιο περιόδου	Λογιστική Αξία
Ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης (LOWER TIER II)	6,41%	99.729	6,41%	99.676
Εκδοθείσες ομολογίες		99.729		99.676

32. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις- υποχρεώσεις

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απομείωση αξίας χορηγήσεων	46.971	39.952	46.971	39.952
Επίπτωση μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018	39.491	39.491	39.491	39.491
Απόσβεση προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου Ν. 4465/2017	236.608	250.678	236.608	250.678
Απομείωση ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	31.022	32.432	31.022	32.432
Απομείωση επενδυτικών τίτλων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	10.088	9.262	10.088	9.262
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές	95.636	57.110	95.549	57.108
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	459.817	428.926	459.730	428.924
Αναπροσαρμογή άυλων παγίων	(8.396)	(7.652)	(8.396)	(7.652)
Αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων IFRS16	(859)	(917)	(859)	(917)
	(829)	0	(829)	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	(10.084)	(8.569)	(10.084)	(8.569)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (καθαρό ποσό)	449.734	420.357	449.646	420.355

Ο φόρος εισοδήματος για τη χρήση που έληξε την 31/12/2019 υπολογίστηκε με βάση την εξέταση των στοιχείων και της φύσης των εσόδων και των δαπανών σύμφωνα με τις κείμενες φορολογικές διατάξεις. Σε ότι αφορά τις προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης έχει υπολογισθεί αναβαλλόμενος φόρος σύμφωνα με το ΔΛΠ 12.

Ο Όμιλος ακολουθεί τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών. Ο φορολογικός συντελεστής τον οποίο λαμβάνει υπόψη του ο Όμιλος, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι αυτός που θα ισχύει, κατά το έτος τακτοποίησης των διαφορών αυτών. Στις περιπτώσεις όπου ο φορολογικός συντελεστής, με τον οποίο έχει προσδιοριστεί το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι διαφορετικός από αυτόν που ισχύει κατά το έτος τακτοποίησης των φορολογικών διαφορών, το ποσό της διαφοράς καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης πλην των προσωρινών φορολογικών διαφορών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 4340/2015 και ισχύει με το νόμο 4465/2017, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI+ και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 30/06/2015, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Με το άρθρο 43 του Ν.4465/04.04.2017 «Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23.7.2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις η χρεωστική διαφορά, που αφορά τη ζημία που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα, από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς και η ζημία από την πώληση των δανείων αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένονται ισόποσα σε διάστημα είκοσι (20) ετών.

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωρισθεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστου έτους της λογιστικής διαγραφής και οι οποίες αφορούν σε διαγραφές χρέους ή μεταβιβάσεις μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου με βάση τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις. Η ρύθμιση αυτή διασφαλίζει ότι οι διαγραφές

και οι μεταβιβάσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων. Οι νέες διατάξεις εφαρμόζονται από την 1/1/2016.

Με ημερομηνία 31/12/2019 το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων το οποίο εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου και περιλαμβάνει και το ποσό της χρεωστικής διαφοράς του PSI ανέρχεται σε 268 εκατ. ευρώ (283 εκατ. ευρώ. κατά την 31/12/2018).

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/19.05.2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν.4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» προστίθεται νέα παράγραφος στο άρθρο 27Α σύμφωνα με την οποία για το υπερβάλλον ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, όπως αυτό προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (29%) και του φορολογικού συντελεστή που εφαρμόζονταν πριν την ισχύ του Ν.4334/2015 (26%) τα νομικά πρόσωπα όπως αναφέρονται παραπάνω καταβάλλουν στο Ελληνικό Δημόσιο ετήσια προμήθεια. Για την χρήση που έληξε την 31/12/2019 το ποσό της προμήθειας ανέρχεται σε 464 χιλ. ευρώ περίπου και έχει καταχωρηθεί στην γραμμή «Γενικά λειτουργικά έξοδα» της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.

Με το άρθρο 22 του Ν.4646/2019 «Φορολογική μεταρρύθμιση με αναπτυξιακή διάσταση για την Ελλάδα του αύριο» το οποίο τροποποιεί το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, από 29% που ίσχυε μέχρι την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, σε 24% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2019 και μετά. Με ρητή αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να παραμένει στο 29%. Στο άρθρο 10 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι, αποτελεί εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, η ωφέλεια επιχείρησης που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού, η οποία λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους συνεργασίας. Η διάταξη έχει εφαρμογή από τη δημοσίευση του νόμου και δεν καταλαμβάνει τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους προς πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή προς εταιρεία του Ν. 4354/2015 (Α' 176) στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού ή σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης. Επίσης, για τα μερίσματα τα οποία καταβάλλονται από 1.1.2020 και εφεξής, ο συντελεστής παρακράτησης μειώνεται σε 5% από 10%.

Σύμφωνα με το άρθρο 93 του νόμου 4605/1.4.2019 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016)- Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις» προβλέπεται ότι:

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα των χρήσεων 2008 και 2010 έως 2012 που προέκυψαν από παρακρατούμενους φόρους επί των κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντων εισοδημάτων, μεταφέρονται και θα συμψηφισθούν κατά το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος και κατά το μέρος που αναλογεί στο φόρο αυτό. Στην ίδια διαδικασία συμψηφισμού περιλαμβάνονται και τυχόν ποσά που έχουν επιστραφεί δυνάμει δικαστικών αποφάσεων για τα οποία γεννάται υποχρέωση επιστροφής τους στο Ελληνικό Δημόσιο κατά το μέρος και το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος.
- Τα πιστωτικά υπόλοιπα που προέκυψαν σε εφαρμογή του Ν. 4046/2012 και δεν έχουν συμψηφισθεί μετά το πέρας της πενταετίας από το χρόνο γέννησής τους, θα συμψηφισθούν αρχής γενομένης από 1.1.2020 σε δέκα ετήσιες ισόποσες δόσεις με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση των τραπεζών.

Με βάση τα ανωτέρω οι απαιτήσεις της Τράπεζας κατά του Ελληνικού Δημοσίου από παρακρατούμενους φόρους ανέρχονται στο ύψος των 4,9 εκατ. ευρώ περίπου και αφορούν στα οικονομικά έτη 2011, 2012 και 2013 (δηλαδή τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012) και θα υπαχθούν στη διαδικασία συμψηφισμού, όπως αναφέρεται ανωτέρω.

Συνεπεία των ανωτέρω, εκτιμάται ότι το σύνολο της αναγνωρισμένης κατά την 31/12/2019 αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, είναι ανακτήσιμο είτε σε χρονικό διάστημα το οποίο θεωρείται εύλογο, είτε στο χρονικό διάστημα που προβλέπει κατά περίπτωση, η κείμενη νομοθεσία.

Ειδικότερα, το επιχειρηματικό πλάνο 2020-2022 που εγκρίθηκε πρόσφατα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, περιγράφει το νέο επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας, το οποίο βασίζεται σε στοχευμένες χρηματοδοτήσεις, σημαντικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης και αύξησης καταθέσεων, αλλά κυρίως εξορθολογισμό της κοστολογικής βάσης και σύναψης στρατηγικών συνεργασιών. Με βάση το επιχειρηματικό πλάνο, προκύπτει ότι είναι εφικτή η παραγωγή μελλοντικών κερδών καθώς θα ολοκληρώνεται και ο μετασχηματισμός της Τράπεζας και του Ομίλου. Η Διοίκηση εκτιμά πως η επίπτωση από το COVID - 19 δεν θα επηρεάσει τους στόχους του επιχειρηματικού της σχεδίου κυρίως χάρη στα μέτρα που έχουν πάρει η κυβέρνηση και οι εποπτικές αρχές, ωστόσο ανάλογα με τις επιπτώσεις

στην οικονομία στο μέλλον από το φαινόμενο COVID – 19, οι εκτιμήσεις της Τράπεζας και του Ομίλου είναι πιθανόν να αλλάξουν.

33. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού

Το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων που αναγνωρίστηκε στις Οικονομικές Καταστάσεις, παρατίθεται στον επόμενο πίνακα:

(Ποσά σε χιλ. €)	Περιγραφή	Σημ.	Όμιλος		Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2018	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2018
			Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος		
			31/12/2019	31/12/2019		
				1/1-		1/1-
			11.667	(1.073)	12.925	1.320

(Ποσά σε χιλ. €)	Περιγραφή	Σημ.	Τράπεζα		Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2018	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2018
			Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος		
			31/12/2019	31/12/2019		
				1/1-		1/1-
			11.614	(1.091)	12.874	1.311

33.1 Πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, η οποία συνεκλήθη την 16η Σεπτεμβρίου 2005, όπως προκύπτει από το πρακτικό αυτής, αποφάσισε την καταγγελία της σύμβασης μεταξύ της Τράπεζας, του Συλλόγου των Εργαζομένων και της Εθνικής Ασφαλιστικής ΑΕΓΑ, κατά το μέρος που αφορά τον κλάδο σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (Λ.Α.Κ.), και την υπαγωγή αυτού στις ρυθμίσεις του Ν.3371/2005.

Κατ' εφαρμογή της απόφασης της προαναφερόμενης Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, το Δ.Σ. της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση της 14/12/2005, προχώρησε στην καταγγελία της σχετικής σύμβασης. Στη συνέχεια με την από 28/04/2006 αίτησή της, η Τράπεζα, ζήτησε την υπαγωγή στο Ε.Τ.Α.Τ. και στο Ν.3371/2005, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν.3455/2006 του κλάδου σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων του προσωπικού της Τράπεζας στο νέο καθεστώς ασφάλισης.

Στη συνέχεια ο Ν.3554/2007 με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 9, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 16 Απριλίου 2007, ρύθμιζε με συγκεκριμένο τρόπο το καθεστώς των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι, καθώς και οι υπαγόμενοι στην κατηγορία αυτή συνταξιούχοι του Λογαριασμού Διαχείρισης Κεφαλαίων Πρόσθετης Ασφάλισης Συμπληρωματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής (Λ.Α.Κ.), εντάσσονται από 1.1.2007 στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Ε.Τ.Α.Τ.). Στη συνέχεια εκδόθηκε η απόφαση Ε.Τ.Α.Τ. με αριθμό 67 της 61ης συνεδρίασης 8/5/2007 με το ίδιο περιεχόμενο.

Σε σχέση με την ένταξη στο Ε.Τ.Α.Τ. του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως με αριθμό κατάθεσης 4686/2006 από το Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) η οποία στρέφεται κατά της με αριθμό 22/23/17-5-2006 απόφασης του Ε.Τ.Α.Τ.

Επίσης ασκήθηκαν: η με αριθμούς 4693/2007 αίτηση ακυρώσεως του Πανελληνίου Συλλόγου Συνταξιούχων Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007 και η με αριθμό 4635/2007 αίτηση ακυρώσεως του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007. Άπασες οι ανωτέρω αιτήσεις συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επίσης, συζητήθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας αιτήσεις ακυρώσεως από συλλόγους υπαλλήλων τρίτων τραπεζών κατά του π.δ. 209/2006 που ρυθμίζει τα περί λειτουργίας του Ε.Τ.Α.Τ. Η Τράπεζα άσκησε παρεμβάσεις υπέρ του κύρους του προεδρικού διατάγματος περί Ε.Τ.Α.Τ. Και οι υποθέσεις αυτές συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επί των ως άνω υποθέσεων ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας εκδόθηκαν οι αποφάσεις 2197-2202/2010 της Ολομέλειας του δικαστηρίου τούτου. Με τις αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας Συμβουλίου Επικρατείας κρίθηκε συνταγματική και νόμιμη η ένταξη των επικουρικών ταμείων των τραπεζών (μεταξύ αυτών και του ΛΑΚ Ι) στο ΕΤΑΤ, αλλά μόνο ως προσωρινό μέτρο, για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διαχείριση των υποθέσεων των ασφαλισμένων μέχρι να κριθεί οριστικά από τα αστικά δικαστήρια η νομιμότητα της διάλυσης των επικουρικών αυτών ταμείων και οι καταγγελίες από τις τράπεζες των σχετικών συμβατικών τους υποχρεώσεων. Το Συμβούλιο Επικρατείας δηλαδή δεν επέλυσε με τρόπο οριστικό το ζήτημα. Την οριστική επίλυση του ζητήματος το Συμβούλιο Επικρατείας παρέπεμψε στα αστικά δικαστήρια.

Στα αστικά δικαστήρια στα οποία ουσιαστικά παρέπεμψε το ζήτημα το Συμβούλιο Επικρατείας με τις πιο πάνω αποφάσεις του είχαν ασκήσει σχετική Αγωγή κατά της Τράπεζας για την ένταξη του ΛΑΚ στο ΕΤΑΤ ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής, ο Λογαριασμός Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής, και άλλοι φορείς και φυσικά πρόσωπα. Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό με την με αριθμό 2970/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Μετά την έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας ασκήθηκε Έφεση κατά της εν λόγω απόφασης 2970/2008 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Η Έφεση αυτή έχει αριθμό κατάθεσης 10508/2010 στο Πρωτοδικείο Αθηνών και αριθμό πράξης προσδιορισμού 2954/2010 στο Εφετείο Αθηνών. Η Έφεση αυτή συζητήθηκε στη δικάσιμο της 16/04/13 και επ' αυτής δημοσιεύτηκε η απόφαση 6168/2013 Εφετείου Αθηνών που απέρριψε καθ' ολοκληρίαν την Έφεση. Η εν λόγω απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, υπόκειται όμως σε Αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, η Τράπεζα είχε καταβάλει μέχρι 31/12/2013 τις επτά πρώτες δόσεις, ήτοι ποσό 7.625.000 ευρώ για το κάθε έτος. Ακόμα είχε καταβληθεί από την Τράπεζα στο Ε.Τ.Α.Τ., εφάπαξ ποσό 770 χιλ ευρώ το οποίο αντιστοιχούσε στην επιστροφή των ασφαλιστικών εισφορών των από 1/1/1993 ασφαλισμένων του Λ.Α.Κ. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2014, η Τράπεζα κατέβαλε στο Ε.Τ.Α.Τ. το ποσό της όγδοης δόσης. Τα σχετικά ποσά έχουν προκύψει από ειδική οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Οι υπολειπόμενες δύο δόσεις ποσού ευρώ 7.625.000,00 εκάστη και συνολικού ποσού ευρώ 15.250.000,00, οι οποίες έπρεπε να καταβληθούν τα έτη 2015 και 2016 αντίστοιχα, κατά το μήνα Ιούνιο 2014 προεξοφλήθηκαν με συντελεστή προεξόφλησης 5,03% και η Τράπεζα κατέβαλε ποσό συνολικού ύψους ευρώ 14.524.032,00 σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσής της προς το Ε.Τ.Α.Τ. Μετά την παραπάνω καταβολή η Τράπεζα ουδεμία υποχρέωση υπέχει προς το Ε.Τ.Α.Τ. από την ένταξη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της σε αυτό.

Μετά την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσης της Τράπεζας προς το ΕΤΑΤ, η περιουσία του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (ΛΑΚ), υπολοίπου 35 εκατ. ευρώ περίπου και την οποία διαχειρίζεται η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., ανήκει στην κυριότητα και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της Τράπεζας σύμφωνα με την οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών και τα διαλαμβανόμενα στο Ν. 3554/2007. Η περιουσία αυτή ήδη έχει μεταφερθεί στην Τράπεζα με βάση την υπ' αριθμ 8044/15 απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών που εξεδόθη την 28/09/2015 και ορίζει την Τράπεζα ως μεσεγγυούχο μέχρι την εκδίκαση της κύριας διαγνωστικής δίκης. Με βάση όσα προεκτέθηκαν παραπάνω, εκφράζεται βεβαιότητα για την τελική έκβαση της δίκης.

33.2 Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης				
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	14.509	14.209	14.509	14.209
(Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος)	(11.674)	(10.652)	(11.674)	(10.652)
Σύνολο υποχρέωσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	2.835	3.557	2.835	3.557

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	14.209	16.725	14.209	16.725
Κόστος υπηρεσίας	614	619	614	619
Δαπάνη τόκου	193	227	193	227
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	0	249	0	249
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	(492)	(720)	(492)	(720)
Έξοδα	0	0	0	0
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(15)	(2.891)	(15)	(2.891)
Υπόλοιπο τέλους	14.509	14.209	14.509	14.209

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	10.652	12.694	10.652	12.694
Αναμενόμενη απόδοση	145	173	145	173
Εισφορές	756	865	756	865
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	137	(187)	137	(187)
Έξοδα	(1)	(1)	(1)	(1)
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(15)	(2.891)	(15)	(2.891)
Υπόλοιπο τέλους	11.674	10.652	11.674	10.652
Σύνολο υποχρέωσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	2.835	3.557	2.835	3.557

Η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος αποτελείται κατά 98,4% από μετρητά διαθέσιμα και από 1,6% μετοχές εισηγμένων τίτλων.

Τα ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση συνολικού εισοδήματος έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος υπηρεσίας	614	619	614	619
Τόκοι – έξοδα	194	229	194	229
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	0	249	0	249
Αναμενόμενη απόδοση	(145)	(173)	(145)	(173)
Πληρωθείσες εισφορές	(756)	(865)	(756)	(865)
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	(93)	59	(93)	59
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες που επιβάρυναν την καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(629)	(533)	(629)	(533)
Συνολική επιβάρυνση στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	(722)	(474)	(722)	(474)

Το παραπάνω πρόγραμμα αφορά πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ, που χορηγούνται από τον Λογαριασμό Ασφαλιστικών Καλύψεων. Σύμφωνα με την απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, το συγκεκριμένο πρόγραμμα που αφορά παροχές εφάπαξ, οι οποίες χορηγούνται στο προσωπικό της Τράπεζας κατά τη στιγμή της συνταξιοδότησής του, εξακολουθεί να λειτουργεί ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Δ.Λ.Π. 19 και να έχει την εγγύηση της Τράπεζας.

33.3 Αποζημίωση από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης				
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	8.831	9.368	8.779	9.317
Σύνολο	8.831	9.368	8.779	9.317

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Υπόλοιπο έναρξης	9.368	10.237	9.317	10.196
Κόστος υπηρεσίας	(850)	697	(851)	696
Δαπάνη τόκου	131	140	127	139
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	65	9	55	9
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	303	948	300	942
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(185)	(2.664)	(170)	(2.664)
Υπόλοιπο τέλους	8.831	9.368	8.779	9.317

Τα ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση συνολικού εισοδήματος έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Κόστος υπηρεσίας	(850)	697	(851)	696
Δαπάνη τόκου	131	140	127	139
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	65	9	55	9
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	(654)	846	(669)	843
Αναλογιστικά κέρδη/ ζημίες που επιβάρυναν την καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος	303	948	300	942
Συνολική επιβάρυνση στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	(351)	1.794	(369)	1.786

Τα ανωτέρω στοιχεία αφορούν την, με βάση τον Κανονισμό της Τράπεζας, προβλεπόμενη υποχρέωση αποζημίωσης του προσωπικού της κατά την έξοδο του από την ενεργό υπηρεσία καθώς και την υποχρέωση που προκύπτει από τον Ν.2112/1920. Στην αναλογιστική μελέτη δεν περιλαμβάνεται το μέρος του ποσού της υποχρέωσης της Τράπεζας που αφορά συγκεκριμένη κατηγορία ανώτατων διοικητικών στελεχών, των οποίων οι αποζημιώσεις θα καταβληθούν από ασφαλιστική εταιρεία με βάση τις ισχύουσες προβλέψεις του Κανονισμού Προσωπικού, το ποσό των οποίων έχει βαρύνει το σχετικό λογαριασμό πρόβλεψης της Τράπεζας σε προηγούμενη χρήση.

Οι εντός του έτους πληρωθείσες παροχές αφορούν σε αποζημιώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό εργασίας προσωπικού και χορηγήθηκαν σε υπαλλήλους που αποχώρησαν από την ενεργό υπηρεσία.

Το ύψος της υποχρέωσης των παραπάνω προγραμμάτων, προσδιορίστηκε με βάση αναλογιστική μελέτη, η οποία έχει συνταχθεί από ανεξάρτητους αναλογιστές.

Οι βασικές αναλογιστικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών έχουν ως εξής:

Περιγραφή	31/12/2019	31/12/2018
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,2%	1,4%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	1,5%	1,5%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης μισθών	0,0%	0,0%

Την 1/3/2019 υπεγράφη μεταξύ της Τράπεζας και του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής νέος κανονισμός προσωπικού, ο οποίος μεταβάλλει έναντι του προηγούμενου το ύψος της αποζημίωσης αποχώρησης των υπαλλήλων. Η θετική επίδραση για την Τράπεζα ανήλθε σε περίπου 1 εκατ. ευρώ.

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2019		31/12/2018	
	Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού	Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	282	182	0	0
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω δημογραφικών παραδοχών	0	0	0	0
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	(774)	121	(720)	948
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στα περιουσιακά στοιχεία	(137)	0	187	0
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	(629)	303	(533)	948

Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2019		31/12/2018	
	Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού	Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	282	177	0	0
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω δημογραφικών παραδοχών	0	0	0	0
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	(774)	123	(720)	942
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στα περιουσιακά στοιχεία	(137)	0	187	0
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	(629)	300	(533)	942

Ανάλυση ευαισθησίας προγράμματος αποζημίωσης από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 6% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 4%.

Όσον αφορά τη συγκριτική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 6%.

Ανάλυση ευαισθησίας προγράμματος συμπληρωματικών παροχών Εφάπαξ

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 5%.

Όσον αφορά τη συγκριτική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 4% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 4%.

34. Λοιπές προβλέψεις

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Προβλέψεις για επίδικες απαιτήσεις	5.704	5.274	5.704	5.274
Προβλέψεις για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία	9.344	16.301	9.344	16.301
Σύνολο λοιπών προβλέψεων	15.048	21.575	15.048	21.575

Η κατηγορία «Προβλέψεις για επίδικες απαιτήσεις» περιγράφεται στη Σημείωση 42.3.

Την 31/12/2019 το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία, συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε 9.344 χιλιάδες ευρώ.

35. Λοιπές υποχρεώσεις

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	2.160	2.175	2.124	1.983
Πιστωτές και προμηθευτές	5.201	3.480	4.867	3.079
Οφειλές προς τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	2.159	2.077	2.148	2.064
Έξοδα πληρωτέα	1.469	1.611	1.408	1.601
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	4.578	3.995	4.578	3.995
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	1.111	15	1.111	15
Υποχρέωση μίσθωσης	19.198	0	19.097	0
Λοιπές υποχρεώσεις	716	5.521	653	5.499
Σύνολο λοιπών υποχρεώσεων	36.594	18.874	35.985	18.235

Οι Λοιπές Υποχρεώσεις εμφανίζονται αυξημένες κυρίως λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου για τις μισθώσεις ΔΠΧΑ 16.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η κίνηση της υποχρέωσης μίσθωσης από 1/1/2019 έως 31/12/2019:

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019	
	Όμιλος	Τράπεζα
Περιγραφή		
Αναγνώριση Υποχρέωσης Μίσθωσης κατά την αρχική εφαρμογή του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 16	21.090	21.017
Αναπροσαρμογές Μισθώσεων	95	95
Νέες μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν κατά τη χρήση	1.302	1.302
Τερματισμός μισθώσεων κατά τη χρήση	(269)	(269)
Τόκος έξοδο περιόδου	1.193	1.183
Αποπληρωμές μισθώσεων	(4.213)	(4.232)
Υπόλοιπο Υποχρέωσης Μίσθωσης τέλος χρήσης	19.198	19.097

36. Ίδια Κεφάλαια

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Καταβλημένο (κοινές μετοχές)	138.376	138.376	138.376	138.376
Μετοχικό κεφάλαιο	138.376	138.376	138.376	138.376
Αποθεματικά	448.750	450.545	448.548	450.339
Σωρευμένες ζημιές	(93.045)	(98.024)	(98.087)	(98.439)
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων	494.081	490.897	488.837	490.276

Μετοχικό κεφάλαιο

Με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της 22/12/2017 ορίσθηκε:

- Αύξηση της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας από € 0,30 σε € 4,2539999922534 ανά μετοχή με ταυτόχρονη συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 14,1799999741806 παλαιές μετοχές για κάθε μία νέα μετοχή, δηλαδή από 2.339.353.394 σε 164.975.557 κοινές μετοχές συνολικά. Σε συνέχεια της ανωτέρω αυξήσεως της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής μετοχής της Τράπεζας, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο θα παραμείνει αμετάβλητο, θα ανέρχεται δηλαδή σε € 802.006.018,10 διαιρούμενο σε 164.975.557 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,2539999922534 ευρώ η κάθε μία, και 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,35 ευρώ η κάθε μία.
- Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου μέσω μείωσης της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας (όπως έχει διαμορφωθεί μετά το reverse split) από 4,2539999922534 ευρώ ανά μετοχή σε 0,30 ευρώ ανά μετοχή έως το συνολικό ποσό των € 652.313.351,10 με σκοπό τη διαγραφή σωρευμένων ζημιών ύψους έως 419.253.000 ευρώ όπως προκύπτουν από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2016 που εγκρίθηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας που έλαβε χώρα την 8/07/2017 και τη δημιουργία ειδικού αποθεματικού ποσού ευρώ 233.060.351,10 σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4α του κ.ν. 2190/1920. Μετά την ανωτέρω μείωση του μετοχικού κεφαλαίου η ονομαστική τιμή της μετοχής διαμορφώνεται σε 0,30 ευρώ, ενώ ο συνολικός αριθμός των μετοχών παραμένει αμετάβλητος.
- Αύξηση του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την έκδοση έως 659.902.228 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών στο πλαίσιο του Ν.3604/2007 (ως ισχύει) μέχρι του ποσού των εκατόν ενενήντα επτά εκατομμυρίων εννιακοσίων εβδομήντα χιλιάδων εξακοσίων εξήντα οκτώ ευρώ και σαράντα λεπτών (€ 197.970.668,40) με μετρητά και με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων. Μετά την ως άνω αύξηση, και σε περίπτωση που αυτή καλυφθεί πλήρως το συνολικό κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανέρχεται σε 247.463.335,50 ευρώ διαιρούμενο σε 824.877.785 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη.

Σε ότι αφορά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του θέματος 3 με καταβολή μετρητών το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στη συνεδρίασή του την 21^η Μαΐου 2018 διαπίστωσε ότι η Αύξηση καλύφθηκε μερικώς κατά ποσό 88.883.536,80 ευρώ ήτοι ποσοστό 44,9%. Παράλληλα προχώρησε στην έκδοση 296.278.456 νέων, κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και ενέκρινε την κατανομή και διάθεση των νέων μετοχών.

Περαιτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την ίδια συνεδρίασή του στις 21 Μαΐου 2018, πιστοποίησε την καταβολή του ποσού της Αύξησης, κατόπιν της μερικής κάλυψης αυτής.

Με βάση τα παραπάνω το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μετά την πιστοποίηση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανήλθε σε 238.576.203,80 ευρώ, το οποίο αφορούσε 138.376.203,90 ευρώ κοινές μετοχές και 100.199.999,90 ευρώ προνομιακές μετοχές, διαιρούμενο σε:

- α) 461.254.013 κοινές, ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και
- β) 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,35 εκάστη, οι οποίες είναι εξαγοράσιμες.

Κατόπιν η Τράπεζα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80 του νόμου 4484/2017 εξέδωσε την 21 Δεκεμβρίου 2018 ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (TIER II) για την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 100.199.999,90 ευρώ. Σύμφωνα με τους όρους της «Σύμβασης Εξαγοράς και Κάλυψης» μεταξύ της Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 20 Δεκεμβρίου 2028) και πληρώνουν σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41%. Την 21^η Δεκεμβρίου 2018 το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μειώθηκε κατά 100.199.999,90, με την ακύρωση των 286.285.714 προνομιούχων μετοχών, οι οποίες είχαν εκδοθεί βάσει του Νόμου 3723/2008 και από την ημερομηνία αυτή το Ελληνικό Δημόσιο δεν είναι κάτοχος προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας. Με την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου την 21/12/2018 το κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε 138.376.203,90 ευρώ διαιρούμενο σε 461.254.013 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη.

Με βάση την απόφαση υπ' αριθμόν 7023/491 της 27^{ης} Αυγούστου 2019 που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως 3399 της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2019, που αποτελεί συμπλήρωση της υπ' αριθμόν οικ/61662/3406 30/12/2016 (ΦΕΚ Β', 4413) απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα τη «Μεταβίβαση τμήματος περιουσίας του τέως τομέα ΤΣΜΕΔΕ του ΕΤΑΑ στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ)», αποφασίστηκε η μεταβίβαση 63.758.540 τεμαχίων μετοχών της Τράπεζας, που περιήλθαν στον ΕΦΚΑ από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και ΕΔΕ του ΕΤΑΑ, στο ΝΠΙΔ Ταμείο Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ).

Ίδιες Μετοχές

Κατά την 31/12/2019, η Τράπεζα κατείχε ίδιες μετοχές της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» συνολικών τεμαχίων 26 και αξίας κτήσης ευρώ 97.332,30. Οι μετοχές αυτές προήλθαν μετά τη μείωση (reverse split) των 380 κοινών ονομαστικών μετοχών που κατείχε στις 30/04/2018 και η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό της τάξης του 0,0000056% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών κατά την 31/12/2019. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση δεν κατείχαν μετοχές της Τράπεζας κατά την 31/12/2019.

37. Αποθεματικά

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Τακτικό αποθεματικό	6.948	6.948	6.773	6.773
Φορολογηθέντα αποθεματικά	15.234	15.234	15.234	15.234
Ειδικό αποθεματικό απαλλαγής φόρου ενδοομιλικών μερισμάτων	300	300	300	300
Ειδικό αποθεματικό μείωσης μετοχικού κεφαλαίου έτους 2015	229.941	229.941	229.941	229.941
Ειδικό αποθεματικό μείωσης μετοχικού κεφαλαίου έτους 2018	233.060	233.060	233.060	233.060
Αποθεματικό αναπροσαρμογής περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος.	(24.699)	(22.675)	(24.699)	(22.675)
Αποθεματικό για ίδιες μετοχές	97	97	97	97
Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών / (ζημιών) από καθορισμένα προγράμματα παροχών	(12.130)	(12.361)	(12.159)	(12.392)
Αποθεματικά	448.750	450.545	448.548	450.339

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κ.Ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 158 του νόμου 4548/2018 (ανάλογη ρύθμιση αναφέρεται στο άρθρο 28 του καταστατικού της Τράπεζας όπως ισχύει) αφαιρείται ετησίως το 5% των καθαρών κερδών της Τράπεζας για το σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού. Η υποχρέωση για σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού παύει όταν αυτό φτάσει στο 1/3 του Μετοχικού Κεφαλαίου σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας.

Εξέλιξη αποθεματικού περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	(22.675)	4.984	(22.675)	4.984
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία μετά από φόρους	1.971	(26.741)	1.971	(26.741)
Μεταφορά αποθεματικού στα αποτελέσματα μετά από φόρους	(3.995)	(918)	(3.995)	(918)
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	(24.699)	(22.675)	(24.699)	(22.675)

38. Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

(Ποσά σε χιλ. €) Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	138.097	60.860	138.096	60.858
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437	9.429	67.429	9.422
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	205.534	70.289	205.525	70.280

Η αύξηση στο Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα οφείλεται στην αύξηση του υπολοίπου της κατάθεσης που τηρεί η Τράπεζα στην Τράπεζα της Ελλάδος απόρροια της αυξημένης ρευστότητας ενώ η αύξηση στις Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων της κλειόμενης χρήσης έναντι της συγκριτικής χρήσης 2018, οφείλεται στις διατραπεζικές τοποθετήσεις (σημειώσεις 14 και 15).

39. Μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου από συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων, αφορούν αφενός κτίρια που η Τράπεζα χρησιμοποιεί είτε ως υποκαταστήματα είτε ως γραφεία στα οποία στεγάζονται οι διοικητικές της υπηρεσίες, αφετέρου κτίρια στα οποία στεγάζονται οι διοικητικές υπηρεσίες των λοιπών εταιρειών του Ομίλου.

Εφαρμογή ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος εφάρμοσε το πρότυπο χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach), όπου τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης είναι ίσα με τις υποχρεώσεις από μίσθωση χωρίς να αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση αυτής της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν επαναξιολόγησε εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς εφάρμοσε το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17.

Επίσης, ο Όμιλος επέλεξε τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- εφήρμοσε ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις
- εξαίρεσε το αρχικό κόστος σύναψης σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και
- χρησιμοποίησε την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Για την προεξόφληση των υποχρεώσεων των υφιστάμενων λειτουργικών μισθώσεων η Τράπεζα και ο Όμιλος χρησιμοποίησαν το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate), το οποίο ανήλθε σε 6,41% και το οποίο παρέμεινε αμετάβλητο μέχρι την 31/12/2019.

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 η Τράπεζα και ο Όμιλος την 1/1/2019 αναγνώρισαν στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού (Right of Use Asset) και υποχρεώσεις από μισθώσεις (Lease Liability) περίπου 21,09 εκατ. ευρώ. Η επίπτωση στην καθαρή θέση ήταν μηδενική και στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας περίπου 9 μονάδες βάσης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία των δεσμεύσεων για λειτουργικές μισθώσεις, όπως γνωστοποιήθηκαν στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2018 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17, με τις υποχρεώσεις που αναγνωρίστηκαν την 1/1/2019 σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16:

(σε χιλ. ευρώ)	Όμιλος
Περιγραφή	
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών του Ομίλου ως μισθωτής σύμφωνα με το ΔΛΠ 17	19.836
Επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου	6.272
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	26.108
Προεξόφληση υποχρεώσεων μίσθωσης βάσει του διαφορικού επιτοκίου δανεισμού κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	(5.018)
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	21.090

Η επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου περιλαμβάνει κυρίως:

- Συμβάσεις που λήγουν εντός του 2019, οι οποίες αναμένεται να ανανεωθούν και ο Όμιλος έχει επαναπροσδιορίσει τη διάρκεια τους
- Συμβάσεις αορίστου διάρκειας για τις οποίες ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τη μισθωτική τους διάρκεια

Δεν υπήρξε επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 για τις περιπτώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

Το δικαίωμα χρήσης από τις μισθώσεις παγίων καθώς και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις περιλαμβάνονται στα «Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία» και στις «Λοιπές υποχρεώσεις» αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα ο Όμιλος κατά την εξεταζόμενη περίοδο έχει αναγνωρίσει Δικαίωμα Χρήσης Παγίων ποσού 22.079 χιλ. ευρώ, Υποχρέωση από Μισθώσεις ποσού 19.198 χιλ. ευρώ, Αποσβέσεις 4.986 χιλ. ευρώ και Τόκους Έξοδα 1.193 χιλ. ευρώ.

Η επίπτωση στα έξοδα για τον Όμιλο και την Τράπεζα πριν και μετά την εφαρμογή του νέου προτύπου για τις μισθώσεις παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Τόκοι λειτουργικών μισθώσεων	1.193	0	1.183	0
Απόσβεση Δικαιώματος Χρήσης Μισθωμένων Παγίων	4.986	0	4.968	0
Ενοίκια	0	5.063	0	5.000

Η μέση υπολειπόμενη διάρκεια λήξης των μισθώσεων ανά κατηγορία μισθωμένου παγίου σε έτη παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Περιγραφή	31/12/2019
Μέση διάρκεια λήξης μισθώσεων ανά κατηγορία μισθωμένου παγίου (σε έτη) :	
Κτίρια	8
Αυτοκίνητα	2
Μηχανογραφικός Εξοπλισμός	11

40. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

(ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
Συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις	5.196	6.000	10.976	15.999
Υποχρεώσεις	226.219	203.181	232.389	209.657
Εκτός Ισολογισμού στοιχεία	0	0	58	59
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα	73	118	219	329
Έξοδα	3.440	2.357	4.258	2.759
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Συναλλαγές με Μέλη Διοίκησης	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απαιτήσεις (δάνεια)	342	612	342	612
Υποχρεώσεις (καταθέσεις)	1.583	723	1.582	723
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Τόκοι έσοδα	10	23	10	23
Τόκοι έξοδα	6	5	6	6
Μισθοί και ημερομίσθια	1.844	1.924	1.711	1.854
Αμοιβές συνεδριάσεων μελών Δ.Σ.	678	708	562	563
Σύνολο αμοιβών μελών Διοικήσεως	2.521	2.632	2.273	2.416

Στις συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες εταιρείες του Ομίλου όπως αυτές παρατίθενται στη σημείωση 22 και 23 καθώς και ο βασικός μέτοχος της Τράπεζας ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ).

Οι συναλλαγές με μέλη Διοίκησης του Ομίλου αφορούν τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού - Παθητικού. Όλα τα δάνεια προς τα μέλη Διοίκησης α) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, β) περιελάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και γ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Σημειώνεται ότι στις συναλλαγές με μέλη Διοίκησης για τη χρήση 2019 συμπεριλαμβάνονται και τα υπόλοιπα συναλλαγών μελών Διοίκησης έως την περίοδο λήξης της θητείας τους εντός της χρήσεως.

41. Εταιρείες του Ομίλου

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται οι εταιρείες που συμπεριλήφθηκαν στην ενοποίηση με την μέθοδο της πλήρους ενσωμάτωσης κατά την κλειόμενη χρήση, καθώς και κατά την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2018.

31/12/2019

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	100,00%
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	100,00%
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	100,00%

31/12/2018

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	100,00%
2. Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	100,00%
3. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	100,00%

Η συμμετοχή στην Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ έχει ταξινομηθεί ως στοιχείο ενεργητικού προς πώληση (Σημείωση 26).

42. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

42.1 Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιγραφή				
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις				
Εγγυητικές Επιστολές	269.137	307.008	269.137	307.008
Ενέγγυες Πιστώσεις	674	1.591	674	1.591
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις από προθεσμιακές συμβάσεις	4.647	46.342	4.647	46.342
Σύνολο ενδεχόμενων υποχρεώσεων	274.457	354.941	274.457	354.941
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια				
Με λήξη έως 1 έτος	137.732	128.009	137.732	128.009
Με λήξη πλέον του 1 έτους	28.043	37.333	28.043	37.333
Σύνολο αχρησιμοποιήτων πιστωτικών ορίων	165.775	165.342	165.775	165.342
Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία				
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.)				
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων	59.631	72.850	59.631	72.850
Ομόλογο από reverse repo	0	7.900	0	7.900
Σύνολο δεσμεύσεων στην Ε.Κ.Β.	59.631	80.750	59.631	80.750
Ευρωπαϊκός μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (Ε.Λ.Α.)				
Λοιπά Δάνεια	0	1.123.714	0	1.123.714
Σύνολο δεσμεύσεων στον Ε.Λ.Α.	0	1.123.714	0	1.123.714
Σύνολο δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων	59.631	1.204.463	59.631	1.204.463
Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις στοιχείων ενεργητικού εκτός κατάστασης οικονομικής θέσης	499.863	1.724.746	499.863	1.724.746

Ο Όμιλος για τις εγγυητικές επιστολές, τις ενέγγυες πιστώσεις καθώς και για τα αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια υπολογίζει αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ποσού 9.344 χιλιάδες ευρώ, η οποία συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 34 «Λοιπές Προβλέψεις».

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύεται η ονομαστική και η προσαρμοσμένη αξία των ενεχύρων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Όμιλο με σκοπό την άντληση ρευστότητας κατά την 31/12/2019:

Περιγραφή	Ε.Κ.Τ.	Ε.Λ.Α.	Σύνολο
Ονομαστική αξία ενεχύρων	59.631	0	59.631
Προσαρμοσμένη αξία ενεχύρων	51.311	0	51.311
Άντληση ρευστότητας	0	0	0

42.2 Φορολογικές υποχρεώσεις

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 65 Α του Ν.4174/2013 από τη χρήση 2011 οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου φορολογικού πιστοποιητικού ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Το εν λόγω πιστοποιητικό υποβάλλεται τόσο στην ελεγχόμενη εταιρεία μέχρι την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο εντός του πρώτου 10ημέρου του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης χρήσης, όσο και ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο έως το τέλος του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης χρήσης. Με το άρθρο 56 του Ν. 4410/03.08.2016 για τις χρήσεις με έναρξη από 1/01/2016 και μετά, η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού καθίσταται προαιρετική. Ωστόσο πρόθεση του Ομίλου είναι η συνέχιση λήψης του φορολογικού πιστοποιητικού.

Οι χρήσεις 2011, 2012 και 2013 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της Φορολογικής Νομοθεσίας. Η Τράπεζα για τις χρήσεις 2014 έως και 2018 έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης ως προς τα φορολογικά αντικείμενα που ελέγχθηκαν. Για τη χρήση 2019 ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Κατά την 31/12/2019 ο Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη ύψους 0,46 εκατ. ευρώ περίπου η οποία αφορά την ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, για την περίοδο του δωδεκαμήνου 2019 που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (29% σήμερα) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31/12/2014 (26%).

Αναφορικά με τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου ανέλεγκτη φορολογικά είναι η χρήση 2010 η οποία έχει καταστεί οριστική σύμφωνα με τις διατάξεις περί παραγραφής. Επίσης ανέλεγκτη φορολογικά είναι η εταιρεία Attica Bank Properties Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων Α.Ε. για τις χρήσεις 2014 και 2016, η οποία κατά τις χρήσεις αυτές δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του νόμου λόγω κύκλου εργασιών, για να της χορηγηθεί έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης από τους ορκωτούς ελεγκτές.

42.3 Νομικά θέματα

Ο Όμιλος καταγράφει όλες τις υποβληθείσες δικαστικές αγωγές από τρίτους σε βάρος του και εξετάζει την πιθανότητα ευδοκιμήσεως τους καθώς και του πιθανού αποτελέσματος σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία. Για τις περιπτώσεις όπου πιθανολογεί την αρνητική έκβαση των υποθέσεων και το αποτέλεσμα τους μπορεί να εκτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία, ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη που απεικονίζεται στο λογαριασμό του ισολογισμού «Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων». Για την περίοδο που έληξε την 31/12/2019 για δικαστικές αγωγές που έχουν εγερθεί κατά του συνόλου των εταιρειών του Ομίλου, σύμφωνα με γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, και έπειτα από σχετική αξιολόγηση, το ποσό που εκτιμάται ότι θα προκύψει ως υποχρέωση μελλοντικής καταβολής ανέρχεται σε 5.704 χιλ. ευρώ (31/12/2018: 5.274 χιλ. ευρώ).

43. Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, δηλαδή ο κίνδυνος από τις μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος, καθώς και οι κίνδυνοι ρευστότητας, και επάρκειας κεφαλαίων. Η διαχείριση κινδύνων είναι αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας κατάρτισης της επιχειρησιακής στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας του επιχειρησιακού σχεδιασμού και της πολιτικής ανάληψης κινδύνων, καθώς καθορίζει τα εκάστοτε αποδεκτά ανώτατα όρια ανάληψης κινδύνων, για κάθε είδος κινδύνου.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου (Group Risk Management), λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/06 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις της, στα πλαίσια της παρακολούθησης και εκτίμησης του συνόλου των κινδύνων του Ενεργητικού - Παθητικού και των εκτός Ισολογισμού στοιχείων της Τράπεζας. Η Μονάδα οργανωτικά αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και είναι θεσμοθετημένη η συμμετοχή του επικεφαλής της, Chief Risk Officer (CRO), σε ανώτατες επιτροπές και Συμβούλια.

Ο CRO ορίζεται από το Δ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και η τοποθέτησή του, καθώς και η τυχόν αντικατάστασή του γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι Οργανογραμματικές δομές που υπάγονται στον Chief Risk Officer είναι οι παρακάτω:

- Διεύθυνση Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου
- Διεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου
- Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου & Κινδύνων Αγοράς Ομίλου
- Τμήμα Πιστοποίησης και Επικύρωσης Υποδειγμάτων (Validation & Back Testing)

Αντικείμενο της Μονάδας και κατ' επέκταση των Διευθύνσεων Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αναγνώριση, η ανάλυση και η ανάπτυξη αποτελεσματικών συστημάτων μέτρησης, διαχείρισης και ελέγχου των κάθε μορφής κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε εργασία που αναλαμβάνει η Τράπεζα και, σε ενοποιημένη βάση, ο Όμιλος.

Η στρατηγική ανάληψης και διαχείρισης των πάσης μορφής κινδύνων είναι ευθυγραμμισμένη με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, την ισχύουσα νομοθεσία και το εποπτικό πλαίσιο, ενώ διαρκώς εξελίσσεται μέσα από την ανάπτυξη μίας ενιαίας για τον Όμιλο, αντίληψης διαχείρισης κινδύνου.

Η αναθεώρηση του Πλαισίου Ανάληψης Κινδύνων (ΠΑΚ) γίνεται σε ετήσια βάση και εκτάκτως όποτε ειδικές συνθήκες το απαιτούν σε σχέση με εσωτερικά γεγονότα, το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον ή το εποπτικό πλαίσιο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και σε κάθε περίπτωση εντός του ισχύοντος νομοκανονιστικού πλαισίου. Η εν λόγω αναθεώρηση γίνεται με την συνεργασία της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου και των Μονάδων που αναλαμβάνουν τους διάφορους κινδύνους, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (Ε.Δ.Κ.) και το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) είναι υπεύθυνοι για την έγκριση και την περιοδική αναθεώρηση του προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει ο Όμιλος (ΠΑΚ).

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου (Group Risk Management) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση των κινδύνων που αναλαμβάνει μέσω της δραστηριότητάς του ο Όμιλος και επικουρεί την Ε.Δ.Κ. και το Δ.Σ. σε ό,τι αφορά την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- συμμόρφωση του Ομίλου με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση κινδύνων,
- διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους επιχειρηματικούς στόχους του Ομίλου και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων σε τεχνικά μέσα και προσωπικό,
- έλεγχος της επάρκειας, ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, και
- διασφάλιση ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνων έχει γνωστοποιηθεί σε όλο το εύρος των επιχειρησιακών μονάδων του Ομίλου και αποτελεί την βάση καθορισμού ορίων ελέγχου κινδύνου.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, αλλά και την αποφυγή παρέκκλισης από τα όρια ανάληψης κινδύνων όπως αυτά ορίζονται από το Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνου (ΠΑΚ), ο Όμιλος σχεδίασε ένα Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (Early Warning System) για την κάλυψη των αναγκών του.

Το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης, διακρίνεται σε τρία επιμέρους τμήματα:

- Παρακολούθηση σε επίπεδο μεγεθών Ομίλου - Τράπεζας (Bank Level)
- Παρακολούθηση σε επίπεδο πελάτη (Customer Level)
- Εφαρμογή διαδικασιών για τη λήψη κατάλληλων μέτρων περιορισμού και αποκατάστασης του ύψους των κινδύνων από τα αρμόδια όργανα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ως Πιστωτικός Κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος να υποστεί η Τράπεζα ζημίες εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων των πελατών ή των αντισυμβαλλόμενων. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος δημιουργείται κυρίως από δανειοδοτήσεις, εγγυήσεις και διαχείριση διαθεσίμων.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείριση του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου.

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της βελτίωσης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της, δεν επιδιώκει νέες χρηματοδοτήσεις σε πελάτες χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης (χαμηλότερη από E). Επίσης διενεργεί κλαδικές μελέτες αναφορικά με τον βαθμό πιστωτικής επικινδυνότητας, προκειμένου να εντοπιστούν κλάδοι υψηλού κινδύνου.

Ο καθορισμός των πιστωτικών ορίων γίνεται με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων της Τράπεζας και την αποφυγή των υψηλών συγκεντρώσεων ή ποσοστών σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Η Τράπεζα αξιολογεί τον κίνδυνο συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (Group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, ο κλάδος δραστηριότητας, νόμισμα, και οι εξασφαλίσεις.

Η Τράπεζα προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος και διενεργεί αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων (Stress Tests) και τη χρήση των αποτελεσμάτων τους στη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Μεγάλη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων στον τομέα της Επιχειρηματικής πίστης και Πίστης Ιδιωτών. Με την χρήση συστημάτων για την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση των πιστούχων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια οι πιστωτικοί κίνδυνοι διαπιστώνονται και αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Κατά το έτος 2019 ο Όμιλος προέβη σε επικαιροποίηση του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων και επανασχεδιασμό του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Ιδιωτών, καθόσον υλοποίησε αναβάθμιση και επανασχεδιασμό συστημάτων και Υποδείγματων Πιστωτικής Αξιολόγησης (Score Cards) για Ιδιώτες (Πιστωτικών Καρτών – Στεγαστικών & Καταναλωτικών δανείων) με ενσωμάτωση εσωτερικών συμπεριφορικών στοιχείων των πελατών. Τα ως άνω υποδείγματα πιστωτικής αξιολόγησης (Score Cards) Ιδιωτών έχουν ήδη ενσωματωθεί στην παραγωγή ενώ αναμένεται να ενσωματωθεί άμεσα και η Επιχειρηματική πίστη σε παραγωγικό περιβάλλον.

Για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν Γ' κατηγορίας βιβλία, λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Ε.Ο.Π.Α «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης είναι 11-βάθμιας κλίμακας (AA/A/BB/B/C/D/E/F/G/H/NR-NC-NT) και κατατάσσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) αποδίδοντάς τους μια TTC (Through the Cycle) πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default) και βοηθά στην ορθολογιστική τιμολόγηση σύμφωνα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα προέβη στην ανάπτυξη αφενός αντίστοιχου Υποδείγματος Πιστωτικής Αξιολόγησης (Score Card) για Μικρές και πολύ Μικρές επιχειρήσεις (Βιβλία Β' Κατηγορίας) και αφετέρου Internal Rating για επιχειρήσεις βιβλίων Β' & Γ' κατηγορίας, στο οποίο ενσωματώνεται συνδυαστικά η Εσωτερική Ποιοτική Αξιολόγηση (Behavioral Τράπεζας).

Η εγκριτική αρμοδιότητα του πιστοδοτικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας εκτελείται από Εγκριτικά Κλιμάκια διαφόρων επιπέδων ανάλογα του ύψους της πιστοδότησης και του αναλαμβανόμενου ακάλυπτου κινδύνου. Η Υποδιεύθυνση Πίστης Ιδιωτών & Ατομικών Επιχειρήσεων και η Υποδιεύθυνση Μεγάλων & Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων υποβάλλουν σχετική γνωμοδότηση για κάθε πιστοδότηση στα εκάστοτε αρμόδια Εγκριτικά Κλιμάκια. Για πιστοδοτήσεις άνω των €15εκ. οι αποφάσεις διαβιβάζονται στην Επιτροπή Μεγάλων Πιστοδοτικών Ανοιγμάτων για σχόλια / επισημάνσεις. Για ειδικές περιπτώσεις – με περιοριστική

αναφορά στο Κανονισμό Πιστοδοτήσεων – έχει δοθεί εγκριτική αρμοδιότητα στη Διεύθυνση Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορες τεχνικές για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο όπως, η λήψη εξασφαλίσεων και εγγυήσεων. Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στην Τράπεζα δικαίωμα επί αντικειμένου (περιουσιακού στοιχείου, κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου, με σκοπό την προνομιακή ικανοποίησή της από το προϊόν εκποίησης του αντικειμένου. Οι εμπράγματα εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές) ή επί απαιτήσεων. Αντίστοιχα οι εγγυήσεις αναφέρονται σε συμβατικές συμφωνίες με τις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οικονομική οντότητα αναλαμβάνει την ευθύνη για την εξόφληση των οφειλών κάποιου άλλου.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά μη αστικά ακίνητα, εντός και εκτός σχεδίου ακίνητα σε ποσοστό ανάλογο με βάση το διασφαλιστικό περιθώριο που έχει ορίσει η Τράπεζα.
- Ενεχυρίαση Μετρητών, Επιταγών, Φορτωτικά έγγραφα, απαιτήσεων, εμπορευμάτων με τίτλους, απαιτήσεων από δόσεις Πιστωτικών Καρτών
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Κίνδυνος απομείωσης αξίας

Ο Όμιλος διενεργεί τακτικούς ελέγχους απομείωσης της αξίας των χαρτοφυλακίων του, δανειακών και μη, σε τριμηνιαία βάση για κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων, αλλά και εκτάκτως για σκοπούς Stress Testing.

Ο Όμιλος έχει προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την πλήρη συμμόρφωσή του στις απαιτήσεις που θέτει το λογιστικό πρότυπο IFRS 9, όπου η Τράπεζα υποχρεούται να εκτιμήσει και να αναγνωρίσει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (Expected Credit Loss –ECL), σε όλη τη διάρκεια της ζωής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ανεξαρτήτως της ύπαρξης πιστωτικού γεγονότος.

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εκτελείται σε κάθε περίοδο αναφοράς προκειμένου να αντικατοπτρίζει μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο του χρηματοοικονομικού στοιχείου συγκριτικά με την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης του. Για το λόγο αυτό, ο υπολογισμός της απομείωσης ενσωματώνει ιστορικά και τρέχοντα δεδομένα για το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καθώς και μελλοντικές προσδοκίες σε σχέση με αυτό.

Κίνδυνος συγκέντρωσης

Η Τράπεζα αξιολογεί τον κίνδυνο συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (Group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, ο κλάδος δραστηριότητας, νόμισμα, και οι εξασφαλίσεις.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τον Κίνδυνο Συγκέντρωσης που προέρχεται:

- από τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα (ΜΧΑ) προς έναν αντισυμβαλλόμενο ή όμιλο συνδεδεμένων πελατών.
- από τη συγκέντρωση σε έναν Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας που συνδέεται με την εμφάνιση αυξημένης πιθανότητας αθέτησης αντισυμβαλλομένων οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον κλάδο ή σε συμπληρωματικό/ούς με αυτόν κλάδο/ους εφόσον πραγματοποιηθεί κρίση στον κλάδο αυτό.

Σύμφωνα με τη νέα οργανωτική δομή, η παρακολούθηση και η διαχείριση του Κινδύνου Συγκέντρωσης πραγματοποιείται στα πλαίσια του Πιστωτικού Κινδύνου. Επιπρόσθετα, έχουν θεσπιστεί μέσω του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) ποσοτικοί δείκτες παρακολούθησης για τον εν λόγω κίνδυνο, ο τρόπος υπολογισμού τους καθώς και τα εσωτερικά αποδεκτά όρια.

Κίνδυνος Αγοράς

Ως Κίνδυνος Αγοράς, ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση διαφόρων χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

Η Τράπεζα εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς που προέρχονται από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων της εξαιτίας δυσμενών αλλαγών στην αγορά, όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Επιδίωξη της Τράπεζας, είναι:

- Η χαμηλή έκθεση στον κίνδυνο αγοράς και ορισμός εσωτερικών διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού & Παθητικού (ALCO).
- Η Ανάπτυξη επενδυτικής στρατηγικής συμβατή με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, η οποία θα κινείται εντός των εγκεκριμένων από το Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) ορίων.
- Η Διασφάλιση των συμφερόντων της Τράπεζας μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των επιτοκίου των ανοιγμάτων από το τραπεζικό της χαρτοφυλάκιο (IRBBB). Συγκεκριμένα, ο στόχος είναι να είναι σε θέση να διαχειριστεί το αντίκτυπο μίας ενδεχόμενης αύξησης των επιτοκίων σε προ κρίσης επίπεδα.

Επιπρόσθετα, έχουν θεσπιστεί μέσω του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) ποσοτικοί δείκτες παρακολούθησης για τον εν λόγω κίνδυνο, ο τρόπος υπολογισμού τους καθώς και τα εσωτερικά αποδεκτά όρια.

Στο πλαίσιο αναβαθμίσεων των λειτουργιών και των συστημάτων της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, έχει αναπτύξει τις αντίστοιχες πολιτικές και διαδικασίες, έχει προγραμματίσει την υλοποίηση σύγχρονων μεθόδων μέτρησης κινδύνου αγοράς επενδυτικών χαρτοφυλακίων (μέθοδοι Δυνητικής Ζημιάς - Value At Risk Methods και Δυσμενών Σεναρίων - Scenario Analysis and Stress Testing) σε πλήρη συμμόρφωση με τις ευρωπαϊκές εποπτικές απαιτήσεις και τις καλύτερες πρακτικές της αγοράς.

Τέλος έχει αναπτύξει διαδικασίες και εργαλεία παρακολούθησης των ορίων διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς, σε επίπεδο συνολικής θέσης και P&L στις διάφορες κατηγορίες προϊόντων (Money Market – FX – Bonds etc.), όπως αυτά έχουν καθορισθεί και εγκριθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO)

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Όμιλος, παρακολουθεί τον κίνδυνο ρευστότητας με την χρήση ποσοτικών δεικτών και θέτει συγκεκριμένα όρια ανάληψης κινδύνου σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ).

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου επικεντρώνεται στην διαχείριση ταμειακών ροών και εκροών. Ειδικότερα στα πλαίσια της εξέτασης ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού-παθητικού και δανείων.
- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η εξέλιξη των βασικών δεικτών μέτρησης του κινδύνου ρευστότητας.
- Το ποσοστό του διαθέσιμου χαρτοφυλακίου προς εκχώρηση στην ΕΚΤ.
- Το ποσοστό των τιτλοποιηθέντων δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

Στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ), ο Όμιλος αξιολογεί τη λειτουργία διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας της, συμπεριλαμβανομένων των μετρήσεων αριθμοδεικτών ρευστότητας, ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, την περιγραφή της σχετικής με τη διαχείριση ρευστότητας διακυβέρνησης, το σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης (Contingency Funding Plan) και τη γενικότερη στρατηγική χρηματοδότησής του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Εντός του 2019 εγκρίθηκαν οι αναθεωρημένες και επικαιροποιημένες Πολιτικές α) Διαχείρισης Ρευστότητας, β) Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, γ) το Σχέδιο Αντιμετώπισης Κρίσεως Ρευστότητας (Contingency Funding Plan) και δ) το Σχέδιο Ανακάμψεως (Recovery Plan), καθώς και η Διαδικασία Εσωτερικής Αξιολογήσεως Επάρκειας Ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process – ILAAP).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων και τις αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO) και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, διαμορφώνεται το βέλτιστο επίπεδο ρευστότητας για τη λειτουργία του Ομίλου και η διατήρησή της σε ανεκτά επίπεδα κινδύνου.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Ο βασικός στόχος του Ομίλου συνίσταται στην διατήρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με το εκάστοτε κανονιστικό πλαίσιο όπως αυτό ορίζεται από τις εποπτικές αρχές της χώρας, στην δυνατότητα του Ομίλου να συνεχίζει χωρίς προσκόμματα τις δραστηριότητες του και στη διατήρηση της κεφαλαιακής βάσης σε τέτοιο επίπεδο, το οποίο δεν θα συνιστά εμπόδιο στην επίτευξη του επιχειρηματικού σχεδίου του.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και ελέγχει τα υποβαλλόμενα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του Νόμου Ν.4261/2014 διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο). Ειδικότερα αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ, ο Όμιλος εφαρμόζει τον εποπτικό τύπο της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων προκειμένου να υπολογίσει την αναμενόμενη και μη αναμενόμενη ζημιά του χαρτοφυλακίου του και το απαραίτητο εποπτικό κεφάλαιο που θα απαιτούνταν για να καλυφθεί αυτή.

Επιπλέον στα πλαίσια αυτής της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) εξετάζονται από ποσοτικής και ποιοτικής πλευράς τα κάτωθι στοιχεία:

- Επίπεδο, δομή και σταθερότητα εποπτικών κεφαλαίων.
- Κερδοφορία και διατηρησιμότητά της.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου.
- Κίνδυνος Αγοράς.
- Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.
- Κίνδυνος Ρευστότητας.
- Κίνδυνος Τιτλοποίησης
- Λειτουργικός Κίνδυνος.
- Κίνδυνος Μόχλευσης
- Κίνδυνος Συμμόρφωσης.
- Επίπεδο και κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

Από την αξιολόγηση της διαχρονικής εξέλιξης των μεγεθών για τα ανωτέρω πεδία και λαμβάνοντας υπόψη τις ποιοτικές απόψεις στελεχών προσδιορίζονται επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις για την περαιτέρω κάλυψη των εξής:

- Υποεκτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου σύμφωνα με την Τυποποιημένη μέθοδο.
- Εκτίμηση επίπτωσης Κινδύνου Συγκέντρωσης.
- Εκτίμηση επίπτωσης Κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο.
- Εκτίμηση επιπτώσεων εφαρμογής μεταβατικών διατάξεων IFRS9 επί των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.
- Λοιποί Κίνδυνοι όπως ο κίνδυνος αγοράς, κίνδυνος ρευστότητας, μόχλευση, κίνδυνος κερδοφορίας, κίνδυνος κεφαλαίων και κίνδυνος φήμης.

Το εσωτερικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων για την κάλυψη κάθε μορφής κινδύνου.

43.1 Κίνδυνος ρευστότητας

Ως Κίνδυνος Ρευστότητας ορίζεται το ενδεχόμενο αδυναμίας του Ομίλου να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης της απαραίτητης ρευστότητας.

Σκοπός της Τράπεζας κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, της απαραίτητης ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Επιδίωξη της Τράπεζας, είναι:

- Η εντατικοποίηση προσπαθειών για τη διατήρηση της ρευστότητας της Τράπεζας και εκπλήρωση εποπτικών απαιτήσεων για τους δείκτες LCR (Liquidity Coverage Ratio) και NSFR (Net Stable Funding Ratio). *
- Η ανάπτυξη σχεδίου χρηματοδότησης που αποσκοπεί στην διατήρηση αποθεματικών ρευστότητας που περιορίζουν επαρκώς τον κίνδυνο ρευστότητας.
- Η διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης και η ενεργός διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων.
- Η ενίσχυση και επέκταση των πηγών χρηματοδότησης μέσω συγκέντρωσης καταθέσεων πελατών, έκδοση χρεογράφων και πρόσβαση στις διατραπεζικές αγορές για εξασφαλισμένη χρηματοδότηση.

Τέλος, για την αποτελεσματική διαχείριση της ρευστότητας, πραγματοποιούνται από την Τράπεζα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

Ο Όμιλος, παρακολουθεί τον κίνδυνο ρευστότητας με την χρήση ποσοτικών δεικτών και θέτει συγκεκριμένα όρια ανάληψης κινδύνου σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνων (ΠΑΚ).

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου επικεντρώνεται στην διαχείριση ταμειακών ροών και εκρρών. Ειδικότερα στα πλαίσια της εξέτασης ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού-παθητικού και δανείων.
- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η εξέλιξη των βασικών δεικτών μέτρησης του κινδύνου ρευστότητας.
- Το ποσοστό του διαθέσιμου χαρτοφυλακίου προς εκχώρηση στην ΕΚΤ.
- Το ποσοστό των τιτλοποιηθέντων δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

Για την καλύτερη παρακολούθηση της ρευστότητας, παράγεται αυτοματοποιημένα και σε ημερήσια βάση, αναφορά ρευστότητας προς τις αρμόδιες επιχειρησιακές Μονάδες για την παρακολούθηση των μεταβολών στις βασικές πηγές ρευστότητας και την δυνατότητα έγκαιρης λήψης κατάλληλων μέτρων.

Οι εποπτικές αρχές έχουν καθορίσει δείκτες αξιολόγησης ρευστότητας (*), προκειμένου να ελέγχεται το καθαρό άνοιγμα ρευστότητας. Ειδικότερα σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013, όπως ισχύει, η ανωτέρω υποχρέωση ποσοτικοποιείται μέσω του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των ρευστών διαθεσίμων ως προς τις καθαρές εκροές της Τράπεζας. Επιπλέον η Τράπεζα πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις καλύπτονται κατά ενδεδειγμένο τρόπο με ευρύ φάσμα μέσων σταθερής χρηματοδότησης, τόσο σε σταθερές όσο και σε ακραίες συνθήκες. Η ανωτέρω υποχρέωση ποσοτικοποιείται μέσω του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio) ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των στοιχείων που παρέχουν σταθερή χρηματοδότηση ως προς τα στοιχεία τα οποία απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση και πλέον η τράπεζα υποχρεούται να παρακολουθεί τους δύο νέους δείκτες (LCR – NSFR) με ελάχιστα εποπτικά όρια το 100% και για τους δύο.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματαγορών και Κεφαλαιαγορών, είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό της πρόσβασης στις αγορές χρήματος προκειμένου ο Όμιλος να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ρευστότητας που ανακύπτουν την εκάστοτε χρονική στιγμή. Όλη η πληροφόρηση αναφορικά με τις κεφαλαιακές εισροές και τις εκροές του Ομίλου κατευθύνεται στα αρμόδια τμήματα της Διεύθυνσης, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση της ρευστότητας που προκύπτει από τις μονάδες του και τις δραστηριότητες τους. Επιπλέον, καθορίζει συγκεκριμένο επίπεδο αποθέματος ρευστότητας υπό την μορφή μη-δεσμευμένων άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων (liquidity buffer) που μπορούν να πωληθούν, λαμβάνοντας υπόψη και την αξία ρευστοποίησης τους υπό συνθήκες κρίσης.

Σε εφαρμογή της ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009 αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, η Τράπεζα ανέπτυξε και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στο κόστος χρηματοδότησης μιας μείωσης ρευστότητας στο σύνολο της αγοράς ή μιας υποβάθμισης του Ομίλου.

Στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ), ο Όμιλος αξιολογεί τη λειτουργία διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας της, συμπεριλαμβανομένων των μετρήσεων αριθμοδεικτών ρευστότητας, ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, την περιγραφή της σχετικής με τη διαχείριση ρευστότητας διακυβέρνησης, το σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης (Contingency Funding Plan) και τη γενικότερη στρατηγική χρηματοδότησής του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Εντός του 2019 εγκρίθηκαν οι αναθεωρημένες και επικαιροποιημένες Πολιτικές α) Διαχείρισης Ρευστότητας, β) Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, γ) το Σχέδιο Αντιμετώπισης Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan) και δ) το Σχέδιο Ανακάμψεως (Recovery Plan), καθώς και η Διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process – ILAAP).

Εντός του Α' τριμήνου 2019 μηδενίστηκε η χρήση του ELA.

Παρατίθεται Ανάλυση Ανοίγματος Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis) προκειμένου να εξασφαλιστεί μια εικόνα των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από τα στοιχεία Ενεργητικού & Παθητικού, ανά χρονική περίοδο. Σε περιπτώσεις υποχρεώσεων ή απαιτήσεων χωρίς συμβατική ημερομηνία λήξης αυτές κατατάσσονται στην χρονική περίοδο έως ένα μήνα. Για την άντληση επιπλέον ρευστότητας η Τράπεζα δεσμεύει χρηματοοικονομικά στοιχεία ως εξασφάλιση στην Τράπεζα της Ελλάδος (Σημείωση 41.1 των οικονομικών καταστάσεων).

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος 31/12/2019					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	138.097					138.097
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437					67.437
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					114	114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.043			513	7.452	12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	165.409	59.205	52.353	251.941	1.018.585	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	2.451		489	26.962	560.144	590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος			9.896	343.250		353.146
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					4.469	4.469
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					48.468	48.468
Επενδύσεις σε ακίνητα				58.340		58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					52.893	52.893
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			(1.199)	184.539	266.394	449.734
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	37.492	5.900	20.156	35.537	106.405	205.490
Σύνολο ενεργητικού	414.929	65.106	81.694	901.082	2.064.925	3.527.734
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456					262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.519.351	570.849	517.957			2.608.157
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		2				2
Εκδοθείσες ομολογίες					99.729	99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				4.646	7.021	11.667
Λοιπές προβλέψεις				15.048		15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	9.982	6.348	3.680	9.942	6.642	36.594
Σύνολο υποχρεώσεων	1.791.789	577.199	521.637	29.635	113.392	3.033.653
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.376.861)	(512.093)	(439.943)	871.446	1.951.533	494.081

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος 31/12/2018					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	60.860					60.860
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.429					9.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					87	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			236	895	1.818	2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	106.959	80.499	86.600	225.272	1.092.816	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)		85	1.015	25.391	882.797	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.879		9.879
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					3.427	3.427
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					31.646	31.646
Επενδύσεις σε ακίνητα				57.862		57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					50.413	50.413
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			(1.093)	139.202	282.248	420.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	49.675	5.988	21.210	28.214	97.074	202.162
Σύνολο ενεργητικού	226.923	86.572	107.968	486.716	2.442.327	3.350.505
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	248.902	175.747				424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.426.583	364.312	452.105	38.876		2.281.875
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		34				34
Εκδοθείσες ομολογίες					99.676	99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				5.150	7.775	12.925
Λοιπές προβλέψεις				21.575		21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	13.101	4.757	961	16	40	18.874
Σύνολο υποχρεώσεων	1.688.586	544.850	453.066	65.616	107.491	2.859.609
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.461.662)	(458.279)	(345.098)	421.100	2.334.836	490.897

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Τράπεζα 31/12/2019					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	138.096					138.096
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.429					67.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					114	114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.043			513	7.452	12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	165.409	59.205	52.353	251.941	1.018.585	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	2.451		489	26.962	560.144	590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος			9.896	343.250		353.146
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					600	600
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					4.343	4.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					48.297	48.297
Επενδύσεις σε ακίνητα				58.340		58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					52.877	52.877
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			(1.199)	184.451	266.394	449.646
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	502					502
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	37.066	5.734	20.156	35.537	106.405	204.898
Σύνολο ενεργητικού	414.997	64.940	81.694	900.994	2.065.212	3.527.836
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456					262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.525.359	570.849	517.957			2.614.165
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		2				2
Εκδοθείσες ομολογίες					99.729	99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				4.646	6.968	11.614
Λοιπές προβλέψεις				15.048		15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	9.954	5.803	3.680	9.907	6.642	35.985
Σύνολο υποχρεώσεων	1.797.769	576.654	521.637	29.600	113.339	3.038.999
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.382.772)	(511.714)	(439.943)	871.394	1.951.873	488.837

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	31/12/2018					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	60.858					60.858
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.422					9.422
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					87	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			236	895	1.818	2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	106.959	80.499	86.600	225.272	1.092.816	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)		85	1.015	25.391	882.797	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.879		9.879
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					1.102	1.102
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					7.702	7.702
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					31.581	31.581
Επενδύσεις σε ακίνητα				57.862		57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					50.390	50.390
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			(1.093)	139.201	282.248	420.355
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	49.569	5.982	21.210	28.214	97.074	202.050
Σύνολο ενεργητικού	226.807	86.566	107.968	486.714	2.447.616	3.355.671
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	248.902	175.747				424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.433.058	364.312	452.105	38.876		2.288.350
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		34				34
Εκδοθείσες ομολογίες					99.676	99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				5.150	7.725	12.874
Λοιπές προβλέψεις				21.575		21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	13.015	4.205	961	16	40	18.235
Σύνολο υποχρεώσεων	1.694.975	544.298	453.066	65.616	107.441	2.865.395
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.468.167)	(457.732)	(345.098)	421.098	2.340.175	490.276

43.2 Κίνδυνος αγοράς

43.2.1 Κίνδυνος μετοχών

Ο κίνδυνος αναφορικά με τις μετοχικές και άλλες αξίες που κατέχει ο Όμιλος απορρέει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων αξιών. Κατά κανόνα ο Όμιλος επενδύει σε μετοχικούς τίτλους στο Χρηματιστήριο Αξιών (ΧΑ) και ανάλογα με το σκοπό της επένδυσης κατανέμονται και στο ανάλογο χαρτοφυλάκιο (εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων)

Ο Όμιλος εκτιμά τον κίνδυνο τιμών, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα επιφέρει στο ετήσιο αποτέλεσμα μία μεταβολή των τιμών των μετοχών. Οι παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη για την εφαρμογή των αναλύσεων ευαισθησίας είναι ανάλογες προς τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την υποβολή των στοιχείων προς τις Εποπτικές Αρχές.

Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών της 31/12/2019 προκύπτει ότι σε περίπτωση πτώσης των τιμών των μετοχών σε ποσοστό 30% θα προκαλέσει ζημίες τόσο στον Όμιλο όσο και στην Τράπεζα ύψους περίπου 1.322 χιλ. ευρώ.

Αντίστοιχα για τη συγκριτική χρήση 2018, σε περίπτωση πτώσης των τιμών των μετοχών κατά ποσοστό 30%, οι εκτιμώμενες ζημίες για τον Όμιλο και για την Τράπεζα θα ανέρχονταν 55 χιλ. ευρώ.

Δεν υπάρχουν αλλαγές στη διαχείριση, την έκθεση και τη μεθοδολογία του κινδύνου για την τρέχουσα χρήση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση του 2018.

43.2.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ως «συναλλαγματικό κίνδυνο» ορίζουμε τον ανειλημμένο επενδυτικό κίνδυνο ο οποίος προκύπτει από τις δυσμενείς μεταβολές στις τιμές νομισμάτων, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση σε κάποιο νόμισμα. Η Τράπεζα έχει θέσει όρια για την μέγιστη συναλλαγματική έκθεση της, ανά νόμισμα, τα οποία και παρακολουθούνται σε συνεχή βάση. Ο Όμιλος συχνά αντισταθμίζει το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου αυτού, τηρώντας αντίστοιχες υποχρεώσεις στο ίδιο νόμισμα. Στους κατωτέρω πίνακες εμφανίζεται, ανά νόμισμα, ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος 31/12/2019					Σύνολο
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	137.768	220	60	4	45	138.097
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	14.116	43.249	2.724	7	7.341	67.437
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	114					114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008					12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	1.546.962	401			130	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	590.039		7			590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	353.146					353.146
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	4.488		(19)			4.469
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	48.468					48.468
Επενδύσεις σε ακίνητα	58.340					58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	52.893					52.893
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	449.734					449.734
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	204.006	1.477	6	2	(0)	205.490
Σύνολο ενεργητικού	3.472.081	45.347	2.778	12	7.516	3.527.734
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456					262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.551.774	46.171	2.770	3	7.439	2.608.157
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	1.150	(1.248)			100	2
Εκδοθείσες ομολογίες	99.729					99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	11.667					11.667
Λοιπές προβλέψεις	15.048					15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	35.954	489	77	4	71	36.594
Σύνολο υποχρεώσεων	2.977.778	45.412	2.847	6	7.610	3.033.653
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	494.303	(65)	(69)	6	(94)	494.081

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2019 προκύπτει ότι μεταβολή κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους περίπου 1 χιλ. ευρώ

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	EUR	USD	Όμιλος 31/12/2018			Σύνολο
			GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	60.438	241	36	0	145	60.860
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	8.184	263	117	34	831	9.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	87					87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950					2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	1.591.623	394			127	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	909.282		6			909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	9.879					9.879
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	3.427					3.427
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	31.646					31.646
Επενδύσεις σε ακίνητα	57.862					57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	50.413					50.413
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	420.357					420.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	200.686	1.469	6	1	(0)	202.162
Σύνολο ενεργητικού	3.346.835	2.367	165	36	1.103	3.350.505
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	424.649					424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.237.670	36.103	2.307	1	5.795	2.281.875
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	41.250	(34.002)	(2.198)		(5.015)	34
Εκδοθείσες ομολογίες	99.676					99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	12.925					12.925
Λοιπές προβλέψεις	21.575					21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	18.137	525	48	(0)	164	18.874
Σύνολο υποχρεώσεων	2.855.881	2.626	156	1	945	2.859.609
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	490.953	(259)	8	35	159	490.897

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2018 προκύπτει ότι μεταβολή κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους περίπου 182 χιλ. ευρώ.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Τράπεζα 31/12/2019					Σύνολο
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	137.767	220	60	4	45	138.096
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	14.108	43.249	2.724	7	7.341	67.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	114					114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008					12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	1.546.962	401			130	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	590.039		7			590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	353.146					353.146
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	600					600
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	4.343					4.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	48.297					48.297
Επενδύσεις σε ακίνητα	58.340					58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	52.877					52.877
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	449.646					449.646
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	502					502
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	203.414	1.477	6	2	(0)	204.898
Σύνολο ενεργητικού	3.472.163	45.347	2.798	12	7.516	3.527.836
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456					262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.557.782	46.171	2.770	3	7.439	2.614.165
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	1.150	(1.248)			100	2
Εκδοθείσες ομολογίες	99.729					99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	11.614					11.614
Λοιπές προβλέψεις	15.048					15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	35.345	489	77	4	71	35.985
Σύνολο υποχρεώσεων	2.983.124	45.412	2.847	6	7.610	3.038.999
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	489.039	(65)	(49)	6	(94)	488.837

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2019 προκύπτει ότι μεταβολή κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους περίπου 1 χιλ. ευρώ.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Τράπεζα 31/12/2018					
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	60.436	241	36	0	145	60.858
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	8.176	263	117	34	831	9.422
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	87					87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950					2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	1.591.623	394			127	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	909.282		6			909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	9.879					9.879
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	1.102					1.102
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	7.702					7.702
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	31.581					31.581
Επενδύσεις σε ακίνητα	57.862					57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	50.390					50.390
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	420.355					420.355
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	200.574	1.469	6	1	(0)	202.050
Σύνολο ενεργητικού	3.352.000	2.367	165	36	1.103	3.355.671
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	424.649					424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.244.145	36.103	2.307	1	5.795	2.288.350
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	41.250	(34.002)	(2.198)		(5.015)	34
Εκδοθείσες ομολογίες	99.676					99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	12.874					12.874
Λοιπές προβλέψεις	21.575					21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	17.498	525	48	(0)	164	18.235
Σύνολο υποχρεώσεων	2.861.667	2.626	156	1	945	2.865.395
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	490.333	(259)	8	35	159	490.276

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2018 προκύπτει ότι μεταβολή κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους περίπου 182 χιλ. ευρώ.

43.2.3 Κίνδυνος επιτοκίου (Interest Rate Risk on Banking Book)

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά στην ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου αναφέρεται στις μεταβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών στοιχείων εξαιτίας των διακυμάνσεων στα επιτόκια (είτε αυτά αφορούν καταθετικά προϊόντα, είτε χορηγητικά).

Τέτοιες μεταβολές τιμών των επιτοκίων μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική θέση του Ομίλου, αφού δύνανται να μεταβάλουν:

- Το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.
- Την αξία εσόδων και εξόδων, ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων.
- Την αξία στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και συχνά των ιδίων χρηματοροών) μεταβάλλεται καθώς τα επιτόκια αλλάζουν.

Βασική επιδίωξη της Τράπεζας είναι η εκτίμηση της επίδραση που θα έχουν πιθανές μεταβολές των επιτοκίων στο καθαρό εισόδημα από τόκους (NII).

Στα πλαίσια της προσπάθειας της Τράπεζας για αποτελεσματικότερη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, τα επιτόκια χορηγήσεων διαφοροποιούνται με βάση την πιστοληπτική αξιολόγηση των δανειοληπτών και τις ληφθείσες εξασφαλίσεις

Για τον Επιτοκιακό Κίνδυνο χρησιμοποιούνται μέθοδοι μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (Repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality).

Κίνδυνος Επιτοκίου
 (Ποσά σε χιλ. €)

Όμιλος
31/12/2019

Περιγραφή	Όμιλος					Στοιχεία μη υποκειμένα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	96.030					42.068	138.097
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	59.483					7.954	67.437
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις						114	114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.797	5.955	213			4.043	12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	889.881	170.598	699.682	16.370	51.848	(280.885)	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	29.066	35.768	523.445			1.768	590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				353.146			353.146
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						4.469	4.469
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						48.468	48.468
Επενδύσεις σε ακίνητα						58.340	58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						52.893	52.893
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις						449.734	449.734
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	18.052	103.499	516	795	1.129	81.500	205.490
Σύνολο ενεργητικού	1.094.308	315.820	1.223.855	370.310	52.977	470.464	3.527.734
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	258.132					4.324	262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.500.290	570.849	517.957			19.061	2.608.157
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						2	2
Εκδοθείσες ομολογίες					99.729		99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						11.667	11.667
Λοιπές προβλέψεις						15.048	15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	2.979	717	2.603	9.926	6.603	13.765	36.594
Σύνολο υποχρεώσεων	1.761.401	571.566	520.560	9.926	106.332	63.868	3.033.653
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	(667.093)	(255.746)	703.294	360.384	(53.354)	406.597	494.081

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2019, προκύπτει ότι μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, θα προκαλέσει ζημία ύψους περίπου 3.652 χιλ. ευρώ.

Κίνδυνος Επιτοκίου

(Ποσά σε χιλ. €)

Όμιλος
31/12/2018

Περιγραφή	Στοιχεία μη υποκειμένα σε επιτοκιακό κίνδυνο					Σύνολο	
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	9.698					51.161	60.860
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.646					1.783	9.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις						87	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			236	895	1.818		2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	794.599	238.992	794.258	17.290		(252.994)	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	20.508	865.055	21.392		691	1.643	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.879			9.879
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						3.427	3.427
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						31.646	31.646
Επενδύσεις σε ακίνητα						57.862	57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						50.413	50.413
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις						420.357	420.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22.054	90.518	1.795	529	468	86.799	202.162
Σύνολο ενεργητικού	854.505	1.194.565	817.680	28.592	2.977	452.186	3.350.505
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	246.037	175.747				2.865	424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.417.222	364.312	452.105	38.876		9.360	2.281.875
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						34	34
Εκδοθείσες ομολογίες					99.676		99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						12.925	12.925
Λοιπές προβλέψεις						21.575	21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	2.671	596				15.607	18.874
Σύνολο υποχρεώσεων	1.665.930	540.655	452.105	38.876	99.676	62.366	2.859.609
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	(811.425)	653.909	365.575	(10.284)	(96.699)	389.820	490.897

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2018, προκύπτει ότι μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, θα προκαλέσει ζημία ύψους περίπου 2.090 χιλ. ευρώ.

Κίνδυνος Επιτοκίου
 (Ποσά σε χιλ. €)

Τράπεζα
31/12/2019

Περιγραφή	Τράπεζα					Στοιχεία μη υποκείμενα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	96.030					42.067	138.096
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	59.475					7.954	67.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις						114	114
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.797	5.955	213			4.043	12.008
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	889.881	170.598	699.682	16.370	51.848	(280.885)	1.547.494
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	29.066	35.768	523.445			1.768	590.046
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				353.146			353.146
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις						600	600
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						4.343	4.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						48.297	48.297
Επενδύσεις σε ακίνητα						58.340	58.340
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						52.877	52.877
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις						449.646	449.646
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση						502	502
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	17.127	103.333	516	795	1.129	81.999	204.898
Σύνολο ενεργητικού	1.093.376	315.654	1.223.855	370.310	52.977	471.664	3.527.836
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	258.132					4.324	262.456
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.506.298	570.849	517.957			19.061	2.614.165
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						2	2
Εκδοθείσες ομολογίες					99.729		99.729
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						11.614	11.614
Λοιπές προβλέψεις						15.048	15.048
Λοιπές υποχρεώσεις	2.950	648	2.603	9.891	6.603	13.290	35.985
Σύνολο υποχρεώσεων	1.767.380	571.497	520.560	9.891	106.332	63.339	3.038.999
Ανοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	(674.004)	(255.843)	703.294	360.419	(53.354)	408.325	488.837

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2019, προκύπτει ότι μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, θα προκαλέσει ζημία ύψους περίπου 3.652 χιλ. ευρώ.

Κίνδυνος Επιτοκίου

(Ποσά σε χιλ. €)

**Τράπεζα
31/12/2018**

Περιγραφή	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Στοιχεία μη	Σύνολο
						επιτοκιακό κίνδυνο	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	9.698					51.160	60.858
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.639					1.783	9.422
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις						87	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			236	895	1.818		2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	794.599	238.992	794.258	17.290		(252.994)	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	20.508	865.055	21.392		691	1.643	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.879			9.879
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις						1.102	1.102
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						7.702	7.702
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						31.581	31.581
Επενδύσεις σε ακίνητα						57.862	57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						50.390	50.390
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις						420.355	420.355
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	20.744	90.512	1.795	529	468	88.002	202.050
Σύνολο ενεργητικού	853.187	1.194.559	817.680	28.592	2.977	458.675	3.355.671
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	246.037	175.747				2.865	424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.423.698	364.312	452.105	38.876		9.360	2.288.350
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						34	34
Εκδοθείσες ομολογίες					99.676		99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						12.874	12.874
Λοιπές προβλέψεις						21.575	21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	2.585	562				15.088	18.235
Σύνολο υποχρεώσεων	1.672.319	540.621	452.105	38.876	99.676	61.797	2.865.395
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	(819.132)	653.938	365.575	(10.284)	(96.699)	396.878	490.276

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2018, προκύπτει ότι μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, θα προκαλέσει ζημία ύψους περίπου 2.090 χιλ. ευρώ.

43.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από την αθέτηση υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν εντός των συμβατικών τους προθεσμιών μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Οι πιστωτικοί κίνδυνοι ομοειδών λογαριασμών παρακολουθούνται σε ενοποιημένη βάση. Οι μέθοδοι αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων (Credit Rating) διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κατηγορίες των δανειοδοτούμενων και βασίζονται, τόσο σε ποσοτικά, όσο και σε ποιοτικά στοιχεία. Το χαρτοφυλάκιο δανείων του Ομίλου αναλύεται με βάσει εκτιμήσεις για την φερεγγυότητα του πιστοδοτούμενου, τον κλάδο της οικονομίας και τις εξασφαλίσεις του Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου είναι διασπαρμένος σε διάφορους κλάδους της οικονομίας.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορες τεχνικές για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο όπως, η λήψη εξασφαλίσεων και εγγυήσεων. Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στην Τράπεζα δικαίωμα επί αντικειμένου (περιουσιακού στοιχείου, κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου, με σκοπό την προνομιακή ικανοποίησή της από το προϊόν εκποίησης του αντικειμένου. Οι εμπράγματες εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές) ή επί απαιτήσεων. Αντίστοιχα οι εγγυήσεις αναφέρονται σε συμβατικές συμφωνίες με τις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οικονομική οντότητα αναλαμβάνει την ευθύνη για την εξόφληση των οφειλών κάποιου άλλου.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
- Μετρητά ή Καταθέσεις.
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.
- Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
- Ενεχύραση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
- Ενεχύραση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
- Ναυτικές προσημειώσεις.
- Ενεχύραση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Οι εξασφαλίσεις παρακολουθούνται τακτικά ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν νομικά έγκυρες, εκτελεστές και επαρκούς αξίας ενώ η διαχείριση και η αποτίμηση τους βασίζεται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις. Η παρακολούθηση των εξασφαλίσεων καλύπτει τη νομική τους κατοχύρωση, την τρέχουσα κατάσταση και αξία και την ασφάλισή τους. Η συχνότητα της επανεκτίμησης εξαρτάται μεταξύ άλλων από τη μεταβλητότητα της αξίας των εξασφαλίσεων, τις σημαντικές μεταβολές της αγοράς ή τη σημαντική μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Η συχνότητα των αποτιμήσεων είναι ένας βασικός παράγοντας για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης. Αν για τα δάνεια έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, κατά την εκτίμηση της ανάγκης για πρόβλεψη απομείωσης λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Επιπλέον, στις προβλέψεις των ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές δαπάνες που συνδέονται με την εκποίηση της εξασφάλισης καθώς και άλλες εισροές, όπως η προσφυγή σε άλλα περιουσιακά στοιχεία.. Το μέγεθος της οποιασδήποτε προκύπτουσας μείωσης της αξίας της εξασφάλισης σε σχέση με την αξία της αρχικής αποτίμησης επηρεάζεται από το είδος της εξασφάλισης π.χ. γη, αξιοποιημένη γη ή επενδυτικά ακίνητα καθώς και από την τοποθεσία.

Στη διάρκεια της χρήσης 2019 δεν έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Ομίλου νέα ακίνητα.

Τα ακίνητα περιέρχονται στον Όμιλο μέσω πλειστηριασμού για το διακανονισμό μη εισπρακτέων απαιτήσεων από χορηγήσεις.

4.3.3.1 Μέγιστη έκθεση πιστωτικού κίνδυνου πριν τον υπολογισμό των εξασφαλίσεων και άλλων μέτρων πιστωτικής προστασίας

Ο παρακάτω πίνακας εμφανίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο, τόσο για τη χρήση που έληξε την 31/12/2019 όσο και για τη συγκριτική χρήση 2018. Σημειώνεται ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη εξασφαλίσεις ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας.

Κατά την 31/12/2019, οι 10 μεγαλύτεροι επιχειρηματικοί όμιλοι αντιστοιχούν στο 34% του συνολικού υπολοίπου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών της Τράπεζας προ προβλέψεων απομείωσης (2018: 39%). Η μεταβολή οφείλεται στη συνολική απομόχλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

(Ποσά σε χιλ. €)

	Όμιλος 31/12/2019		Τράπεζα 31/12/2019			
	Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο	Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων						
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης						
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	94.360	0	94.360	94.360	0	94.360
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437	0	67.437	67.429	0	67.429
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	1.828.379	(280.885)	1.547.494	1.828.379	(280.885)	1.547.494
Δάνεια σε ιδιώτες:						
-Αλληλόχρεα ιδιωτών	47.935	(9.979)	37.956	47.935	(9.979)	37.956
-Πιστωτικές κάρτες	20.726	(3.004)	17.722	20.726	(3.004)	17.722
-Δάνεια τακτής λήξης	50.693	(8.244)	42.449	50.693	(8.244)	42.449
-Στεγαστικά δάνεια	410.690	(47.751)	362.939	410.690	(47.751)	362.939
Δάνεια σε επιχειρήσεις:						
- Μεγάλες επιχειρήσεις	687.020	(110.224)	576.796	687.020	(110.224)	576.796
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	305.431	(54.911)	250.520	305.431	(54.911)	250.520
- Λοιπές επιχειρήσεις	305.884	(46.772)	259.113	305.884	(46.772)	259.113
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	114	0	114	114	0	114
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008	0	12.008	12.008	0	12.008
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	616.568	(26.522)	590.046	616.568	(26.522)	590.046
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμημένοι στο αποσβέσιμο κόστος	353.191	(45)	353.146	353.191	(45)	353.146
Λοιπές απαιτήσεις	205.535	(45)	205.490	204.898	0	204.898
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενου με κονδύλια εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης:						
Εγγυητικές επιστολές	269.137	(9.344)	259.792	269.137	(9.344)	259.792
Ενέγγυες πιστώσεις	674	0	674	674	0	674
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά ορια	165.775	0	165.775	165.775	0	165.775
Σύνολο κατά την 31^η Δεκεμβρίου	3.613.176	(316.842)	3.296.335	3.612.532	(316.797)	3.295.735

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος 31/12/2018			Τράπεζα 31/12/2018		
	Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο	Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων						
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης						
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	9.822	0	9.822	9.822	0	9.822
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.429	0	9.429	9.422	0	9.422
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	1.845.138	(252.994)	1.592.144	1.845.138	(252.994)	1.592.144
Δάνεια σε ιδιώτες:						
-Αλληλόχρεα ιδιωτών	46.813	(13.806)	33.008	46.813	(13.806)	33.008
-Πιστωτικές κάρτες	21.779	(5.144)	16.635	21.779	(5.144)	16.635
-Δάνεια τακτής λήξης	51.326	(15.117)	36.209	51.326	(15.117)	36.209
-Στεγαστικά δάνεια	423.147	(64.466)	358.681	423.147	(64.466)	358.681
Δάνεια σε επιχειρήσεις:						
- Μεγάλες επιχειρήσεις	837.063	(69.809)	767.253	837.063	(69.809)	767.253
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	320.687	(61.861)	258.826	320.687	(61.861)	258.826
- Λοιπές επιχειρήσεις	144.324	(22.791)	121.533	144.324	(22.791)	121.533
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950	0	2.950	2.950	0	2.950
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	87	0	87	87	0	87
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	934.079	(26.434)	907.645	934.079	(26.434)	907.645
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμημένοι στο αποσβέσιμο κόστος	9.919	(41)	9.879	9.919	(41)	9.879
Λοιπές απαιτήσεις	202.207	(45)	202.162	202.050	0	202.050
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενου με κονδύλια εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης:						
Εγγυητικές επιστολές	307.008	(16.301)	290.707	307.008	(16.301)	290.707
Ενέγγυες πιστώσεις	1.591	0	1.591	1.591	0	1.591
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά ορια	165.342	0	165.342	165.342	0	165.342
Σύνολο κατά την 31^η Δεκεμβρίου	3.487.574	(295.815)	3.191.759	3.487.409	(295.770)	3.191.639

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος	Τράπεζα
Δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		
31 Δεκεμβρίου 2019	33.357	33.357
31 Δεκεμβρίου 2018	33.394	33.394
Δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο		
31 Δεκεμβρίου 2019	28.036	28.036
31 Δεκεμβρίου 2018	30.212	30.212

Στον παραπάνω πίνακα αναφέρονται τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από την Τράπεζα σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, κατά το μέρος που αυτά έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και δάνεια προς τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

4.3.3.2 Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Όμιλος
Διαβαθμίσεις				
Εξαιρετική διαβάθμιση	0	0	0	0
Υψηλή διαβάθμιση	67.429	0	0	67.429
Ικανοποιητική διαβάθμιση	0	0	0	0
Σύνολο	67.429	0	0	67.429

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Τράπεζα
Διαβαθμίσεις				
Εξαιρετική διαβάθμιση	0	0	0	0
Υψηλή διαβάθμιση	67.429	0	0	67.429
Ικανοποιητική διαβάθμιση	0	0	0	0
Σύνολο	67.429	0	0	67.429

Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

31/12/2018

(Ποσά σε χιλ. €)	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Όμιλος
Διαβαθμίσεις				
Εξαιρετική διαβάθμιση	0	0	0	0
Υψηλή διαβάθμιση	9.429	0	0	9.429
Κανοποιητική διαβάθμιση	0	0	0	0
Σύνολο	9.429	0	0	9.429

Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

31/12/2018

(Ποσά σε χιλ. €)	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Τράπεζα
Διαβαθμίσεις				
Εξαιρετική διαβάθμιση	0	0	0	0
Υψηλή διαβάθμιση	9.422	0	0	9.422
Κανοποιητική διαβάθμιση	0	0	0	0
Σύνολο	9.422	0	0	9.422

43.3.3 Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού ανά κλάδο δραστηριότητας

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι κλάδοι στους οποίους η Τράπεζα εμφανίζει τις μεγαλύτερες συγκεντρώσεις κινδύνου. Κατά την 31/12/2019, οι 10 μεγαλύτεροι επιχειρηματικοί όμιλοι αντιστοιχούν στο 34% του συνολικού υπολοίπου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών της Τράπεζας προ προβλέψεων απομείωσης (2018: 39%).

Όμιλος

(Ποσά σε χιλ. €)	Χρηματ/κά ιδρύματα	Δημόσιος						Ιδιώτες	Διαχειριστές ΜΕΔ	Σύνολο
		Βιομηχανία	Ναυτιλία	Τομέας	Εμπόριο	Κατασκ/κές	Λοιποί κλάδοι			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	94.360									94.360
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437									67.437
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος										
<u>Δάνεια σε ιδιώτες:</u>										
-Αλληλόχρεα ιδιωτών:								37.956		37.956
-Πιστωτικές κάρτες								17.722		17.722
-Δάνεια τακτής λήξης								42.449		42.449
-Στεγαστικά δάνεια								362.939		362.939
<u>Δάνεια σε επιχειρήσεις:</u>		85.718	19.679	27.987	108.518	256.949	587.576			1.086.428
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	114									114
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				7.965			4.043			12.008
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	524.453			48.351			17.242			590.046
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμημένοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.896					343.250	353.146
Λοιπές απαιτήσεις				82.365			123.125			205.490
Συνολική έκθεση την 31.12.2019	686.363	85.718	19.679	176.563	108.518	256.949	731.987	461.066	343.250	2.870.094
Συνολική έκθεση την 31.12.2018	517.274	104.116	27.030	162.037	129.687	336.678	669.515	444.533	343.250	2.734.119

Τράπεζα

(Ποσά σε χιλ. €)	Χρηματ/κά ιδρύματα	Δημόσιος						Ιδιώτες	Διαχειριστές ΜΕΔ	Σύνολο
		Βιομηχανία	Ναυτιλία	Τομέας	Εμπόριο	Κατασκ/κές	Λοιποί κλάδοι			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	94.360									94.360
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.429									67.429
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος										
<u>Δάνεια σε ιδιώτες:</u>										
-Αλληλόχρεα ιδιωτών:								37.956		37.956
-Πιστωτικές κάρτες								17.722		17.722
-Δάνεια τακτής λήξης								42.449		42.449
-Στεγαστικά δάνεια								362.939		362.939
<u>Δάνεια σε επιχειρήσεις:</u>		85.718	19.679	27.987	108.518	256.949	587.576			1.086.428
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	114									114
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				7.965			4.043			12.008
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	524.453			48.351			17.242			590.046
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμημένοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.896					343.250	353.146
Λοιπές απαιτήσεις				82.213			122.685			204.898
Συνολική έκθεση την 31.12.2019	686.356	85.718	19.679	176.412	108.518	256.949	731.547	461.066	343.250	2.869.495
Συνολική έκθεση την 31.12.2018	517.266	104.116	27.030	161.886	129.687	336.678	669.553	444.533	343.250	2.733.999

43.3.4 Ομόλογα και λοιπά αξιόγραφα

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση της εύλογης αξίας των ομολόγων και των λοιπών αξιογράφων του επενδυτικού και του χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Σε ότι αφορά τα αξιόγραφα της κατηγορίας διακρατούμενων ως τη λήξη, απεικονίζονται στο αναπόσβεστο κόστος. Η αξία των διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων περιλαμβάνεται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Οι κατηγορίες πιστωτικής διαβάθμισης ακολουθούν την κατάταξη των διαβαθμίσεων που έχουν υιοθετήσει διεθνείς αναγνωρισμένες εταιρείες (Moody's, Fitch).

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			31/12/2019
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Μη διαβαθμισμένα	138.097			138.097
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	138.097			138.097
Λογιστική Αξία	138.097	0	0	138.097
(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			31/12/2018
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Μη διαβαθμισμένα	60.860			60.860
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	60.860			60.860
Λογιστική Αξία	60.860	0	0	60.860
(Ποσά σε χιλ. €)	Τράπεζα			31/12/2019
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Μη διαβαθμισμένα	138.096			138.096
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	138.096			138.096
Λογιστική Αξία	138.096	0	0	138.096
(Ποσά σε χιλ. €)	Τράπεζα			31/12/2018
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Μη διαβαθμισμένα	60.858			60.858
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	60.858			60.858
Λογιστική Αξία	60.858	0	0	60.858
(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			31/12/2019
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
AAA				
AA- έως AA+	1.205			1.205
A- έως A+	1.052			1.052
Λιγότερο από A-	65.172			65.172
Μη διαβαθμισμένα	8			8
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	67.437			67.437
Λογιστική Αξία	67.437	0	0	67.437
(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος			31/12/2018
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Λιγότερο από A-	1.894			1.894
Μη διαβαθμισμένα	7.535			7.535
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	9.429			9.429
Λογιστική Αξία	9.429	0	0	9.429

(Ποσά σε χιλ. €)	Τράπεζα			31/12/2019
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων				
AAA				
AA- έως AA+	1.205			1.205
A- έως A+	1.052			1.052
Λιγότερο από A-	65.164			65.164
Μη διαβαθμισμένα	8			8
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	67.429			67.429
Λογιστική Αξία	67.429	0	0	67.429

(Ποσά σε χιλ. €)	Τράπεζα			31/12/2018
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων				
Λιγότερο από A-	1.886			1.886
Μη διαβαθμισμένα	7.535			7.535
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	9.422			9.422
Λογιστική Αξία	9.422	0	0	9.422

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα			31/12/2019
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				
Λιγότερο από A-	9.941			9.941
Μη διαβαθμισμένα	343.250			343.250
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	353.191			353.191
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(45)			(45)
Λογιστική Αξία	353.146	0	0	353.146

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα			31/12/2018
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				
Λιγότερο από A-	9.919			9.919
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	9.919			9.919
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(41)			(41)
Λογιστική Αξία	9.879	0	0	9.879

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα			31/12/2019
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Λιγότερο από A-	67.910			67.910
Μη διαβαθμισμένα	548.658			548.658
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	616.568			616.568
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(26.522)			(26.522)
Λογιστική Αξία	590.046	0	0	590.046

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα			31/12/2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVTOCI)	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
Λιγότερο από A-	47.329			47.329
Μη διαβαθμισμένα	888.394			888.394
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	935.723			935.723
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(26.434)			(26.434)
Λογιστική Αξία	909.288	0	0	909.288

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα	
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Μη διαβαθμισμένα	114	2
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	114	2
Λογιστική Αξία	114	2

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος και Τράπεζα	
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Μη διαβαθμισμένα	87	34
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	87	34
Λογιστική Αξία	87	34

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Όμιλος και Τράπεζα
AA- έως AA+	4.043
Λιγότερο από A-	7.965
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	12.008
Λογιστική Αξία	12.008

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Όμιλος και Τράπεζα
Λιγότερο από A-	2.950
Αξία ανοιγμάτων προ προβλέψεων απομείωσης	2.950
Λογιστική Αξία	2.950

43.4 Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

43.4.1 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ανά stage

31/12/2019	IFRS 9 Stage 1			IFRS 9 Stage 2			IFRS 9 Stage 3			Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφίσεων
	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 1	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 2	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 3		
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)											
Ιδιώτες	157.318	1.166	156.152	21.524	1.190	20.334	351.201	66.621	284.580	461.066	406.527
Στεγαστικά	110.161	417	109.744	18.358	1.048	17.310	282.170	46.286	235.884	362.939	348.007
Καταναλωτικά	12.589	294	12.295	1.599	122	1.477	36.506	7.829	28.677	42.449	29.244
Πιστωτικές κάρτες	13.615	179	13.436	574	8	567	6.536	2.817	3.719	17.722	1.708
Λοιπά	20.954	276	20.677	992	13	979	25.989	9.690	16.299	37.956	27.569
Επιχειρηματικά	564.338	2.328	562.010	206.383	3.741	202.641	499.498	205.708	293.790	1.058.441	576.752
Μεγάλες επιχειρήσεις	323.340	1.352	321.988	166.829	2.600	164.228	169.781	106.147	63.634	549.851	234.330
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	240.998	976	240.022	39.554	1.141	38.413	329.716	99.561	230.156	508.590	342.423
Δημόσιος τομέας	17.108	60	17.048	11.010	71	10.939	0	0	0	27.987	7.309
Ελλάδα	17.108	60	17.048	11.010	71	10.939	0	0	0	27.987	7.309
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	738.764	3.553	735.210	238.917	5.003	233.914	850.698	272.329	578.370	1.547.494	990.589

Οι εξασφαλίσεις αναφέρονται στην εύλογη αξία τους. Όταν η αξία της εξασφάλισης υπερβαίνει το υπόλοιπο του δανείου, το ποσό περιορίζεται στο ύψος του δανείου. Στην κατηγορία ΜΜΕ περιλαμβάνονται Μεσαίες και Μικρές Επιχειρήσεις.

31/12/2018	IFRS 9 Stage 1			IFRS 9 Stage 2			IFRS 9 Stage 3			Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφίσεων
	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 1	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 2	Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία Stage 3		
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)											
Ιδιώτες	170.353	1.454	168.899	33.325	2.388	30.937	339.386	94.689	244.696	444.533	411.888
Στεγαστικά	121.436	708	120.728	27.509	1.958	25.551	274.202	61.800	212.402	358.681	355.115
Καταναλωτικά	13.451	455	12.996	3.363	410	2.954	34.511	14.252	20.260	36.209	28.816
Πιστωτικές κάρτες	15.063	117	14.946	637	5	632	6.078	5.021	1.057	16.635	1.885
Λοιπά	20.402	174	20.229	1.816	16	1.800	24.595	13.616	10.979	33.008	26.073
Επιχειρηματικά	521.188	1.980	519.208	334.061	9.993	324.068	416.613	142.264	274.349	1.117.626	630.599
Μεγάλες επιχειρήσεις	426.269	1.648	424.621	252.696	4.660	248.036	129.033	63.276	65.757	738.414	318.737
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	94.919	331	94.587	81.364	5.332	76.032	287.580	78.988	208.592	379.212	311.862
Δημόσιος τομέας	18.586	11	18.575	11.626	215	11.411	0	0	0	29.986	24.848
Ελλάδα	18.586	11	18.575	11.626	215	11.411	0	0	0	29.986	24.848
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	710.127	3.445	706.682	379.012	12.596	366.416	755.999	236.953	519.046	1.592.144	1.067.334

43.4.2 Ποιοτική διαβάθμιση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες
31/12/2019

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Χαμηλού πιστωτικού κινδύνου			Μέσου πιστωτικού κινδύνου			Υψηλού πιστωτικού κινδύνου			Αθέτηση			Αξία εξασφ/σεων	
	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9		
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3		
Ιδιώτες	0	0	0	157.318	0	0	0	21.524	0	0	0	0	351.201	406.527
Στεγαστικά	0	0	0	110.161	0	0	0	18.358	0	0	0	0	282.170	348.007
Καταναλωτικά	0	0	0	12.589	0	0	0	1.599	0	0	0	0	36.506	29.244
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	13.615	0	0	0	574	0	0	0	0	6.536	1.708
Λοιπά	0	0	0	20.954	0	0	0	992	0	0	0	0	25.989	27.569
Επιχειρηματικά	119.040	0	0	445.298	0	0	0	206.383	0	0	0	0	499.498	576.752
Μεγάλες επιχειρήσεις	118.825	0	0	204.515	0	0	0	166.829	0	0	0	0	169.781	234.330
MME	215	0	0	240.783	0	0	0	39.554	0	0	0	0	329.716	342.423
Δημόσιος τομέας	0	0	0	17.108	0	0	0	11.010	0	0	0	0	0	7.309
Ελλάδα	0	0	0	17.108	0	0	0	11.010	0	0	0	0	0	7.309
Λοιπές χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	119.040	0	0	619.724	0	0	0	238.917	0	0	0	0	850.698	990.589

31/12/2018

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Χαμηλού πιστωτικού κινδύνου			Μέσου πιστωτικού κινδύνου			Υψηλού πιστωτικού κινδύνου			Αθέτηση			Αξία εξασφ/σεων	
	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9		
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3		
Ιδιώτες	968	0	0	193.671	0	0	0	53.164	0	0	0	0	438.725	411.888
Στεγαστικά	0	0	0	121.436	0	0	0	27.509	0	0	0	0	274.202	355.115
Καταναλωτικά	0	0	0	13.451	0	0	0	3.363	0	0	0	0	34.511	28.816
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	15.563	0	0	0	637	0	0	0	0	6.078	1.885
Λοιπά	968	0	0	43.220	0	0	0	21.655	0	0	0	0	123.935	26.073
Επιχειρηματικά	112.199	0	0	384.703	0	0	0	325.722	0	0	0	0	317.274	630.599
Μεγάλες επιχειρήσεις	100.146	0	0	326.123	0	0	0	264.196	0	0	0	0	129.033	318.737
MME	12.053	0	0	58.580	0	0	0	61.526	0	0	0	0	188.240	311.862
Δημόσιος τομέας	0	0	0	18.586	0	0	0	126	0	0	0	0	0	24.848
Ελλάδα	0	0	0	18.586	0	0	0	126	0	0	0	0	0	24.848
Λοιπές χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	113.167	0	0	596.960	0	0	0	379.012	0	0	0	0	755.999	1.067.334

43.4.3 Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες μετά από προβλέψεις ανά κατηγορία δανείων

31/12/2019 Όμιλος και Τράπεζα	Ιδιώτες															
	Στεγαστικά				Καταναλωτικά				Πιστωτικές κάρτες				Λοιπά			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
(ποσά σε χιλ. €)																
Ενήμερο	88.651	4.924	1.696	95.271	10.963	299	384	11.645	12.816	60	45	12.921	20.038	355	2.639	23.032
1-29 ημέρες	21.510	991	2.067	24.568	1.625	275	119	2.018	799	1	0	801	915	0	7	922
30-59 ημέρες	0	5.399	1.594	6.993	0	501	120	621	0	349	20	369	0	96	0	96
60-89 ημέρες	0	7.044	1.761	8.805	0	524	151	675	0	164	1	165	0	541	306	847
90-179 ημέρες	0	0	7.003	7.003	0	0	1.350	1.350	0	0	312	312	0	0	188	188
180-360 ημέρες	0	0	14.183	14.183	0	0	1.411	1.411	0	0	4.289	4.289	0	0	4.800	4.800
>360 ημέρες	0	0	253.865	253.865	0	0	32.971	32.971	0	0	1.869	1.869	0	0	18.048	18.048
Σύνολο	110.161	18.358	282.170	410.690	12.589	1.599	36.506	50.693	13.615	574	6.536	20.726	20.954	992	25.989	47.935
Αξία εξασφαλίσεων	103.292	16.246	228.469	348.007	7.705	1.014	20.524	29.244	1.148	71	488	1.708	15.070	785	11.714	27.569

31/12/2019 Όμιλος και Τράπεζα	Επιχειρηματικά											
	Μεγάλες επιχειρήσεις				MME				Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Σύνολο
(ποσά σε χιλ. €)												
Ενήμερο	278.421	60.548	6.989	345.959	210.956	22.841	106.938	340.735	17.108	11.010	0	28.118
1-29 ημέρες	44.919	103.269	2.989	151.176	30.041	9.862	9.549	49.452	0	0	0	0
30-59 ημέρες	0	2.695	0	2.695	0	2.727	66	2.793	0	0	0	0
60-89 ημέρες	0	316	3.574	3.890	0	4.124	145	4.269	0	0	0	0
90-179 ημέρες	0	0	22.784	22.784	0	0	42.193	42.193	0	0	0	0
180-360 ημέρες	0	0	25.112	25.112	0	0	12.167	12.167	0	0	0	0
>360 ημέρες	0	0	108.333	108.333	0	0	158.659	158.659	0	0	0	0
Σύνολο	323.340	166.829	169.781	659.950	240.998	39.554	329.716	610.268	17.108	11.010	0	28.118
Αξία εξασφαλίσεων	63.582	94.471	76.277	234.330	122.147	28.140	192.135	342.423	1.047	6.262	0	7.309

31/12/2018

Όμιλος και
Τράπεζα

Ιδιώτες

(ποσά σε χιλ. €)	Στεγαστικά				Καταναλωτικά				Πιστωτικές κάρτες				Λοιπά				Σύνολο
	IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	
Ενήμερο	101.803	5.975	2.330	110.108	11.558	637	77	12.271	14.141	84	22	14.247	19.769	984	1.597	22.350	158.976
1-29 ημέρες	17.473	2.265	2.279	22.016	1.268	1.058	24	2.350	805	5	3	814	460	0	3	463	25.643
30-59 ημέρες	1.453	7.406	4.073	12.932	170	551	159	880	0	286	5	290	0	174	70	243	14.346
60-89 ημέρες	0	6.383	1.676	8.059	0	529	108	637	0	226	3	229	0	142	7	149	9.074
90-179 ημέρες	0	2.762	8.149	10.912	0	178	924	1.103	0	23	94	118	0	500	125	625	12.757
180-360 ημέρες	0	641	16.440	17.081	0	0	1.018	1.018	0	7	621	628	0	1	1.640	1.641	20.368
>360 ημέρες	0	119	177.454	177.573	0	1	17.949	17.950	0	0	308	309	0	0	7.537	7.538	203.369
Σύνολο	120.728	25.551	212.402	358.681	12.996	2.954	20.260	36.209	14.946	632	1.057	16.635	20.229	1.800	10.979	33.008	444.533
Αξία εξασφαλίσεων	114.355	24.435	216.326	355.115	8.199	2.280	18.337	28.816	1.290	77	518	1.885	14.028	1.403	10.642	26.073	411.888

31/12/2018

Όμιλος και
Τράπεζα

Επιχειρηματικά

(ποσά σε χιλ. €)	Μεγάλες επιχειρήσεις				MME				Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)				Σύνολο
	IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		IFRS 9		
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Σύνολο	
Ενήμερο	346.982	159.626	4.678	511.287	72.048	52.442	43.365	167.855	18.575	11.411	0	29.986	709.128
1-29 ημέρες	77.639	83.778	2.483	163.900	22.540	18.660	4.423	45.623	0	0	0	0	209.522
30-59 ημέρες	0	136	0	136	0	3.299	1.129	4.428	0	0	0	0	4.564
60-89 ημέρες	0	2.040	60	2.100	0	64	231	295	0	0	0	0	2.395
90-179 ημέρες	0	1.740	8.620	10.361	0	1.545	36.496	38.041	0	0	0	0	48.401
180-360 ημέρες	0	716	30.007	30.723	0	0	42.125	42.125	0	0	0	0	72.848
>360 ημέρες	0	0	19.907	19.907	0	22	80.823	80.846	0	0	0	0	100.753
Σύνολο	424.621	248.036	65.757	738.414	94.587	76.032	208.592	379.212	18.575	11.411	0	29.986	1.147.612
Αξία εξασφαλίσεων	72.195	134.128	112.414	318.737	60.921	59.974	190.967	311.862	18.586	6.262	0	24.848	655.447

43.4.4 Κίνηση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείων
31/12/2019
Όμιλος και Τράπεζα

(ποσά σε χιλ. €)

	Ιδιώτες												Σύνολο
	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Πιστωτικές κάρτες			Λοιπά			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	121.436	27.509	274.202	13.451	3.363	34.511	15.063	637	6.078	20.402	1.816	24.595	543.064
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	9.681	(7.770)	(2.820)	564	(598)	(83)	218	(239)	(82)	372	(266)	(55)	(1.078)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(7.003)	10.450	(4.136)	(675)	698	(161)	(388)	433	(26)	(108)	262	(170)	(824)
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(4.357)	(10.500)	14.560	(565)	(1.762)	2.259	(482)	(251)	771	(398)	(591)	1.064	(253)
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν ή αποκτήθηκαν	1.818	4	6	2.386	34	47	1.087	48	44	235	1	559	6.269
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων	(0)	(0)	(39)	0	0	(0)	0	0	(5)	0	0	(5)	(50)
Λοιπές κινήσεις, αποπληρωμές και μεταφορές	(11.414)	(1.333)	397	(2.572)	(137)	(67)	(1.883)	(53)	(244)	450	(229)	1	(17.085)
Υπόλοιπο 31/12/2019	110.161	18.358	282.170	12.589	1.599	36.506	13.615	574	6.536	20.954	992	25.989	530.043
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	417	1.048	46.286	294	122	7.829	179	8	2.817	276	13	9.690	68.977
Καθαρή Αξία δανείων της 31/12/2019	109.744	17.310	235.884	12.295	1.477	28.677	13.436	567	3.719	20.677	979	16.299	461.066

31/12/2019
Επιχειρηματικά
Όμιλος και Τράπεζα

(ποσά σε χιλ. €)

	Μεγάλες επιχειρήσεις			MME			Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)			Σύνολο
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	426.269	252.696	129.033	94.919	81.364	287.580	18.586	11.626	0	1.302.073
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	74.500	(78.400)	(2.217)	58.063	(51.968)	(9.704)	0	0	0	(9.726)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(45.973)	45.827	(0)	(20.974)	21.581	(3.215)	0	0	0	(2.755)
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(1.446)	(41.824)	44.137	(50.510)	(8.451)	62.582	0	0	0	4.488
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν ή αποκτήθηκαν	47.588	1.024	10.246	42.733	2.323	25.908	0	0	0	129.821
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων	0	0	(3.126)	0	0	0	0	0	0	(3.126)
Λοιπές κινήσεις, αποπληρωμές και μεταφορές	(177.598)	(12.495)	(8.293)	116.768	(5.295)	(33.433)	(1.478)	(616)	0	(122.440)
Υπόλοιπο 31/12/2019	323.340	166.829	169.781	240.998	39.554	329.716	17.108	11.010	0	1.298.335
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	1.352	2.600	106.147	976	1.141	99.561	60	71	0	211.908
Καθαρή Αξία δανείων της 31/12/2019	321.988	164.228	63.634	240.022	38.413	230.156	17.048	10.939	0	1.086.428

31/12/2018

Όμιλος και Τράπεζα

(ποσά σε χιλ. €)

	Ιδιώτες												Σύνολο
	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Πιστωτικές κάρτες			Λοιπά			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	161.151	39.804	243.367	17.253	5.098	59.823	17.694	638	14.520	30.980	290	29.380	619.999
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	6.308	(5.229)	(1.712)	636	(567)	(163)	191	(211)	(78)	79	(76)	(7)	(829)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(18.192)	19.088	(1.716)	(1.652)	2.497	(1.025)	(554)	577	(14)	(1.797)	1.744	(1)	(1.046)
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(16.690)	(25.388)	41.179	(1.852)	(1.996)	3.781	(933)	(308)	1.373	(5.186)	(137)	5.604	(554)
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν ή αποκτήθηκαν	2.659	0	15	2.493	101	524	1.189	35	123	287	40	2.494	9.962
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	0	0	(9.033)	(183)	(1.649)	(30.349)	(5)	0	(3.251)	(4)	0	(3.710)	(48.184)
Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων	0	0	(27)	0	0	(10)	0	0	0	0	0	0	(38)
Λοιπές κινήσεις, αποπληρωμές και μεταφορές	(13.801)	(766)	2.129	(3.244)	(122)	1.931	(2.518)	(94)	(6.596)	(3.957)	(45)	(9.165)	(36.248)
Υπόλοιπο 31/12/2018	121.436	27.509	274.202	13.451	3.363	34.511	15.063	637	6.078	20.402	1.816	24.595	543.064
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	708	1.958	61.800	455	410	14.252	117	5	5.021	174	16	13.616	98.532
Καθαρή Αξία δανείων της 31/12/2018	120.728	25.551	212.402	12.996	2.954	20.260	14.946	632	1.057	20.229	1.800	10.979	444.533

31/12/2018

Επιχειρηματικά

Όμιλος και Τράπεζα

(ποσά σε χιλ. €)

	Μεγάλες επιχειρήσεις			MME			Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)			Σύνολο
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	528.132	167.696	140.312	262.823	214.270	701.782	20.053	11.674	0	2.046.742
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	13.821	(14.344)	(369)	21.007	(23.085)	(7)	0	0	0	(2.977)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(117.695)	137.377	(28.253)	(14.303)	19.423	(6.750)	0	0	0	(10.200)
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(25.818)	(33.442)	60.956	(40.050)	(72.330)	112.621	0	0	0	1.937
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν ή αποκτήθηκαν	45.326	3.610	41.518	14.148	3.516	8.841	0	11.500	0	128.459
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	(713)	(8.639)	(90.749)	(10.558)	(12.737)	(528.921)	0	0	0	(652.316)
Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων	0	0	(1.955)	0	0	0	0	0	0	(1.955)
Λοιπές κινήσεις, αποπληρωμές και μεταφορές	(16.783)	438	7.573	(138.149)	(47.692)	13	(1.467)	(11.548)	0	(207.616)
Υπόλοιπο 31/12/2018	426.269	252.696	129.033	94.919	81.364	287.580	18.586	11.626	0	1.302.073
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	1.648	4.660	63.276	331	5.332	78.988	11	215	0	154.462
Καθαρή Αξία δανείων της 31/12/2018	424.621	248.036	65.757	94.587	76.032	208.592	18.575	11.411	0	1.147.612

43.4.5 Δείκτης δάνειου προς αξία εξασφάλισης

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Στεγαστικά Δάνεια	
	31/12/2019	31/12/2018
Μικρότερο από 50%	54.908	51.255
50%-70%	59.120	60.620
71%-80%	39.169	37.908
81%-90%	35.762	34.633
91%-100%	32.756	32.842
101%-120%	48.976	53.583
121%-150%	56.739	58.750
Μεγαλύτερο από 150%	83.261	93.554
Συνολική αξία Δ&Α	410.690	423.147
Μέσος Όρος του Δείκτη	76,5%	78,5%

43.4.6 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Αξία	Εκ των	Συσσωρευμέν	Εκ της	Καθαρή αξία
	ανακτηθέντων εξασφαλίσεων	οποίων: εντός της χρήσης	η πρόβλεψη απομείωσης	οποίας: εντός της χρήσης	ανακτηθέντων εξασφαλίσεων
31/12/2019	75.392	1.072	17.052	594	58.340
31/12/2018	74.320	0	16.458	185	57.862

43.4.7 Ανάλυση των ληφθεισών εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

31/12/2019	Αξία εξασφαλίσεων			Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις		
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)					
Ιδιώτες	398.930	6.789	260	405.979	548
Επιχειρηματικά	325.237	57.942	100.983	484.162	85.281
Δημόσιος τομέας	6.262	0	0	6.262	1.047
Σύνολο	730.430	64.731	101.243	896.403	86.877

31/12/2018	Αξία εξασφαλίσεων			Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις		
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)					
Ιδιώτες	404.197	6.889	802	411.888	699
Επιχειρηματικά	341.994	59.329	227.733	629.056	126.358
Δημόσιος τομέας	6.262	18.586	0	24.848	18.586
Σύνολο	752.453	84.803	228.535	1.065.791	145.643

43.5 Πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών**43.5.1 Μεταβολή της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης ανά κατηγορία δανείων**

31/12/2019

Όμιλος και Τράπεζα

	Ιδιώτες												Σύνολο
	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Πιστωτικές κάρτες			Λοιπά			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
(ποσά σε χιλ. €)													
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	708	1.958	61.800	455	410	14.252	117	5	5.021	174	16	13.616	98.532
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	69	(348)	(410)	19	(73)	(33)	3	(2)	(68)	5	(2)	(22)	(863)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(95)	591	(428)	(27)	45	(44)	(3)	6	(17)	(1)	3	(20)	10
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(74)	(757)	1.489	(72)	(223)	429	(4)	(2)	423	(3)	(5)	265	1.465
Επανεκτίμηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(197)	(314)	(19.638)	(112)	(38)	(6.965)	60	0	(2.479)	103	4	(4.249)	(33.823)
Ζημίες Απομείωσης νέων δανείων	12	0	3	55	1	22	14	1	22	3	0	99	232
Αλλαγή Πιστωτικών Παραμέτρων	0	0	3.499	0	0	194	0	0	8	0	0	79	3.780
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές	(4)	(64)	(29)	(24)	(1)	(23)	(7)	(0)	(84)	(4)	(2)	(58)	(301)
Υπόλοιπο 31/12/2019	419	1.065	46.286	294	122	7.833	179	8	2.826	276	13	9.711	69.031
Διαγραφές	(2)	(17)	(0)	0	0	(4)	0	0	(9)	0	0	(21)	(54)
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2019	417	1.048	46.286	294	122	7.829	179	8	2.817	276	13	9.690	68.977

31/12/2019

Επιχειρηματικά

Όμιλος και Τράπεζα

	Μεγάλες επιχειρήσεις						Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)			Σύνολο
	IFRS 9			MME			IFRS 9	IFRS 9	IFRS 9	
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
(ποσά σε χιλ. €)										
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2019	1.648	4.660	63.276	331	5.332	78.988	11	215	0	154.462
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	784	(295)	(964)	296	(4.581)	(1.108)	0	0	0	(5.867)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(149)	1.163	0	(103)	424	(1.569)	0	0	0	(234)
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(3)	(448)	17.455	(393)	(200)	12.273	0	0	0	28.684
Επανεκτίμηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(139)	(2.269)	16.772	350	(41)	(595)	49	(143)	0	13.984
Ζημίες Απομείωσης νέων δανείων	183	30	4.936	111	242	16.970	0	0	0	22.473
Αλλαγή Πιστωτικών Παραμέτρων	0	(50)	12.212	(409)	0	1.314	0	0	0	13.067
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές	(973)	(191)	(4.637)	793	(36)	(6.712)	0	(1)	0	(11.756)
Υπόλοιπο 31/12/2019	1.352	2.600	109.051	976	1.141	99.561	60	71	0	214.812
Διαγραφές	0	0	(2.904)	0	0	0	0	0	0	(2.904)
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2019	1.352	2.600	106.147	976	1.141	99.561	60	71	0	211.908

31/12/2018

Όμιλος και Τράπεζα

	Ιδιώτες												Σύνολο
	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Πιστωτικές κάρτες			Λοιπά			
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
(ποσά σε χιλ. €)													
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	1.361	2.893	69.438	848	1.158	33.921	1.533	64	12.435	3.090	29	20.889	147.659
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	78	(239)	(168)	29	(125)	(81)	2	(21)	(45)	1	(8)	(6)	(583)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(323)	1.392	(201)	(101)	291	(123)	(55)	5	(12)	(180)	16	(1)	708
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(455)	(2.074)	5.256	(167)	(474)	1.570	(93)	(31)	1.074	(528)	(14)	3.257	7.321
Επανεκτίμηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	26	(15)	(8.987)	(158)	(56)	(2.735)	(1.129)	(3)	(50)	(1.732)	(3)	(622)	(15.464)
Ζημίες Απομείωσης νέων δανείων	24	0	1	61	17	239	11	0	96	3	0	1.335	1.787
Αλλαγή Πιστωτικών Παραμέτρων	0	0	(21)	0	0	(0)	0	0	0	0	0	0	(21)
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές	189	61	(232)	(45)	(272)	(1.690)	(151)	(10)	(775)	(480)	(5)	(632)	(4.042)
Υπόλοιπο 31/12/2018	899	2.019	65.087	467	538	31.101	117	5	12.724	174	16	24.219	137.365
Διαγραφές	0	0	(10)	0	0	(6)	0	0	0	0	0	(2)	(18)
Διαγραφές από χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	(191)	(61)	(3.277)	(12)	(128)	(16.843)	(0)	0	(7.703)	0	0	(10.601)	(38.816)
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2018	708	1.958	61.800	455	410	14.252	117	5	5.021	174	16	13.616	98.532

31/12/2018

Επιχειρηματικά

Όμιλος και Τράπεζα

(ποσά σε χιλ. €)

	Επιχειρηματικά						Δημόσιος τομέας (Ελλάδα)			Σύνολο
	Μεγάλες επιχειρήσεις			MME			IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3				
Υπόλοιπο έναρξης 1/1/2018	2.441	5.353	55.103	11.054	47.958	303.171	36	52	0	425.168
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	87	(1.156)	(6.696)	26	(437)	(5)	0	0	0	(8.181)
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(1.206)	3.867	(879)	(909)	909	(1.283)	0	0	0	498
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(5.144)	(29.454)	24.987	(1.019)	(8.611)	34.343	0	0	0	15.102
Επανεκτίμηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(207)	(1.746)	814	(442)	276	(4.788)	(25)	(52)	0	(6.169)
Ζημίες Απομείωσης νέων δανείων	127	56	19.820	58	244	1.271	0	214	0	21.791
Αλλαγή Πιστωτικών Παραμέτρων	(1.271)	0	0	0	(221)	2.054	0	0	0	562
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές	6.823	29.482	13.302	(7.513)	(28.359)	(4.278)	0	0	0	9.457
										0
Υπόλοιπο 31/12/2018	1.649	6.402	106.452	1.255	11.760	330.485	11	215	0	458.228
Διαγραφές	0	0	(2.976)	0	0	(231)	0	0	0	(3.207)
Διαγραφές από χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν	(1)	(1.741)	(40.199)	(924)	(6.427)	(251.267)	0	0	0	(300.559)
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2018	1.648	4.660	63.276	331	5.332	78.988	11	215	0	154.462

43.5.2 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή

31/12/2019

Ελλάδα

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Ελλάδα		
				Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή Αξία
Ιδιώτες	157.318	21.524	351.201	530.043	68.977	461.066
Στεγαστικά	110.161	18.358	282.170	410.690	47.751	362.939
Καταναλωτικά	12.589	1.599	36.506	50.693	8.244	42.449
Πιστωτικές κάρτες	13.615	574	6.536	20.726	3.004	17.722
Λοιπά	20.954	992	25.989	47.935	9.979	37.956
Επιχειρηματικά	564.338	206.383	499.498	1.270.218	211.777	1.058.441
Χονδρικό & Λανικό Εμπόριο	78.348	13.328	26.104	117.780	9.262	108.518
Βιομηχανία & Βιοτεχνία	38.565	29.133	36.341	104.039	18.321	85.718
Ναυτιλία	504	0	24.798	25.303	5.623	19.679
Κατασκευές & Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	130.012	51.316	227.517	408.845	127.624	281.221
Τουρισμός	15.453	14.458	51.443	81.354	5.477	75.877
Ενέργεια	190.794	69.065	62.476	322.335	17.431	304.905
Δραστηριότητες εξόρυξης	33.778	32	23	33.833	28	33.805
Τέχνες & Ψυχαγωγία	14.280	0	86	14.365	72	14.293
Μεταφορές & Αποθήκευση	4.262	15.258	1.474	20.994	332	20.663
Λοιπές	58.342	13.792	69.235	141.370	27.609	113.761
Δημόσιος Τομέας	17.108	11.010	0	28.118	131	27.987
Σύνολο	738.764	238.917	850.698	1.828.379	280.885	1.547.494

31/12/2018

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Ελλάδα			Λογιστικό υπόλοιπο προ προβλέψεων απομείωσης	Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή Αξία
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3			
Ιδιώτες	170.353	33.325	339.386	543.064	98.532	444.533
Στεγαστικά	121.436	27.509	274.202	423.147	64.466	358.681
Καταναλωτικά	13.451	3.363	34.511	51.326	15.117	36.209
Πιστωτικές κάρτες	15.063	637	6.078	21.779	5.144	16.635
Λοιπά	20.402	1.816	24.595	46.813	13.806	33.008
Επιχειρηματικά	521.188	334.061	416.613	1.271.862	154.236	1.117.626
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	83.260	24.288	37.173	144.721	15.034	129.687
Βιομηχανία & Βιοτεχνία	45.554	38.211	37.892	121.658	19.752	101.905
Ναυτιλία	520	26.694	0	27.214	184	27.030
Κατασκευές & Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	172.835	44.670	240.968	458.473	98.523	359.950
Τουρισμός	12.874	21.449	49.731	84.054	11.418	72.636
Ενέργεια	88.218	138.774	28.630	255.622	2.201	253.421
Δραστηριότητες εξόρυξης	33.615	283	22	33.921	42	33.878
Τέχνες & Ψυχαγωγία	1.284	102	86	1.472	10	1.462
Μεταφορές & Αποθήκευση	1.743	30.185	1.530	33.459	481	32.978
Λοιπές	81.284	9.404	20.582	111.270	6.591	104.678
Δημόσιος Τομέας	18.586	11.626	0	30.212	226	29.986
Σύνολο	710.127	379.012	755.999	1.845.138	252.994	1.592.144

Τόσο ο Όμιλος όσο και η Τράπεζα δεν έχουν δάνεια σε άλλες χώρες εκτός Ελλάδος.

43.5.3 Ανάλυση εσόδων από τόκους, με βάση την ποιότητα των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων
31/12/2019

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Ρυθμισμένα Δάνεια (Καθαρή Αξία)			Σύνολο
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Εσόδων από τόκους
Ιδιώτες	5.620	769	12.546	18.935
Επιχειρηματικά	20.160	7.373	17.844	45.377
Δημόσιος τομέας	611	393	0	1.004
Σύνολο εσόδων από τόκους	26.392	8.535	30.390	65.317

31/12/2018

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Ρυθμισμένα Δάνεια (Καθαρή Αξία)			Σύνολο
	IFRS 9 Stage 1	IFRS 9 Stage 2	IFRS 9 Stage 3	Εσόδων από τόκους
Ιδιώτες	7.542	1.475	15.025	24.042
Επιχειρηματικά	23.073	14.789	18.444	56.306
Δημόσιος τομέας	823	515	0	1.337
Σύνολο εσόδων από τόκους	31.438	16.779	33.469	81.686

43.6 Ρυθμίσεις δανείων
43.6.1 Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Ρυθμισμένα Δάνεια (Καθαρή Αξία)	
	31/12/2019	31/12/2018
Είδη Ρύθμισης		
Πληρωμή τόκων	47	938
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	3.120	80.819
Παροχή περιόδου χάριτος	88.408	37.257
Επέκταση διάρκειας δανείου	2.224	1.888
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	4.469	11.498
Διαγραφή μέρους του χρέους	283	1.713
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	0	5.733
Λοιπά	23.135	20.268
Συνολική καθαρή αξία	121.686	160.114

43.6.2 Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

31/12/2019	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος		
	Συνολικό Ποσό		
	Συνολικό Ποσό	Ρυθμισμένων	% Ρυθμισμένων
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Δ&A	Δ&A	Δ&A
IFRS 9 Stage 1	738.764	0	0,00%
IFRS 9 Stage 2	238.917	103.586	43,36%
IFRS 9 Stage 3	850.698	34.894	4,10%
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	1.828.379	138.480	7,57%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 1	3.553	0	0,00%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 2	5.003	2.754	55,05%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 3	272.329	14.040	5,16%
Συνολική καθαρή αξία	1.547.494	121.686	7,86%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	990.589	69.288	6,99%

31/12/2018	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος		
	Συνολικό Ποσό		
	Συνολικό Ποσό	Ρυθμισμένων	% Ρυθμισμένων
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	Δ&A	Δ&A	Δ&A
IFRS 9 Stage 1	710.127	0	0,00%
IFRS 9 Stage 2	379.012	113.566	29,96%
IFRS 9 Stage 3	755.999	74.953	9,91%
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	1.845.138	188.519	10,22%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 1	3.445	0	0,00%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 2	12.596	8.684	68,94%
Σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			
IFRS 9 Stage 3	236.953	19.722	8,32%
Συνολική καθαρή αξία	1.592.144	160.114	10,06%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	1.067.334	140.633	13,18%

43.6.3 Συμφωνία ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	160.114	517.980
Δ&Α που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	101.688	47.339
Έσοδα από τόκους	4.995	2.669
Αποπληρωμές Δ&Α (μερικώς ή ολικώς)	(3.296)	(23.887)
Δ&Α που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της περιόδου	(110.871)	(256.208)
Ζημιά απομείωσης	(16.793)	(18.826)
Λογιστική αξία παλαιών δανείων που αποαναγνωρίστηκαν	0	(108.954)
Λοιπά	(14.150)	0
Υπόλοιπο τέλους	121.686	160.114

43.6.4 Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανά κατηγορία

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019	31/12/2018
Ιδιώτες	14.086	47.506
Στεγαστικά	11.772	42.294
Καταναλωτικά	1.892	3.636
Πιστωτικές κάρτες	65	211
Λοιπές	357	1.364
Επιχειρηματικά	107.601	112.608
Μεγάλες επιχειρήσεις	98.536	54.832
MME	9.065	57.776
Δημόσιος Τομέας	0	0
Ελλάδα	0	0
Λοιπές χώρες	0	0
Συνολική καθαρή αξία	121.686	160.114

43.6.5 Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανά γεωγραφική περιοχή

Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)	31/12/2019	31/12/2018
Ελλάδα	121.686	160.114
Συνολική καθαρή αξία	121.686	160.114

43.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Εύλογη αξία στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	Όμιλος			
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.437	9.429	67.437	9.429
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	1.547.494	1.592.144	1.545.393	1.590.043
Επενδυτικός τίτλος στο αποσβέσιμο κόστος	353.146	9.879	354.275	10.482

Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456	424.649	262.456
Υποχρεώσεις σε πελάτες	2.608.157	2.281.875	2.602.801	2.047.782
Υποχρέωση μίσθωσης	19.198	0	19.198	0

Εύλογη αξία στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	Τράπεζα			
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	67.429	9.422	67.429	9.422
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	1.547.494	1.592.144	1.545.393	1.590.043
Επενδυτικός τίτλος στο αποσβέσιμο κόστος	353.146	9.879	354.275	10.482

Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	262.456	424.649	262.456
Υποχρεώσεις σε πελάτες	2.614.165	2.288.350	2.608.782	2.282.967
Υποχρέωση μίσθωσης	19.097	0	19.097	0

Η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

Η εύλογη αξία των επενδύσεων στο αναπόσβεστο κόστος υπολογίζεται με βάση της τιμές ενεργού αγοράς.

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισροές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμώνται ή γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται στα ακόλουθα τρία επίπεδα ανάλογα με τη χαμηλότερη πηγή πληροφόρησης που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους:

- Επιπέδου 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς για αντίστοιχα στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων
- Επιπέδου 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα
- Επιπέδου 3: προκύπτουν από μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε τεχνικές αποτίμησης

Στην περίπτωση που κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων η εύλογη αξία τους διαφέρει από το τίμημα της συναλλαγής, η διαφορά αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα μόνο στην περίπτωση που το μέσο αποτιμάται με βάση δεδομένα του επιπέδου 1 και 2. Στην περίπτωση που

αποτιμάται με βάση δεδομένα του επιπέδου 3, η διαφορά κατά την αρχική αναγνώριση δεν καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα, δύναται δε να αναγνωρισθεί μεταγενέστερα στο βαθμό που η αποτίμηση του μέσου βασιστεί σε παρατηρήσιμες τιμές και λαμβάνοντας υπόψη, τόσο τη φύση του όσο και τη διάσταση του χρόνου.

Στην κατηγορία του επιπέδου 2 εντάσσονται τα δεδομένα τα οποία δεν ικανοποιούν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης στο επίπεδο 1 αλλά τα οποία είναι παρατηρήσιμα, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Τα δεδομένα αυτά είναι:

- οι τιμές οργανωμένης αγοράς για παρόμοια στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

- λοιπά παρατηρήσιμα δεδομένα για το στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που αποτιμάται όπως για παράδειγμα:

- επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων
- τεκμαιρόμενη μεταβλητότητα
- πιστωτικά περιθώρια

Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 2 είναι η αναφορά στην τρέχουσα εύλογη αξία ενός ουσιωδώς συναφούς μέσου, η μέθοδος της προεξόφλησης και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Στην κατηγορία του επιπέδου 3 εντάσσονται οι μη παρατηρήσιμες τιμές. Μη παρατηρήσιμες τιμές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συσχετίσεις, μακροπρόθεσμες μεταβλητότητες, αναμενόμενες ταμειακές ροές, επιτόκια προεξόφλησης, πιστωτικά περιθώρια και άλλες παραμέτρους που αφορούν σε συγκεκριμένες συναλλαγές και προσδιορίζονται από τον Όμιλο. Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 3 είναι η μέθοδος της προεξόφλησης, οι πολλαπλασιαστές και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Αναφορικά με το senior ομόλογο των 525 εκατ. Ευρώ που είναι ομόλογο με ενέχυρο ανοίγματα συνολικής αξίας 1,3 δις ευρώ, η Τράπεζα το έχει κατατάξει ως Επίπεδο 3 καθώς δεν υπάρχει αγορά για το ομόλογο αυτό. Η μέθοδος αποτίμησης είναι η προεξόφληση μελλοντικών ροών και οι κύριες παραδοχές που είναι μη παρατηρήσιμες, είναι η πιθανότητα αθέτησης, η χρονική στιγμή της είσπραξης, το αναμενόμενο ποσό είσπραξης, η αξία των εξασφαλίσεων και το επιτόκιο προεξόφλησης. Κατά την 31/12/2019 η ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητο, εξειδικευμένο σε παρόμοιες εργασίες διεθνή οίκο με βάση στατιστικά μοντέλα που χρησιμοποιούνται σε αντίστοιχες συναλλαγές. Ειδικότερα, εκτός από τις παραδοχές που προαναφέρθηκαν, η αποτίμηση βασίστηκε σε πιθανότητες υιοθέτησης εναλλακτικών στρατηγικών από τον διαχειριστή των απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη την μέχρι τώρα αποδοτικότητα της διαχείρισης, την εκτιμώμενη απομείωση της αξίας των εξασφαλίσεων μέχρι την στιγμή της ρευστοποίησης, καθώς και το χρονικό σημείο που οι ενέργειες διαχείρισης υλοποιούνται. Με βάση τις παραμέτρους αυτές, δημιουργούνται διαχρονικές καμπύλες είσπραξεων από τις οποίες, σε συνδυασμό και με την προτεραιότητα των πληρωμών προκύπτει η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού μέσου.

Σε σχέση με τα ομόλογα A-1 και A-2 που διακρατά η Τράπεζα στο πλαίσιο της β' τιτλοποίησης συνολικής αξίας 343 εκατ. ευρώ, η Διοίκηση της Τράπεζας αξιολόγησε την μέχρι τώρα πορεία της διαχείρισης, σε συνδυασμό με την απόδοση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσης και δεν προέκυψε κάποια μεταβολή της εκτιμώμενης εύλογης αξίας.

Επίσης επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Η εύλογη αξία μη εισηγμένων μετοχών καθώς και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται με βάση τις προβλέψεις του Ομίλου όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη και ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του (growth rate), καθώς και ο μεσοσταθμικός συντελεστής κεφαλαιακής απόδοσης ο οποίος χρησιμοποιείται ως επιτόκιο προεξόφλησης. Δεδομένου ότι όλες οι ανωτέρω παράμετροι είναι κατά κύριο λόγο μη παρατηρήσιμες, η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών κατατάσσεται στο επίπεδο 3.

- Στο επίπεδο 3 περιλαμβάνονται, επίσης, χρεωστικοί τίτλοι των οποίων η αγορά θεωρείται μη ενεργός λόγω έλλειψης ρευστότητας π.χ. σε περίπτωση που ο εκδότης έχει τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αναμενόμενες ροές από τους χρεωστικούς τίτλους προσδιορίζονται από τον Όμιλο με βάση την εκτιμώμενη είσπραξιμότητά τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αξιολογεί τις πιθανές εναλλακτικές για τον προσδιορισμό των μη παρατηρήσιμων τιμών, προσδιορίζει την επίπτωσή τους στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και επιλέγει τελικά εκείνες τις μη παρατηρήσιμες τιμές που είναι συνεπείς αφενός με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, αφετέρου με τις μεθόδους που εφαρμόζει για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας.

Παρατίθεται κατωτέρω πίνακας διαβαθμίσεως ορισμένων χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

31/12/2019	Όμιλος			
	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	67.657	0	522.389	590.046
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008	0	0	12.008
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	114	0	0	114
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	2	0	2

31/12/2018	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	45.848	0	863.440
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950	0	0	2.950
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	87	0	0	87
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	34	0	34

31/12/2019	Τράπεζα			
	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	67.657	0	522.389	590.046
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.008	0	0	12.008
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	114	0	0	114
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	2	0	2

31/12/2018	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)	45.848	0	863.440
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.950	0	0	2.950
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	87	0	0	87
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	34	0	34

Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης δεν έλαβαν χώρα μεταφορές μεταξύ των επιπέδων εύλογης αξίας. Η μεταβολή στα ποσά των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατατάσσονται στο Επίπεδο 3, αφορά στην αλλαγή χαρτοφυλακίου από αυτό των αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων στο αποσβέσιμο κόστος των δυο ομολόγων (Σειρές A-1 και A-2) της β' συναλλαγής τιτλοποίησης, συνολικής αξίας 343 εκατ. ευρώ.

Αναφορικά με την ευαισθησία της εύλογης αξίας του επιπέδου 3 του Senior Note ονομαστικής αξίας 525 εκατ. ευρώ, σημειώνεται ότι μια μεταβολή του συνολικού επιπέδου εισπράξεων του υποκείμενου χαρτοφυλακίου λόγω της αποδοτικότητας της διαχείρισης, κατά +2,5%/-2,5% επηρεάζει την εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού μέσου κατά +22,0 και -24 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, ενώ η μεταβολή του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά +25μ.β./-25μ.β., ανέρχεται σε -3,6 και +3,6 εκατ. ευρώ αντίστοιχα.

Η εύλογη αξία επηρεάζεται σημαντικά από το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται κατά την διαδικασία αποτίμησης. Λόγω της απουσίας παρόμοιων συναλλαγών στην ελληνική αγορά, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από άλλες χώρες της Ευρώπης όπου έχουν λάβει χώρα παρόμοιες συναλλαγές, τα οποία προσαρμόστηκαν με τις αποδόσεις των ομολόγων ελληνικού δημοσίου, παρόμοιας

διάρκειας με την διάρκεια της εν λόγω συναλλαγής. Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας, ενσωματώνει και εναλλακτικές τιμές του προεξοφλητικού επιτοκίου με ίση στάθμιση.

44. Κεφαλαιακή επάρκεια

Η Διεύθυνση Κινδύνων Ομίλου παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και υποβάλλει τα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί και την εποπτεύουσα αρχή των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 και την ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 οι τράπεζες πρέπει σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση να πληρούν κατ' ελάχιστον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) 4,5%, δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1) 6% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio) 8%.

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω ΕΠΑΘ κατήργησε την ΠΕΕ 13/ 28.3.2013 ενώ προβλέπει ακόμα μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την εφαρμογή εποπτικών αφαιρέσεων από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1). Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται σταδιακή εφαρμογή έως το 2024 της αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οι οποίες βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία. Επιπλέον η ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 προβλέπει σταδιακή εφαρμογή έως το 2018 της αφαίρεσης από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 των άυλων στοιχείων του ενεργητικού, των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών και συγκεκριμένων τοποθετήσεων της Τράπεζας σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ οι τράπεζες, επίσης, θα υποχρεούνται να δημιουργήσουν σταδιακά ένα αποθεματικό διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) 2,5% μέχρι την 01-01-2019 (0,625% την 01-01-2016, 1,25% την 01-01-2017 και 1,875% την 01-01-2018) πέραν των υφιστάμενων κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) και των ελάχιστων εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Συνολικά οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού διατηρήσεως κεφαλαίων (capital conservation buffer) και οι οποίοι θα ισχύουν από 01-01-2019 είναι:

- Ελάχιστος δείκτης κοινών ιδίων κεφαλαίων 7%.
- Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 10,5%.

Τέλος η Οδηγία 2013/36/ΕΕ προβλέπει την διακριτική ευχέρεια επιβολής από τα Κράτη Μέλη των εξής αποθεμάτων ασφαλείας

- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (0% για το τέταρτο τρίμηνο του 2017 βάσει της ΠΕΕ 122/12.9.2017)
- Απόθεμα Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα βασικά καθώς και τα συμπληρωματικά Ίδια κεφάλαια, καθώς και οι εποπτικές αναπροσαρμογές στις οποίες αυτά υπόκεινται πριν το στάδιο του οριστικού υπολογισμού τους.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα βασικά καθώς και τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια, καθώς και οι εποπτικές αναπροσαρμογές στις οποίες αυτά υπόκεινται πριν το στάδιο του οριστικού υπολογισμού τους.

<i>(σε χιλ. ευρώ)</i> Περιγραφή	Όμιλος		Τράπεζα	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μετοχικό Κεφάλαιο (Κοινές μετοχές)	101.966	91.683	101.966	91.683
Αποθεματικά	448.750	450.545	448.548	450.339
Αποτελέσματα εις νέον	(93.045)	(98.024)	(98.087)	(98.439)
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Αναπόσβεστη αξία άυλων παγίων στοιχείων	(44.497)	(42.761)	(44.482)	(42.808)
Μεταβατικές ρυθμίσεις του IFRS 9	82.209	91.881	82.209	91.881
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	(89.918)	(49.651)	(89.918)	(49.651)
Μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών για υπολογισμό ορίου 10%	405.465	443.673	400.235	443.006
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	(38.864)	(12.525)	(39.299)	(12.592)
CET1 - Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier I Capital)	366.601	431.148	360.937	430.414
T1 - Σύνολο Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I Capital)	366.601	431.148	360.937	430.414
T2L - Πρόσθετα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier II Capital)				
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	99.729	99.685	99.729	99.685
T2 - Σύνολο Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier II Capital)	99.729	99.685	99.729	99.685
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	466.330	530.833	460.665	530.100
Σταθμισμένα έναντι πιστωτικού κινδύνου	3.041.941	3.005.315	3.042.302	3.018.755
Σταθμισμένα έναντι κινδύνου αγοράς	4.391	1.600	4.391	1.600
Σταθμισμένα έναντι λειτουργικού κινδύνου	176.152	197.723	172.206	192.246
	3.222.484	3.204.638	3.218.898	3.212.602
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET 1)	11,4%	13,5%	11,2%	13,4%
Δείκτης Κεφαλαίου κατηγορίας 1 (Tier 1)	11,4%	13,5%	11,2%	13,4%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio)	14,5%	16,6%	14,3%	16,5%
Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας (Πλήρη Εφαρμογή)				
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET 1)	8,0%	8,8%	7,9%	8,8%
Δείκτης Κεφαλαίου κατηγορίας 1 (Tier 1)	8,0%	8,8%	7,9%	8,8%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio)	11,2%	11,8%	11,0%	11,8%

Στις 13 Απριλίου 2020, η Τράπεζα της Ελλάδος με αντίστοιχη απόφαση ενημέρωσε την ATTICA BANK ότι για το έτος 2020 το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων είναι 14,21%. Ο εν λόγω δείκτης αποτελείται από το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (8%), σύμφωνα με το άρθρο 92(1) της CRR, τις πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II καθώς επίσης και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4261/2014. Ο ελάχιστος δείκτης θα πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις

μεταβατικές διατάξεις της CRR / CRD IV. Τέλος και σε συνέχεια της Πράξης της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ (Π.Ε.Ε 167) η οποία κοινοποιήθηκε στην Τράπεζα την 16^η Απριλίου 2020, επαναπροσδιορίστηκε το ελάχιστο όριο ιδίων κεφαλαίων σε 10,71% για το 2020.

45. Γεγονότα μεταγενέστερα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019

A) Την 5/2/2020 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης, κατόπιν λήψεως της σχετικής εγκρίσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της συμμετοχής της (100%) της θυγατρικής της εταιρείας Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων με την επωνυμία «Attica Wealth Management Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων», στην εταιρεία Ypsilon Capital Ltd έναντι συνολικού τιμήματος 2,35 εκατ. ευρώ.

B) Η Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία σε συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας της υποβολής προσφορών και σε εκτέλεση των από 26.09.2019 και 29.01.2020 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της, υπέγραψε στις 24/03/2020 σύμβαση με την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «QQUANT MASTER SERVICER ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ», εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (ΕΠΑΘ 247/1/14.11.2017, 260/1/13.2.2018) και έχει αδειοδοτηθεί και εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για την ανάθεση της διαχείρισης χαρτοφυλακίου συνολικού ποσού περίπου € 435 εκατ. ευρώ, το οποίο παραμένει στα βιβλία της Τράπεζας. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου θα ξεκινήσει δύο (2) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Στον ενδιάμεσο χρόνο θα ολοκληρωθούν οι αναγκαίες διαδικασίες μετάπτωσης της διαχείρισης και ενημέρωσης. Η συμφωνία αποτελεί μέρος του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Τράπεζας για την καλύτερη διαχείριση και εν τέλει περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, σε συνέχεια των δύο τιτλοποιήσεων που έχουν ήδη ολοκληρωθεί επιτυχώς. Επιπλέον, θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επικεντρωθεί στην περαιτέρω ανάπτυξη των τραπεζικών δραστηριοτήτων της, με έμφαση στη διοχέτευση ρευστότητας και στη στήριξη της επιχειρηματικότητας στην ελληνική αγορά στην παρούσα οικονομική συγκυρία.

Γ) Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακυρήσσει την ασθένεια COVID – 19 ως πανδημία, με την Ελληνική Κυβέρνηση να θέτει σταδιακά μέχρι και τα τέλη Μαρτίου και για δύο βδομάδες αρχικά τη χώρα σε μερικό περιορισμό, αναφορικά με τις μετακινήσεις και τη λειτουργία επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της οικονομικής υποστήριξης των πληγέντων κλάδων από τον COVID – 19, τα αρμόδια υπουργεία ανακοίνωσαν μέτρα για τους παραπάνω κλάδους. Μεταξύ άλλων τα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Αναστολή των πληρωμών χρεολυσίων από τις Τράπεζες έως και 30 Σεπτεμβρίου 2020 για τους συνεπείς δανειολήπτες που πλήττονται από τα αποτελέσματα του κορονοϊού,
- Επιδότηση επιτοκίου ενήμερων επιχειρηματικών δανείων για 3 μήνες, ήτοι μέχρι 30 Ιουνίου 2020, για τους κλάδους της οικονομίας που πλήττονται άμεσα από τον κορονοϊό,
- Αναστολή όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τους κλάδους που πλήττονται από τον κορονοϊό

Επιπρόσθετα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με τη σειρά της αποφάσισε τα παρακάτω μέτρα στήριξης για τις Τράπεζες στην Ευρώπη:

- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε τη χαλάρωση των όρων για Στοχευμένες Πράξεις Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (TLTRO III) και πιο συγκεκριμένα: α) τη μείωση του επιτοκίου TLTRO κατά 25 μονάδες βάσης, το οποίο μπορεί να διαμορφωθεί έως και 25 μονάδες βάσης χαμηλότερο από το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 έως Ιούνιο 2021, β) αύξηση σε 50% του υπολοίπου των αποδεκτών δανείων για το μέγιστο ποσό δανεισμού, γ) το όριο δανειακής απόδοσης μειώνεται στο 0%.
- Στις 12 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε μέτρα για την υποστήριξη των συνθηκών ρευστότητας στις Τράπεζες και για τη διασφάλιση της ομαλούς δραστηριότητας των χρηματαγορών
- Στις 18 Μαρτίου 2020, ανακοίνωσε την ενεργοποίηση ενός νέου προσωρινού προγράμματος αγοράς δημοσίου και ιδιωτικού χρέους, για την αντιμετώπιση των σοβαρών κινδύνων προς τους μηχανισμούς μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις προοπτικές της Ευρωζώνης, που ανακύπτουν από το ξέσπασμα και την κλιμάκωση της εξάπλωσης της νόσου του κορονοϊού. Το νέο αυτό έκτακτο πρόγραμμα (Pandemic Emergency Purchase Program – PEPP) έχει ύψος 750 δισεκατομμύρια ευρώ και θα διεξαχθεί μέχρι και το τέλος του 2020, ενώ θα συμπεριλαμβάνει όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων υπό το πρίσμα του υφιστάμενου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα και αναφορικά με τους τίτλους εκείνους που εκδίδονται από

το Ελληνικό Δημόσιο, ρητά αναφέρεται ότι θα χορηγηθεί απαλλαγή των απαιτήσεων επιλεξιμότητας στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού. Η ΕΚΤ με αποφάσεις της θα διευρύνει το φάσμα των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων για τον επιχειρηματικό τομέα και να διευκολύνει τα πρότυπα εξασφαλίσεων μέσω της προσαρμογής των παραμέτρων κινδύνου του πλαισίου εξασφαλίσεων

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε μια σειρά μέτρων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των οικονομικών επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορονοϊού, ούτως ώστε οι Τράπεζες να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΚΤ θα επιτρέψει στις Τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά και κάτω από το επίπεδο κεφαλαίων που ορίζεται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 (Pillar II Guidance – P2G), του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (Capital Conservation Buffer) και του δείκτη κάλυψης ρευστότητας. Παράλληλα, οι Τράπεζες δύνανται να χρησιμοποιήσουν μερικώς κεφαλαιακά μέσα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις να χαρακτηρίζονται ως κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 για να πιάσουν τους στόχους του Πυλώνα 2.

Τέλος, στο Eurogroup της 9^{ης} Απριλίου 2020 αποφασίστηκε η υποστήριξη των πληττόμενων από την πανδημία χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω τριών πυλώνων ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ και πιο συγκεκριμένα:

- 240 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 2% του ΑΕΠ των χωρών μελών της ΕΕ, μέσω της δημιουργίας μιας προληπτικής πιστωτικής γραμμής (ECCL) στο πλαίσιο της υφιστάμενης πιστωτικής γραμμής, προσαρμοσμένης στο πρίσμα της πρόκλησης της κρίσης της πανδημίας του κορονοϊού. Η Στήριξη αυτή για την Κρίση της Πανδημίας (Pandemic Crisis Support) θα είναι διαθέσιμη για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης με συγκεκριμένους όρους που θα συμφωνηθούν από τη διοίκηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM).
- 200 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω της δημιουργίας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) ενός ταμείου εγγυήσεων ύψους 25 δισεκατομμυρίων ευρώ με επίκεντρο τη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών
- 100 δισεκατομμύρια ευρώ, μέσω της δημιουργίας ενός προσωρινού ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού εργαλείου για την οικονομική υποστήριξη με τη μορφή δανείων που θα χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους από την ΕΕ στα κράτη μέλη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το εργαλείο θα στηρίζει πρωτίστως τις προσπάθειες που αφορούν την προστασία των εργαζομένων και των θέσεων εργασίας, τηρώντας παράλληλα τις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ορισμένα μέτρα που σχετίζονται με την υγεία.

Γνωστοποιήσεις Ν. 4374/2016

IV. Γνωστοποιήσεις Ν.4374/2016

Βάσει του άρ. 6 του Ν.4374/1.4.2016 «Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα», όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα υποχρεούνται να δημοσιεύουν ετησίως σε ενοποιημένη βάση πληροφορίες για:

1. Τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, με άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη επιχείρηση μέσων ενημέρωσης και συνδεδεμένων κατά την έννοια του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24 μερών με αυτές, ή επιχείρηση διαφήμισης και επικοινωνίας,
2. Τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, λόγω δωρεάς, χορηγίας, επιχορήγησης ή από άλλη χαριστική αιτία, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα.

Οι απαιτούμενοι πίνακες παρατίθενται ακολούθως:

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ Ή ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4374/2016

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ (σε ευρώ) 31/12/2019
1984 PRODUCTIONS AE	1.200,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ AE	1.280,00
D.G. NEWSAGENCY ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	1.500,00
DPG DIGITAL MEDIA A.E.	1.400,00
ICAP A.E.	800,00
LIQUID MEDIA AE	1.000,00
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	1.100,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY NEWPOST.GR	1.050,00
NEWSIT ΕΠΕ	2.000,00
OPINION POST ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ AE	1.200,00
PREMIUM A.E.	400,00
PRIME APPLICATIONS AE	1.050,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ AE	1.500,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE I.K.E.	554,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ	26.000,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ AE ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	6.400,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ AE	800,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ AE	49.248,00
ΕΝΙΚΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.750,00
ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΖΙ ΑΡ Α.Ε.	2.100,00
Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ - Π. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ AE	900,00
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ AE	1.925,00
ΚΑΠΙΤΑΛ GR/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ AE	1.800,00
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝ	800,00
ΣΥΝΟΛΟ	107.757,00

Σημείωση:

Επί των παραπάνω δαπανών πληρώθηκαν επιβαρύνσεις υπέρ Ελληνικού Δημοσίου και τρίτων (ΦΠΑ, ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ και λοιπά) ύψους 29729.6000 ευρώ

ΧΟΡΗΓΙΕΣ 2019 ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ (σε ευρώ)
ΕΚΟΝΟΜΙΧΙΚΕ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΙΓΜΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ	4.000,00
GO.BLUEHELLAS ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.	1.000,00
PRISMA REPORTS LTD	6.500,00
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2.419,35
ΒΕΡΤΚΑΛ ΣΟΛΟΥΣΙΟΝΣ ΑΕ	10.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ "ΛΑΪΚΟ"	58.064,00
ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ	3.000,00
ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	24.193,56
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	4.032,26
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓ/ΜΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΜΠ	2.419,35
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΑΡΟΥΞΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. (MULTI PRODUCTIONS ADVERTISING)	5.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑΣ	3.000,00
ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	807,00
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	500,00
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΑΝΑ	5.000,00
ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	1.500,00
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΣΥΚΕΩΝ	40.322,58
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛ.ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ	5.000,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	5.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	181.758,10

Σημείωση:

Επί των παραπάνω δαπανών πληρώθηκε ΦΠΑ ύψους 37741.9300 ευρώ

ΧΟΡΗΓΙΕΣ 2019 ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ Ν.4374/2016 ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ (σε ευρώ)
	0,00

ΔΩΡΕΕΣ 2019 ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ**ΕΤΑΙΡΕΙΑ****ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ**

(σε ευρώ)

"ΠΑΝΟΣ & ΧΡΥΣΗΙΔΑ - ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ"	200,00
ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	1.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	1.700,00

Σημείωση:

Επί των παραπάνω δαπανών πληρώθηκε ΦΠΑ ύψους .000 ευρώ

Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

V. Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Η Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου και Τραπέζης (περιλαμβάνουν Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών)

είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση <https://www.atticabank.gr/el/investors/investor-financial-results/periodical-financial-data?folder=2019>

(Ενότητα: Αρχική /Επενδυτές/ Οικονομικά Μεγέθη/Περιοδικές Οικονομικές Καταστάσεις/2019)